Rodica Ojog-Braşoveanu

Nopți albe pentru Minerva

1

Victima fusese găsită într-o râpă, la câțiva kilometri de orăşel. Şeful de post, un sergent major mustăcios cu aer de Poilu — nici măcar francezii n-ar fi putut inventa un exemplar mai clasic —, respira anevoie, privind morocănos cadavrul. Medicul Alexandru Morogan ştia că în fond e nedumerit şi consternat. Localitatea, o urbe măruntă împlântată la poalele muntelui, nu cunoştea evenimente mari, tragediile se consumau în parametri domestici şi biologici, isprăvind rar la tribunal şi cel mai adesea la cimitirul Buna Vestire din coasta târgului. Oamenii paşnici şi cazanieri se mulțumeau cu o existență domoală, cu ceasurile petrecute la televizor şi în frizeria lui Mişu Postolache unde croşetau bârfă subțire. Se simțeau înțelepți, contemplând viața din spatele perdelelor dantelate, raționali pentru că stingeau lumina la primul surâs al luceafărului şi pliveau duminica petece de grădină năpădite de iederă, glicină şi flori albastre de munte.

— E inginerul Trăilescu, rosti într-un târziu şeful de post.

Din pricina emoției, glasul răzbi gâjâit într-un tril ciudat, de parcă sunetele ar fi alunecat pe rulmenți.

Morogan îşi ciupi uşor obrazul stâng. Un gest caracteristic când se simțea în încurcătură.

— Mda... aşa s-ar părea...

Vestonul cenuşiu cu dungi purpurii era de neconfundat, i-l adusese un văr care lucra în Siria şi stârnise invidia unanimă a cetățenilor din oraş născuți după Conferința de la Yalta.

Adăugă, cercetând chipul mutilat cu sălbăticie — ai fi zis că agresorul folosise o ghioagă —, trupul literalmente ciopârțit:

— Miroase a răzbunare...

Şeful de post ridică ochii nedumerit:

— Răzbunare... Răzbunare sau poate pur şi simplu sadism. Sergentul major rezemă trunchiul unui frasin. Decise greoi:

— Am să telefonez la Centru.

Trăilescu era inginer şef la uzina de avioane şi nu trebuia să fii un subtil, ținând seama de figurile misterioase ale inițiaților şi paza extraordinară, ca să intuieşti cam cu ce-şi omoară băieții vremea pe acolo.

— Da, cred că aşa şi trebuie procedat, făcu medicul pe gânduri. Ai dreptate.

Soarele sulița frunzişul, tăind văzduhul cu foarfeci de aur.

2

— Auzi, Dobrescule? Ştii la ce m-am gândit?

Locotenentul se crispă. De câte ori Minerva avea idei, calcula reflex în ce măsură l-ar putea afecta direct. Îi zvârli o privire prudentă. Se uita la el încântată, aproape triumfătoare, şi fesul roşu — se spălase pe cap — balansa un canaf cât portocala.

— Îți dau voie să ghiceşti de trei ori.

Locotenentul îşi înfipse unghiile în genunchi stăpânindu-şi oftatul. Pe tabla neagră, din colțul odăii, rânjeau semne apocaliptice — trigonometrie? algebră? habar n-avea, şi nici nu tânjea să afle vreodată —, papagalul imperial Keops se fudulea bălăngănindu-şi ca o pendulă capul de jăratec. Spiridon, caniche-ul isteric al Minervei, i se cățărase pe genunchi şi-l trăgea de mânecă cerşind dezmierdări.

Încercând să câştige timp, locotenentul îi mângâie ciuful, apoi îl trase de coadă.

Maiorul Minerva Tutovan strâmbă din nas. Era lung, subțire, țâşnind suliță de sub bretonul lucios.

— Nu iese, te asigur. Ei, ce faci? Nu ghiceşti?

Locotenentul îşi muşcă buzele. N-avea să scape de întrebările, „ghicitorile” şi exercițiile Minervei, nici la optzeci de ani. Îi fusese cândva profesoară de matematică — era poreclită Samuraiul — dar după o vreme Minerva

abandonase învățământul şi Dobrescu obişnuia să afirme că cine vorbeşte de suplicii fără s-o fi cunoscut pe Minerva, e lipsit de simțul realității. Foştii ei elevi, cu excepția celor ce concurau la premiul Nobel, puteau să fie incluşi fără verificări suplimentare în calendarele bisericeşti la rubrica mucenici şi dacă aveau coşmaruri, urlând în mijlocul nopții „mamă, mi-e frică!", ei bine, pricina nu trebuia căutată prea departe. Cine avea să uite extemporalele fulger de 15 minute, întrebările „ajutătoare" pentru bun simț matematic, ironiile sângeroase şi ochiul de lynx al Minervei la teze? Nu copia nimeni şi cel mai slab elev al ei putea candida la politehnică fluierând Dunărea Albastră.

Când, proaspăt absolvent al facultății de Drept, fusese repartizat sub ordinele maiorului Minerva Tutovan, Dobrescu rezemase zidul. Habar n-avusese că Samuraiul părăsise învățământul şi, clipind năuc, îşi zise că, la urma urmelor, bunicu-său, un tip mistic, ştia ce spune: „Blestemul, ca şi boala, fătul meu, nu te leapădă până nu ostenesc"...

Da, asta era, un blestem! Pentru Minerva, locotenentul rămăsese tot elevul Dobrescu Vasile. Exercițiile de algebră şi trigonometrie, problemele de geometrie fuseseră înlocuite cu altele, de intuiție, perspicacitate şi bun simț.

— Aştept, Dobrescule! La ce m-am gândit?

Locotenentul îşi frângea degetele frunzărind ipotezele cele mai năstruşnice. În fond, te puteai aştepta la orice din partea Minervei: să se angajeze zburătoare la circ, să-şi cumpere un cal pe care să-l cazeze în dormitor — puțin îi păsa de vecini sau deputatul de stradă — ori să întreprindă o expediție în jungla Amazoanelor. Cu un an în urmă, îşi petrecuse concediul într-o cotigă trasă de o mârțoagă. Le închiriase de la un C.A.P. şi o însoțise mătuşă-sa Caliopi, o bătrână de şaptezeci de ani care în recreații făcea yoga şi studia limba persană, iar când era ocupată exaspera vecinii. Pretindea că îndeletnicirile respective îi stimulează ficatul şi, mai nou, îi asasina pe

salariații TAROM-ului solicitând înscrierea la un curs de paraşutişti.

— Tot n-ai ghicit?

Maiorul Minerva Tutovan îşi pierduse răbdarea. Ochii negri şi rotunzi străluceau ca nişte faruri, colțurile buzelor zvâcneau pe obrazul de Pinocchio. Dobrescu îşi drese glasul.

— Nu... N-am ghicit...

— Ca de obicei... Oftă cu aerul omului deprins să îndure şi să ierte, apoi explodă: Am de gând să-mi scriu memoriile.

Locotenentul, pălit cu leuca, căscă ochii şi se agăță de brațele fotoliului.

„Asta ar fi culmea! După exerciții şi paraexerciții de algebră, geometrie, perspicacitate şi etc., başca rapoarte şi superrapoarte — cazuri tipice, atipice, clasice şi suprarealiste — mă pune acum să-i fac şi compuneri...”

Minerva îl măsură sâcâită:

— Te holbezi de parcă ai fi înghițit un cartof fierbinte... Fii liniştit, băiete! Nu te pun să colaborezi... Cum ți se pare ideea?

— Ăăă... Da... excelentă.

— Nu-i aşa?

Dobrescu se grăbi să aprobe dând energic din cap şi din mâini.

— Toate ideile dumneavoastră sunt excelente. Aveți totdeauna dreptate, nu vă înşelați niciodată...

— Mai mult de trei ori pe zi! Stai jos, Dobrescule! Ți-am cerut o părere, nu să faci gimnastică. Apropo...

O întrerupse telefonul. Trecu în dormitor şi locotenentul îşi prinse tâmplele fierbinți în palme. Privea fără să vadă ciorapul portocaliu agățat din rezoane estetice în ghimpii unui cactus bătrân. Alături, împopoțonat cu ciucuri şi şnururi de aur, ridica gâtul un cimpoi, cadoul inspectorului Stanley de la Scotland Yard, pe care Minerva îl ajutase în detectarea unei rețele de traficanți de droguri. Minerva exersa din când în când — făcea parte din specia celor care-şi imaginează că nimic

nu e imposibil, trebuie doar să te străduieşti puțin — scoțând din minți un cartier întreg. Vreo două familii de la etaj abandonaseră o luptă inegală, făcând schimb de locuință în perioada în care Minerva se afla în concediu. Fericit peste măsură se simțea doar vecinul de la parter, un tip cu o concepție foarte personală asupra existenței. Îi aducea flori săptămânal asigurând-o recunoscător că nimic nu egalează în dulceață sunetele cimpoiului.

— Ai adormit?

Locotenentul tresări şi țâşni reflex în picioare.

— Scuzați-mă... meditam.

— Hm, ai grijă să nu devină un tic nervos. Plecăm la P... Trăilescu, inginerul şef de la uzina de avioane, a fost asasinat.

3

Ideea de a-mi scrie memoriile mi-a venit în ziua când am împlinit patruzeci de ani. Da, am împlinit patruzeci de ani şi zece de când lucrez ca anchetator. Cred că am rezolvat mulțumitor circa treizeci de dosare — ca să fiu cinstită, în vreo opt sau nouă am avut noroc —, de altele prefer să nu-mi amintesc... Intenționam „să-i dau cep” — expresia tânărului meu colaborator Dobrescu — în concediu. O fac cu câteva săptămâni înainte. Cunosc bine P., orăşelul spre care mă îndrept, iar mulți dintre locuitorii săi îmi sunt prieteni. Gândul că-i voi revedea mă stimulează în mod ciudat. Îmi freamătă degetele, pur şi simplu am chef să scriu despre oamenii aceştia.

Cum n-am fost în viața mea formalistă, nu văd rațiunea pentru care m-aş împiedica acum de fleacuri. În consecință, puțin îmi pasă de cronologie, îi dau cu tifla. De ce trebuie să încep neapărat cu prima anchetă? Mă voi ocupa de cea mai năstruşnică...

Aşadar, în P. mi-am petrecut cu ani în urmă o convalescență destul de sinuoasă. Sunt o citadină înrăită, dar trei gripe asiatice contractate consecutiv şi întoarcerea mătuşii Caliopi din concediu m-au decis să-mi fac valiza şi să mă îndrept spre orăşelul de la

poalele munților. Mi-aduc aminte că îndată ce am ajuns — ținând seama de recomandările medicului „aer, aer, cât mai mult aer” — mi-am pus treningul, o pereche de sandale, mi-am luat pledul, o carte şi inima în dinți, şi am intrat în grădina gazdei. O verişoară îmi spusese cândva că umbra nucului e cea mai dulce. N-a precizat însă cum poate fi şi identificat. În sfârşit, mi-am întins pătura sub pom. Afirmând că sunt o citadină, nu înseamnă că aş rămâne insensibilă în fața unui peisaj frumos. Dar după ce-l admir vreme de cinci minute, am certitudinea că nu poate să-mi fi scăpat un singur amănunt, după care problema îşi pierde interesul. Stând deci sub nuc cale de vreo jumătate de oră, am tras câteva concluzii care mi-au servit ulterior în viață. Cine pretinde că pajiştea e un aşternut moale înşiră baliverne, iar cei ce cântă aerul înmiresmat sunt în tandem cu ăilalți. În orice caz, nu i-am auzit pomenind despre viespi, furnici, tăuni şi urechelnițe, toate extrem de familiarizate cu anatomia corpului omenesc.

Orăşelul însă, curat, de un idilic particular, l-am îndrăgit din prima clipă. Mai toate casele sunt din cărămidă, au câte o mică verandă, acoperişuri cu olane argintii şi le lipsesc vecinii de la etajul întâi. Tufe de hortensii roz şi brumării — nicăieri n-am văzut hortensii atât de mari şi atât de frumoase — oferă umbră grea câinilor proprietate personală de lângă cerdac. În centru se află aşezate, jur împrejurul unei piețe rotunde, cu un ceas la mijloc, clădirile cele mai importante: sfatul popular, biblioteca, noul supermagazin şi liceul Alexandru cel Bun. Orologiul, pretind prietenii mei, s-a oprit la 14 iulie 1950, orele 14 şi 31 exact, în momentul când medicul veterinar Caracaş a fost văzut înghițind primul pahar cu apă din carieră.

În curtea liceului, edilii de altădată au ridicat o statuie în memoria primului director al colegiului, D.D. Teodorescu. Localnicii desemnează locurile în formulă succintă: vizavi de D.D.T., la dreapta lui D.D.T. sau în casa din stânga lui D.D.T.

În spatele liceului s-a ridicat acum câțiva ani un complex de blocuri pentru salariații uzinei de avioane care se află la câțiva kilometri de oraş. Arhitectul trebuie să fi fost un tip deştept. N-a construit zgârie-nori şi nici cazemate, clădirile încadrându-se perfect în peisaj.

Mai există un parc, mândria legitimă a cetățenilor din P., unde primăvara au loc de obicei festivalurile brigăzilor artistice din județ, iar către vară, când iarba aşterne covor moale, festivaluri în doi.

Oamenii din P. au obiceiuri patriarhale. Prețuiesc lucrul de mână, serile petrecute la televizor ori la cenaclul literar, şi schimbul de opinii despre concetățeni, care are loc la cooperativa Igiena, unde e responsabil Mişu Postolache. Clădirea n-are etaj, şi-i situată chiar în fața pieții. Înăuntru se află un perete plin de oglinzi, două scaune, o consolă enormă de marmură umplută cu pomezi, apă de colonie, cremă de ras, flacoane *after shave.* Canarii din colivii umplu frizeria de larmă. Lângă uşă atârnă cureaua pe care Mişu Postolache îşi ascute bricele şi o cutie albă de lemn cu emblema Crucii Roşii, întrebuințată o singură dată, când coana preotească s-a decis să-şi extragă molarul la un om de meserie.

Fotografia înrămată a unui străbun, pieptănat cu cărare la mijloc şi mustață à la Clemenceau, domină încăperea. Antrenorul echipei locale de fotbal, Vasile Dunăreanu — un tip extrem de prețios pentru localnici în momentele dificile când trebuie să dea un exemplu — pretinde că individul din fotografie ar fi Mussolini într-o variantă balcanică, dar toate lumea ştie că nu e decât una din răutățile sale obişnuite.

Când am aflat că Mişu Postolache este amestecat în toată tevatura provocată de asasinarea lui Trăilescu, nu m-am putut împiedica să zâmbesc. E un om grozav de drăguț, incapabil să treacă pe lângă o încurcătură fără să se vâre până la subțiori în ea. Hm, din nefericire, cunosc destui care-i seamănă...

Povestea începe deci într-o duminică, la începutul lunii iunie 1960... Am sosit în P. dimineața, pe un soare

strălucitor. Strălucitor şi atât! Îmi scriu memoriile, nu fac poezie…

N-am găsit mare lucru în locuința lui Trăilescu. Cred în ceea ce se numeşte „psihologia interiorului” — Doamne, cât îl torturez pe Dobrescu în privința asta, punând uneori întrebări la care nici măcar eu nu am răspuns —, dar nu o dată am dat peste decoruri mute. E cazul inginerului şef de la uzina de avioane. În viața mea n-am văzut o casă mai lipsită de semnificație, un decor mai ermetic. M-am plimbat o oră prin cele două încăperi, am scotocit fiecare sertar, am răsfoit toate cărțile din bibliotecă — tehnică, săracă şi eterogenă — am încercat să-i „interpretez” obiectele şi mobila. Poate aparține la fel de bine unui individ care trăieşte în provizorat — „azi, mâine mă mut, oi vedea după aia”, unui înțelept — „mă mulțumesc cu strictul necesar” sau unui filosof: „tot murim, nimeni nu ia nimic pe lumea ailaltă…”

Inventarul: un şifonier şi un birou, două fotolii, un divan şi o bibliotecă. Evident, aragazul şi frigiderul, două fotografii şi un stilet turcesc, amintire sau cadou întâmplător „made in Istanbul”.

Echipa operativă de la județ n-a relevat nimic interesant. Procurorul, un tip cu bărbie de buldog, mă informează despre existența unei scrisori. A găsit-o pe biroul victimei. Ciudat, a fost scrisă de mână — tipul ori e inconştient ori se crede invulnerabil, mai apărat ca între zidurile unei fortărețe — şi expediată prin poşta locală. Rândurile sunt seci, dar pline de miez.

5 iunie 1960… Remember

Îmi fac iute socoteala că suntem în 7 şi mă întorc spre procuror:

— Aveți idee ce s-a „aniversat” la 5 iunie?

Îşi strâmbă colțurile gurii, ridică din umeri.

— Habar n-am. Am sosit cu o oră înaintea dumneavoastră. Până acum am tras o singură concluzie care mi se pare certă. Întâmplător, sau atras într-o cursă, Trăilescu a plecat de bună voie de acasă.

— Poate nici n-a mai apucat să treacă pe aici.

— Foarte posibil. Vecinii nu semnalează vizita vreunui străin — e o aşezare în care oamenii observă dacă ți-ai schimbat şireturile la pantofi sau ai trimis o ilustrată la Câmpulung unde toată lumea ştie că n-ai neamuri —, în casă n-a fost mişcat un singur obiect.

— Ce spune medicul legist?

— Victima a decedat acum două sau trei zile. Lovituri combinate — cuțit şi obiecte contondente care au declanşat un atac de cord. Avem de-a face probabil cu un sadic. O sugerează numărul loviturilor aplicate cadavrului şi figura stâlcită.

— E însurat?

— Da. Nevastă-sa însă-i la tratament la Vatra Dornei. Dispariția ne-a semnalat-o conducerea uzinei.

Îl privesc. E plictisit, aproape de pensie şi practic nu mai are chef de nimic. Nu-i poți reproşa ceva anume. Poate doar profesionalismul sec. Aş fi preferat mai puțină meserie şi mai mult elan, o anume bucurie de a trăi sau pe amândouă.

Procurorul îmi zâmbeşte trist. Are probabil o intuiție ieşită din comun.

— Sunteți încă tânără...

Tresar. Nu-mi place să mi se citească gândurile. Îi fac semn lui Dobrescu şi ieşim. Cafeneaua, adevărata cafenea a târgului, e cooperativa Igiena. Aici afli mai multe decât ai putea intui studiind zece dosare la o lampă de birou cu capişon metalic.

4

Doctorul Alexandru Morogan îşi privea în oglindă obrazul săpunit. Nasul uşor încovoiat, răsărit din spuma parfumată, părea extrem de mare. Sub sprâncenele groase, castanii ochii aveau o sclipire veselă.

Aşezat neglijent pe brațul celuilalt fotoliu, antrenorul Vasile Dunăreanu îşi bălăbănea piciorul. Era devreme, abia nouă dimineața, şi muşterii obişnuiți încă nu dăduseră năvală. Peste un ceas, frizeria avea să fie plină.

Dunăreanu deschise brațele încordându-şi trupul suplu, numai muşchi. Purta dangarezi şi o cămaşă roşie de flanel, ghete comode din antilopă. Căscă cu poftă, vorbind nedesluşit.

— Hohă! Nu cred un singur cuvânt, e bine?

Postolache, responsabilul cooperativei, se opri consternat cu briciul în aer. Când se enerva, ochii şaşii se repezeau spre rădăcina nasului. Era mic de statură, slăbuț, aproape sfrijit şi din spate putea fi lesne confundat cu un elev de paisprezece ani. Amicii îi spuneau Tarzan. Când îl văzu rățoindu-se la Dunăreanu, doctorul Morogan începu să râdă.

— Cum nu crezi, domnule?! Adică ce zici dumneata, că eu, dumnealui, un târg întreg care a văzut cadavrul suntem maniaci, mitomani ori scăpați din balamuc?

Dunăreanu îşi înăbuşi un căscat fals:

— O fi troscăit vreo două-trei coniace şi-a alunecat în râpă. Hai să fim serioşi! Crimă într-un oraş nenorocit unde de o sută de ani nu se întâmplă nimic. Singurul fiu al urbei care intră în istorie e mielul cu cinci picioare al coanei Victoriția. Da' a decedat şi ăla...

— Ştii bine, surâse doctorul Morogan, că Trăilescu nu bea niciodată. Ipoteza se exclude deci dintr-un bun început. Şi-apoi cum explici loviturile de cuțit, fața desfigurată? A fost căsăpit metodic, vorba aia, nu i-a rămas o măsea întreagă.

Mişu Postolache se aplecă peste umărul medicului, manevrând atent briciul în jurul urechii.

— Au fost semnalate în oraş persoane suspecte. Declară pe un ton conspirativ: Doamna Atena Dumitrescu povestea azi-dimineață la aprozar că n-a putut închide ochii din cauza unei mutre care i-a rânjit toată noaptea la ferestre. Apărea şi dispărea... Uite-aşa a ținut-o vreo patru ceasuri!

— Aha! râse Dunăreanu. Uite şi fantomele! Partitura e completă. Fugiți, neică, de-acilea!

Sufocat, Mişu Postolache abandonă obrazul lui Morogan şi se răsuci spre antrenor. Gesticula cu briciul şi instinctiv se ridicase pe vârful picioarelor.

— Cu dumneata nu se poate discuta serios.

— Nu discuta, tăticu! Şi în definitiv nu înțeleg de ce te agiți! N-am voie să am o părere?

Frizerul se întoarse la fața săpunită a lui Morogan.

— Dacă mă enervează ceva, e când oamenii vorbesc în necunoştință de cauză.

Medicul, cu gura astupată de clăbuc, îi făcu semn să isprăvească mai repede. În realitate, Mişu Postolache nu înceta o singură clipă să-l amuze. Era unul din puținii oameni din oraş pentru care încerca, în ceasurile de bună dispoziție, un vag sentiment de stimă. Un caraghios, fără îndoială, dar cumsecade, săritor, de o bunătate îngerească şi puteai fi convins dinainte că orice cuvânt care iese din gura lui reprezintă adevărul în forma sa cea mai pură. Se da în vânt după discuțiile savante şi ca toți semidocții adora termenii pretențioşi. Îi pronunța desluşit, ori de câte ori avea prilejul, aproape în silabe, iar pe ascuns extrăgea neologisme din dicționar. Le învăța pe dinafară năucindu-şi ulterior interlocutorii cu întorsături de frază neaşteptate. Ajunsese de pildă să spună frecvent „îi acord clemența mea”, în loc de „mi-e milă de cutare” sau „bicarbonatul e salutar în caz de mătreață”. Cei care-l cunoşteau pe Tarzan surâdeau îngăduitori. Era singura lui slăbiciune, o slăbiciune inofensivă, înduioşătoare, dacă te gândeai că în frizer autodidactul se trezise târziu, abia spre treizeci de ani, şi avea de luptat, dat fiind startul extrem de modest, cu obstacole grele. Citea cu râvnă fiind alături de doamna Atena Dumitrescu, gazda doctorului Morogan, cel mai pătimaş client al bibliotecii din P.

Coana preotească împrumuta şi ea săptămânal câte trei cărți, dar localnicii au descoperit că nici măcar nu le frunzăreşte. Cătălin, nepotul profesorului Munteanu, a pândit din proprie inițiativă două zile ascuns sub patul sfinției sale. În afara unui chiolhan tras în postul paştelui şi a unor păreri extrem de condimentate despre enoriaşi,

nu a reuşit să surprindă o singură clipă de interes pentru fenomenul literar.

Antrenorul Dunăreanu se sprijinise de uşor şi fredona cu mâinile în buzunar:

— „Iubesc femeia, femeia pură”…

Textul precum şi melodia erau improvizate dar, oricum, avea bunăvoință. Pe stradă trecea o fată de vreo optsprezece ani, într-o rochiță uşoară de vară. Ținea în lesă un pechinez. Când dădu cu ochii de Dunăreanu, se îmbujoră şi grăbi paşii.

— Cine-i paraşuta?

Postolache îşi azvârli privirea pe vitrină.

— Fata contabilului de la uzină. A terminat liceul şi vrea să dea la electronică.

Dunăreanu ridică din umeri şi Morogan îl măsură sarcastic.

— Neinteresantă, aşa-i?

Dunăreanu, cândva fotbalist într-o echipă bucureşteană, nu mai juca de câțiva ani. Între timp, absolvise I.C.F.-ul şi fusese angajat ca antrenor al formației locale. Femeile din oraş apreciau că-i un bărbat bine, manierat, care ştie să se îmbrace. Bărbații erau de altă părere. Împlinise treizeci şi cinci de ani şi voia să se însoare. Căuta o partidă în sensul cel mai burghez al cuvântului. Morogan îşi bătea necruțător joc de el, atitudine care-l lăsa rece. În aşteptare şi din plictiseală, flirta cu diriginta poştei, o fată de treizeci şi unu de ani, cu coc şi bluze bine apretate. Somnul lui Romeo Popescu devenise capricios din ziua apariției lui Dunăreanu în P.

Postolache frecționa acum obrazul medicului. Reveni la ideea care obseda târgul.

— Cine să-l omoare, domnule, şi de ce? Asta aş vrea să ştiu.

— E de-ajuns un singur răspuns, râse medicul, ca să-l ții în buzunar şi pe-al doilea. Se dezvăluie ipso-facto.

„Ipso-facto”. Frizerul memora expresia şi îşi propuse s-o caute în dicționar. Se întoarse apoi la ale lui:

— Ce credeți, domnule doctor? Criminalul o fi de pe la noi? Vreau să spun, din târg?

— Cine ştie de câte ori s-o fi ras aici, în stabilimentul matale!

Antrenorul se întoarse de la vitrină şi îşi înfipse mâinile în buzunare: Gata, nene! M-ai convins. Îmi zbârnâie creierii de atâția asasini, crime şi stafii! Dacă treaba îți aduce vreo bucurie în organism, Trăilescu a fost ucis. O.K.?

Medicul îşi consultă scurt fața în oglindă şi se ridică. Declară mecanic:

— E teribil, domnule! Tot oraşul numai despre asta discută.

— Dilii, tăticu! Dunăreanu dădu cu piciorul într-un muc de țigară aruncat pe ciment. Abia când se întâmplă câte o chestie din asta, poți să-ți dai seama cam ce bâzdâgănii le defilează oamenilor prin mansardă.

— E primul adevăr pe care-l rosteşti în ultimii cinci ani. Senzaționalul devine un rău necesar. Vindecă totul, cel puțin pentru moment: patimi, necazuri conjugale, colite rebele.

Tonul uşurel, abia ironic — chestie de nuanță şi surâs — îl irită pe frizer. Ținea mult la opinia lui Morogan.

— Ce vedeți rău aici, domnule doctor? De ce adică n-am discuta? De ce nu ne-am consulta?

Doctorul surâse:

— Discutați, dragul meu, consultați-vă. Sunt ultimul om de pe lume care l-ar împiedica pe altul să facă tot ce pofteşte, atâta vreme cât nu intră în conflict cu constituția. Mă necăjeşte doar, fără să fac din asta o dramă, că vă pierdeți vremea cu fleacuri. Umbre, avertismente, nasuri lipite de geam... Vorba ăstuia, mâine poimâine or să înceapă să circule şi stafii, o să vedeți!

— Fleacuri?! Fleacuri ați spus?

Dunăreanu interveni râzând:

— Lasă-l nene, în pace, că începe să plângă şi e băiat dulce.

— Fleacuri?

Mişu Postolache se simțea atât de indignat, încât cuvintele, învălmăşite pe vârful buzelor, nu izbuteau să-şi deschidă pârtie, sunete abia articulate însoțeau viersul canarilor.

Explodă în sfârşit:

— L-ați uitat pe Damian?

— Care Damian? se interesă Dunăreanu.

Morogan aprinse calm o țigară. Fuma cu o mână în buzunar. Părea extrem de destins în costumul de vară culoarea tutunului, la care asortase o cravată portocalie. Despre el, doamna Atena Dumitrescu obişnuia să se exprime mereu, fără să schimbe un singur cuvânt: „Un bărbat prezentabil, se vede imediat că e un intelectual, mai mult, un monsieur…” De fapt, semăna cu ceea ce era în realitate: un medic bine cotat.

— E o chestie mai veche, declară leneş. Dumneata nu veniseşi în oraş… Damian ăsta a fost practic alungat din târg. Cu pietre, surle şi tobe. Dacă nu intervenea miliția, categoric ar fi fost linşat.

Antrenorul, mereu atent la ce se petrece pe stradă, întrebă fără interes:

— Şi ce legătură are ipochimenul cu Trăilescu?

— A fost unul din acuzatorii lui cei mai energici. Poate cel mai înverşunat.

— Nu sunteți serioşi! declară edificat antrenorul. Parol, vă credeți în Evul Mediu?…

— Cred că nu te înşeli.

— Cum, domnule doctor? Mişu Postolache, sufocat, părea o marionetă mânuită de un păpuşar isteric. Dumneavoastră ați fost primul care a lansat teoria vendetei. Şi pe bună dreptate! N-avea Damian suficiente motive ca să se răzbune? Până şi datele corespund. Damian a fost alungat din oraş pe 5 iunie. După exact patru ani, tot la 5 iunie, Trăilescu e ucis. Ce mai aveți de spus?

— Hait!

Antrenorul, brusc înviorat, țâşni pe uşa frizeriei şi cu mâna pe inimă se înclină într-o reverență ostentativă,

cavaler de pe vremea turnirurilor. Morogan surâse amuzat. Traversa „Corso”-ul Olimpia Dragu, profesoara de biologie. Era o femeie sărită de cincizeci de ani, scundă, grăsuță, cu colțurile gurii trase spre bărbie. Spaima elevilor din P., se îmbrăca în rochii tip burlan, totdeauna cu cel puțin 10 cm prea scurte — nu frivolitate ci doar optica stranie a femeilor grăsune — având mereu acelaşi model tubular, cu complicate motive de broderie, şnururi, şirețele, clopoței şi volănaşe la gulere şi mâneci. Nimeni din P. nu contrazicea pe nimeni când se emitea opinia că e fecioară autentică. Cea mai severă din cancelarie, pedantă şi fără haz, o agasau cuvintele cu două înțelesuri, bancurile deşuchiate ale lui Dunăreanu, năzdrăvăniile doctorului Caracaş. Condamna filmele cu cowboy şi muieri dezbrăcate — frecventele anunțuri „accesul elevilor în sală interzis” i se datorau — şi organiza sistematic în perioada aprilie-noiembrie echipe ce investigau parcul spre detectarea puştilor în uniforme albastre care se plimbau mână în mână şi *joue contre joue,* recitând versuri.

O enerva în mod deosebit profesorul de educație fizică, Dunăreanu, „o adevărată ruşine pentru oraş şi învățământ”, iar Dunăreanu, în cunoştință de cauză se distra la rândul lui acordându-i o atenție specială, sos gras care stăruia zile întregi în cugetul Olimpiei. Atitudinea antrenorului era cu atât mai perversă cu cât n-aveai ce să-i reproşezi. Nu poți cârpi pe nimeni pentru licărul malițios din privire, pentru reverență excesivă şi înclinări de nouăzeci de grade, sau pentru că nu uită să repete la fiecare zece cuvinte: „Dumneavoastră aveți totdeauna dreptate”.

Olimpia Dragu simțea sarcasmul sângeros, dar în lipsa unor argumente concrete — Dunăreanu pedala doar pe nuanțe — se stăpânea, mulțumindu-se cu o mişcare suverană a capului, o tresărire nervoasă a nărilor şi o pastilă Rudotel, ingerată cu două păhărele de apă călduță.

— Ți-ai făcut numărul? se interesă Morogan.

Dunăreanu, bine dispus, se rezemă de uşă.

— Ştii că-i prieşte... Îmi pare rău doar de a X-a C. Au teză cu ea.

Mişu Postolache, nervos, mai mult ca să aibă ce face, rânduia inutil instrumentele.

— Aţi citit "Procesele celebre ale istoriei", domnule doctor?

— Care-s alea? se hlizi Dunăreanu.

— O carte extraordinară, emise frizerul cu emfază. Gândiţi-vă numai la cazul Doamnei Lafôret... Şi-a omorât soţul.

Morogan îl întrerupse săltând din umeri cu indiferenţă.

— Lasă, Mişulică... Mi-o povesteşti mâine, acum avem altele pe cap. Planul, însămânţările, cât oţel consumăm pe cap de locuitor...

Frizerul, opărit, contrariat de atitudinea medicului, amuţi. Surâsul fin, detaşarea pe care bănuia că i-o dă conştiinţa unei culturi îngrijite, asimilată disciplinat, îl făcea pe frizer să-şi piardă repede siguranţa. Cunoştinţele acumulate de Postolache semănau cu oazele risipite într-un ocean de nisip şi era incapabil să stabilească drumul de legătură între ele. Bineînţeles acum se emiteau simple ipoteze pe marginea unui fapt neobişnuit, totuşi frizerul se simţea iritat că nu e luat în serios, că punctul lui de vedere e desconsiderat.

Morogan îi remarcă indispoziţia şi-l bătu uşor pe umeri.

— Nu trebuie să te superi, dragul meu. Adevărul a avut totdeauna de luptat împotriva unor capete obtuze. În asta a şi constat marele merit al celor ce au înţeles un fenomen sau altul cu cinci minute înaintea contemporanilor. Dumneata vorbeşti despre o crimă, iar amicul Dunăreanu pretinde că ai halucinaţii sau că dai interpretare excesivă unui accident.

— Dar dumneavoastră? Dumneavoastră, domnule doctor? Tremura ca o frunză cu ochii agăţaţi de obrazul medicului. Morogan surâse fin:

— Sunt încredințat că ai dreptate, n-am însă şi energia dumitale.

Postolache îşi strâmbă buzele. Nu era chiar atât de prost ca să nu-şi dea seama că doctorul abandona cu eleganță disputa. Eleganță şi un zâmbet mic, care-i scânteia doar în priviri.

La zece dimineața, în uşa frizeriei apărea de obicei Lae, singurul cerşetor din oraş, ceea ce îi determina pe mulți să presupună că în fond situația paraliticului nu-i chiar atât de rea, dat fiind că n-are de înfruntat nici o firmă concurentă.

Îşi plimba căruciorul prin oraş schimbând fieful în funcție de necesitățile dictate de afaceri. La zece apărea la frizerie, unde de regulă oamenii se arătau bine dispuşi şi generoşi, la douăsprezece şi jumătate rezema poarta bisericii, apoi tăia bulevardul spre cârciumă. Duminica îşi încheia programul la ora cinci după-amiaza, lângă locuința Atenei Dumitrescu. Cucoanele care veneau în vizită nu-l ocoleau — e reconfortant să te simți generoasă măcar din când în când, dar mai ales când se ştiau observate de gazdă din spatele perdelelor.

În timpul săptămânii, muta teatrul de operații lângă standurile volante ale noului supermagazin. În general, oamenii sunt comozi. Mulți nu dau de pomană pentru că le e lene să-şi caute portmoneul. Cu mâna însă plină de mărunțiş, fără efort suplimentar devin culanți, mai ales dacă monedele sunt de cinci şi zece bani. De două ori pe lună, la chenzină, Lae se înființa la poarta uzinei.

De fapt, paraliticul practica o cerşetorie deghizată. Improvizase pe brațele căruțului o tarabă unde îşi expunea marfa: pungi de hârtie, pernițe pentru ace, rame din plastic, nasturi, o tablă de şah, jucărioare din lemn procurate de la un ardelean care dăduse faliment la scurt timp după ce deprinsese drumurile cele bune către bodega lui Hristache. Exponatele prăfuite, jalnice, erau aceleaşi de ani de zile. Localnicii îl miluiau fără să reclame obiectele.

Lae era un bărbat simpatic la vreo cincizeci de ani, totdeauna curat îmbrăcat (fraierii în meserie îşi închipuie că zdrenţele şi mizeria fizică, în general, stârnesc compasiune, când de fapt repulsia îi face pe oameni să grăbească pasul), cu o expresie blajină. Peste zece ani, socotind că a strâns destul, avea să iasă la pensie şi toată lumea era de acord că-şi face meseria conştiincios. Nu trăgea pe nimeni de mânecă, zâmbea mereu şi părea destul de mulţumit de soarta lui.

Accidentul de pe urma căruia rămăsese cu o paralizie a membrelor inferioare, petrecut cu douăzeci de ani în urmă, îi stimulase o anumită înclinaţie spre meditaţie. Cândva, părintele Ştefănescu, încercând să-l consoleze, îi sugerase că Dumnezeu pune poveri doar pe umerii acelora pe care-i consideră suficient de puternici pentru a le purta. Deci Lae avea toate motivele să se mândrească şi, ca atare, să primească cu satisfacţie noua situaţie. Deşi nu fusese niciodată un bărbat prea puternic, în timp ce în oraş se aflau câteva namile, opţiunea divină părea destul de stranie. Cert este însă că, după convorbirea cu preotul, se simţi mult mai bine şi dispus să privească existenţa dintr-o perspectivă nouă.

Locuia pe o străduţă dosnică, într-o casă curată, cu odăi despărţite de o bucătărioară. Femeia care-l îngrijea mulţumea discret lui Dumnezeu că e văduvă, vindea lumânări şi făcea toaleta sfeşnicelor la biserica Sf. Spiridon şi a paharelor la cârciuma lui Hristache.

Când îl văzu în pragul frizeriei, Dunăreanu dădu din cap zâmbindu-i. Soarele dimineţii încălzea mâinile cerşetorului şi spinările măgăruşilor de lemn. Antrenorul îşi scotoci automat buzunarul. Dibui câteva monede şi i le vârî în palmă.

— Să ai de-o ţuică.

— Mică! De una mică ţi-ajunge, preciză un gură-cască, hlizindu-se.

— Mută dricul că faci praf!

Lae mulţumi şi tot reflex întinse o perniţă de ace. Dunăreanu începu să râdă.

— Stai blând, flăcău! Strici vitrina.

— Îmi pare rău, niciodată nu luați...

— Ia cineva?

Din frizerie se auzea glasul lui Postolache. Perora iritat. Lae clătină bătrâneşte capul.

— Se ceartă şi nu e bine! Barem de ziua Domnului să fim mai îngăduitori.

Antrenorul cerceta strada. Răspunse distrat:

— Degeaba! Ăştia lucrează şi duminica. Aşa-s feciorii, harnici!

Ochii cerşetorului alunecară pe trupul lui Dunăreanu, urcară spre obrazul bronzat, încadrat de bucle negre, retezate mai jos de urechi. Întrebă timid:

— De ce se ceartă?

— Aşi! Nu se ceartă, discută ştiinţific. Trăilescu a mierlit-o singur sau l-a ajutat careva? Morogan e pe verde, n-are ce face, iar pe ălălalt îl ştie tot târgul. E un tip vesel...

— Cum adică vesel, domnu' Dunăreanu? Îl întrebă în şoaptă: S-a îmbătat?

— Nu, s-a sonat! replică sec antrenorul, şi săltă pe botul ghetei o pietricică jucând-o în fel şi chip. Totdeauna m-am ferit de şmecherii care beau dimineața şi citesc pe creierul gol.

Lae tăcu câteva clipe. Se foi în scaun declarând nesigur:

— Am auzit ce spuse adineauri... Că pe dom' Trăilescu l-ar fi curățat Damian. Să fie adevărat?

Antrenorul rânji.

— Ei uite, la asta nu mă aşteptam! Dumneata eşti om serios, dăşchis la minte...

— Nu râdeți, dom' Dunăreanu. S-a înrăit lumea... Unde s-a mai pomenit în bătrâni să se hăcuiască aşa creştinii între ei? Asta-i sfârşitul pământului. Scrie şi la Biblie...

— Ai citit dumneata chestia asta? Îşi vârî capul pe uşă: Tot n-ați isprăvit? E aici un tip care vrea să participe la discuție.

Morogan se ivi bine dispus, cu privirea subțiată de soarele prea puternic.

— Ce faci, Lae? Bună dimineața.

— Bună să vă fie inima, dom' doctor.

Medicul îi strecură discret o bancnotă. O femeie în vârstă, îmbrăcată în negru, trecu prin fața lor. Morogan salută plin de reverență, zâmbind nedesluşit. Bătrâna răspunse demnă şi trecu mai departe.

— Cine-i copila? se interesă antrenorul.

— O pacientă. În fiecare dimineață transcrie pe curat ce-a visat în timpul nopții. Pe urmă trece pe la policlinică şi-mi citeşte. Inițial, venea o dată pe săptămână. Cincizeci de pagini, îți dai seama... I-am explicat că prefer un tratament eşalonat.

— Pe Jack Spintecătorul nu-l visează?

— Ăsta-i fieful amicului Postolache, nu se bagă nimeni.

— Aşa, la prima vedere, pare un tip normal, spuse Dunăreanu măsurându-l dintr-o parte.

— Tarzan e un băiat admirabil. Poate cel mai cumsecade dintre noi.

— Vorba aia, frizer, dar n-ai zice... Atunci de ce bate câmpii, domnule? Ce-s spiralele astea cu gagii sângeroşi, căpcăuni şi alți parazmei?

— Dacă-mi permiteți, îndrăzni infirmul, pe mine mă frământă un gând, domnu' doctor...

Dunăreanu se hlizi.

— Glăsuieşte, Lae, tată!

— Pe dom' Trăilescu l-au răpus duhurile cele rele.

— Aşa, aşa...

Antrenorul se prăpădea de râs. Morogan îi prinse cotul.

— Lasă-l în pace! Zii mai departe, Lae!

— N-ați văzut? Şi-a dat duhul lângă cimitir. Nu umbla dumnealui după aprobare să dea iama cu tractoarele printre morminte? Cică uzina trebuie *estinsă*...

— E clar, au căpiat toți! conchise edificat Dunăreanu.

Îi abandonă şi traversă elastic strada. Intră în debit să-şi cumpere ţigări.

5

Mă despart de Dobrescu, în faţa cofetăriei Trei Ghiocei, administrându-i câteva sfaturi bine simţite:

— Ai grijă, băiete, cască ochii şi nu gura. Mă interesează opinia şefului de cadre şi nu starea civilă a dactilografei de la cabinetul directorului. Mi-e indiferent ce face diseară şi cum îşi flutură pletele de aur, vreau să ştiu la ce lucra Trăilescu. Nu-s curioasă dacă diva îl preferă pe Alain Delon sau pe concurentul meu Maigret, în schimb freamăt de neastâmpăr să aflu tot despre relaţiile victimei cu colegii. Umblă sănătos!

Se îndepărtează cu mersul lui de cocostârc şi o clipă îl am înaintea ochilor pe Dobrescu Vasile dintr-a IX-a B. I-am fost dirigintă şi dascăl de matematici şapte ani. Bietul de el! O să scape vreodată de Samurai?

Pe doctorul Morogan îl întâlnesc chiar la ieşirea din frizerie. Ne salutăm cu cordialitate, dar fără excese. Are o calitate pe care o apreciez în mod deosebit. Nu-şi amplifică niciodată starea de spirit din pur convenţionalism. În consecinţă, reîntâlnirea după zece sau douăzeci de ani cu o persoană care nu-i este nici mamă, nici tată se consumă firesc, fără exclamaţii şi efuziuni pe tonuri acute. Nu ştiu dacă amănuntul ţine de franchеţe sau de o anumită comoditate în relaţiile cotidiene.

Îi propun o plimbare pe Corso, prilej de a-mi reîmprospăta impresiile şi cunoştinţele.

— Ce-i cu amicul Postolache? Părea cam turtit.

Morogan îşi tamponează discret obrazul cu batista şi surâde.

— Ăsta-i Mişu! Pune totul la inimă. Sufletist şi oleacă exaltat. Îl obsedează ideea că Trăilescu e victima unei răzbunări.

— Dacă nu mă înşel, ai emis aceeaşi ipoteză.

— Ipoteză, nu sentință, iar acum regret că nu mi-am ținut gura. O să constatați singură... Oamenii au înnebunit, se ascund în casă cum începe telejurnalul, cucoanele sărite de cincizeci de ani ca să nu înnopteze singure... Sărut mâinile, doamnă!

Salută distrat o femeie cu trăsături de mulatră. Buzele foarte groase, rujate într-o nuanță deschisă, par o garoafă portocalie.

— Alta care tremură, râde Morogan. Şi tremură vârtos.

— Cine-i?

— Grațiela Duma. Ea, Trăilescu, Olimpia Dragu şi încă vreo doi-trei au fost fără îndoială călăii lui Damian.

— De fapt care-i istoria?

— Acum câțiva ani a fost violată în grădina publică o fetiță, elevă în clasa a VI-a. Damian, ghinionist, avea întâlnire la numai câțiva metri cu o fâşneață căreia voia să-i facă vânt. Se logodise de două săptămâni cu diriginta poştei şi începuse să-şi lichideze conturile. Fâşneața, temperamentoasă, l-a umplut de sânge. Atras de gemetele victimei — mă refer la fetiță — a intervenit paznicul. Damian, complet năuc, habar n-având ce se petrecuse cu cinci minute mai înainte şi trei tufişuri mai departe, i-a căzut direct în brațe. N-a trecut un sfert de oră şi tot târgul era o mare de mugete şi pumni fluturați amenințător în aer. Pe el, deşi nevinovat — ticălosul a fost reperat câteva luni mai târziu, un obsedat abia ieşit din ospiciu — oamenii l-au alungat din oraş pe simple presupuneri. Ostracizat la uzină, i s-a refuzat recomandarea pentru facultate şi i s-a dat de înțeles că ar fi bine să părăsească localitatea. Lia Georgescu, diriginta poştei, a rupt logodna. Nefericitul o iubea cu patimă...

— Şi cealaltă? N-a încercat să-l disculpe?

Morogan oftează cu un zâmbet de resemnare:

— Dacă s-a răzbunat vreodată o femeie, atunci o cheamă Celia Grigoriu. A contestat hotărât orice legătură cu Damian şi cu atât mai mult întâlnirea din parc. O hienă! Aud că acum e la Braşov, căsătorită.

Mai facem câțiva paşi pe strada măturată de un bătrân cu figură jovială — evident face curat doar în faţa casei lui — şi de vântul cuminte care hârjoneşte frunzele frasinilor. Mă interesează opinia lui Morogan şi îl întreb direct:

— Spune-mi, doctore, te convinge istoria asta? Îți poți închipui, la modul realist, că s-a întors Damian, duh răzbunător, să dea cu barda în târgoveții din P.?

Morogan zâmbeşte:

— Nu. Hotărât, nu! Damian era ceea ce se numeşte un tânăr sănătos din toate punctele de vedere. Ascultați-mă, m-am rugat totdeauna să nu pic într-o situație cheie. O situație fără ieşire şi care mă frustrează mai ales de orice drept de decizie. Flăcăul a avut ghinion. Intrase până la subțiori într-o conjunctură nefericită, şi tot ce au putut face autoritățile pentru el a fost să-l scoată nelinşat de aici. Din păcate, sunt puțini care gândesc la fel. Isteria e colectivă... Am să vă mai spun ceva! Cred în Damian. În Damian, omul pe care l-am cunoscut eu. E un individ cu resort şi sunt încredințat că acolo unde se află a izbutit, indiferent de ceea ce a încercat.

— Postolache ce zice?

Întrebarea nu-i întâmplătoare. Frizeria lui Tarzan îndeplineşte oficiul de cafenea o orăşelului, aici se vehiculează noutățile de ultimă oră şi nu cunosc loc mai potrivit pentru a pipăi pulsul opiniei generale.

Morogan schițează surâsul acela îngăduitor arborat îndeobşte când se pomeneşte despre o persoană care amuză, dar nu e luată în serios.

— Mişu, ca toți romanticii, are o fantezie înaripată. Acum câțiva ani înnebunise târgul cu altă bazaconie. OZN-urile şi omuleții verzi. Era o furie, dacă vă aduceți aminte, nu puteai să deschizi o gazetă străină, şi chiar dintr-ale noastre, fără să dai peste vreo ispravă de-a extratereştrilor. A fost halima mare şi aici... Conchide azvârlind țigara demult stinsă între degete. Ciudat mi se pare altceva. Întreg oraşul îl tratează de... hai să-i zicem original, deşi termenul e altul. Şi totuşi are o influență

fantastică! Azi râd toți de el, mâine însă nu poți păşi pe Corso fără să te ciocneşti de teoriile lui. Dealtfel, vă veți încredința singură.

Declar fără convingere:

— Poate pentru că nimeni nu se îndoieşte de buna lui credință.

— Hm! face ironic Morogan, probabil că eu nu-mi cunosc semenii. Aş fi putut jura că dimpotrivă, perfidie a naturii, cei mai răi dintre noi, indivizii malefici, exercită o înrâurire specială asupra celor din jur. Scuzați-mă, trebuie să cumpăr ceva de la farmacie.

Îi promit c-am să-l mai caut şi ne luăm rămas bun. Silueta elegantă dispare pe uşa de sticlă cu ecusonul lui Hippocrate.

6

Lângă tutungerie se află casa şi grădina profesorului Iliuță Munteanu. Gardul înalt, de piatră, nu trădează, aşa cum fusesem tentată inițial să cred, mentalitatea unui om morocănos, extrem de grijuliu cu avutul său şi pe care-l enervează aprioric vizitele şi curiozitatea vecinilor. Când l-am cunoscut mai bine, am înțeles că ceea ce-l determină să se ferece în spatele zidurilor groase este timiditatea.

Iliuță Munteanu predă de treizeci de ani desenul la liceul din localitate (fără să influențeze cu nimic imaginea artistică a elevilor despre membrii corpului didactic reprodusă pe garduri: absolut toți dascălii par fugiți din cartea de zoologie...) şi pictează în timpul liber. Nevastă-sa, Victorița, îmi povestea cu glas alterat de duioşie că abia după doi ani de căsătorie a acceptat să-i arate pânzele. O singură privire aruncată peste umărul lui în timp ce se află în fața şevaletului îl paralizează. În parc sunt privelişti splendide, dar profesorul n-a îndrăznit niciodată să intre acolo cu un cărbune şi o bucată de carton sub braț. În consecință, se mulțumeşte să picteze din memorie. Producțiile ocupă pereții celor trei încăperi. Colțuri idilice, peisaje pitoreşti, ciobănaşi şi mioare, ciobănițe şi fântâni, ciobani şi ciobănițe în atitudini

convențional-grațioase, lângă garduri invadate de glicină. Țin minte că am încercat un sentiment de stinghereală când l-am ascultat vorbind cu admirație înflăcărată despre Picasso, Chagall, Pissarro.

Am petrecut în casa soților Munteanu câteva după-amiezi admirabile. E o adevărată plăcere să te afli la ceas de înserare în grădina lor. Trandafirii abia stropiți capătă o culoare aurie, cafeaua şi dulceața Victoriței n-au egal. Sunt oameni fermecători, delicios de spontani, aşa cum ştiu să fie doar copii, iar dragostea lor după patruzeci de ani de căsătorie, emoționantă. La un păhărel de coniac, Iliuță mi-a mărturisit că întâlnirea cu Victorița o consideră cea mai mare şansă din viața lui. Victorița îmi descria cu ce emoție îl aşteaptă pe bărbatu-său când au întâlnire în oraş. Mi-a vorbit şi despre jurnalul pe care-l țin de patruzeci de ani. În fiecare seară reciteşte câteva pagini, în timp ce Iliuță, ascultând urletele de fiară ale viscolului, pictează la lumina lămpii un peisaj însorit.

O căsătorie desuetă? Poate. De necrezut? Sigur, dar superb.

Deşi mi-am petrecut în P. toată convalescența — aproape două luni — i-am vizitat doar de trei sau patru ori. Şarpele invidiei dă târcoale şi celor mai oneste inimi.

Victorița Munteanu băgă pieptănul în sertarul toaletei şi îşi apropie figura de oglindă. Avea aproape şaizeci de ani, un cap drăgălaş cu nas cârn şi gură bine conturată. Fără dubla bărbie de acum, în tinerețe trebuie să fi fost într-adevăr frumuşică.

Coborî treptele casei şi primi în plin obraz miresmele dimineții de vară. Profesorul Munteanu citea într-un şezlong la umbră, lângă stratul de dalii. Era cam de aceeaşi vârstă cu nevastă-sa, părul cărunt lipit de cap îl purta cu cărare, linia gurii, cam obosită, aluneca spre bărbie. Impresiona privirea blândă şi o anume linişte pe care mulți o confundă cu distincția.

Victorița îl examină cu ochi aburiți de duioşie. Păşi tiptil în spatele lui şi îi atinse tâmpla cu buzele.

— La ce te gândeşti, dragul meu?

Bătrânul tresări. Surâse aproape instantaneu şi-i sărută mâna.

— La bietul Trăilescu... Om în puterea vârstei, capabil... Nu-mi iese din minte că-i abia o săptămână de când a trecut pe la noi să-i dau semințe de panseluțe... Ce sfârşit teribil, Dumnezeule!

Nevastă-sa îşi cuprinse brațele, brusc înfrigurată.

— Toată lumea vorbeşte despre asta, a ajuns o obsesie. Comentau până şi țăranii, azi-dimineață în piață. Am trecut după aia pe la poştă. Aceeaşi istorie.

— Fireşte. Trăim într-o comunitate cuminte — la nici 20 de metri de Corso pasc vaci, oi şi fluturaşi — şi nu la Chicago.

Observă că nevastă-sa stă în picioare şi dădu să se ridice.

— Iartă-mă, draga mea, sunt foarte tulburat. Să-ți aduc un şezlong...

Victorița îl opri, ținându-i umerii. Rămase cu ochii agățați de piscurile muntelui, care departe, în zare, chenăruiau cerul.

— Ce mă înfioară, şi asta cred că-i înnebuneşte pe toți, e gândul că asasinul se află în oraş. Povestea Georgeasca, sufocată, că i-ar fi bătut azi-noapte la uşă. Şi-a închipuit că-i Caracaş, beat mort ca de obicei şi cu chef de conversație. S-a repezit să deschidă, pusă pe scandal. N-a văzut pe nimeni. A auzit doar glasul. „O să plătiți! O să plătiți cu toții...”

— Un coşmar probabil, interpretă profesorul cu voce nu prea sigură. Ea a rupt logodna cu Damian şi acum îşi face tot felul de idei.

— Adică a visat? Fii serios, Iliuță! Nu cunosc cap mai zdravăn decât al Georgeascăi. Este ceea ce numesc eu o femeie şi jumătate.

— Da, făcu distrat profesorul. Din toate punctele de vedere. Victorița îi mângâie sprâncenele ciufulite. Încerca să-şi ascundă tulburarea, îşi căuta cuvintele.

— Ştii...

— Spune, draga mea.

— Atunci, la adunare... Poate că ar fi trebuit să-ți expui punctul de vedere. Dacă ți-aminteşti, nu erai deloc convins că bietul Damian ar fi vinovat.

Iliuță Munteanu surâse cu tristețe:

— În viața mea n-am mințit pe nimeni, nici măcar pe mine însumi, că aş fi vreun erou. Nu oricine e destinat să înfigă steaguri pe baricade, iar eu cel mai puțin. Vocația mea se reduce la un şevalet şi o pensulă relativ îndemânatică. Izbutesc tablouri drăgălaşe, piese menajere bune de agățat deasupra frigiderului în gospodării mijlocii.

Inima Victoriței se strânse. Îi astupă gura.

— Nu-ți îngădui să vorbeşti aşa despre tine, Iliuță. Eşti cel mai cumsecade om care a călcat vreodată pe fața pământului...

— Asta, poate...

— Şi cel mai talentat.

— N-am ştiut niciodată, surâse cu blândețe profesorul, dacă e bine sau nu să-ți faci iluzii în legătură cu propria persoană. Iar atunci, la adunare... Mi-amintesc atmosfera. Toți făceau spume la gură, gâfâiau, vorbele nu li se rostogoleau, nu-şi găseau vad îndeajuns de repede. Mă vezi pe mine înfruntând o masă dezlănțuită? îndârjind-o pe Olimpia Dragu? Punându-mă de-a curmezişul lui Trăilescu? Îndurând vertical un uragan de sudălmi, răgete şi priviri asasine?

Victorița suspină, mângâindu-i uşor părul de pe tâmple.

— Dacă ai fi fost altfel, probabil nu te-aş fi iubit.

Iliuță îi mulțumi, clipind mărunt. Declară, parcă fără legătură:

— Te simți grozav închipuindu-ți că lumea începe cu tine şi se isprăveşte tot cu tine, şi te descumpăneşte să descoperi pe neaşteptate că lucrurile se petrec altfel. Eu am avut totuşi noroc. M-am simțit grozav în propria-mi carcasă... Am ştiut că sunt un om şters, cu o personalitate firavă; de geniu, slavă Domnului! nu m-am

suspectat niciodată. Şi totuşi n-am tânjit privindu-mă în oglindă să văd alt chip. Pe dinafară sau pe dinăuntru. Îmi dădeam seama probabil că ar fi zadarnic. Sau e poate şi asta o formă de vanitate. Cine ştie? Cine poate să ştie?

Victoriţa nu-l mai asculta. Îşi amintise dintr-o dată că broasca de la portiţa grădinii e stricată de ani de zile. Îşi făcu socoteala să treacă până în prânz pe la cooperativă să cheme un lăcătuş.

— Neapărat! decise cu voce tare.

— Ce anume?

— Nimic... Te las acum, dragul meu. Am de făcut câteva curse prin oraş.

Profesorul o cercetă curios. Când nevastă-sa ieşea, toaleta era mult mai complicată şi începea de dimineaţă. Apoi căută din obişnuinţă cerul. Pe albastrul clătit de ploaie, frunzele arţarilor prindeau scânteieri de sidef.

„O vreme de lucru minunată".

Dar n-avea chef să picteze. Se simţea trist şi, da, — Iliuţă nu se ascunsese niciodată de el însuşi — speriat.

— Aş vrea să mă văd peste o lună...

Nu era singurul din oraş.

7

M-am înţeles cu locotenentul Dobrescu să ne întâlnim la sediul Miliţiei. Poate să pară ciudat că nu m-am deplasat personal până la uzină, dar am metodele mele de lucru şi nu văd ce aş putea obţine eu în plus de la şeful unui serviciu personal. Omul deschide dosarul şi odată cu el „difuzorul": S-a născut în... părinţii sunt... a făcut studiile la... s-a căsătorit cu...

Şeful de post, vizibil emoţionat — pentru ăsta, tot ce vine de la Centru, ca să nu mai vorbim de Bucureşti, capătă proporţii colosale, orice delegat e un „tovarăş cu răspundere", orice echipă de tehnicieni devine „brigadă specială" — îmi vorbeşte frământându-şi degetele. În timp ce-şi face inutil de lucru cu hârtiile de pe masă, cu calendarul, cu radiera şi cu o colecţie impresionantă de

pixuri, îmi raportează punctul lui de vedere asupra crimei.

Din pricina tulburării, se exprimă mai greu decât o face de obicei, sudoarea se prelinge pe sub marginea chipiului pe care a uitat să-l scoată. Dintâi, că nu pricepe în ruptul capului cum de s-a putut comite „asemenea” caz în parohia lui... Al doilea, îl enervează frizerul Postolache. Ăsta se ține de prostii şi, dacă ar fi să-l cred pe cuvânt, alimentează toate aberațiile, indiferent dacă poartă cravată de pionier sau reazemă în baston reumatisme contractate încă pe vremea aliaților. Creşte trei sute de sticleți într-un apartament de două camere, dar se pare că tipul e plin de vigoare căci poartă părinteşte de grijă şi celorlalte câteva mii care zburdă şi ciripesc în unele capete din P.

— Cum se întâmplă vreo situație, înțelegeți, ştiu la precizie că pe puțin cinşpe pagini de dosar le umplu cu declarațiile lui Postolache. Este de nemaipomenit cum nu poate insul ăsta să stea cumsecade în bătătura lui, să nu-şi vâre nasul în treburile cetățenilor, să nu facă agitație la starea de spirit...

Îi trece succint în revistă pe Morogan, „un tovarăş doctor de bază”, pe Caracaş, amendat mereu că tulbură liniştea localității, şi pe încă vreo câțiva. Zăboveşte asupra lui Romică Popescu, funcționar la sfatul popular.

— Eu, tovarăşa maior, raportez ce spune opinia publică. Zic mulți că el ar fi omorât victima.

— Cine, Popescu?! De ce?

— O teme pe nevastă-sa de nemaipomenit şi umbla vorba în ultima vreme că trăia cu Trăilescu. Adaugă cu un gest de neputință, care în acelaşi timp cere scuze: Constatare la fața locului n-am făcut, nici martori oculari nu se află.

— Îmi închipui... Dar dumneata ce crezi? Care-i părerea dumitale?

Tipul nu vrea în ruptul capului să se angajeze, mormăie nesigur:

— E un tovarăş cumsecade, conştient. O teme însă pe soție... Explodează: De nemaipomenit!

8

Romeo Popescu se strecură prin grădina din spatele casei, păşind fără zgomot. Sosea intempestiv, încercând să-şi surprindă nevasta în flagrant delict de adulter. Era însurat de şase ani şi de atunci tot încerca. Târgul îi cunoştea preocupările şi glumeții socoteau că naşă-sa dovedise un umor sardonic botezându-l Romeo, de vreme ce corespondentul său shakespearian se numea Othello.

Ocoli cerdacul încovoindu-se în dreptul geamului spre a nu fi zărit dinăuntru şi îşi lipi urechea de uşă.

— Nimic, nea Romică?

Proptit de gard, antrenorul Dunăreanu îl privea amuzat. Romeo Popescu îi aruncă o căutătură întunecată şi pătrunse în casă.

Îl întâmpină o dezordine de zile mari, paturile încă nu fuseseră strânse, resturile micului dejun zăceau pe masă: ibricul cu cafea rece, omleta sleită în tigaie, borcanul de gem cu celofanul pus strâmb în jurul căruia zumzăiau muştele.

Romeo Popescu, aşezat pe jumătate de scaun, privea consternat. Se simțea descumpănit şi după şase ani de căsătorie încerca acelaşi sentiment deprimant: că a nimerit într-o casă străină.

Nevastă-sa îşi răsuci capul ciufulit.

— Te-ai şi întors?

Era mult mai tânără decât el, putea să aibă treizeci sau treizeci şi doi de ani. Chipul rotund, numai gropițe, volbură de păr cârlionțat şi ochi negri languroşi, păstra constant o expresie de mirare.

Bărbatul scrâşni. Îl sufocau indolența şi neglijența ei, nesimțirea cu care se complăcea în mizerie. Ar fi dat-o afară, dar ştia în acelaşi timp că după aceea s-ar căi amarnic. De câte ori pleca de-acasă, îi era teamă că n-o să se mai întoarcă. Îi urmărea silueta plină, bine

proporționată până dispărea la capătul străzii, presimțind că e ultima oară când o vede.

— N-ai de gând să strângi pe-aici?

Avea o voce mârâită, în care clocoteau tone de reproşuri. Mioara se strâmbă plictisită şi reluă lectura fără să-i răspundă. După primul an de căsătorie izbutise o performanță cu care puține femei se pot lăuda: reuşea să nu audă un singur cuvânt din cicăleala lui bărbatu-său. Romeo Popescu se simțea brusc în situația ridicolă de a se certa singur şi procedeul îl scotea din sărite.

Ca de obicei, începu să se adreseze unui terț prezumtiv. Dacă Mioara părăsea cumva odaia, se lua după ea. Litania putea să dureze două-trei ceasuri.

— ...o țin acasă şi Dumnezeu mi-e martor, n-am pretenții! Ce pretenții extraordinare am? O rufă curată, o masă aşternută, mâncarea scoasă din frigider şi pusă pe aragaz. Sunt femei care muncesc douăsprezece ceasuri, au o liotă de plozi şi gospodăria e lacrimă... Vin rupt, obosit, hărțuit de toți tembelii târgului: „nea Romică, dă-mi şi mie devizul ăla, nea Romică, du-te de caută în arhivă, nea Romică, ce facem cu spațiile verzi?...”

Femeia întoarse pagina revistei, se tolăni comod şi scoase piciorul de sub cearşaf, mişcându-şi degetele, de parcă undeva, pe o plajă, ar fi vrut să le scuture de nisip. Începea să se simtă căldura.

— ...vin şi ce găsesc? Grajd! Dumneaei cu fulgi în păr, în cămaşă de noapte, gunoi până-n grindă, frigiderul gol!

Mioara chicoti înveselită, bătând încântată pagina cu palma. Îl văzu pe bărbatu-său şi păru surprinsă. Întrebă senină:

— A, te-ai şi întors?

Romeo Popescu se holbă stupefiat. Mioara nu-l lăsă să-şi revină.

— Trebuie să citeşti neapărat chestia asta! Un fermier american s-a culcat cu o mafiotă, şefa unei „familii” din New York — respectiv Brooklyn. L-au ridicat de pe

tractorul lui şi l-au vârât într-un Cadillac. Tipa îl aştepta la volan. Fii atent cum o descrie!

Popescu îşi vârî unghiile în carne. Suflă strangulat:

— Asta te interesează pe tine?! Asta te preocupă?! Cum fac amor gangsterii, cât sunt de virili! îşi muşcă mustața muscă, mârâind înfundat: Cine a fost azi pe-aici?

Era una din obişnuitele sale curse. Femeie întoarse pagina.

— Colosal!

— Cine a fost? Simt miros de țigară străină!

— Mă plictiseşti.

— Răspunde! Dunăreanu? Postolache? Morogan?

Mioara ridică din umeri. Romeo suspecta pe absolut toți bărbații din oraş că îi fac curte. Nu erau absolviți nici măcar puştii de paisprezece-cincisprezece ani, care în drum spre liceu sau locuința profesorului Munteanu azvârleau priviri întâmplătoare în curtea şi la ferestrele neveste-si. De fapt, Mioara nu-l înşela. Se simțea prea leneşă pentru asta, iar Romeo făcea parte din categoria de bărbați nu imposibil de păcălit, aşa ceva nu există, dar în orice caz incomozi. Citi netulburată:

— ... O tânără foarte înaltă, cu un păr blond strălucitor. Ochii mari, albaştri şi oblici, pometi înalți, buze fine, nefardate... Fascinant! Îți dai seama ce aventură neaşteptată pentru bietul cowboy?

Avu un râs mic, ca un gângurit. Lui Popescu i se păru neruşinat şi trivial. Începu jelania pe tema infidelității. Mioara îşi continuă liniştită lectura. Auzi tot mai de departe tânguitul lui Romică, un fundal sonor monoton şi în cele din urmă adormi.

Bărbatul oftă, se încinse cu un şorț şi începu să strângă prin casă.

9

— Dă-i drumul, Dobrescule! Cunoşti motto-ul: clar, fără ghiocei şi albăstrele, dicție impecabilă! Ascult.

Locotenentul în poziție de drepți — nu stătea altfel nici acum zece sau cincisprezece ani, când scos la tablă

n-avea decât un singur dor, să i se scufunde pământul sub picioare — încerca să-şi ordoneze ideile. Minervei îi plăceau rapoartele succinte şi precise. Îşi drese glasul trăgând inutil de tivul vindiacului cu semnătură discretă — un capăt de şiret cu litere brodate *Lee* care țâşnea din buzunarul de la piept — şi începu pe un glas voit monoton:

— Grigore Trăilescu. 45 de ani. A absolvit facultatea de aeronautică în 1940. Şi-a făcut specializarea în Anglia. Nevastă-sa Ioana, e fiica unui inginer petrolist. Casnică, oarecare, dar nu lipsită de pretenții...

— Oarecare! Hm! Nasul Minervei se încreți spre rădăcină. Ce înțelegi tu prin femeie oarecare, Dobrescule?

Tulburat, locotenentul îşi muşcă buzele:

— Vreau să spun... ăăă... În general trece neobservată, nu stă de vorbă cu nimeni şi nimeni nu ține seama de persoana sau opinia ei. Cu excepția lui bărbatu-său, fireşte.

— Ceea ce mi se pare colosal, o scoate dintr-o dată din anonimat. În fine, o fi vreo natură discretă, interiorizată... Crezi că trebuie să arăți ca un drapel, ca să fii „special”? Apropo de special! Am băgat de seamă că-i un termen la modă.

— Declarațiile şefului de personal coincid cu cele ale colegilor lui Trăilescu.

Minerva oftă.

— În fond, ai dreptate. Lumea n-o îndrepți cu umărul. Mi se pare însă absurd să-l califici pe cineva drept oarecare, numai pentru că nu-şi vopseşte obrazul şi nu ştie să facă scandal: la el acasă, vecinilor sau când stă la coadă. Mă rog, mai departe...

— Are opt invenții la activ, de însemnătate mijlocie. În prezent, lucra la perfecționarea unui nou tip de turboreactor care urma să funcționeze pe bază de mercur.

— Interesant... Inamiciții? Duşmani?

— Nu. În orice caz nu pot fi nominalizați. Trăilescu era un coleg bun. Ştia să se facă simpatic, era agreat de la portar până la director. Mereu bine dispus, cunoştea

numele şi necazurile ultimului salariat, găsea totdeauna un cuvânt bun dar mai ales potrivit pentru fiecare. Se pare că făcea parte din specia şefilor de dragul cărora subalternii sunt dispuşi să traverseze Niagara într-o cutie de conserve.

— Eu sunt gata să iau tramvaiul, pufni Minerva. Încep să-i intuiesc portretul. Altceva?

— Apropo de Damian... Se pretinde că înainte de a părăsi oraşul ar fi ameninţat că se va răzbuna cumplit.

— Ăsta-i deja folclor! Ştii, ca să fie ghiveciul asezonat. Începe să semene cu Dürrenmatt.

Locotenentul îşi luă un aer gânditor, aprobând incert din cap. Minerva îl apostrofă cu privirea filtrată şi glas dulce:

— Sper că ai auzit de Dürrenmatt, dragul meu, mi-ai fost doar elev...

Prinzând din zbor ideea, Dobrescu surâse larg:

— Dar bineînţeles! Un matematician vestit. El, D'Alembert — cine-i poate uita splendida teorie? şi... şi...

— Gică Petrescu! Detest ipocrizia, Dobrescule! Cum Dumnezeu n-ai înţeles în atâta amar de vreme? Şi ţi-am spus-o în fiecare zi că prefer să mă întrebi de zece ori, o sută, o mie, decât s-o faci pe ăla deşteptu', care le ştie pe toate. Insuficient! De data asta la Română... Vreau să spun literatură. Mai ai ceva de adăugat?

Locotenentul privi fâstâcit în jur.

— Nu... Nu cred.

— Eu sunt convinsă. Ascultă, ce impresie ţi-a făcut cadavrul lui Trăilescu?

Dobrescu vru să respire adânc dar se stăpâni. Întrebările Minervei erau uneori de-a dreptul fistichii. Ce drac de impresie să-ţi facă un cadavru hăcuit, o masă de carne tocată de un dement?! Simpatică?

— Ştii la ce mă gândesc?

Din fericire, multe din întrebările Minervei erau strict retorice. Continuă, ciupindu-şi vârful nasului ascuţit:

— Am impresia că victima a fost desfigurată nu din răzbunare sadică, ci ca să fie împiedicată identificarea. Au

travestit-o după aceea în țoalele inginerului. Poate că pe nefericit nici nu-l cheamă Trăilescu...

— Exclus! sări locotenentul.

Minerva, deprinsă cu răspunsuri mai prudente, îl cercetă circumspectă.

— Cum de eşti atât de sigur?

— Am văzut la procuratură raportul medicului stomatolog care trata victima. Nu există nici un dubiu. Cadavrul aparține lui Trăilescu, pacientul lui.

Minerva rămase o clipă pe gânduri:

— Interesant... Izbucni pe neaşteptate: Bineînțeles, totdeauna te pierzi în amănunte! Era primul lucru pe care trebuia să mi-l spui. Chiar nu vrei să progresezi deloc, Dobrescule?

În sinea ei, îi acordase totuşi suficient. Presată de treburi, omisese să dispună expertiza stomatologică. Inițiativa aparținea locotenentului. Nu se avânta însă din principiu în calificative mari, mai cu seamă mărturisite, încredințată că-i absolut nepedagogic să-ți elogiezi învățăceii. „Îi poți stimula, bineînțeles, dar ca vechi dascăl, nu acord niciodată mai mult de şapte plus. Altfel, în mai puțin de o săptămână, zgreapțănă cu nasul piscurile Ceahlăului, încep să se simtă ofensați că nu-s cap de afiş în colaborările cu Interpolul..."

10

În localul poştei, Atena Dumitrescu, gazda doctorului Morogan, discuta aprins cu diriginta. Sala era îmbrăcată în marmură albă, ca şi cea a tribunalului din P. Şase coloane roz cu capiteluri bronzate rezemau cupola enormă. De afară, clădirea părea o catedrală. Ghişeurile erau repartizate circular.

— Absolut terifiant, draga mea! spuse Atena Dumitrescu.

Vorbea cu buzele şi maxilarele strânse. Cuvintele se strecurau greu printre dinți. Lia Georgescu asculta agitată dând din cap. Alături de doamna Dumitrescu, înaltă, subțire şi fragilă, diriginta făcea impresia că

plesneşte de sănătate. Fusta cenuşie, plisată, îi accentua şoldurile generoase, iar bluza bine apretată îi îmbrăca, fără cută, bustul masiv. Pe fața mare, pudrată gros, se citea îndemânare şi conştiinciozitate, dar mai ales conştiința deplină a acestor însuşiri. Era o femeie care se lua în serios, dar nu îndeajuns de subtilă pentru a o ascunde. De aceea unii o considerau searbădă şi neinteresantă. Împlinise treizeci şi unu de ani şi încă nu se căsătorise.

— Vreau să înțelegi, draga mea, să fii încredințată că nu am halucinații. Sunt o femeie nefericită care nu se poate resemna, dar nu anormală.

Doamna Dumitrescu se întrerupse. Un bărbat înalt şi voinic, cu voce de taur, le salută jovial. Ochii lucioşi şi buna dispoziție zgomotoasă trădau o vizită prealabilă la bodegă.

— Sărut mâna la cucoane!

— Bună dimineața, doctore Caracaş, răspunse Atena Dumitrescu cu buzele pungă. Cum îți spuneam, fetițo...

— Altminteri, toate bune şi frumoase? se interesă noul venit ignorând pumnalele din ochii bătrânei.

— Da, mulțumesc pentru amabilitate. Şi cum îți spuneam...

— Atunci e în regulă.

— ...L-am văzut chiar azi-noapte, în fața ferestrelor de la dormitor. Răsfoiam revista „Cinema” care se ocupă de Raf Valone şi Brigitte Bardot — şi dintr-o dată...

Caracaş, căruia în târg i se spunea Drojdioară, începu să dea din cap acuzând o atenție aproape evlavioasă. Atena Dumitrescu părea să nu-l bage în seamă, în timp ce diriginta îl fura cu coada ochiului.

— Imaginează-ți, urmă bătrâna sufocată, i-am văzut chipul strivit de geam. Rânjea şi se strâmba îngrozitor. Mi-a amintit de grimasele unui urangutan care m-a speriat la Prater în 1932. Atunci am pierdut copilul...

Doctorul Caracaş îşi linse buzele.

— La ce cinema rulează chestia asta?

Atena Dumitrescu îl măsură acră.

— Domnule Caracaş, regret că trebuie să v-o spun, dar prezența dumneavoastră nu mi-e indispensabilă.

— Nu face nimic, eu vă stau oricum la dispoziție.

Lia Georgescu interveni rece:

— Ați dorit ceva?

Se simțea din tonul ei că e întru totul de acord cu bătrâna. Drojdioară clătină capul, apoi se răzgândi.

— Aş dori eu multe, dar nu ştiu dacă eşti şi dumneata de acord. Clipi şiret. Pot căpăta o informație?

— Ghişeul 10.

— De la matale, duduie. Ce faci diseară?

În realitate, medicul veterinar, bețiv notoriu, reuşea uneori s-o amuze pe dirigintă. Nu voia însă s-o contrarieze pe Atena Dumitrescu manifestând o atitudine prea binevoitoare. Spuse moale:

— Ce obrăznicie! îi întoarse spatele, ascunzându-şi zâmbetul. N-am înțeles, l-ați văzut chiar pe Damian?

— Fireşte, draga mea, nefericitul acela pe care l-ai concediat. Te asigur, râse Atena Dumitrescu sticlindu-şi proteza, nu l-am confundat nici o clipă cu prințul Otto de Habsburg.

— Jos reacționarii! urlă subit Drojdioară.

Doar un clipit nervos o trădă pe bătrână că-l auzise.

— A zăbovit doar câteva clipe apoi a dispărut.

Lia Georgescu înghiți în sec.

— Extraordinar! La mine a sunat la uşă... De douăsprezece ceasuri încerc să mă conving că mi s-a năzărit.

Bătrâna zâmbi superior.

— Eşti o femeie inteligentă, domnişoară Georgescu. Articula vorbele sacadat, pentru a le marca importanța. Ce înseamnă să ți se năzare? Eşti somnambulă? Trebuie neapărat să-ți confirme vreo autoritate că un pom nu înseamnă altceva decât un pom, o păsărică, totdeauna o păsărică, şi că un bărbat care poposeşte în miez de noapte la uşa dumitale nu poate avea decât intenții dubioase în ceea ce te priveşte?

Diriginta îşi plecă ochii, fluturând din gene. O pudoare cireşie, uitată în sertarele adolescenței, îi pudră obrajii.

— Vai, doamna Dumitrescu!

Doamna — impersonal — şi nu „doamnă”, prea imperativ, prea direct, prea sigur. Bătrâna alungă iluziile Liei Georgescu cu o mişcare de dispreț.

— Nu mă gândesc la prostii, fetițo. Prin intenții dubioase înțeleg cu totul altceva. Deocamdată, individul n-a făcut decât să lanseze un avertisment general. Presupun însă că dumitale îți rezervă ceva mai deosebit. Poate vrea să te mutileze — nu cunosc răzbunare mai haină vizavi de o femeie — în cel mai bun caz să te omoare. Dacă reflectezi puțin, i-ai sfărâmat inima atunci.

Lia Georgescu — albă — o privea cu ochi căscați de spaimă.

Caracaş le abandonă plictisit.

„Bat câmpii, coțofenele! Tot târgul a căpiat! Mi-ar plăcea totuşi să ştiu o chestie. Pe unde naiba s-o fi ascunzând Damian? Flăcăul era un tip de nădejde, aş zice chiar dotat. Nu ducea paharul la ureche...”

11

Când Drojdioară trecu spre seară pragul frizeriei, îi sclipiră ochii de satisfacție. Se aflau înăuntru medicul Morogan, Dunăreanu, Romică Popescu de la sfatul popular şi profesorul Munteanu. Compoziția grupului crea premise promițătoare pentru organizarea unei agape — era termenul eufemistic utilizat de veterinar spre a nu-i demobiliza pe cei căsătoriți; chef, petrecere răsunau incendiar — la bodega de peste drum.

Îi îmbrățişă pe toți într-o privire părintească, încercând să priceapă ceva din hărmălaia învăluită în fum gros de țigară. Mişu Postolache, dezlănțuit, părea victima unor curenți de aer cu direcții contrare. Ca mai toți oamenii voinici, Caracaş avea mişcări domoale, se urnea şi se aşeza greu, îşi economisea eforturile şi de aceea nu înceta niciodată să se mire de vioiciunea lui Tarzan. Uneori, obosea doar privindu-l. Mişu era însă un om

drăguț şi îl iubea, îi iubea şi pe ceilalți, de fapt iubea pe toată lumea. Şi după trei sute de drojdie, îi plăcea să-şi închipuie că nicăieri nu există băieți mai straşnici decât în P.

— Avem probe! țipă frizerul. Probe de netăgăduit pe care dumneavoastră le contestați prin negații nefondate!

Medicul Morogan trase adânc din țigară. Suflă fumul spre uşă, încercând să-l alunge şi cu mâna.

— Fantezii, iubitule! Fantezii, nu probe. Să nu facem confuzii.

— Formidabil! Ce confuzie?! Unde începe confuzia?

— Exagerezi, doctore, sau vrei să-l necăjeşti, interveni împăciuitor profesorul Iliuță Munteanu. În orice caz, minimalizezi. Uite, chiar azi citeam... Într-un canton din Elveția, s-a comis acum douăzeci de ani o crimă pasională. Au descoperit-o recent, chestie de câteva luni... Aşa că lucrurile astea se pot întâmpla foarte bine. Şi când te gândeşti, au plecat de la o simplă pereche de pantofi. Pantofii cu care fusese încălțată victima...

— Mă întreb, rânji Dunăreanu, întrerupându-l, ce-or să zică fraierii peste o mie de ani, când or să descopere dangarezii mei?

Nu-i răspunse nimeni şi Drojdioară speculă momentul:

— Hai la Hristache, nene, bem ceva şi studiem problema.

— Lasă-mă, domnule!

— Fac cinste!

Profesorul Iliuță Munteanu aşteptă să se liniştească spiritele, apoi emise pe un ton didactic:

— Nimeni nu poate contesta unele fapte certe. Personajul a bătut la uşa Liei Georgescu, şi-a vârât capul pe fereastra Atenei Dumitrescu, i-a telefonat Olimpiei Dragu.

Romeo Popescu se minună:

— Țțțț! Formidabil, domnule!

— Nu v-am spus eu?! exultă Mişu Postolache.

— Eu cred, interveni Dunăreanu, că-i vorba de un individ pus pe bancuri, şi care n-are nici o legătură cu criminalul. Dacă o fi existând vreunul! A mirosit momentul, a făcut statistica fraierilor din târg şi acuma se distrează.

Morogan îşi ridică sprâncenele şi arătă cu degetul spre antrenor:

— Cred că-i ipoteza cea mai plauzibilă.

— Suferi de un negativism pronunțat, doctore, conchise Iliuță Munteanu.

Morogan râse.

— Sunt prea leneş pentru a lua o atitudine atât de categorică. Frizerul amuți. Un colț de buză îi zvâcnea. Era genul de replică în fața căreia se simțea lipsit de posibilități. Şi profesorul tăcu. Oamenii cinici îl crispau. Iar medicul — socotea — făcea parte din specie.

Drojdioară trase de mâneca antrenorului.

— Hai!

— Lasă-mă...

— Hai, nene!

— Unde?

— Ştii matale. Stăm aici pe secetă? Ce naiba, puteți urla şi la birt.

Dunăreanu îi simți răsuflarea şi rânji. Mirosea a alcool.

— Ai răbdare, tinere! Deocamdată dezbatem chestii importante. Când trecem la dame, mutăm sediul.

Romică Popescu îşi tamponă fruntea îngustă, apoi nasul ascuțit, cu nări nervoase.

— Dacă au conchis ăia de la Procuratură că Trăilescu a fost asasinat, e clar! Sunt de meserie, nu le dă mâna să-şi piardă vremea cu nerozii.

Frizerul sări belicos.

— Şi încă o chestie! Țineți minte cât s-a zbătut Damian să intre în secția lui Trăilescu? Cu mâna asta îl rădeam, domnule, parcă-l văd aici pe scaun cu fața plină de clăbuc Faun: „Dacă mă primeşte şeful în parohia lui, ştiu că-s un tip cu baftă. Cunoaşte meserie şi face o

chestie mare. O să am şi eu felioara mea...” Pe urmă, a intervenit dandanaua şi adio vise fericite...

— Aşa-i, îşi aminti Romică Popescu. Trăilescu lucra încă de atunci la reactoarele alea care cică funcționează pe bază de mercur cald.

— Eu numai pe bază de drojdie, mărturisi veterinarul.

Dunăreanu scuipă subțire prin uşa deschisă.

— Eu zic să vă hotărâți. Tipul a vrut să se răzbune ori să-i manglească invenția? Şi tot nu înțeleg de ce a trebuit pentru chestia asta să-i strice decorul!

— E tot ce-ai înțeles dumneata?

— Nu te enerva, Mişulică, îl luă dulce Drojdioară. Ce povesteşti tu e foarte interesant, dar ce să-i faci, băiatul pricepe mai greu. Nu închizi dracului prăvălia odată? Mi-e o sete...

— Lasă-mă, domnule, în pace! Am impresia că visez! Auzi dumneata, se adresă unui terț neidentificat, o crimă odioasă, constatată de autorități competente, vorba aia, catadicsesc Bucureştii să trimită aici specialişti de talie mon-di-a-lă, başca avertismentele sinistre de azi-noapte, şi vin după aia doi sau trei şmecheri care-ți demonstrează că de fapt eşti un dobitoc, că astea-s simple baliverne, fantezii sau alte năzbâtii, pentru că n-ai ce face şi în loc să prinzi muşte, inventezi poveşti cu bau-bau!

— Gata, exclamă veterinarul, m-ai convins. Sunt întru totul de acord cu dumneata. Ai vocație de logician, pui în ecuație formidabil, nu mai încape nici o îndoială.

Dunăreanu se amuza copios.

— Nu eşti dintre ăia care se lasă cu una cu două.

— M-ați înnebunit, oameni buni! De trei zile numai inepții aud. Criminali, vârcolaci sadici, umbre asasine, draci cârlionțați. În piață, la alimentara, la poştă! Vuieşte târgul, au căpiat şi cucoanele!

— Just! spuse antrenorul fixându-l pe Romică Popescu. Trag bărbații de mânecă, nu alta. Sfârşitul lumii...

Drojdioară se ridică brusc de pe scaun şi se îndreptă spre toaleta frizeriei. Dunăreanu, aşezat câş pe pervazul vitrinei, se interesă rânjind:

— Dansezi?

Glasul puternic al lui Morogan le acoperi pe celelalte.

— Nimic nu suscită mai mult închipuirea decât senzaționalul. Acum două mii de ani, ca şi acum o sută, ori două, oamenii au abordat cu voluptate faptul neobişnuit. Cu cât viața individului e mai săracă în întâmplări, cu atât apetitul pentru insolit creşte. Adorăm să ascultăm vijelia după uşi şi ferestre bine ferecate, ghemuiți sub plapumă şi să citim despre crime, isprăvi fioroase, mafie sau chiar OZN-uri — cu condiția ca toate să se petreacă pe alte meleaguri. E boala secolului, domnilor, alături de cancer şi infarct! Pe vremea mea, citeau policier-uri doar puştii cu bube pe față. Acum îl consumă toți cu frenezie, de la zâna care-ți cântăreşte parizerul la complex până la academicieni, chiar dacă ăştia din urmă se jenează s-o mărturisească deschis.

— Bravo! mugi Drojdioară, spălându-şi mâinile la chiuvetă. Eminent! Meriți o şampanie. Hai s-o punem la gheață.

— Lasă-mă, dom'le!

— Acum, fie vorba între noi, doctore, nu pricep de ce te înfierbânți aşa. Ce-ți pasă dumitale la urma urmei ce cred oamenii şi ce fel de stafii le bântuie imaginația?

— Ai s-o înțelegi singur şi, teamă mi-e, mai devreme decât îți închipui. Vorbim mâine, sau poimâine.

— Putem şi acum! sări medicul veterinar. Mergem la birt şi ne explici pe îndelete.

Romeo Popescu se apropie de Iliuță Munteanu.

— Şi chiar credeți, domnule profesor, că Damian a sunat la uşa dirigintei? V-a spus-o ea personal?

— Categoric. Şi n-a fost singura vizitată. Necunoscutul a trecut şi pe la Grațiela Duma, iar de Olimpia Dragu şi Atena Dumitrescu ai auzit singur.

— Numa' dame sexy, rânji antrenorul. Tipul are precis ceva la glande. În fine, undeva îi vâjâie.

Drojdioară profită de stupefacția lui Romeo Popescu şi reuşi să-l scoată pe uşă. Îi urmară apoi şi ceilalți.

12

Înainte de război, soțul Atenei Dumitrescu era considerat cel mai bun avocat din P. Deşi dispunea de o clientelă vastă, avusese totuşi prudența să nu abandoneze niciodată complet cazurile mărunte. Accepta fără prejudecăți, alături de dosare de fraudă uriaşe sau crime spectaculoase, o reclamație pentru pensie alimentară, divorțuri neinteresante sau o acțiune în tăgăduirea paternității. Aceasta îi îngăduise după 1945, şi mai ales 1948, odată cu risipirea clientelei de elită, să supraviețuiască. Pleda des împotriva somităților baroului bucureştean, iar localnicii, care urmăreau cu orgoliu de urbe disputele, pretindeau că-l bate degajat pe Valjan şi pe Periețeanu, fiind ceva mai îngrijorați atunci când urma să-şi încrucişeze floreta cu Micescu.

În ajunul căsătoriei sale, Atena Dumitrescu era o fată subțire, distinsă, cu un chip destul de drăguț, dar fără flacără. Îl iubea pe bărbatu-său şi avea în el o încredere nemărginită. Sosiseră în oraş cu două valize, un cufăr de cărți şi, deşi tineri, îmbâcsiți de prejudecăți.

După cincisprezece ani, îşi construiau cea mai frumoasă clădire din localitate, Villa Flora. Astfel, cucoanele din P. ajunseră cu părere de rău la concluzia că cei doi se înțeleg. Puțin câte puțin, avocatul reuşise, dând dovadă de un tact desăvârşit, să înrădăcineze în sufletul neveste-si toate convingerile sale. „Un individ care vrea să reuşească excepțional — obişnuia să afirme — indiferent că-i vorba despre un artist, om de ştiință, ori profesionist, trebuie să fie liber de orice ipotecă domestică sau socială.”

În consecință, nu avuseseră copii şi la puțini ani după căsătorie, profitând de aspectul gracil al Atenei sub care se ascundea totuşi o sănătate mulțumitoare, începuseră să se eschiveze de la toate obligațiile mondene. Petreceau în fiecare vară trei săptămâni la Eforie şi, după succesele mai importante de bară, destupau o sticlă de vin vechi,

apoi făceau o plimbare în pădure comentând cu detalii tehnice şi divagații nesfârşite fazele procesului.

După moartea avocatului, viața Atenei Dumitrescu se schimbase relativ puțin. Continua să citească, se plimba în fiecare zi două ceasuri afară din oraş, îmbrăcată în trenci, pantofi plați, legată la cap şi nemachiată „pentru ca obrazul să respire", şi îşi rotunjea pensia închiriind fostul birou, o cameră spațioasă cu intrare separată.

Atena Dumitrescu îşi controla relațiile cu strictețe şi timp de douăzeci de ani, fără excepție, duminica, fie dimineața la unsprezece, fie seara la cinci, primea câteva cucoane. În oraş, fiind bine cunoscută parcimonia cu care bătrâna îşi dăruia prietenia şi zâmbetul, invitatele se simțeau încântate. Deşi pe plan social îşi pierduse semnificația, stăruia totuşi în jurul ei o aureolă de distincție. I se acordase instinctiv un drept de veto în problemele bunului gust, ale bunelor maniere şi ai parametrilor în funcție de care o persoană merita sau nu să se numere printre cunoştințele tale. Într-un anume cerc era suficient un zâmbet de gheață al bătrânei adresat unui individ pentru ca acesta să fie complet descalificat.

Pe Morogan, atitudinea doamnei Dumitrescu îl amuza. În prezența ei însă îşi camufla zâmbetul căci, după multe peregrinări, aprecia o gazdă discretă şi o locuință confortabilă. Profesorul Munteanu o saluta cu reverență, Dunăreanu o ignora, Drojdioară însă nu se putea stăpâni să n-o acosteze sub pretextele cele mai fanteziste tocmai pentru că ştia că îi e profund dezagreabil. N-avea motive s-o menajeze, căci şi-o închipuia greu acceptând să bea în compania lui „una mică de apetit, trei baterii la gheață şi p-ormă om mai vedea ce s-o alege..." Interesul medicului veterinar viza doar pe prezenții, eventualii ori virtualii parteneri de petrecere.

După întâlnirile cu Drojdioară, doamna Atena Dumitrescu obişnuia să ia un pahar de apă îndulcită în care storcea jumătate de lămâie. Îl sorbea cu buzele strânse, înghițind greu.

Diriginta poştei, cu corpul masiv aplecat înainte, acuza o îngrijorare afectată.

— Vă necăjiți prea mult. Oameni ca el nici nu merită băgați în seamă.

Bătrâna îşi înghesui un surâs între buze.

— Sunt perfect de acord, draga mea. Un țânțar este o ființă extrem de neînsemnată, asta nu dovedeşte însă că nu te poate deranja.

Victorița Munteanu, soția profesorului de desen, aprobă dând mecanic din cap. Se uita la tablourile care nu semănau cu nimic din ceea ce făcea bărbatu-său. Invitată la ei acasă, Atena Dumitrescu înregistrase picturile lui Iliuță mulțumindu-se cu câteva observații convenționale. Era îndeajuns de bine crescută pentru a-şi stăpâni un zâmbet muşcător.

— Pe mine mă distrează Drojdioară, spuse Mioara Popescu şi îşi regretă imediat remarca. Nu pentru că i-ar fi păsat grozav de bătrână, dar nu-i plăcea să fie dezagreabilă fără motiv. Vreau să spun… Tot ce face e atât de caraghios!

Atena Dumitrescu îi azvârli o privire rece.

— Sunt încredințată că pe unii îi amuză.

Pusese în acest „unii”, volume. Diriginta poştei încercă nu prea îndemânatic să schimbe discuția.

— Mă obsedează întâmplarea pe care mi-ați povestit-o azi-dimineață.

— A! Despre Olimpia Dragu…

— Exact. Mă simt incapabilă să mă gândesc la altceva.

— Asta pentru că nu cunoşti bucuriile vieții conjugale, declară senină Mioara Popescu. Nu te supăra, nu-i un reproş, ci dacă vrei o sugestie. Eu una nu obosesc niciodată ascultându-l pe Romică.

— E un bărbat reconfortant, observă fără nuanțe diriginta.

— Singurul lucru pe care i-l reproşez e că a devenit cam indiferent în ultima vreme…

În ochii Mioarei Popescu scânteiau lumini jucăuşe. Diriginta observă privirea absentă a bătrânei. Îşi încleştă degetele puternice în poale.

— Trăim un adevărat coşmar. Mi se pare inadmisibil.

— Hm, zâmbi Atena Dumitrescu, depinde... Dacă băiatul acela era nevinovat, nu mi se pare chiar inadmisibil.

Victoriţa Munteanu puse ceaşca goală pe marginea mesei:

— Te referi la Damian? Discutam cu Iliuţă... Totul e incredibil. Pur şi simplu n-ai calificative.

Nevasta profesorului era singura femeie din oraş care o tutuia pe bătrână. Aveau vârste apropiate, se ştiau vag din pensionatul de domnişoare „Principesa Ileana" din Bârlad şi ambele se stabiliseră în P. cam în aceeaşi perioadă.

— Incredibil. Nu este exact termenul pe care l-aş întrebuinţa eu. Gândiţi-vă puţin! Ce sentimente poate încerca un tânăr care-şi vede cariera, viitorul, în fond, toată viaţa distruse înainte de a fi împlinit treizeci de ani? Soţul meu a pledat nu o dată în cazuri asemănătoare. Ne-am obişnuit să credem însă că drapelul vendetei îl flutură doar corsicanii, sicilienii şi eventual sarazinii.

— Cine sunt sarazinii? se interesează Mioara Popescu. Diriginta poştei ar fi vrut să pună aceeaşi întrebare, dar se stăpânise. Considera că funcţia pe care o deţine nu-i îngăduie să se lase surprinsă în situaţii defavorabile. De aceea era foarte atentă. Se îmbrăca excelent dar discret, mergea de două ori pe săptămână la coafor, accepta să fie curtată doar de bărbaţi onorabili şi în văzul întregului oraş. Discuta numai în cunoştinţă de cauză şi de obicei după ce luase informaţii prealabile şi temeinice în chestiunea respectivă. Îi era frică mai ales de întrebările gafă, când ceri lămuriri în probleme care ţin de şcoala primară.

— Musulmanii din Africa şi Europa erau numiţi sarazini. Au rămas vestiţi pentru tezaurul pe care-l deţineau — bineînţeles nu e vorba de valori materiale ci de

ordin spiritual, secrete ale naturii şi ale ştiinței universale — şi pentru spiritul lor vindicativ.

Explicația fusese servită pe un ton doctoral, cu o afectare care-i era caracteristică. În realitate, citea mult şi cu discernământ, lectura constituind pentru Atena Dumitrescu singura plăcere alături de somnul comod, într-un pat dublu unde n-o deranja nimeni.

Mioara Popescu îşi trecu degetele peste ceafa grăsuță, asudată, care țâşnea ca un nufăr catifeliu din gulerul rochiei. Deşi sărită de treizeci de ani, emana o aromă specială, de om foarte tânăr, mirosea a câmp, a bluze proaspete puse pe o piele curată şi sănătoasă. Cunoscătorii socoteau că aceasta ar fi una din tainele feminității Mioarei.

— L-am cunoscut foarte puțin pe Damian, declară visătoare. De fapt, pot să spun că-l ştiu doar din vedere. Nu mi-l închipui deloc în ipostaze asasine...

— Fetița mea, începu bătrâna, aşa cum se adresa altădată fetei din casă, în timp ce jupânesei îi spunea madam Clemansa, dar Mioara n-avea de unde să cunoască acest amănunt, fetița mea, este complet lipsit de însemnătate ce ne închipuim noi. Sunt suficiente faptele dinaintea cărora suntem puşi.

Victorița Munteanu împinse farfurioara de dulceață şi netezi mecanic fața de masă. Aruncă o privire discretă spre dirigintă. Considera că Atena e complet lipsită de tact insistând asupra lui Damian. Georgeasca îi fusese logodnică şi la vremea respectivă, încercând să-şi salveze onorabilitatea, se purtase extrem de dur. Aruncase prima cu pietre. Acum asculta palidă, stăpânită, şi doar mustața de sudoare care răzbătuse prin coaja de pudră îi trăda tulburarea.

— Haideți să vorbim despre altceva, propuse Victorița Munteanu, apropiindu-se de fereastră. Se străduia să-şi reprime sentimentul de nelinişte, să-şi regăsească echilibrul în peisajul familiar al străzii, scăldate în lumina amurgului. La Complex am văzut câteva materiale de primăvară încântătoare...

Atena Dumitrescu o măsura întunecată. Avea o înclinație specială pentru lugubru, şi o colecție bine pusă la punct de povestioare tenebroase. Cadrul predilect era cimitirul, iar protagonişti umbre, spirite sau personaje sumbre, exorciste, din familia contelui de Cagliostro. Credea sincer în întoarcerea lui Damian, înger răzbunător şi teama, dimpreună cu vocația pentru misterul negru, îi creau o stare de excitație extraordinară. Să întrerupă acum o discuție palpitantă ca să flecărească despre cârpe sau alte fleacuri ar fi însemnat să se frustreze de o plăcere rară.

Diriginta şi Mioara Popescu se uitară recunoscătoare la Victorița Munteanu, dar Atena le tăie avântul.

— Te invidiez, draga mea, rosti cu venin înfipt în colțul buzelor, ai nervii minunați, de vreme ce te simți în stare să te gândeşti acum la stofulițele acelea. Aminteşte-ți că şi bărbatul tău a avut un rol în destinul lui Damian. Atunci, la adunare, ar fi putut face câte ceva pentru el, dar din câte-mi amintesc n-a ridicat un singur deget.

— E straniu atunci, surâse tremurat Victorița, că Damian, în loc să-l viziteze pe Iliuță, a trecut pe la tine să-ți spună noapte bună.

Mioara Popescu îşi astâmpără zâmbetul. Interveni cu intenții de muşamalizare:

— Hai să ne dezmeticim! Trăim totuşi în secolul douăzeci, e stupid ca un oraş întreg să tremure de teama unui descreierat. Există autorități, o miliție...

— Şi mai ce, fetițo? se interesă sarcastic bătrâna.

— Ajunge şi atât! Doar n-o fi sfârşitul lumii!

— De unde ştii? Nostradamus — cuvântul îi umplu gura — vesteşte că dezastrul va avea loc în luna iunie...

— Ce an? întrebă ironică Mioara.

Atena Dumitrescu declară sibilinic:

— 1960. O declară ferm în Centuria X, Catrenul 72.

Data era născocită. Vrăjitorul din Saint-Rémy-de-Provence, Michel de Nostre-Dame, anunța catastrofa pentru iulie 1999. Bătrâna o citise într-o „carte de buzunar” al cărei autor specula senzaționalul picant

de-a lungul veacurilor. Toantele, Atena Dumitrescu era convinsă, n-aveau cum să verifice exactitatea informației. Minţise însă, nemulţumită de modul cum evoluase discuția. Cucoanele se arătau prea calme, iar fața aia de minge, Popeasca, aproape degajată. Simţise nevoia să le zdrobească.

— N-o credeam în halul ăsta de ţicnită, spuse Mioara Popescu inhalând cu plăcere aerul acidulat al amurgului.

Îşi regretă instantaneu observația. Nu că i-ar fi păsat de eventuale colportări, ci pentru că îşi imagina sau voia să-şi imagineze viața ca pe un etern carnaval. Preocuparea ei majoră era bucuria — în lipsa celor mari se mulţumea cu o prăjitură bună, o carte sau un buchet de liliac înflorit pe noptieră — şi în consecință detesta să fie dezagreabilă.

Lia Georgescu păşea importantă, cu guşa înfiptă în piept, controlându-şi ținuta. Se controla în fiece clipă, de parcă s-ar fi aflat permanent în fața unui aparat de filmat. Şi chiar aşa se simțea.

— E văduvă de aproape zece ani. Asta explică multe…

Mioara Popescu zâmbi şters. Neîntinată la treizeci şi unul de ani, diriginta interpreta univoc orice excentricitate. Ştia ceva probabil… Victorița Munteanu respiră adânc:

— Biata de ea… Nu prea a avut noroc. Nici măcar nu ştiu dacă îi era mai bine când trăia Alec, vreau să spun bărbatu-său, sau acum. Mi se pare grozav de trist să plece cineva de lângă tine şi să nu simți nimic. Să te întrebi doar unde-i depozitezi lucrurile, pălăriile, galoşii, trenciul vechi care te incomodează în antreu. Sau dacă nu-i mai practic să le dai la ţigani pentru două-trei oale cu buline…

— De ce cu buline? întrebă diriginta neatentă.

— Nu ştiu, oftă Victorița, dar aşa se întâmplă. După moartea lui Alec, când intrai în bucătăria Atenei, puteai să te crezi la „Căminul”. Pe toți pereții ploua cu buline roşii… Ne vizitam des altădată. Totdeauna era frig la ei.

Nu puteam să-mi explic de ce. Acolo unde lipseşte dragostea, e mereu frig...

Mioara se aplecă să-şi îndrepte bareta pantofului.

— Oricum, să te obsedeze aiurelile astea... Nostradamus, Centurii, Apocalips... O surprinse tăcerea celorlalte. Credeți în sfârşitul lumii?

— Draga mea, surâse Victorița Munteanu, îmi mărturisesc neputința de a reflecta la chestiuni care scapă interesului meu imediat sau îmi dau dureri de cap inutile. Anul 2000 mi se pare atât de departe... Azvârli o privire peste gardul de piatră. Ia te uită! Iliuță s-a şi culcat. E lumină în dormitor. Lia Georgescu constată cu glas tremurat:

— Toată lumea a început să se culce devreme.

13

E de fapt opt seara şi aproape întuneric. Atena Dumitrescu îmi deschide după verificări conştiincioase prin vizeta blindată. Am ținut să-i vorbesc din mai multe motive. În primul rând nefericitul acela, Damian, a locuit câțiva ani la ea. De necontestat rămâne şi faptul că bătrâna e una dintre persoanele cele mai informate din târg. Şi apreciez enorm că ştie să povestească. Poate n-ați băgat de seamă, dar majoritatea indivizilor, când îți relatează o discuție, redau cu lux de amănunte ba chiar rotunjind ceea ce au spus ei, în vreme ce replica interlocutorului e abia schițată, abundă în „că aşa şi pe dincolo”, „chestii socoteli” — mai nou „chestii-trestii” — şi aşa mai departe.

Am constatat această calitate a Atenei Dumitrescu acum cinci ani, când făceam împreună plajă la solarul din marginea pădurii. Şi mă întrebam, admirând maniera complicată în care-şi înnodase turbanul, dacă particularitatea ține de o memorie remarcabilă sau o vocație categorică pentru ceea ce bărbatu-său ar fi numit „adevărul material”.

Regăsesc cu acelaşi sentiment de „altă epocă” holul întunecat care abundă de mobilă inutilă. Un salon

régence cu scaunele îmbrăcate în huse şi pe care nimeni nu s-a aşezat de cel puțin două decenii, un piedestal mult prea fragil ca să poată suporta măcar un vas de flori, causeusa unde doi inşi nu pot discuta fără să facă scurtă la gât. Lângă fotografia avocatului, un buchețel de imortele colbuite vorbesc despre uitare, mai mult decât melonul, fularul alb de mătase şi reverele urecheate de la pardesiul răposatului.

Discută despre Damian precipitat, abia găsindu-şi suflul în fraze perfect formulate, fără să caute un singur cuvânt. Îmi dau seama că a povestit acelaşi lucruri de zeci, poate de sute de ori.

— Era un tânăr închis, ursuz, deloc sociabil. Când aveam vizite de cucoane, intra pe uşa de serviciu, numai ca să nu dea bună-seara. Cred că nu mă înşel când susțin că nu ştia să ducă o conversație. „Plouă, madam Dumitrescu, unde mi-ați pus umbrela?" „Poftiți banii", sau „ştiți, trebuie schimbată garnitura din baie..."

— După părerea mea, observ, un chiriaş comod. Cel puțin, nu vă plictisea.

Bătrâna mă priveşte strâmb:

— Mda, cred că e mai mult o chestiune de educație. Există anumite conveniențe. Nu voi aprecia niciodată manierele unui bărbat care nu te salută când te întâlneşte dincolo de gardul grădiniței, sau n-are bunul simț să-ți ureze la mulți ani, în sărbători. Şi apoi era din cale afară de pătimaş! Ca să nu spun sadic.

— Interesant. Cum ați ajuns la această concluzie?

Atena Dumitrescu îmi arată colivia goală care se profilează în fundul încăperii.

— Aveam un canar. N-am să vă plictisesc, dragă coniță, povestindu-vă cât însufleția această casă mohorâtă. Ciripea de dimineață până seara şi mă gândeam chiar să-i fac rost de un partener, căci nu ştiu dacă sunteți informată, aceste păsărele uită să cânte când trăiesc singure. În orice caz, toată lumea era de acord că Dodo — aşa-l chema — emite triluri adorabile. Pe domnul Damian însă îl deranjau.

— Şi ce s-a întâmplat?

— Închipuiți-vă, l-a otrăvit.

Îmi stăpânesc râsul. Sunt obişnuită cu năzdrăvăniile bătrânilor. Mătuşă-mea Caliopi are un motan cam *flâneur.* Ca să nu-l piardă — a dispărut de câteva ori — îl scoate la promenadă în lesă... Spectacolul merită vizionat.

— Sunteți încredințată că Damian a fost... Nu-mi vine alt cuvânt în minte şi completez: Asasinul?

Bătrâna despică aerul cu palma:

— N-am nici cea mai mică îndoială. Aşa cum nu mă îndoiesc că acelaşi domn Damian l-a ucis pe *pauvre...* vreau să zic pe sărmanul Trăilescu. Şi nu se va opri aici, țineți minte ce vă spun. Urmează ceilalți... Olimpia Dragu, Grațiela Duma, o sumă întreagă... Ce-i drept, la adunarea aceea se dezlănțuiseră ca nişte fiare. Vedeți, cu asemenea procedee nu sunt nici eu de acord... Sancțiunile trebuiau lăsate pe seama tribunalului şi a lui Dumnezeu.

— Dumneavoastră ați luat vreo atitudine atunci? Doamna Dumitrescu surâde cu amărăciune sinceră. Nimic din afectarea obişnuită; seamănă cu o mârțoagă tristă.

— Eu?! Cine sunt eu? O fosilă lipsită azi de orice semnificație pe plan social. Nici măcar când trăia bărbatu-meu n-am însemnat mare lucru. Eram madam Dumitrescu, soția docilă a avocatului Alec Dumitrescu, o femeie care ştie să facă figură bună în societate.

— Sunteți modestă.

— Deloc. Mi-a plăcut însă totdeauna să cunosc adevărul despre propria-mi persoană. Am scormonit chiar ca să dau de el. Ne înşelăm de-ajuns unii pe alții. S-o facem şi cu noi înşine, mi se pare prea mult. Laşitatea are marginile ei... S-a lăsat întunericul... Nu vă e teamă să plecați singură?

E o modalitate de a mă concedia şi mă ridic. Mă conduce, repetându-şi profețiile pe un ton lugubru:

— Urmează Georgeasca, Olimpia Dragu, doamna Duma... Poate chiar noaptea asta. Țineți minte!

Încuie de două ori, aud şi zăvorul. Eu îmi ridic gulerul canadienei şi mă întreb dacă tipul care a otrăvit canarul unei bătrâne e capabil de crimă.

Habar n-am.

14

Luna ningea argint pe crengile brazilor brumați, turna cerneală peste zorelele adormite la poalele zidurilor. O țuică albicioasă însoțea sărăturile — ghiudem, telemea, măsline — preludiu clasic al sticlelor îngropate în gheața din cele două hârdaie.

Ochii lui Romeo Popescu străluceau. Nu ducea la băutură, dar era un auditor agreabil atunci când avea certitudinea că în preajma neveste-si nu se află nici un bărbat şi asculta cu răbdare tot ce i se povestea. Vorbitorul putea sconta sigur că Romică va reacționa totdeauna în sensul dorit. Era mirat sau consternat, mâhnit sau uluit, râdea la toate bancurile — niciodată „e vechi", „îl ştiu de la grădiniță", „nu-l mai povesti şi altuia, s-ar putea, Doamne fereşte, să moară de râs" — cu excepția celor adulterine. Şi, calitate esențială, putea întârzia oricât de mult. Mioara nu avea nimic de obiectat, indiferent de ora la care se întorcea.

Drojdioară, în elementul lui, exulta. Acestea erau ceasurile când simțea un vânt minunat suflându-i în pânze. Urmărea rar discuțiile ce se încingeau, având grijă doar ca paharele să nu fie niciodată goale. Din când în când, strecura comentarii suculente.

— Domnilor! urlă dând impresia că nu poate folosi un diapazon normal. Mi-e absolut egal dacă există sau nu stafii prin târg, dacă băieţaşul acela dibaci care l-a aranjat pe Trăilescu dă târcoale Dumitreascăi, Drăgulească ori Dumnească, toate nişte pitpalace caraghioase şi cu care eu unul nu vreau să am nimic de-a face. Un singur lucru mă interesează şi nimeni nu-i în stare să mi-l spună. Damian ăsta e băiat de comitet? Ştie ce va să zică o petrecere cumsecade, sau e un abstinent afurisit?... Ce faci, Vasilică, puiule, stai cu paharul gol?

Dunăreanu i-l întinse râzând. Putea să bea zdravăn fără să se resimtă. Frizerul, trist, sorbea rar o combinație destul de ciudată: un deget de vin peste care turnase pepsi.

— Nu-ți bate joc de băutură, Mişule, că te vede Dumnezeu!

— Spune chestia asta şi crâşmarului, sugeră antrenorul. Hristache se crede Christos la Cana Galileii, transformă apa în vin.

Frizerul se uită intens la Morogan.

— Nu înțeleg, domnule doctor, sunteți un om cu experiență, un om de ştiință…

— Poate că nu sunt om de ştiință.

Antrenorul interveni:

— Eşti pus pe nasoale, boierule! Fă-l fericit, ce te costă? Vorba ăstuia, nu face ca sfânta Duminică s-o umplem cu cartonaşe galbene.

Arătă spre cerşetor. Lae stătea cumva mai la o parte, conştient de situația umilă în care se află. Faptul că era tolerat în societatea binefăcătorilor săi nu-i îngăduia să se comporte fără măsură. Ținea paharul cu amândouă mâinile, alcoolul îi îmbujorase obrajii şi nu intervenea decât interpelat direct.

— Uite, spuse Postolache, trec peste ipoteze, mă rezum doar la faptele concrete.

— În sfârşit, o vorbă înțeleaptă, constată Drojdioară. Concret şi fără pepsi!

— La Ploieşti…

— Ptiu! Are un fix!

— La Ploieşti, continuă imperturbabil frizerul, a fost descoperit pe un şantier cu ocazia demolărilor un ofițer în uniformă de campanie ucis. Ucis, domnilor!

— Na, beleaua! se miră Dunăreanu.

Profesorul Iliuță Munteanu explică blajin:

— Am auzit şi eu de cazul ăsta. A stat îngropat în zid timp de douăzeci de ani. L-a împuşcat nevastă-sa de conivență cu amantul. Craniul prezenta un orificiu caracteristic.

— Aşi! făcu Drojdioară. A murit de gălbează, ascultați-mă pe mine.

Morogan râse.

— Poți să-i acorzi credit, Mişule. E competent.

Postolache se congestionase de furie.

— Ce gălbează, domnule? Care gălbează?! N-auzi că l-au găsit cu un glonte în țeastă?

— Atunci filoxeră, cedă binevoitor veterinarul. Tot aia e, Tarzane, tată, de ce te superi?

Dunăreanu sorbi ultima picătură din pahar şi-l puse cu zgomot pe masă.

— L-ai uitat pe Sile Constantinescu, Mişule.

— Exact! gesticulă înfierbântat frizerul, gata să scoată ochiul lui Romică Popescu. Cazul lui a zguduit o țară!

— Tu eşti zguduit, Drojdioară? se interesă Dunăreanu.

— Încă nu-mi dau seama. Dă drumul la sticla aia. Zi mai departe, Mişulică!

Doctorul Morogan surâse. De altfel, zâmbetul nu-i părăsea o clipă buzele. Era singurul care bea coniac şi în general părea absent. „Sunt aici, cu voi, pentru că în altă parte m-aş plictisi şi mai rău…”

Frizerul aproape lăcrima de furie:

— L-ați citit pe Lombroso? Pe Efremov? Pe… Pe… negăsind imediat alt nume cu rezonanță, completă aiurea: …Pe Maigret?

— N-am avut onoarea, spuse Drojdioară ridicând paharul. Alții, mai aproape…

— Mişulică Postolache, se hlizi antrenorul. E aici, lângă dumneata.

Iliuță Munteanu aprinse prima țigară din ziua aceea.

— Sunteți neserioşi, rosti inhalând cu plăcere evidentă fumul. Neserioşi şi încăpățânați. Nu le da atenție, Mişule!

Frizerul îşi trase scaunul mai aproape de medic. Încerca din răsputeri să fie calm.

— În fond, care e teoria dumneavoastră?… Încercați să-mi explicați: cine l-a… l-a exterminat pe Trăilescu?

— Sanepidul, spuse Dunăreanu.

Frizerul se enervă:

— Domnule, eu cu dumneata nu mai discut!

Drojdioară îi puse laba uriaşă pe creştet şi fără efort îl făcu să stea jos.

— Domol, Tărzănel, tată. Băiatul are alte preocupări, mai subțiri. Hai să vorbim despre fotbal.

Antrenorul rânji.

— Sau despre tratamentul schizofreniei la şeptelul de vite.

— M-am lămurit, oftă Iliuță Munteanu. Cu voi nu se poate sta de vorbă. Eu mă duc.

Medicul veterinar intră în panică.

— Unde? Abia am comandat fripturile.

— Nu mai stăm nici noi mult, declară leneş Morogan. Trebuie să trec şi pe la spital.

Postolache explică înfierbântat lui Romeo Popescu trăgând cu ochii spre ceilalți:

— Nu te uita la ce spun ăştia. Sunt chestii matematice. La fiecare zece-cinşpe ani, se iveşte câte un monstru apocaliptic... Sperie un oraş, o țară, o Europă şi pe urmă se dă prins. Alain Chevallier, în *Psihologia asasinului,* vorbeşte chiar despre o geografie a crimei...

Lae, cerşetorul, îi sorbea cuvintele dând uşor din cap. Postolache începu să-l țintuiască insistent, cu privirea aceea caracteristică, direcționată, care caută adepți.

— Uite, dacă plecăm de pildă din Bruxelles...

— De ce să plecăm? îl întrerupse neatent Drojdioară. Ați înnebunit?

— E o ipoteză, domnule! Deci dacă ne deplasăm cu 60 de grade la răsărit...

— Cântăm Steaua sus răsare.

— Deci 60 de grade față de Bruxelles, urmă Postolache, ajungem...

— La Popeşti-Leordeni, completă serios antrenorul.

Doctorul Morogan se ridică.

— Dansezi? se interesă Dunăreanu.

Era bancul lui favorit, îl plasa de patru-cinci ori pe seară, ori de câte ori cineva se ridica de la masă.

Medicul nu-l luă în seamă.

— Copilării, Mişule! Copilării, coincidențe sau speculații.

Profesorul Iliuță Munteanu îşi subție privirea blândă. Întrebă cu un surâs ostenit:

— Ascultă, la urma urmelor, vorba lui Mişu, care e ipoteza dumitale? De ce a murit Trăilescu?

— Chestiunea scapă din sfera interesului meu. E treaba miliției, a procuraturii, a pompierilor, cine-ți place mai mult, nu a mea.

— Ştii bine că nu-i un răspuns. Eşti de acord că individul a fost asasinat?

— Şi ce-i cu asta? Trebuie să trag de aici concluzia că un oraş întreg sau doar o pătrime a fost condamnată la moarte? Că pe Corso, în parc, sau prin grădinile oamenilor se plimbă bimbaşă, asasinul în căutare de alte victime? Pun pariu pe ce vrei, criminalul, cine o fi şi cum l-o fi chemând, se află acum la sute de kilometri de aici.

— Pari foarte bine informat, râse Dunăreanu.

Iliuță Munteanu, surprins de tonul iritat al medicului, de obicei domol — trebuia să depui eforturi ca să-l auzi — egal şi blazat, se interesă:

— În fond de ce eşti atât de pornit?

— Nu-mi place isteria, dragule, iar cea colectivă şi mai puțin. Ia-o pe Victorița dumitale de braț, asta mâine dimineață, bineînțeles, acum n-ai să dai decât peste doi sau trei câini vagabonzi albi, nu ştiu de ce dracu sunt totdeauna albi, fă o plimbare prin târg, opreşte-te la fiecare zece paşi, ascultă ce se discută şi ai să-mi dai dreptate. Asta ți-o spun ca medic. În rest, mă agasează inepțiile.

15

La nouă seara, o linişte deplină pogoară asupra orăşelului. Luna înaltă îşi deschide ferestrele azvârlind

umbre şovăielnice pe străzi, pale de vânt stârnesc miresmele de brad, micsandre şi cârciumărese.

Lia Georgescu, diriginta Poştei, stinge lumina exact la ora 10,30. Are un somn sănătos pentru care Atena Dumitrescu o invidiază din adâncul inimii. Aceleaşi sentimente le încearcă ori de câte ori îi vede tenul, bustul agresiv şi trecerea de care se bucură în rândul bărbaților. Obişnuieşte să afirme mereu: „Dacă am pus capul pe pernă, înțeleg să dorm”. Ca şi cum alții n-ar înțelege acelaşi lucru.

Lui Drojdioară nu-i pasă unde pune capul. În consecință, rar nimereşte în pat. Un bărbat cu somn sănătos. Dacă dimineața găseşte o ciorbă de potroace la birt, nu mai cere nimic de la viață.

Soții Munteanu urmăresc cu conştiinciozitate absolut toate emisiunile TV. Închid televizorul după Hora Unirii şi gustă somnul dulce al celor împăcați cu ei înşişi, sub nudul pictat de Iliuță cu un picior mai scurt. De Bobotează, când vine preotul cu sfeştania, Victorița acoperă tabloul cu o bucată de brocart.

Antrenorul Vasile Dunăreanu nu se plânge de insomnii. E un mare amator de povestiri cu cowboy, romane de aventuri şi polițiste. Dacă se întâmplă ca până la miezul nopții să nu termine cartea, consultă finalul, descoperă cine-i asasinul şi se culcă fericit cu înviorătorul sentiment de a-i fi jucat un renghi autorului.

Mişu Postolache face gospodărie. Când l-am cunoscut eu, acum cinci ani, tocmai gusta din plin două bucurii: câştigase la Loto şi-l părăsise a treia nevastă. Se resemnase, conchizând filosofic că are vocație în sensul acesta, iar în materie de foc sacru orice împotrivire e zadarnică. M-am declarat de acord, cunoşteam cazuri şi mai rele.

La ferestrele doamnei Atena Dumitrescu, lumina osteneşte târziu. Citeşte până dau zorile. Din când în când se gândeşte la bărbatu-său, la anii trăiți împreună şi are impresia neliniştitoare că ceva totuşi n-a fost în regulă. Alungă repede gândul şi adoarme greu în patul

dublu, prea mare pentru făptura ei. Nu trece niciodată în cealaltă jumătate. Uneori, întinde piciorul. Atunci se trezeşte brusc şi bolboroseşte prin somn cu spaimă veche: „Iartă-mă, Alec… Crede-mă, n-am vrut…”

În odaia lui, Morogan joacă şah, o îndeletnicire care îl umple de satisfacție. Joc şi eu din când în când şeptic singură. Nu ştiu cum se face, dar nu câştig niciodată.

Înainte de a adormi, Lae reflectează intens la o modalitate eficientă pentru sporirea cifrei de afaceri.

În realitate, aşa cum aveam s-o constat ulterior, în noaptea aceea, toată lumea tremura de frică, cu excepția lui Morogan, Dunăreanu şi Drojdioară.

Doctorul e ceea ce se numeşte de obicei un bărbat obositor de lucid, Dunăreanu inconştient, iar veterinarul, totdeauna prea amețit ca să aibă habar pe ce lume trăieşte. Tot târgul se gândea numai la Damian. Ai fi zis că-l aşteaptă.

Pentru mine, începea prima noapte albă.

În biroul şefului de post, Minerva ronțăia covrigei cu susan — una din specialitățile meleagului — şi căuta să repereze prin fereastra deschisă Carul Mare. Declară cu ochii zgâiți pe cerul paietat:

— Mă întreb unde s-o fi ascuns Damian ăsta? Nici măcar acum o sută de ani nu era de ajuns să-ți muți tărăbuțele de la Chitila la Sighetul Marmației ca să-ți rătăceşti urma.

Locotenentul Dobrescu surâse superior:

— Există mii de Damieni, Gheorghe, Ştefani sau Mitici. Dispoziția de a fi căutat ați dat-o abia acum câteva ceasuri.

Completă cu prudență, în gând: „Şi inutil! însă asta-i Samuraiul, îi place să deranjeze. Să răscoleşti o țară, să treci prin sită douăzeci şi trei de milioane de inşi, când tipul aşteaptă probabil, aici, în vreo pivniță sau şopron, să vină la zar.”

Minerva îi aruncă o privire scurtă.

— Nu-i inutil, Dobrescule! Te rog nu căsca gura, ți-am mai spus că detest obiceiul. Dacă-ți închipui că Damian

s-a ascuns prin apropiere, în vreo puşculiță sau stup de albine — mi-e absolut egal — te înşeli lamentabil. Pariez pe ce vrei că nefericitul n-are nici o legătură cu tot balamucul ăsta şi acum doarme liniştit într-un apartament din Drumul Taberei, Chibrit, ori White-Lake, parcă aşa te-am auzit vorbind deunăzi de Balta Albă. Da, doarme, visează şi sforăie cu brațul drept amorțit din cauza capului nevestei ori al ibovnicii.

— Atunci de ce-l mai căutați?

Minerva dădu din umeri:

— Trebuie verificate absolut toate ipotezele. Ascultă, Dobrescule! Adulmec aici o cacialma de zile mari. Apropo, mâine dimineață te deplasezi urgent la Vatra Dornei şi iei legătura cu nevasta lui Trăilescu. Pare o femeie interesantă...

Locotenentul ridică imperceptibil din umeri. Interesantă pe dracu! Toți cei consultați fuseseră categorici: Ioana Trăilescu era cea mai neînsemnată, cea mai ştearsă persoană care trăise vreodată în P.

16

Diriginta Poştei lăsă furculița pe masă. Se simțea sleită şi fără apetit. Obişnuia să ia mese copioase şi cel mai mult ținea la cină. Generos clădită, dădea indiferentă din umeri în fața siluetelor băieteşti ale deceniului ‘60, încredințată în adâncul sufletului că un bărbat adevărat — adică 1,90 m, ceafa groasă, pectorali impresionanți şi pântece — va dori totdeauna în aşternutul său o femeie consistentă. În secret, Lia Georgescu, modestă din fire, adora să fie comparată cu Junona.

Un foşnet imperceptibil o făcu să tresară. Se răsuci iute, scormonind cu ochii prin odaie. După afirmațiile doctorului Morogan, în patul ei dublu, comandă specială, puteau să doarmă comod patru inşi normali, plus frizerul.

Rămase câteva clipe la pândă, dar zgomotul nu se repetă. Simți că în inimă i se cuibăreşte spaima. Îşi strânse cordonul capotului. Aprinse lustra şi deschise radioul. Glasul familiar al crainicului anunța ştirile

sportive din ultimul jurnal al zilei. Lia Georgescu trase un sertar, îi deşertă inutil conținutul — panglici, batiste, mănuşi, cutii cu mărgele şi podoabe — începu apoi să refacă ordinea.

Încerca astfel printr-o inițiativă banală să scape de obsesie, să-şi zgâlțâie simțul realității, să se trezească „eşti femeie în toată firea, de unde mofturile astea la tine, mâine la 7 trebuie să fii la Poştă, săptămâna viitoare începi zugrăvitul, la vară pleci la Slănic etc...” Mâinile îi întârziau printre fleacurile împrăştiate, descoperind tulburată că pentru prima oară se gândea cu un soi de repulsie la momentul când va trebui să stingă lumina. Pentru prima oară o înspăimânta întunericul, şi tot pentru prima oară o surprinsese miezul nopții veghind.

O urmărea chipul lui Damian, aşa cum îl văzuse ultima oară. În ochi i se citea o durere sălbatică. „La urma urmelor nu poți reproşa cuiva că nu te mai iubeşte, mai ales după o asemenea întâmplare...”

O lumină de lanternă strecurată prin perdele o făcu să sară din pat. Se apropie cu răsuflarea tăiată de fereastră. Luna poposise în grădină, scotocea tufele de iasomie şi scoruş păsăresc. Lia Georgescu desluşi, de după perdea, silueta robustă care se îndrepta spre portiță. Păşea apăsat, elastic, cu mâinile uşor îndepărtate de trup.

„Mersul lui” gândi sufocată.

Înainte de a pieri, bărbatul se întoarse şi făcu un gest nedesluşit cu mâna.

Lia Georgescu îşi prinse grumajii între palmele înghețate.

17

Profesorul Iliuță Munteanu închise televizorul cu un sentiment de uşurare. Se uită la nevastă-sa, zâmbindu-i fără convingere.

— Te-au cam speriat gangsterii de astă-seară. Fii liniştită! Fantomas ăsta e un tip cumsecade, are nevastă, copii, o fermă în Normandia şi datorii la fisc.

Victorița își scutură umerii, vrând parcă să se elibereze de o povară. Surâdea crispat şi încerca să se deconecteze privind tabloul la care ținea cel mai mult: trandafiri France şi Gloire de Dijon într-o glastră de porțelan albastră.

Profesorul o bătu uşurel pe obraz.

— Copilării, fetițo! Astea sunt într-adevăr copilării. Imaginația autorilor...

Dar nu se simțea atât de sigur pe cât încerca să pară. În drum spre fereastră, întoarse mecanic cartea lui Steeman *Logodnica mortului,* ascunzându-i titlul.

Pe lângă gard aluneca o siluetă îndesată. Făcea impresia că se furişează...

— Dă-o încolo de treabă, mormăi nemulțumit, a început să mi se năzare.

Trase perdeaua cu o mişcare bruscă. Victorița ridică privirea.

— Ai spus ceva?

Vorbise instinctiv în şoaptă. Nu-şi dădea seama de ce şi se simți dintr-odată şi mai neliniştită.

— Nu.

— Adineauri, când ai tras perdeaua...

— Ți s-a părut. Mâncăm?

Doamna Munteanu clătină capul.

— O să beau poate o ceaşcă de lapte. Nu mi-e foame... E caraghios, Iliuță, îmi dau seama cât sunt de ridicolă, dar mi-e frică.

— De ce?

— Nu ştiu şi asta mă înspăimântă şi mai rău. Era de ajuns să pun lacătul ca să mă simt în siguranță. Acum... suntem îngrozitor de neputincioşi!

— Fii serioasă, de zece ani nu s-a furat o cutie de chibrituri în tot oraşul.

— Nu la hoți mă gândesc şi o ştii foarte bine.

Profesorul încercă să râdă.

— Cum te poți lăsa impresionată de asemenea prostii.

— Tu singur afirmi că nu sunt prostii.

— Discutam la modul general... Hai să ne culcăm! Sunt aproape sigur că Damian n-o să ne viziteze noaptea asta şi, cu puțin noroc, poate că nici săptămâna viitoare. Înaintea noastră sunt alții, mai interesanți, de care să se ocupe.

Îi zâmbi atingându-i cu degetul vârful nasului.

Un țipăt îi făcu să încremenească. Un țipăt care spintecase de-a curmezişul noaptea. Apoi se aşternu din nou liniştea. O linişte grea, apăsătoare, pe care o simțeau plină de primejdii.

18

Surpriza dar mai cu seamă mânia îl năuciră pe Romeo Popescu. Bărbatul atletic cu chip de Adonis înainta spre dormitorul Mioarei. Femeia îl aştepta cu brațele deschise, zâmbind ispititor. Era îmbrăcată într-un chimono foarte decoltat, extrem de străveziu. Romeo luă din cui puşca de vânătoare şi-l pocni zdravăn cu patul în moalele capului. Arma se sfărâmă țăndări de parcă ar fi izbit un bloc de granit. Necunoscutul pătrunse netulburat în dormitor, trântindu-i uşa în nas.

Un horcăit scăpă de pe buzele lui Romică Popescu. Se smuci şi izbuti să se ridice în capul oaselor. Nevastă-sa îl privea înspăimântată.

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce s-a întâmplat?

Bărbatul sări din pat, îl cercetă pe dedesubt, apoi conținutul dulapului.

— Unde-i?

— Vino-ți în fire, omule!

— Unde-i tipul?

Realiză în sfârşit coşmarul şi se prăbuşi într-un fotoliu, acoperindu-şi fața cu mâinile. Femeia îl prinse de umeri.

— N-am reuşit să te trezesc, spuse Mioara. Ai țipat groaznic.

Romeo Popescu îşi trecu palma peste obrazul neras.

— Dă-mi un pahar cu apă.

Fără să se sinchisească, femeia îşi trase plapuma până la bărbie. Tremura de frig, dar pe buze îi stăruia un zâmbet dulce.

— Curios... Şi eu visam...

Romeo Popescu o privi iute.

— Poate că n-am visat...

— Nu înțeleg.

— Poate că totuşi individul a pătruns în dormitor. Nevastă-sa clătină din cap obosită.

— Du-te, măi creştine, la popă să-ți citească!

— Ți-am spus să-mi dai un pahar cu apă, îşi aminti Romică. O scutură de umăr: N-auzi?

— N-aud.

Bărbatul urlă.

— Vreau un pahar cu apă!! Acum ai auzit?

Mioara tresări puternic.

— Ai căpiat?! Ce ragi ca un descreierat? Du-te şi ia-ți dacă ți-e sete. Din partea mea poți să bei până seci fântâna. Ştii că-mi placi?!...

Telefonul începu să sune curmându-le cearta. Se priviră nedumeriți.

— E aproape două, îngână Romică. Cine să fie?

— Ridică şi-ai să afli. Poate că e o greşeală.

Popescu lipi receptorul de ureche. Rosti răguşit:

— Alo!

Dintr-odată pe figură i se aşternu stupoarea.

— Cine e? suflă Mioara.

Bărbatu-său, buimac, rămăsese cu aparatul în mână.

— Cine a fost? insistă Mioara iritată.

— Damian. Atâta a zis: „O să plătiți! Tu şi ceilalți!”

Femeia râse încetişor. Romică o cercetă surprins, apoi explodă:

— Chicoteşti, ai? Chiți? Te bucuri c-o să rămâi văduvă!

Aşa avea s-o țină până dimineață. Uitase de Damian.

Drojdioară nu nimerea să bage cheia în broască. După cheful de la Hristache se repezise într-o comună la zece kilometri de P. Zăbovise două ceasuri în locuința lui Cristea, un țăran bogat şi cam sucit. Avea o bucată de vie înfiptă în poalele unui deal şi o pivniță boltită, încăpătoare, unde nu pătrundea nici măcar nevastă-sa. Vinului îi mersese faima, iar despre pivniță circulau legende care aduceau lacrimi în ochi cunoscătorilor din regiune. Nu se ştie cum, lui Drojdioară îi căşunase să pună mâna pe recolta 1952 a lui Cristea şi nu se ştie de ce, țăranul îl ducea cu vorba de ani de zile, eschivându-se de la un răspuns răspicat. Cerea mereu termene de gândire şi primea vizitele veterinarului cu o satisfacție subterană ale cărei delicii Caracaş le intuia, incapabil însă să le şi califice. De cel puțin trei ori pe săptămână, între cei doi aşezați la o masă scundă, cu bărdacele pline în mână, avea loc următoarea discuție:

— Mi le dai?

— Ce să-ți dau?

— Butoiaşele.

— Care butoiaşe? se mira Cristea.

Drojdioară răspundea scurt:

— '52.

— A... alea? Să vedem.

— Ce să vezi, omule?

— Păi să mă mai gândesc, să mă socotesc. Lucrul făcut în pripă-i din topor şi n-are spor.

— Ce spor, bre?! se enerva Drojdioară. Îl vinzi ori nu?

— N-am zis nu...

— Atunci ce dracu' aştepți?

Cristea clătina înțelepțeşte capul.

— Să mă mai gândesc, să mă socotesc...

Drojdioară se dădu câțiva paşi înapoi căutând lumina felinarului. Cercetă fiecare cheie, clătinându-se pe picioare.

Perdeaua ferestrei de peste drum se mişcă uşor. Vecinii veterinarului, o pereche celebră cândva în oraş pentru modul puțin obişnuit de a-şi comunica reciproc

impresiile la miezul nopții tare şi desluşit, îl priveau frecându-şi satisfăcuți mâinile.

— Iar e turtit!

— A cincea oară în trei zile.

— Mult n-o mai duce, ascultă-mă ce-ți spun!

De ani de zile, zelul bătrânilor viza exclusiv dormitorul şi bucătăria vecinilor; urmăreau cu reală aplicație mersul nesigur al veterinarului, investigațiile lui Romeo Popescu, drumurile suspecte ale părintelui Ştefănescu spre casa unei văduve de la marginea târgului, pacienții care-l vizitau pe doctorul Morogan. Cleveteala şi checurile de 8,90 lei cumpărate la brutărie le întreținеau interesul pentru viață.

Drojdioară se răsuci ținându-se de stâlp şi distinse păienjenit conturul unei siluete robuste.

„Ce pătrat poa' să fie ăsta, domnule, e fantastic!"

Îl apostrofă brusc înveselit:

— Alo, tovarăşu'! Eşti mata drăguț să vii încoace? nu-ş ce are cheia...

Silueta se opri. Se auzi un declic şi dintr-odată, un jet puternic ca un reflector izbucnit pe neaşteptate arse ochii veterinarului.

Drojdioară îşi pierdu echilibrul şi alunecă, izbindu-se cu capul de caldarâm. Bolborosi supărat:

— Uite, tovarăşu', dacă-ți arde de bancuri... Chestii d-astea nu se fac! Mă cunoşti de undeva?

Bărbia îi căzu în piept şi adormi. Necunoscutul orientă din nou fasciculul luminos spre obrazul veterinarului. Îl examină câteva secunde şi se îndepărtă.

Bătrânii din spatele perdelei se priviră muți de uimire.

20

În odaia lui Mişu Postolache — din frizerie urcai, făcând slalom printre ghivece de cactuşi, câteva trepte de lemn aşternute cu un preş fixat în vergele de bronz — se aflau un divan, o măsuță turcească pe trei picioare scurte, o oglindă cu ciucuri roşii şi fotografiile fostelor soții, două

blonde şi o brună care părea să ştie ce vrea şi nu se născuse încă omul în stare să o convingă de contrariu.

Biblioteca cuprindea cea mai ciudată colecție de cărți. „O bibliotecă de schizofrenic", observase Morogan cercetând rafturile. Pe Tarzan părea că-l interesează tot: beletristică, istorie, psihiatrie şi rezistența materialelor, filosofie şi mitologie, culegeri de probleme matematice şi şah, ocultistică şi speologie, gramatica suedeză şi mineralogia.

Vecinii lui Drojdioară pretindeau că l-ar fi văzut pe frizer într-o noapte cu lună, făcând vivisecție pe nişte pisici localnice, dar nimeni nu-i lua în seamă.

Spre deosebire de cei mai mulți, Mişu nu citea în pat, ci la masă, având întotdeauna la îndemână creionul roşu şi caietul. Până la miezul nopții se delectă cu volumul lui Peter Maas —*Mafia şi mafioții.* Citea cu voce tare scoțând exclamații de satisfacție. La întâlnirea dintre Valachi şi procurorul Wiliam O'Duyer, aplaudă râzând fericit. Se ridică şi începu să se plimbe agitat prin odaie.

— Aşa, domnule Morogan! Acum să văd dacă-ți dă mâna să mă mai contrazici. Uite, care va să zică, ce poate să facă un ins din simplă răzbunare. Vroiai documente! Poftim documente! Domnul e servit.

Se azvârli pe divan, gândindu-se înfrigurat la atitudinea pe care ar lua-o dacă s-ar întâmpla să se întâlnească pe neaşteptate cu Damian. El unul n-avea s-o ia la goană!

L-ar invita în frizerie şi l-ar determina, l-ar convinge — o, de asta era sigur, simțea că-i plouă cu argumente — să renunțe la orice intenții asasine. „Pe nătângi îi compătimeşti, se auzea explicându-i, şi-i scoți din inventarul tău. Eşti tânăr, ți se deschid atâtea drumuri înainte, nu merită să întorci o singură clipă capul înapoi. De altfel, iertarea este margareta care înfloreşte doar în inimile nobile". Găselnița cu margareta i se păru teribil de bine întoarsă din condei şi-o repetă de câteva ori cu voce tare.

„Din păcate, suspină Mişu Postolache, asemenea întâmplări nu sunt date oricui să le trăiască. Cum spunea Morogan: întâmplările sunt pe măsura oamenilor…”

Simți că-l fură somnul şi întinse mâna, apăsând pe comutatorul de lângă divan.

21

Antrenorul Vasile Dunăreanu se trezi brusc cu sentimentul că se află într-o baie de foc. Îşi duse reflex palmele la ochi, apoi se dezmetici. Prin perdelele subțiri pătrundea o lumină incandescentă care dădea strălucire verzuie încăperii. Obiectele păreau poleite cu fosfor şi Dunăreanu avu impresia că sunt încălzite la roşu, simțea că şi-ar arde mâinile atingându-le.

Nu era un bărbat fricos şi abia acum afla pentru întâia oare ce e spaima.

— Fir-ai al dracului, Postolache!

Când lumina se stinse, sări din pat trăgând pledul. Se împiedică gata să cadă. Se rezemă de pervaz, scrutând îndelung strada liniştită. Un motan suplu îşi făcea promenada nocturnă pe acoperişul casei vecine.

Dunăreanu renunță să înțeleagă ceva. „în definitiv, nici nu l-am cunoscut pe individ, ce dracu să aibă cu mine?! Cred că am băut prea mult aseară… Ori tipul a greşit adresa…” Deschise enervat şifonierul, scoase sticla de coniac şi îşi turnă un pahar plin. Îl bău şi pe al doilea şi se culcă trăgând pătura peste cap.

22

Un ceremonial complicat preceda nopțile doamnei Atena Dumitrescu.

Toaleta minuțioasă dura circa o oră. După o demachiere atentă, îşi investiga colțul buzelor şi sprâncenele cu penseta într-o mână şi oglinda-lupă în cealaltă, urmau masajul facial şi gimnastica dublei bărbii pe care o pleznea cu un prosop ud, aplecată mult deasupra căzii pentru a nu stropi faianța.

Cu părul strâns, îşi încingea apoi fruntea într-o compresă din pânză tare, bine îmbibată în cremă, pentru a-şi estompa ridurile adânci şi orizontale ca nişte jaluzele. De fiecare dată, reflecta cu aceeaşi resemnare otrăvită că dacă Alec n-ar fi fost atât de puțin înțelegător, obrazul ei ar fi arătat altfel.

— Nu-ți dai seama că te degradezi? Nimic nu poate întrece frumusețea firească, iar când îmbătrâneşti trebuie să ştii să-ți păstrezi decența şi demnitatea. Oricum, vopselele nu mai ajută. Eşti o cucoană, draga mea, nu damă de şantan.

Alec era în stare să nu-i vorbească o săptămână dacă ar fi surprins-o cu cremă pe față, nu-i îngăduise niciodată să se fardeze. Nu striga şi, dacă stăteai să-l asculți, îți venea să crezi că nimic altceva nu contează pentru el decât fericirea nevestei. Dispunea de metode speciale pentru a-şi asigura supunerea ei. Ipocrizie, cascade de argumente cărora nu le putea ține piept şi mai cu seamă etalarea propriilor sacrificii.

În fond, nu făcea nici un fel de concesii, pentru că viața alături de Atena, complet depersonalizată, nu solicita compromisuri. Cu ea ori fără ea, ar fi dus aceeaşi existență.

Doamna Dumitrescu se întreba mereu, până la migrenă, până la saț, până la greață fizică cum izbutise Alec s-o transforme pe fata timidă şi stângace, dar plină de viață, dispusă să se entuziasmeze pentru o floare, versurile Marcelinei Desbordes-Valmore sau o bluză vaporoasă, în femeia uscată şi searbădă, secată de orice elan şi golită de dorinți de după căsătorie.

— Da, Alec... Perfect, Alec... Cum vrei tu, Alec... Fără îndoială, am să întrerup orice relații cu Liana Mărăcineanu... Bineînțeles că mă compromite, sunt convinsă că ai dreptate... Nu, nu-mi explica, Alec, tu nu trebuie să te justifici. Am toată încrederea în judecata ta...

Cum procedase ca s-o determine să înțeleagă, fără a pronunța un cuvânt, că nu suportă să-l atingă în timpul somnului, că-l irita o masă neglijentă, de unde lipseşte

întâmplător sarea, o linguriță, sau serviciul de untdelemn, că nu e de acord ca o pereche de pantofi să depăşească atâția lei, iar o umbrelă nu trebuie schimbată înainte de zece ani? Că nu concepe s-o vadă stând? Treizeci de ani nu se aşezase pe pat înainte de ora zece seara, iar când îl auzea întorcându-se de la tribunal sărea din fotoliu, făcându-şi treabă prin casă.

Îi asasinase sistematic înclinarea firească de a-şi admira semenii. În astfel de cazuri, proceda cu sârguința unui detectiv, despicând cu răbdare şi apetit neostoit personalitatea individului, reperând şi amplificând cele mai inofensive cusururi, până când vraja se destrăma.

— Nu-mi plac idolii, nu cred în ei, declara emfatic, sunt un iconoclast înrăit.

Era doar meschin. Nici măcar obtuz, ci pur şi simplu meschin. Nimeni nu-i putea stârni o înverşunare mai pătimaşă ca bărbatul ori femeia pe care-i simțea cu adevărat superiori.

Atena Dumitrescu respiră adânc. Ținea pe pântece o carte: A *doua existență.* Cei de dincolo, adică duşii de pe lume, trăiau undeva în altă galaxie, o a doua existență. Autorul dezvolta o teză fantezistă. Pomenea de întâlniri spectaculoase pe meleaguri extraterestre, între mari personalități care trăiseră în epoci diferite. Napoleon dă mâna cu Iulius Cezar, Lully cu Strauss, făceau schimb de impresii. Se reîntâlneau, desigur, şi muritorii de rând... Un râs lugubru îi scăpă de pe buze.

„Sfântă Fecioară! Ca şi cum nu mi-ar fi ajuns treizeci de ani alături de Alec. Şi-acolo...”

Se răsuci, căutând luminalul de pe noptieră. Dintr-odată, lumina se stinse. Auzi o bufnitură şi geamul de la dormitor se deschise. Dimpreună cu aerul tare al nopții de munte pătrunse o voce şoptită. Vibrațiile cavernoase îi zbârliră şira spinării.

— A sosit momentul să plătiți. Să le-o spui...

Fu incapabilă să scoată un singur sunet. Înțepenită, cu mâinile şi picioarele înghețate, izbuti târziu să ridice

receptorul şi abia la a patra încercare nimeri numărul Liei Georgescu.

Diriginta poştei răspunse surprinzător de repede, ca şi cum i-ar fi aşteptat apelul.

— Iartă-mă, draga mea, te sun la o oră oribilă, dar am senzația că se întâmplă nişte lucruri...

Relată agitată incidentul. Lia Georgescu se interesă:

— L-ați văzut?

— Nu. Înainte de asta s-a stins lumina. Crede-mă, n-am curajul să mă duc în bucătărie după o lumânare.

— Înțeleg... Eu l-am văzut...

Atena Dumitrescu îngheță.

— L-ai văzut?

— Da, şopti gâtuită Lia Georgescu. Mi-a făcut şi semn.

— Eşti încredințată, draga mea, că nu te-ai înşelat?

Abia se stăpânea să nu izbutească în plâns.

— N-am nici cea mai mică îndoială. I-am recunoscut silueta şi mersul.

23

De obicei privirile lui Lae zăboveau fie în tavan, fie asupra cufăraşului de sub fereastră unde păstra şuba îmblănită, primeneli, buchete de levănțică şi busuioc, *Apărarea are cuvântul* a lui Bellu şi numere din revista „Mariana" 1946, iar dedesubt, şase carnete C.E.C. în valoare de cincizeci de mii de lei.

Cerşetorul n-avea somn şi de multe ori adormea odată cu zorile. Atunci, privind lustra cu trei becuri, ocrotite de abajururi din sticlă verde, ca nişte farfurioare, gândurile lui Lae se concentrau în două direcții. Retragerea din afaceri, cum se va gospodări, ce sumă va scoate lunar de la casa de economii, micile plăceri ce avea să şi le îngăduie şi mai cu seamă, găsirea unor mijloace noi şi eficiente pentru sporirea celor cincizeci de mii de lei.

În ultimele zile, se gândea concentrat la o modalitate nouă pe care o considera inedită şi dibace. În primul rând intenționa să se supună unui regim de înfometare. Ştiindu-l gurmand, văduva care-l îngrijea va începe să

zvonească prin târg că Lae e bolnav. Obrajii traşi şi gălbejiți de regim vor confirma trăncănelile. Un paralitic, atins în plus şi de o boală ascunsă, înmoaie orice inimă. Mai reflecta la un truc care i se părea însă peste măsură de îndrăzneț şi aici trebuia să chibzuiască bine. În oraş sunt destui ochi ageri...

Putea să-şi imagineze limpede întâlnirile cu binefăcătorii săi. Drojdioară, afumat, îl va opri în fața cârciumii.

— Ce-i cu tine, Lae?

— Mă sting, domn' Caracaş, gata, s-a terminat, n-apuc Crăciunul!

— Fii, frate, serios, se poate să spui asemenea prostie? Ia deşartă o sticlă de molan, rade o găină friptă şi pe urmă stăm de vorbă.

În locul obişnuitelor monede îi va strecura o bancnotă. Una de douăzeci şi cinci, dacă va avea norocul să-l oprească înainte de a-şi plăti birul cârciumarului.

Inima bună a lui Postolache îi va strecura discret câştigul pe întreaga zi.

— Să nu mă ocoleşti, Lae, nu-mi place cum arăți...

Se foi neliniştit în aşternut. Nu se simțea deloc în apele lui. Ascultase multe în duminica aceea, oamenii înşiraseră verzi şi uscate la frizerie, pe urmă la cârciumă, auzise unele şoapte şi în pridvorul bisericii. Dacă te luai după capul lor, ai fi zis că mâine-poimâine or să pogoare arhanghelii să vestească din trâmbiți de argint sfârşitul pământului. Aceasta era şi credința nestrămutată a cerşetorului care îşi închipuia paradisul populat de o sumedenie de cunoscuți — pe cine nu însoțise el la cimitirul din vale? — privind la televizoare uriaşe ce se întâmplă în târg.

Un râcâit uşor îi întrerupse reflecțiile. Când zgomotul se repetă, inima i se opri. Nu-şi dădea seama de unde venea. Cuvintele lui Postolache îi țiuiau în urechi: „Când calcă, abia-i auzi. Ăştia sunt infractorii adevărați, vreau să zic profesionişti, nu ageamii. Îți vine să crezi că au anulat gravitația! Păşesc pisiceşte, nu-i vorbă, au şi

pantofi speciali. Păi cum îți explici că plutesc ca baletistele, indiferent de gabarit? Ştii cât trăgea la cântar Alberto Anastasia, grangurul ăla mare din Cosa Nostra? Peste o sută patruzeci...

Lae auzea acum limpede paşii. Hoți nu erau în târg şi apoi ce să caute în bordeiul unui cerşetor? Văzu marginea cearceafului mişcându-se şi părul i se ridică măciucă. Un obiect ciudat, antenă vie, apăru de sub pat. Urlă:

— Ptiu! Blestemato!

Apucă un papuc şi-l zvârli cu putere. Pisica se zbârli refugiindu-se în spatele cufărului.

Năduşise tot. Se lăsă pe spate, adresând frizerului cuvintele proferate de aproape toți cetățenii din P. în noaptea aceea de pomină.

— Lua-te-ar dracii, Postolache!

24

Când se mutase în fostul birou al avocatului Alec Dumitrescu, doctorul Morogan adusese cu el doar un secretăraş venețian şi câțiva saci cu cărți de specialitate. Bătrânei îi explicase că-şi păstrează deocamdată lucrurile în locuința soră-si, căsătorită cu un inginer din Bucureşti, şi se arătase încântat de interior.

În realitate, mobila sumbră a biroului îl cam indispunea. Masa de lucru masivă, cu încrustații de sidef, i se părea greoaie, biblioteca barocă înaltă până în tavan îi făcea impresia unui sarcofag, iar canapeaua de piele neagră îi amintea de cabinetele medicilor provinciali de altădată cu o situație mijlocie. Nu-l interesa fotografia fostului decan al baroului din P., un bărbat şters, cu un tic nervos al gurii, judecând după linia frântă a buzelor, şi nici fotografia mamei avocatului, răposată în jurul anilor '20, înfoiată, cu o excelentă părere despre sine şi un aer de parvenită imposibil de confundat.

Îşi închipuise însă că ar jigni sentimentele Atenei Dumitrescu cerându-i să le scoată. Îi plăcea un singur tablou aşezat lângă fereastră şi despre care bătrâna nu fusese în stare să-i dea o explicație satisfăcătoare.

— Ni l-a adus un client înainte de război.

În prim plan se afla bustul unei călugărițe catolice, întoarsă pe trei sferturi. Din obraz se distingea foarte puțin, un profil vag, diafan, cu o expresie de cucernicie divină. Capişonul alb cu colțurile întoarse se detaşa pe fondul cerului gri-verzui. Tabloul avea o grație insolită, înduioşătoare, în fața căreia medicul nu se putea împiedica să se simtă impresionat.

În odaia aceasta, după cum obişnuia să declare amicilor de pahar, Morogan citea, lucra, asculta ploaia sau tricotatul greierilor, aştepta pensia, infarctul şi cimitirul.

Serile semănau între ele. Cu mici excepții, gărzile, un poker ori vreo vizită de la care nu se putea eschiva, medicul cina întotdeauna la opt, apoi, în halat şi papuci, lucra două ceasuri înconjurat de tomuri groase şi foi volante acoperite cu cifre şi desene, asculta muzică la radio sau se distra răsfoind arhiva de dosare vechi ale avocatului. Mizele mărunte pentru care oamenii se războiseră acum treizeci şi patruzeci de ani, cheltuiseră bani, patimă şi energie — o bucățică de livadă, un loc de veci, doamna Mărgescu a afirmat despre doamna Eliat că-i o snoabă desfrânată etc. — îl azvârleau în brațele melancoliei. „Cât e de zadarnic! se cutremura, cât e de caraghios!” Şi totul devenea şi mai zadarnic, şi mai caraghios, gândindu-se că şi nefericitul cu livada, şi cel cu locul de veci, şi doamna Mărgescu, şi doamna Eliat zac acum în cimitirul de la marginea oraşului.

Auzi o bătaie precipitată în uşă, apoi glasul bătrânei:

— Deranjez?

— Poftiți, doamnă.

Atena Dumitrescu se strecură în odaie aruncând priviri nelinişte spre fereastră. Îmbrăcase halatul de casă pe dos. Medicul ridică sfeşnicul şi o examină scurt. Bătrâna era tulburată.

— Am impresia, spuse, că ceva nu e în regulă. Ce se întâmplă, doamnă?

— Mi-a vorbit! Dă târcoale casei! Trebuie să apară iar... Ah! Dumneata eşti un norocos. Ai avut lumânarea la îndemână. Precis el a provocat scurt-circuitul.

Morogan îi oferi un scaun.

— Cine?

— Cum cine?! Damian.

Articulase cuvintele în şoaptă, dar vizibil iritată. Medicul zâmbi.

— Ce-ar fi să nu vă mai gândiți la el şi să vă culcați? Ați putea lua înainte o ceaşcă de ceai.

— Dumneata mă crezi nebună?

Doctorul surâse amabil. Declară fără să creadă un singur cuvânt:

— Nu cunosc mulți cu o judecată la fel de limpede ca a dumneavoastră.

— Atunci trebuie să mă crezi. L-am auzit cu urechile mele. Câteva cuvinte, pline de efect, te asigur. Vrea să plătim! Toți, absolut toți! Asta vrea.

— În definitiv de ce vă e teamă? I-ați făcut ceva lui Damian? L-ați nedreptățit? Vă simțiți vinovată?

— Demenții n-au logică.

— Uneori au una neaşteptat de subtilă.

— În orice caz, nu seamănă cu a noastră.

Pleoapele i se zbăteau neliniştitor şi Morogan îi puse mâna pe umăr.

— Insist să vă odihniți. Un somn reconfortant rezolvă totdeauna bună parte din neplăceri.

— Vasăzică tot nu mă crezi. Îți închipui că mi s-a năzărit. Ce-ți spui dumneata? E babă, n-are ce face, o bântuie fantasmele!

— N-aveți nici un motiv să vă supărați. Oftă din greu: De trei zile, oraşul nu are altă preocupare. Îți vine să crezi că ne-am rezolvat toate problemele şi acum ne-am pus pe băsmit. Toți îşi lasă imaginația să zburde, fabulează, colportează, preiau variante oferind apoi altele, îmbunătățite...

— Scuză-mă că te-am inoportunat, îl întrerupse bătrâna şi se ridică înțepată.

Morogan încercă s-o oprească.

— Doamna Dumitrescu…

— Noapte bună!

Ieşi. Medicul ridică din umeri. Pendula bătu ora 11. Întinse mâna spre birou şi ridică la întâmplare prima carte. *Interpol.* Buzele i se strâmbară şi o azvârli plictisit.

„Mi-ajunge pentru azi…”

Se gândi o clipă la Postolache, intră sub plapumă, cu o revistă şi, după puțină vreme, suflă în lumânare.

Dormi până dimineața, somn linişţit fără vise.

25

Uşa biroului se deschise vijelios şi Grațiela Duma năvăli gâfâind în încăpere.

— Mă pun sub protecția dumneavoastră! E un iad… Nu mai rezist.

Minerva surâse convențional. Individa nu-i era simpatică.

— Luați loc, doamnă Duma, şi încercați să fiți calmă. Despre ce e vorba?

Femeia căzu țeapănă pe un scaun. Avea gesturi precipitate, pe care se simțea că nu le poate controla, ochii vag mongoloizi străluceau singular. Privirea era repulsivă. Sugera miorlăit desfrânat de pisică în nopți unsuroase de mai sau iunie. Îşi trecu degetele prin părul creț, scăpat din agrafe, apoi peste buzele groase, de mulatră, în sfârşit, nimeri poşeta.

— Uitați ce am primit… Nu-s nici zece minute. A sunat la uşă şi a dispărut. Era înfipt în vizor.

Îi întinse un bilet împăturit în patru, bătut la maşină.

E rândul dumneavoastră, stimată doamnă. Pe curând. Cineva care nu uită.

Minerva citi hârtia de două ori, apoi o azvârli neglijent pe masă.

— Mda… Aveți idee cine poate fi expeditorul?

Grațiela Duma sări de pe scaun. Venele de la gât i se înnodaseră de furie, sub bărbie, glanda tiroidă, umflată, îşi căuta vad.

„Tipic isterică”, reflectă Minerva, continuând s-o cerceteze liniştită.

— Vă bateți joc de mine? Un oraş întreg urlă...

— N-aud nici un urlet. Stați jos. Vă pot urmări mai bine.

— ...şi ticălosul acela se plimbă nesupărat.

— L-a văzut cineva?

Dobrescu o cercetă surprins. În ce-l priveşte, era obişnuit cu replicile tăioase ale Minervei. În contact însă cu „clienții”, Samuraiul arbora alt stil.

Pe neaşteptate, Grațiela Duma începu să plângă. Scremut, cu emulsii generoase ale nasului şi unghiile înfipte în claia de păr creț. Îşi răsucise picioarele crăcănate împrejurul scaunului. Era lamentabilă şi dizgrațioasă — ce farsă numele de Grațiela! uneori părinții sunt într-adevăr imprudenți — şi totuşi straniu, în ciuda disperării evidente, nu reuşea să işte compătimire. Agrafa scumpă de la gât, centura cu franjuri, poşeta fină păreau, în ambianță, de-a dreptul groteşti.

— O să mă omoare... O să vedeți! O să mă omoare.

Minerva se interesă rece:

— Ce vă determină să credeți că ar avea o preferință specială pentru dumneavoastră?

— Toți o cred! Toți spun la fel.

— De ce?

Grațiela Duma îşi ridică ochii plânşi. Dintr-o dată obrazul păru încremenit. Rosti limpede, ca sub efectul unei revelații:

— Dumneavoastră nu mă puteți suferi...

— Chiar aşa stând lucrurile, surâse Minerva, şi tot aş fi obligată să-mi dau toată silința pentru a vă veni în ajutor.

Adevărat, n-o iubesc pe Grațiela Duma. Detest oamenii rapaci şi egoişti, avari. Avariția, împinsă până la demență. Când Grațiela vorbeşte despre bani sau boarfe — încă un vas chinezesc, încă un set de pahare, încă o

carpetă, un inel sau o cruciuliță de aur dibuite prin vaporeni — gura i se umple de salivă.

Acum câțiva ani, când am poposit în P., era protagonista unei întâmplări care scandalizase tot târgul. O rudă, unchi de al lui bărbatu-său, fusese deshumat la trei sau patru luni după deces, numai pentru a elibera cripta ce aparținea soților Duma. Locurile de veci în P. au atins prețuri apreciabile... Întâmplarea indigna dincolo de meschinăria mizei — un petic de pământ — prin ingratitudine. Din ceea ce-mi relatase profesorul Munteanu, rezulta că răposatul îşi sacrificase nu o dată timpul, buzunarul, liniştea şi înțelegerea din propria familie pentru a-l putea ocroti pe Duma.

— Băiatul era orfan de mamă, înțelegeți... Mi-a fost elev, îl cunosc bine. Sârguincios, cuminte, nimic de zis, dar cam încet. Un copil lipsit de agerime pentru care unchiu-său a săvârşit adevărate minuni. L-a împins în şcoală, s-a dat peste cap şi l-a vârât în facultate. Nu ştiu dacă a procedat bine sau nu, căci la urma urmelor trebuie să ții seama de datele, de vocația copilului, iar valoarea, atunci când e autentică, n-are nevoie nici de gâşte şi miei duse profesorului de matematică sau fizică, nici de meditații savante, nici de telefoane care deranjează abonați cu numere secrete. Cel mai sărac elev din clasa mea, o fărâmă de oşean să-l vâri în buzunarul de la vestă, a intrat anul trecut la arhitectură, cap de listă. Nu judec deci opera bătrânului Gorun — unchiul băiatului — din acest punct de vedere. Vespasian, după cum vă spuneam, e tăntălău, n-are scânteie, dar e robace, îndemânatic, conştiincios. Eu unul l-aş fi îndrumat spre o meserie de răbdare. De pildă, l-aş fi văzut foarte bine ceasornicar. Există la noi însă o superstiție a titlului, şi Gorun nu s-a lăsat până nu şi-a văzut nepotul cu diplomă de economist. Privind deci lucrurile prin prisma excelentelor intenții, bătrânul merita o statuie. Vespasian a socotit însă că nu i se cuvin nici măcar câțiva metri cubi de pământ.

— Vespasian e soțul Grației?

— Natural, despre cine credeți că vorbesc? N-ar fi un om rău, însă mult prea lipsit de personalitate şi cu totul sub influența nevestei. O plămadă moale. Cu altă femeie, sunt încredințat, ar fi fost azi un cetățean cumsecade. Aşa, a devenit un surogat de fiară. Un şacal împăiat.

— Recunoştința e o floare rară.

— Din nefericire, ne-am obişnuit prea mult cu zicătoarea asta. O floare rară, poate... Nu voi înceta însă niciodată s-o caut.

— Am sentimentul, profesore, că sunteți din cei care vor luna de pe cer.

— Nu vă înşelați, într-o anume privință. Adevărat, vreau luna, deşi ştiu că nu s-a inventat scară până acolo. Cel puțin pentru muritorii de rând... Dacă ar fi să alung pe cineva din oraş, cu ăştia trei aş începe. Olimpia Dragu, şi soții Duma. Sunt odioşi.

L-am cercetat curioasă. Profesorul Munteanu e un bărbat blând. În alte vremuri, şi-ar fi găsit loc de cinste printre apostolii şi mucenicii din calendare...

— Damian a fost un ticălos, scrâşni Grațiela. Şi-a meritat cu prisosință soarta.

— Dosarul e clasat de mai mulți ani.

Femeia săltă nervoasă din umeri.

— Fițuicile acelea, întocmite de o trupă de milițieni, n-au pentru mine nici o semnificație. Damian a violat-o cu certitudine pe fetiță. Cum a reuşit să se descurce ulterior, e deja altă chestiune.

— Insinuările dumneavoastră sunt grave.

— Mai puțin grave decât fapta lui.

Gâlgâia atâta patimă în căutarea lucioasă, ca şi în glas, şi nervozitatea degetelor, încât Minerva rămase surprinsă. Invidia era fără îndoială o excesivă, genul acela nefericit care transformă în gaură de iad viața celor din jur, urlă, plânge, sparge şi se aruncă de la etaj de cel puțin trei ori pe zi. Familia şi vecinii aşteaptă cu interes concretizarea gestului, încercând de fiecare dată deziluzii amare. Da, o excesivă, o psihopată, dar acum ghiceai în

Grațiela ceva mai mult, mai definitiv, mai tulburător decât nişte glande care vâjâie. Simțeai ura.

— Încep să mă întreb, rosti Minerva gânditoare, dacă atitudinea dumneavoastră, teribil de belicoasă — mă refer la vestitul autodafé al lui Damian — n-a fost generată de motive mai personale, de anume resentimente.

Grațiela Duma sări de parcă sub scaun s-ar fi aflat dinamită.

— Nu permit! țipă. Nu vă permit! Pot să vă dau în judecată pentru calomnie.

— Vă stau la dispoziție, surâse calm Minerva. Ce-i mai interesant e că deocamdată n-am afirmat nimic. Am emis o simplă supoziție... Luați loc vă rog, nu suport persoanele care stau în picioare. Am impresia că aşteaptă tramvaiul... Perfect! Spuneți-mi în sfârşit despre ce este vorba.

Femeia respira greu, părul, printr-un fenomen ciudat, vâlvoi oricum, părea acum încărcat de electricitate, şuvițele ca de sârmă păstrau o poziție constant orizontală deasupra urechilor, în creştet aproape că le auzeai zbârnâitul.

— Oraşul ăsta e un sălaş de coioți, gâfâi, nemernicii nu suportă să constate că doi oameni îşi văd de treabă, muncesc în sudori, se frustrează de la orice plăcere şi în final realizează mai mult decât ei. Sunt cinci ani de când n-am fost într-un concediu adevărat. Şi chiar dacă ne-am încumetat să evadăm pentru câteva zile, am făcut-o în stațiuni ieftine şi cu cortul în spinare.

„La pânză!" îşi zise Minerva stăpânindu-şi un fior. Detesta stilul. Incomodități de tot felul, spălat pe apucate, mâncare „la briceag" în cutii de tablă, mult pate de ficat, roşii pleoştite, hârtii grase, coji de ouă, sandviciuri din care curge untul şi invazie de furnici. Vacanțele ideale ale Minervei se consumau la Bucureşti, după jaluzele trase, rezolvând probleme de matematică superioară. Iubea oraşul, oraşul în formula lui cea mai concentrată, şi nimic n-o destindea ca o amiază toridă de iulie, petrecută la orele de vârf într-un troleibuz supraaglomerat. Accepta

cel mult — supremă escapadă — o săptămână la Mamaia, consumată evident într-un hotel perfect utilat. Vacanța petrecută cu tanti Caliopi într-o cotigă se înscria la altă rubrică.

— ... Suntem invidiați, continuă Grațiela Duma şi bineînțeles bârfiți. Ştiu bine de ce sunt în stare canaliile! Damian nu m-a interesat niciodată. Îmi ador soțul, îmi respect căminul...

Minerva respiră adânc. O crispau expresiile mic-burgheze. Îmi respect căminul... sunt femeie cinstită... curățenia, ăsta e luxul meu!...

— ... doar un ticălos poate născoci asemenea infamie.

— Aveți ghinion, surâse Minerva. Se pare că oraşul e populat în exclusivitate cu specimene pe gen. Inventă: Opinia generală este că v-ați ținut cu încăpățânare de capul lui Damian, iar el v-a respins avansurile dând dovadă de aceeaşi obstinație. În consecință, când individul a intrat în bucluc, v-ați spus probabil că există o justiție în lumea asta şi i-ați plătit-o.

— Minciună! urlă Grațiela Duma. O minciună odioasă.

Minerva îşi privi ceasul. Aproape miezul nopții.

— Sunt dispusă să vă cred, rosti absentă. Altceva mai aveți să-mi spuneți?

— Ce să fac?! E un nebun!... O să mă omoare. Trebuie să mă apărați!

— Doriți să vă instituie o gardă personală?

— Vă bateți joc de mine! N-aveți dreptul.

Minerva îşi trecu degetele prin bretonul țepos.

— Sunt prea ocupată pentru aşa ceva. Sfatul meu e să vă culcați, fără să vă mai gândiți la Damian. Dacă vreți, şeful de post vă poate însoți până acasă.

Grațiela Duma se ridică sprijinindu-se de masă. O simțeai nesigură pe picioare.

— O să mă aveți pe conştiință.

Minerva o privi fără expresie.

Nici de astă dată, Minerva nu se înşelase. Ioana Trăilescu era mai mult decât interesantă: deruta.

Îl primi întinsă pe şezlong, nu manifestă nici un fel de surpriză şi, în afară de gestul princiar cu care întinse mâna să-i fie sărutată, nu schiță nici o mişcare în plus. Trupul subțire emana o lene paradoxală — de obicei numărul excesiv de kilograme sugerează moliciune şi trândăvie — părea fără reacții.

Doamna Trăilescu îl măsură scurt pe Dobrescu, atât de scurt încât dădu impresia că a văzut tot ce o interesa şi nu era mare lucru, de vreme ce-i fuseseră de-ajuns două secunde, apoi rămase nemişcată. Rosti totuşi, cu o încordare a maxilarelor care trăda că abia îşi reține căscatul:

— Îmi pare rău că v-ați deranjat pentru mine. Vă aşteptați probabil ca după vestea aceea oribilă să mă fi întors acasă...

„Aşa e, reflectă locotenentul, dar pesemne avem pretenții nesăbuite..."

— ...din păcate, urmă doamna Trăilescu, eu nu-mi pot întrerupe tratamentul. Închise ochii şi ridică obrazul, trăgând adânc aer în piept: E un soare admirabil... Nu găsiți?

Locotenentul descumpănit îşi drese glasul, căutând din ochi ceva pe care să se aşeze. „Nu sta niciodată în picioare în fața anchetatului, îl dădăcise cândva Minerva. Îți inventezi singur un complex de inferioritate". Negăsind altceva mai bun, se rezemă de balustrada terasei.

— Da... bineînțeles.

— Ce anume?

— Soarele e admirabil. În realitate, am venit să iau câteva informații despre soțul dumneavoastră.

Femeia arboră o surpriză vagă.

— Serviciul de cadre a tras obloanele?

Locotenentul replică iritat:

— Serviciul de cadre nu posedă cheia de la dormitorul salariaților săi.

Sprâncenele pensate ale Ioanei Trăilescu urcară spre rădăcina părului. Exclamă înveselită:

— Ia te uită, va să zică asta vă interesa? Ei bine, din nefericire pentru el, Trăilescu nu era un amant grozav.

Dobrescu roşi făclie. Ar fi dat imens să găsească o replică nimicitoare. Minerva ar fi avut-o în buzunar.

— Perfect, iată o problemă elucidată. În ritmul ăsta sper să nu vă reţin mai mult de zece minute.

— Perspectiva mă înviorează.

Figură de stil. Rămase la fel de impasibilă, cu faţa străvezie expusă soarelui. Profilul era delicat, curba gâtului desăvârşită.

„Cam câţi ani să aibă?" se întrebă Dobrescu. Se simţea incapabil să aprecieze, era genul de femeie fără vârstă. Treizeci şi cinci? Poate patruzeci…

Se întrebă cum dracu fraierii din P. putuseră s-o califice drept o femeie oarecare? Erau chiori? Sau Trăileasca purta acasă o mască incomodă, de care înţelegea să se debaraseze în vacanţă? El unul era încredinţat, nu mai întâlnise asemenea număr şi putea paria că avea să treacă oleacă de vreme până să-i găsească surată.

— În ce relaţii vă aflaţi cu soţul dumneavoastră?

— Ne suportam cu decenţă. Într-o căsnicie veche de douăzeci de ani, aceasta reprezintă o mare realizare. Dumneata însă eşti prea tânăr ca să apreciezi amănuntul. Pot completa că nici unul dintre noi nu intenţiona să divorţeze, nici să ia zilele celuilalt.

— Avea duşmani?

— Nu cred. Pentru a recolta vrăjmăşii, îţi trebuie personalitate. Trăilescu era un bărbat capabil, dar atât.

Părea că-şi raţionalizează gesturile, mimica, nu din dorinţa de a-şi cruţa obrazul, ci dintr-o lene congenitală, căreia nu i se putea împotrivi. Lene şi o plictiseală cumplită, fără leac.

— Bănuiţi motivul pentru care soţul dumneavoastră a fost asasinat?

— Nu, realmente nu-l ghicesc. S-ar putea însă ca eu să fiu o femeie lipsită de darul divinației. În orice caz, nu citesc în stele.

— Unii dintre concetățenii dumneavoastră susțin că inginerul Trăilescu ar fi victima răzbunării lui Damian.

— Aceasta mi se pare ipoteza cea mai caraghioasă, o istorioară de adormit copiii, iar eu n-am crezut în basme nici când purtam şorțuleț şi ciorapi trei sferturi. Dacă aş fi în locul dumneavoastră, vorbesc al miliției, m-aş opri mai degrabă la rațiuni de ordin profesional. Nu e un sfat, nici măcar o sugestie. O simplă remarcă, dacă tot trebuie să facem conversație.

— Ceva totuşi a generat observația dumneavoastră.

— În meseria lui, se pare că era destul de priceput. Lucra la un proiect — proiect sau poate că-i spune altfel, n-am cunoştințe tehnice — deosebit de însemnat. Mai mult nu ştiu, nu prea obişnuiam să stăm la taifas şi credeți-mă, nici unul nu se simțea afectat din pricina asta.

— Hm! făcu Dobrescu zâmbind amar, aş vrea să ştiu ce v-ar putea afecta pe dumneavoastră.

— Aş fi şi eu într-adevăr curioasă să aflu.

— Conchid că moartea inginerului Trăilescu — sublinie — soțul dumneavoastră, v-a lăsat rece.

— Probabil nu vă înşelați.

— Apreciez sinceritatea răspunsului. Vă mulțumesc, cele zece minute s-au consumat.

Femeia, mereu impasibilă, îi întinse mâna.

— La rândul meu apreciez oamenii care se țin de cuvânt. Dobrescu se răsuci nervos pe călcâie. „Uite, domnule, pentru ce am bătut atâta drum! Să stau de vorbă cu o aiurită care face plajă şi gargară cu panseuri cinice. Practic n-am scos nimic de la ea. Iar am încurcat-o cu „Samuraiul”...

27

— Ce aud, Drăgănescule? E tevatură mare în oraş...

— Aşa şi aşa, surâse vicepreşedintele sfatului popular.

— Ce spune maiorul Tutovan?

— Deocamdată să ne vedem liniştiți de treabă. La nevoie, ne va solicita sprijinul.

— Perfect, rămâi la dispoziția ei pentru orice solicitare. Consfătuirea se termină poimâine. Dacă intervine ceva deosebit pe parcurs, ne comunici imediat.

— Am înțeles, tovarăşe prim!

— Contăm pe dumneata...

Dimineţile în P. sunt minunate, pe cuvântul meu. Nu vreau să folosesc expresia „un colț de paradis” din două motive: întâi pentru că mi se pare demonetizată, şi ceea ce e mai important, nu cunosc paradisul. După nişte ani petrecuți în învățământ aş putea, cred, reda binişor atmosfera din purgatoriu.

Descrierile de natură n-au constituit niciodată partea mea cea mai tare. M-aş descurca mult mai bine vorbindu-vă despre hoții de bună dimineața, clienții mei borfaşi, specializați în subtilizări elegante pe liniile 84, 37 sau 31, despre Fane Liturghie, un tip dotat, colecționar înverşunat de obiecte de cult, sau Mielu Verighetă, logodnic de profesie. „Clientela” pare ciudată pentru un ofițer de securitate, şi totuşi — meandrele profesiunii — vin mereu în contact cu oamenii aceştia. Aş mai putea descrie masa oferită de tanti Caliopi, o femeie generoasă care nu face economie la pâine, telemea de vacă şi parizer, dar nu văd legătura cu întâmplările din P.

Aşa stând lucrurile, mă voi mulțumi să spun că în P, soarele de ora zece este adorabil. Usucă lacrimile de pe obrajii proaspeți ai hortensiilor şi trandafirilor, pe cerul tot atât de albastru ca o ceramică olandeză, acoperişurile roşii şi argintii se profilează superb, lămâița, scoruşele şi sângele-voinicului îmbălsămează grădina şcolii, iar pe islazul din apropiere pasc nişte vaci formidabile, toate fruntaşe. Pe umerii lui D.D. Teodorescu poposesc porumbei, fluturi albi flirtează, dând târcoale nasului de

bronz; în fața frizeriei lui Tarzan, trotuarul abia stropit străluceşte, înăuntru canarii cântă.

Despre o asemenea dimineață este vorba şi acum. A doua dimineață pe care o petrec în P., după o noapte nedormită. N-a plecat bine Grațiela Duma şi m-a vizitat Olimpia Dragu, apoi Lia Georgescu. Mă voi ocupa însă mai târziu de ele. Vreau să dau o fugă până la procuratură, apoi voi trece pe la uzină.

În pragul frizeriei, Mişu Postolache asculta cu o expresie consternată.

Profesorul Iliuță Munteanu zâmbea jenat, încercând parcă să se scuze.

— Îți spun sincer, n-aş vorbi cu altcineva în afară de dumneata. N-aş îndrăzni... Închipuieşte-ți doar ce-ar fi în stare să scoată Morogan dintr-o istorie ca asta! Nici neveste-mi nu i-am spus. Şi aşa era speriată. Şopti: L-am văzut!

— L-ați văzut? Când? Unde?

— Azi-noapte, prin fața casei.

Frizerul îl examină cu gura căscată. Era atât de obsedat de cazul Damian, încât acum, când asculta relatarea unui martor ocular, nu-i venea să-şi creadă urechilor. Oscila între invidie — pizmuia din adâncul inimii şansa profesorului — şi neîncredere. Îl ştia însă pe Munteanu serios, incapabil de glume nesărate. De emoție se bâlbâi:

— Sper că a fost o impresie.

De fapt, spera din toată inima contrariul. Dorea doar asigurări suplimentare. Profesorul zâmbi trist:

— Crede-mă, m-aş agăța fericit de cel mai mic dubiu. Pot jura dinaintea oricărui juriu că nu m-am înşelat. Prima oară l-am văzut pe la zece.

— După ce s-a terminat serialul?

— Exact. Nu puteam deloc să mă liniştesc şi când s-a culcat nevastă-mea, m-am dus iar la fereastră. Dintr-o dată mi-a trecut prin față. Are o siluetă şi un mers de neconfundat.

Frizerul şopti, răpus de certitudine:

— Fantastic! Deci e totuşi Damian.

— Categoric. L-am văzut de aproape. Dacă aveam geamul deschis, i-aş fi putut atinge creştetul. M-am uitat la ceas, era două.

— Pe urmă?

— A dispărut. Ca o nălucă, domnule! Nu ştiu de unde a răsărit, habar n-am cum a pierit. Ca la hocus-pocus!

Postolache îl asculta fără grai. Profesorul îşi aprinse o ţigară şi se uită în stradă peste umărul frizerului.

— Acum e soare, lumină, totul se întâmplă ca de obicei, uite, peste zece minute am oră cu a XI-a A şi-mi dau seama ce greu îţi vine să rumegi povestea. Parcă şi eu sunt gata să cred că am visat. Şi totuşi n-am visat, domnule! îţi jur că n-am visat!

Îşi luă servieta şi pălăria şi se îndepărtă spre uşă. Înainte de a trece pragul se întoarse iar.

— Ascultă-mă pe mine, Mişule, nu pomeni nimănui un singur cuvânt.

— De ce, dom' profesor?

— O să ajungem caraghioşii târgului. Deocamdată să aşteptăm. Om vedea ce-o mai fi.

Când sosi Morogan, frizeria era plină. Se opri o clipă surprins de vehemenţa discuţiilor, apoi înţelegând despre ce e vorba, arboră o grimasă de plictiseală.

Romică Popescu îl prinse de mânecă şi începu să povestească pe nerăsuflate ce i se întâmplase în timpul nopţii.

— Dormeam, domnule, cu nevastă-mea, înţelegi...

— Ai şi chestii din astea? se interesă Dunăreanu.

— Dormeam în pat...

Antrenorul îl întrerupse amuzat.

— Şi eu care credeam că-ţi petreci nopţile pe acoperiş.

— ...deodată începe să sune telefonul. Mă uit la ceas, ora 2.

—E a cinşpea oară că aud comunicatul, bolborosi mahmur Drojdioară. Ți-a telefonat bau-bau. Ei şi ce mare lucru? Nu sunteți serioşi.

Doctorul păru mirat. Întrebă zâmbind:

— Ai stat de vorbă cu Damian?! Nu mai spune!

Mişu Postolache jubila. Exclamă războinic:

— Da! A vorbit! Dumnealui a vorbit, profesorul Munteanu l-a văzut, l-a văzut şi Georgeasca de la poştă şi încă o grămadă de lume.

— L-ai văzut şi tu? întrebă Morogan.

— Din păcate, nu.

— E clar! Fii cuminte, Mişule!

— De ce, omul lui Dumnezeu? De ce?

— Ăsta n-a băut ieri, explică Drojdioară. De la pepsi i se trage... Lăsați prostiile şi haideți să ne dregem cu una mică.

Antrenorul Dunăreanu stătea ca de obicei pe brațul fotoliului, cu un picior în aer şi mâinile în buzunare. Uitase spaima de azi-noapte, în orice caz nu era dispus să suscite sarcasmele lui Morogan, şi începu să râdă.

— Eu în locul lui Tarzan m-aş supăra.

— Fireşte, fu de acord doctorul. Îi datora măcar o vizită de politețe.

Drojdioară bătu frizerul pe umăr.

— Nu fi trist, Mişulică! Uite, azi am recuperare, îți stau la dispoziție. Închide dracului stabilimentul, coana Atena poate să-şi radă mustața şi singură, şi hai la Hristache! Troscăieşti cu nenea un kil de vodcă şi-ți garantez că o să vezi numai căpcăuni! Al Capone, Winetou, ce vrei tu!

— Eu nu eram beat, interveni timid profesorul Munteanu. Şi nici doamna Dumitrescu n-a fost beată. Întreab-o, te rog, doctore, ce i s-a întâmplat azi-noapte.

— Spuneți dumneavoastră, îl rugă Postolache.

— Spune, spune, n-avea nici o grijă, dar nu aici. Mergem la birt şi...

Dunăreanu se hlizi.

— Feciorul freamătă de nerăbdare.

— Hai, băieți, e păcat de bateriile alea. I-am dat poruncă lui Hristache să le bage la hârdău, spuse veterinarul trăgându-i de mânecă.

— Lasă-mă, domnule!

Munteanu ridică din umeri. Se întâmplase exact ceea ce dorise să evite. Acum îi era indiferent.

— În jur de zece jumătate sau unsprezece, geamul i s-a deschis brusc şi a apărut capul unui tip. I-a spus...

— Te pomeneşti că făcea baba *striptease,* îl întrerupse antrenorul.

— Extraordinar! se bâlbâi Postolache. Asta n-am mai ştiut-o.

— M-am întâlnit cu ea acum jumătate de oră la Gospodina. Mi s-a părut foarte tulburată.

— Era lampă şi ăla, decretă Drojdioară.

Dunăreanu îi arse o palmă pe spinare râzând.

— Cine?

— Tipu' de la geam. Tocmai la Atenuța şi-a găsit să fredoneze serenade? Ei, o roim? Ce zici, doctore?

Lui Postolache i se albiseră buzele. Îşi plimba privirea încrucişată de la unul la celălalt, depăşit de evenimente. Romică se uită la Morogan.

— Dumneavoastră ce spuneți? Cum priviți chestiunea?

— Nu vrea s-o privească, e bine?! Tot n-ai înțeles? se răsti Drojdioară. Dacă te interesează, pot să-ți povestesc cum o privesc eu. Mergem vizavi la birt, şi-ți explic dialectic.

Mişu Postolache îşi regăsise graiul. Tremura tot, simțea că trăieşte ceasuri memorabile. În glas îi gâlgâia o satisfacție pe care nu încerca s-o disimuleze.

— Spuneți, domnule doctor, sunt toți nebuni?

— Mi-e teamă că da.

— Pe mine de ce nu m-a vizitat? se miră Dunăreanu. Sau umblă numai după fufe...

Profesorul Munteanu îl privi jenat. În general, nu-şi admonesta nici elevii, dar acum se simțea într-adevăr iritat. Declară cu o violență care nu-i era proprie:

— Acesta e un argument ieftin. Dacă am considera valabile asemenea premise, ar însemna să contestăm tot ce nu ne aparține ori e străin într-un fel sau altul de persoana noastră. Mona Lisa nu există pentru că nu atârnă pe zidul din sufrageria mea. Ridicol!

— Pardon! se oțărî Dunăreanu. Tipa ştiu că există.

— De unde ştii? Ai văzut-o dumneata?

— Nu.

— Aha! O cunoşti deci din ceea ce au scris şi au reprodus alții. Ce te determină să crezi că nu-i un bluf?

— Vorba asta, explică Drojdioară frizerului, înseamnă cacialma. Hai la una mică, Tarzane, face tata cinste!

— Termină, domnule!

Morogan interveni râzând.

— Iartă-mă, Iliuță, dar nici demonstrația ta nu-i de calitate. L-ai încurcat cu un artificiu de logică, ceea ce nu-i tocmai *fair-play*. Ca s-o vadă pe Gioconda, n-are decât să ia trenul până la Paris.

— Ca să vezi ce simplu e! observă veterinarul.

— Spune-mi un „tramvai" care să ne ducă la Damian, şi pe urmă stăm de vorbă. Poate că tipul nici nu există. A murit sau s-a stabilit în Honolulu, ceea ce din punctul nostru de vedere e acelaşi lucru.

Dunăreanu acuză o întristare ofensată, derutându-l pe profesor.

— Uite, nene, la chestia asta nu mă aşteptam! Ai simțit că-s bâtă şi în loc să mă ajuți, dai la gioale? Un patrician ca dumneata? Atunci ce să mai zic de Mişu Postolache sau de dumnealui?!

Îl arătă pe Drojdioară. Veterinarul zâmbi larg.

— Vezi că intri în ofsaid, flăcău! Gata, oameni buni, am plecat. Îl luă pe antrenor de braț. Vii?

— Lasă-mă, domnule!

— L-a auzit şi nevastă-mea, repetă Romeo Popescu obsedat de aceeaşi idee. Nu-s scorneli. „O să plătiți... Tu şi ăilalți..."

Se învoise de la serviciu şi venise într-un suflet la frizerie, convins că va face senzație. Constata dezamăgit

că față de celelalte evenimente, convorbirea lui cu Damian stârnea un efect mediocru. Încerca decepția individului căruia îi comunici că poartă în deget o piatră fără valoare, când el fusese încredințat că plimbă o avere.

— Hai să facem un pariu! propuse Drojdioară. Morogan dă cincizeci de sticle de coniac, nu-i cine ştie ce, câteva mii, la cât ia ciubuc nu se simte, ăluia care i-l arată primul pe Damian. Şi viceversa! La o adică, puneți mână de la mână. Eşti de acord, doctore?

— De acord. Ce termen stabilim?

În aceeaşi clipă, irupse în frizerie Cătălin, nepotul profesorului Munteanu.

— A murit tanti Grațiela!

28

Lugubră atmosferă, îşi zise Minerva lunecându-şi privirea pe zidurile înalte, reci, zugrăvite în cenuşiu. O însoțea şeful de cadre, un bărbat de vârstă mijlocie, rotofei, cu obrazul şi palmele roşii. Îl simțeai cumsecade, domol, fericit când lumea din jurul lui e mulțumită, amator de mese substanțiale şi bere: „Hai să ne împăcăm...!”

Conducând-o în lungul coridoarelor lungi, cu rezonanță puternică, dădea explicații detaliate însoțite de gesturi largi. Se opri în fața unei uşi metalice, bine nituită — „ca de bunker”, reflectă Minerva — zornăind un colan de chei:

— Ăsta-i biroul lui Trăilescu, Dumn... Hm, da!

— Aveți şi cheia de la safe?

— Desigur. Am luat-o de la tovarăşul director. Cealaltă, există doar două, o avea bietul Trăilescu, fie-i... hm, da!

— ...țărâna uşoară, surâse Minerva.

Pătrunseră în încăpere. Minerva se aşează la masa de lucru a inginerului, îşi prinse capul între palme şi începu să privească. O rază de soare tremura pe harta României, rătăcindu-se undeva printre piscurile Carpaților.

29

Date fiind antecedentele puştiului, nimeni nu-i dădu atenție iar la înghesuială, Dunăreanu îi şterse o palmă expediindu-l urgent din unitate. Despre Cătălin, frizerul obişnuia să dea aceleaşi referințe, fără să schimbe o iotă, oricui avea chef să-l asculte:

— Un copil lovit de streche! La opt ani a îngrozit cartierul cu isprăvile lui. Într-o noapte, de pildă, a dispărut. Muntenii l-au căutat înnebuniți, au anunțat şcoala, miliția, pompierii. Nimic! Parcă intrase în pământ. Dintr-o dată, pe la trei dimineața, s-a pornit să bată clopotul bisericii de-a sculat tot oraşul în picioare. Puştiul se ascunsese în clopotniță.

— O glumă nevinovată, îl stârnea unul sau altul, de obicei necunoscuți din celălalt capăt al orăşelului.

— Ştiu o grămadă de lume care n-a gustat-o. În primăvară, a dat cu vopsea băncile din parc. Mai pe înserate, fireşte... A bucurat toți îndrăgostiții între şaişpe şi nouăzeci de ani. Bănuiți cumva de ce-a făcut-o?

— Are simțul umorului.

— Aşi! Era în combinație cu Ştefuleştii care țin curățătoria chimică.

— La opt ani?!

— Închipuiți-vă. I-au promis o praştie şi o litră de bomboane. M-am întrebat mereu cu cine seamănă...

Interlocutorul zâmbea privind curios trotuarul din fața frizeriei, unde Cătălin îşi avea fieful. Aici bătea mingea, exasperând canarii lui Tarzan, juca şotron încurcând circulația, sau aşezat pe treapta cooperativei cu o falcă rezemată în cot, făcea conversație cu trecătorii. Era un băiețel slăbuț, cu părul buclat, blond, îmbrăcat cu pantalonaşi scurți albaştri şi maieuri marinăreşti, ocupat mereu să-şi rupă cojile cafenii de pe coate şi genunchi. Când discuta cu cineva îşi privea mereu vârful pantofilor, frizând o stângăcie şi o stinghereală străine. Părea din toate punctele de vedere un copil obişnuit, care nu ridică probleme, şi, pentru terți, lipsit deocamdată de importanță:

Cătălin luă o distanță strategică şi strigă:

— Degeaba nu mă credeți! Acum au luat-o cu Salvarea!

Îi dădu cu tifla lui Dunăreanu şi se îndepărtă sărind într-un picior.

— Hai, nene, du-te şi dumneata acasă! Nu vezi? Trag obloanele.

Drojdioară îl privea cu ochi mari, ca şi cum ideea în sine i se părea din cale afară de năstruşnică.

— Ce să fac acasă, Tărzănele, taică?

— Aici ce faci?

— Aştept, poate te răzgândeşti. Mişcă semnificativ capul în direcția restaurantului: Ce, strică un aperitiv?

— Nu!

— De ce, frate? O coti intrând în bătătura frizerului. Te-ai gândit că într-o zi vine sfârşitul lumii? C-o fi Damian sau altă belea, tot la garsonierele alea din vale cu candelă şi fără telefon ajungem. De-aia zic, fiecare clipă trebuie prețuită.

— Făcând planul lui Hristache?

— Cum altfel, suflete? Spune-mi mie o faptă mai înțeleaptă şi trec la pocăiți. Ştii cât țin la opinia ta, eşti singurul din târgul ăsta care…

— Lasă, lasă!

— Aşa că ce s-o mai lungim, hai!

— Nu merg, domnule, nu merg! Mă duc dracului să mă odihnesc. La cinci iar deschid. Eu muncesc, nu înnod coada la câini ca alții.

— Te cred! Ridici paharul ăla de cel puțin cinşpe ori pe minut.

Drojdioară începu să râdă.

— Hai, Tărzănele, fii băiat dulce!

— Du-te singur.

— Singur la cârciumă?! Eu sunt om să beau singur?

Postolache ridică din umeri. Era prost dispus, discuțiile îl enervaseră, voia să închidă frizeria şi să urce în odaia lui. Ceilalți plecaseră de vreun sfert de oră.

Rămăsese doar veterinarul, neştiind ce să facă şi încotro să se ducă.

— Culcă-te şi dumneata. Ai speriat târgul cu mişeliile!

Cuvântul îl fulgerase spontan. Găsea că desemnează exact isprăvile lui Drojdioară. Beții, cântece deşucheate, drumurile periodice până la gospodăria lui Cristea, viața fără căpătâi. Caracaş se înveseli subit.

— Ce spui, domnule? Vasăzică...

Frizerul îl întrerupse cu un gest. Din stradă venea zvon de glasuri, se simțea agitația stârnită de faptul neobişnuit. Dintr-un salt, Postolache ajunse în prag. Un grup zgomotos se apropia de frizerie. În aceeaşi clipă, înainte de a fi desluşit un singur cuvânt, înainte de a fi pus o singură întrebare, judecând doar după expresia oamenilor, Postolache înțelese că puştiul nu minți se. Izbuti să întrebe gâtuit:

— A murit? Ați văzut-o?

Un tânăr agitat, cu pistrui pe față, arătă spre complexul alimentar. Îl ținea de haină o fată durdulie cu o fustă roşie, scurtă. Tremura atât de tare, că-i zăngăneau brățările multe şi subțiri de pe braț.

— Acum a plecat Salvarea de la Dumeşti.

— Aşa e, confirmă fata sughițând.

— Extraordinar! se bâlbâi emoționat Postolache. Tipul e diabolic. Se ține de cuvânt.

Drojdioară făcu ochii mari.

— Cine, dom'le? Damian? Sunteți neserioşi.

Inima lui Postolache bătea să-i spargă pieptul.

— Mă duc la spital!

O luă la goană lăsând vraişte prăvălia. Drojdioară îl urmă gâfâind.

— Vezi Mişulică, mă trimiteai la culcare.

— Vii cu mine?

— *Vin!* Măcar de dragul vorbei ăsteia...

În fond, veterinarul nu era deloc curios. Nutrea convingerea că la mijloc nu poate fi decât o sminteală specifică consumatorilor de pepsi.

Dumeasca e țâcnită, e în stare să cheme Salvarea pentru o indigestie sau fiindcă s-a lovit la mână încercând să-l miruiască cu tigaia pe bărbatu-său. Primea însă fericit incidentul, pentru că n-avea ce face, rămăsese fără un ban, iar la bufet nu-i dădea pe datorie, şi-l îngrozea ideea să se ducă acasă. Ar fi acceptat orice variantă numai să nu-şi petreacă după-amiaza singur, în interiorul sordid, cu o dormeză desfundată, două fotolii şchioape şi un ceasornic C.F.R. aşezat pe Telefunkenul producție 1934, cu hartă pe difuzorul uriaş.

Spitalul, construit din piatră cenuşie, cu trei acoperişuri ridicate pe planuri distincte, se zărea de departe. Postolache alerga să-şi dea sufletul, câştigând un avans apreciabil asupra veterinarului. Drojdioară îşi moderase pasul.

„Dă-o naibii de coțofană! Vie ori împăiată, nu merită să mă pocnească damblaua pentru ea!”

Îi veni în minte că ar putea lua o bere rece la motel — se afla la două sute de metri de spital — apoi îşi aminti că-i închis de-o lună. „Nu mai termină ăştia cu renovările, inventarele şi dezinsecțiile...”

Îl văzu pe Tarzan dând din mâini ca o pasăre bezmetică şi grăbi pasul. Portarul, un munte de om, „ăsta făcea bani la circ, tipul care rupe lanțuri”, îşi zise veterinarul, bloca intrarea în spital. Lui Postolache îi dăduseră lacrimile.

— Lasă-mă, nene! Numai două minute!

— Nu-i zi de vizită, tovarăşu’! Circulați!

Postolache privea descumpănit în jur, îşi tortura mintea căutând o idee. Țipă disperat:

— Înțelegeți! Îi sunt rudă apropiată.

Namila se hlizi.

— Fiu iubitor, mie-mi spui? I-ai adus portocale şi ciorbiță de pui.

Undeva, în spate, zbârnâi un telefon şi individul îi întorsese spatele, trântind cu nădejde poarta.

Drojdioară, impresionat de decepția crâncenă care se citea pe chipul frizerului, încercă să-l consoleze:

— Lasă, Mişulică, nu te necăji. Data viitoare ai să fii pe fază. Faci planton la uşa Olimpiei Dragu. Parcă ea vine la rând, nu?

— Isprăveşte! izbucni frizerul. Dumneata iei totul în râs, nu vezi nimic, nu înțelegi nimic, să-ți fie de bine, nu pricep însă de ce te ții de capul meu! Uite un pol, du-te şi te îmbată şi lasă-mă în pace!

— Mă jigneşti, Tarzane!

— Nu te supăra, nene, dar am şi eu nervii mei.

— Treaba cu polul şi îmbătatul m-a jignit. Adică mă vezi tu măscuindu-mă cu două hârtii de zece? Vasăzică de un sfert de veac dau tot felul de examene în fața târgului, şi cu tărie, şi cu molan, şi tu-ți permiți să insinuezi că mă pot pili dintr-un pol?!

— Ura!

Postolache dădu din mâini a lehamite. Îi venea să se arunce în iarbă şi să plângă de necaz. După vreo zece paşi, se opri brusc, străfulgerat de o idee, apoi o luă grăbit spre centru.

„S-a scrântit!” conchise Caracaş. Întrebă prudent:

— Ce-ai pățit, tată? Încotro?

Tarzan fremăta, părea traversat de curenți electrici.

— Trebuie să ne grăbim.

— Ai vreo afacere urgentă?

— E cazul să ne sfătuim, să luăm o hotărâre comună, să vedem cum procedăm. Declară important: întreaga obşte e în primejdie. Acum m-am convins.

Drojdioară clipi mărunt.

— Ai de gând să convoci o adunare populară?

Postolache nu-l asculta.

— Slavă Domnului, la noi n-are nimeni armă.

— Armă?!

— Puşcă, revolver sau mitralieră.

Veterinarul îl examină sincer uluit. Îi puse mâna cât un baros pe umăr, țintuindu-l locului. O luă cu duhul blândeții.

— Ascultă Mişulică... Tu în afară de... În sfârşit, în afară de chestiile astea cu Damian, mai simți ceva?

— Ce să simt?

— O uşoară tulburare, o ceaţă... N-ai aşa, din când în când, senzaţii bizare?

— Adică?

— Nu ţi se întâmplă din senin să dea peste tine un roi de albine? Când stai tu în pat, de exemplu... Sau să te crezi Statuia Libertăţii, aia cu torţa, cunoşti dama, ce naiba! N-ar fi nimic extraordinar, te întreb doar aşa, din curiozitate, ca specialist...

Frizerul se holbă.

— Eşti nebun, domnule?

— Vezi, Tărzănele, taică, eu te-am întrebat pe ocolite. Bineînţeles, n-aş pretinde în ruptul capului că sunt bărbatul cel mai echilibrat din târg. Fiecare înregistrăm câte un scurt-circuit, chestia e să poţi restabili curentul. Îl măsură profesional: Sari cam repede de la una la alta, ca să nu mai vorbim de unele afirmaţii jignitoare. Păi după ce mi-ai spus adineauri, nu-mi rămâne decât să-mi pun ştreangul de gât.

— Ce naiba ţi-am spus?

— Că dintr-un pol mă fac criţă. E posibil? Nimeni nu şi-a îngăduit una ca asta. Mă doare sufletul, Mişulică.

— Pe mine capul, spuse frizerul, pornind spre oraş.

Drojdioară îl ajunse din urmă.

— Adică am ajuns să mă omeneşti tu cu un pol?! Dar cine sunt eu? Lae?

— Nu, nu eşti! îşi iuţi paşii calculând: Mulţumesc lui Dumnezeu că nu suntem înarmaţi. Ar fi un adevărat masacru, ploaie de gloanţe. De spaimă, tragi în orice umbră.

Drojdioară clătină din cap. Nu mai avea dubii.

— Ştii ceva? Dă polul ăla şi s-auzim de bine!

30

Doctorul Morogan închise încet uşa sălii de reanimare. Pe canapeaua de plastic roşu, Minerva încercă să-i descifreze chipul. Perplexitatea frânsese linia

sprâncenelor bine arcuite, care păreau acum două accente circumflexe, împingea agresiv buza inferioară.

— Trăieşte?

— Da.

— Ce are?

Medicul săltă din umeri şi deschise larg brațele mărturisindu-şi îngrijorarea şi neputința.

— Habar n-am.

— Cum adică?

— Luați-o ad-litteram: habar nu am. Încă n-am întâlnit asemenea caz. E inconştientă, aproape în comă, puls slab, tensiunea 6. Sunt incapabil să detectez cauza. Fac ce pot: oxigen, perfuzii, dar recunosc deschis că bâjbâi.

— Urme de lovituri?

— Neînsemnate. Câteva echimoze la gât şi tâmpla stângă. Ochiul drept învinețit. Toate la un loc nu pot însă justifica un colaps.

— Chiar la o persoană să spunem... mai nervoasă?

— Chiar. Îmi vin aproape în fiecare sâmbătă oameni cu capetele sparte — ştiți cum se întâmplă la nuntă sau parastase, s-a certat naşul cu finul, sau Costică l-a ofensat pe socrul mare — şi tot nu acuză simptome atât de grave.

— Ciudat, făcu Minerva, foarte ciudat.

Urmărea, gândindu-se la altceva, o soră înaltă, suplă, cu picioare de doi metri, tip de nordică. Ducea în brațe un stativ cu eprubete, dar păşea de parcă ar fi făcut grații cu o floare în mână.

— Cine a anunțat Salvarea?

— Lia Georgescu, diriginta poştei. Cumpărase fragi în piață şi vroia să ceară rețeta de şerbet.

— Dulceață, probabil...

— Mă rog, oftă plictisit Morogan. Dulceață, şerbet sau murături. A găsit uşa deschisă şi pe Grațiela inconştientă. Zăcea prăbuşită într-un fotoliu.

— Poți aprecia, doctore, cam de câte ore durează starea asta? Medicul clătină hotărât capul.

— Imposibil. Poate de un ceas, poate de nouă... N-avem de-a face cu un cadavru...

Minerva privi lung peste umărul lui Morogan, surâzând răutăcios:

— Interesant individ Damian! îşi respectă programul cu sfințenie. Cine ziceai că urmează?

— Nu eu ziceam, corectă zâmbind doctorul. Deştepții ăştia de pe Corso, dar de unde au scos-o, nu ştiu. Olimpia Dragu.

— Mă vei ține la curent cu situația doamnei Duma, da?

— Bineînțeles. Dealtfel, la noapte sunt de gardă. O voi supraveghea personal.

— Mulțumesc.

Minerva se îndepărtă. Avea un mers caracteristic, cam bruscat, sugerând o marionetă.

„Absurd, îşi zise... Atât de absurd, încât s-ar putea să fie adevărat..."

31

Primul sentiment pe care-l încercai intrând în casa familiei Duma era de consternare şi Minerva reflectă că în viața ei nu văzuse atâtea boarfe îngrămădite în două camere şi jumătate. Holului minuscul i se schimbase destinația, fiind transformat în ceea ce probabil familia Duma numea cu pretenție şi ifos salonaş. Mobilele erau efectiv invadate de macrameuri, sticlărie, bibelouri, vase, văsulețe şi alte obiecte cu utilizări necunoscute, pereții ticsiți de tablouri în rame prospere. Impresia halucinantă era amplificată de două oglinzi uriaşe care dublau orgia de bulendre şi oricât te-ai fi străduit, ar fi fost imposibil să găseşti doi centimetri de suprafață plană pe care să pui degetul fără să dai peste un fleac sau altul.

„Ăştia-s nebuni!" gândi Minerva numărând dintr-un ochi opt scrumiere de cristal, şaisprezece vaze, cinci cloisonné-uri şi, probabil, peste două mii de „tişlaifăre".

Vespasian Duma îi împinse un scaun şi rămase în picioare. Împlinise patruzeci şi cinci de ani, avea burticică

şi chip bucăliu. Urechile în permanență roşii, caracteristice blonzilor cu fețe lăptoase, vag depărtate de cap, erau moi, pleoştite, păreau coapte, gata să cadă. În ciuda aerului rătăcit, o sclipire ciudată de viclenie îi stăruia în ochii verzui, cu tăietura îngustă.

Minerva îl măsură scurt: „De! S-ar putea să nu fie chiar atât de tont... Profesorul Munteanu pretinde că l-ar fi îndobitocit nevastă-sa".

Îl rugă să-i arate celelalte încăperi şi economistul se execută cu o grabă în care Minerva desluşi, dincolo de promptitudinea firească, impusă de situație, şi o anume satisfacție grasă, de proprietar.

„Ei, ce părere ai? Tot ce vezi am realizat noi, doi oameni, în atâția şi atâția ani..."

Minerva aruncă o privire scurtă în dormitor, aceeaşi harababură de dantele, danteluțe, porțelanuri şi păpuşele minuscule în rochițe malacoff, industrie casnică, apoi în holul-salonaş achiziționat pentru o sumă modică probabil de la vreo bătrână scăpătată. Picioarele delicate ale mobilei, tapiseria gobelin, gingăşia consolei nu se asortau cu nimic din expoziția fără vânzare a celorlalte odăi.

— Când v-ați întors acasă?

— Acum jumătate de ceas. Georgeasca de la poştă mi-a comunicat că pe nevastă-mea au luat-o cu Salvarea.

— Ați găsit dezordine?

Economistul o privi descumpănit.

— Nu... La noi nu-i niciodată vraişte. Grațiela e foarte pedantă.

— Mda... făcu Minerva vârându-şi nasul în cămară, apoi în baie, unde judecând după nemişcarea, da ăsta era termenul, nemişcarea strălucitoare, probabil nimeni nu se spăla niciodată. Prosoapele perfect uscate cădeau în falduri grațioase, în chiuveta roşie ca şi în cadă nu se zărea picătură de apă.

„Fac baie în vecini, pesemne, ca să menajeze robinetele şi faianța..."

Se răsuci pe neaşteptate gata să-l răstoarne pe Duma, care o urma la jumătate de pas.

— Ați... Ați găsit ceva?

— Un fapt e limpede. Cel care a molestat-o pe soția dumneavoastră e un cunoscut. Nu există în toată casa cel mai mic indiciu care să sugereze că doamna Duma a încercat să opună vreo rezistență. De altfel, însuşi faptul că persoana a putut să intre în casă, mai precis a sunat la uşă şi i s-a deschis, mi se pare edificator.

Vespasian Duma roşi violent. Glasul, în general gângăvit, făcea impresia că ține în gură două nuci şi o prună, deveni aproape neinteligibil.

— Ce vreți să insinuați?

Minerva îl cercetă uşor surprinsă:

— M-am exprimat clar. Agresorul e un bun prieten sau bună cunoştință, în orice caz, un familiar.

— Sper... Îşi căută în mod evident cuvintele, sper că nu dați crezare neghiobiilor care circulă prin oraş.

“Poate da sau poate nu, dar tu o faci în mod sigur, flăcău”.

Se interesă senină:

— Care anume?

— Grațiela e o femeie de o corectitudine ireproşabilă, iar în această casă, în afară de două sau trei cucoane, nu intră nimeni. Nu există nici un bărbat în cercul cunoştințelor noastre.

— O performanță într-adevăr! Cum ați reuşit?

Economistul nu sesiză ironia.

— Doamna Atena Dumitrescu e văduvă, iar Lia Georgescu nemăritată. Ne mai vizitează din când în când Olimpia Dragu, o femeie serioasă care n-a fost căsătorită niciodată.

— Iată deci grupul suspecților. Perfect. Azi-noapte doamna Duma m-a căutat la postul de miliție. De ce n-ați însoțit-o?

— Am fost plecat două zile în delegație la Braşov. M-am întors abia azi la prânz şi m-am dus direct la serviciu.

— Înțeleg... Spuneți-mi, l-ați cunoscut bine pe Damian?

Economistul roşi din nou, dar urechile, fenomen ciudat, albiră.

— De-ajuns ca să-mi dau seama că e un ticălos. Omul acela şi-a meritat pe deplin soarta.

Minerva se strâmbă plictisită, individul repeta aidoma cuvintele neveste-si. „Nefericitul e total depersonalizat... Cum Dumnezeu o fi izbutit ipochimena? Frumoasă nu-i, nevricoasă cât cuprinde, dificilă, avară, şi după cât se pare nici prea ortodoxă în relațiile conjugale. Duce în spinare atâtea cusururi, de te miri că nu umblă cocoşată...”

— Mulțumesc, domnule Duma. Nu vreau să vă mai rețin.

— Când pot s-o văd pe nevastă-mea?

— Luați legătura cu doctorul Morogan.

Înainte de a ieşi din curte, Minerva dădu ocol casei. Vila avea o singură intrare, iar ferestrele erau zăbrelite cu gratii pântecoase din fier forjat.

Dobrescu o aştepta în fața postului de miliție, rezemat de gărduleț. Ar fi avut chef să-i telefoneze Oanei să-i spună bună seara. Atât, doar: bună seara.

Un zâmbet duios îi inundă chipul. De două săptămâni Oana era marea lui dragoste. Şi puteai oare să nu-ți pierzi mințile dinaintea celui mai încântător obraz de pe fața pământului? Când Oana îşi ridica sprâncenele, rândunici avântate spre tâmple, şi îşi țuguia buzele într-o expresie mirată, locotenentului îi dădeau lacrimile. Iar când dansa twist, Dumnezeule, Doamne! cum să nu-ți vină amețeală? Avea o mişcare particulară a gâtului, de fapt a bărbiei care zvâcnea odată cu umărul repezit înainte. Nu văzuse în viața lui ceva mai fascinant...

— Ce faci, Dobrescule? Admiri natura?

Locotenentul tresări violent şi înțepeni în poziție de drepți. Rosti reflex:

— Scuzați-mă, vă aşteptam...

— De ce să te scuz? Îl măsură scurt şi se interesă caustic: Apropo, cui zâmbeai? Oanei?

Dobrescu o privi stupefiat. Începea să creadă în magie.

— Închide gura, băiete! Poți să-mi dai cuvântul de onoare că n-o cheamă Oana?

Locotenentul îşi simți mâinile transpirate. E adevărat, în două zile dăduse patru telefoane la Bucureşti. Vorbise însă de fiecare dată din cabină, cu uşa bine închisă. Doar dacă funcționara nu rămăsese pe recepție...

— Provincia, scrâşni fără să-şi dea seama.

— Adică ăştia de aici ar fi mai curioşi decât bucureştenii! Vezi-ți de treabă! De zece zile mâzgăleşti oriunde apuci „O”-uri. În caractere gotice, cirilice, cuneiforme, incaşe, cu şi fără bigudiuri. Ai umplut sugativa de pe birou, manşeta gazetelor, ba-l pictezi şi în țărână... Ia spune-mi, Dobrescule, iute, alt nume de fată care începe cu O!

— O... Oltea! găsi locotenentul. Oltea Doamna, mama lui Ştefan cel Mare.

— Hm, se pare că ai învățat ceva istorie. Pesemne Constantinesca era mai energică decât mine.

— Ar mai fi Olimpia, Otilia, Olivia...

— şi Orşova. Las-o baltă! Există o modă a numelor, băiete, în funcție de generație. Leatul tău debordează de Cătălini, Bogdani, Răzvani, Florini, Oane, Mădăline, Andree, Diane, Dyana, pronunțat evident, Daiana. Pe vremea mea se purta Carmen, Rodica, Doina, iar şi mai înainte, Dănuț şi Olguța. De la Medeleni, citire! în fine, se poate filosofa pe temă un ceas. Spune-mi, ce-ai făcut?

Locotenentul relată pe larg întâlnirea cu Ioana Trăilescu. Minerva asculta uşor amuzată. Privirea îi rătăcea prin curțile oamenilor.

— După aer, comentă, am sentimentul că ți-a luat maul.

— I-ar fi impresionat şi pe alții, mai tari de înger, recunoscu locotenentul.

— Şi iarăşi, după cum te cunosc, te-ai simțit dintr-o dată paralizat şi complet lipsit de posibilități. Ăsta-i păcatul tău, băiete! Dacă te ia cineva tare, cazi pe spate.

Lasă acum pietricelele, nu jucăm țintar. O chestie mi se pare limpede. Muierea ori e foarte abilă, ori cu totul în afară de cauză. Nu-ți dă mâna s-o faci pe „Bubulina inimă dură”, când te ştii amestecat într-o crimă. În situații din astea, se oferă de obicei alt meniu: plete despletite, cearcăne până la bărbie, urlete şi o cisternă de lacrimi. Deci, femeia rămâne în atenția noastră! Voi da dispoziții să fie supravegheată de miliția băştinaşă. Mă refer la băieții din Vatra Dornei. În altă ordine de idei: Ce-ai mai aflat despre Damian?

— I-am reconstituit o parte din itinerar, după ce a părăsit oraşul. A lucrat două luni în Braşov, la Uzina de tractoare, ca tehnician. Presupun că nu s-a simțit bine. Era prea aproape de P, oamenii auziseră despre scandal şi îl ocoleau. Şi-a luat transferul la Uzina de rulmenți din Bârlad unde a stat un an. De aici, urma i se pierde complet.

— Cum vine chestia asta?

Locotenentul îşi trecu palma peste ceafă, apoi o lăsă să alunece uşor în lungul reverului.

— A dispărut. Locuia la o gazdă, un pensionar văduv. A plecat fără un cuvânt, într-o bună zi, sau o bună noapte, lăsând chiria pe masă şi o sticlă goală, „Vagabondul”.

— Vagabondul?!

— Iertați-mă. Voiam să spun whisky „Johnny Walker”.

— Parcă-l chema Nelu Plimbărescu. De, mai am de învățat... La serviciu ce-a zis?

— Nimic. Şi-a dat demisia şi a plecat fără explicații.

— Bizar. În mod normal trebuia să dăm de el. De un singur lucru mi-e teamă. Să nu-i fi trecut prin minte să se însoare şi să ia numele nevestei. Un necaz ca ăsta prin care a trecut el te complexează, adulmeci aluzii în fraza cea mai inofensivă, vrei să fugi de tine, să te lepezi de propria-ți piele, de orice ar putea stabili o corelație cât de vagă cu tămbălăul pe care l-ai trăit. Mentalitatea ține de o anume morală. Ierți mai uşor un borfaş decât un individ care a încercat să violeze o fetiță. Lubricitatea dezgustă.

— Şi dacă s-a însurat?

Minerva oftă. Smulse o cârciumăreasă care scotea căpşor curios printre ulucile gardului şi începu s-o învârtă între degete.

— Va fi ceva mai dificil. Sectoristul îl caută pe Damian, fără să ştie că acum îl cheamă Popescu, iar Damian, când îşi schimbă cartierul, nu-i obligat să-i povestească tovarăşului miliţian că a luat numele neveste-si. Ai grijă să se facă investigaţii şi la oficiile de stare civilă. Vorbeşte cu procurorul Ştefănescu.

— Am înţeles.

— Stai, unde te duci?

— Să transmit dispoziţiile dumneavoastră.

— O poţi face şi prin telefon. Azi rămâi aici. O să ne plimbăm…

— Poftiţi?

— Da, băiete, o să ne plimbăm. Ţin neapărat să dăm ochii cu zmeul ăsta care a speriat târgul. Pun pariu pe ce vrei că urmează partea a doua a recitalului. Trebuie să avem doar răbdare ca „noaptea să-şi anine cerceii înstelaţi, iar luna să holbeze ochi bolnav, de taur înjunghiat”. Parcă aşa bătea câmpii Trăistaru de Română…

Deschise cu piciorul portiţa şi intră în curtea postului de miliţie. Dobrescu o urmă trăgând adânc aerul în piept. „Nu mai pot s-o sun pe Oana…”

Înserarea cădea lin peste dealuri, învineţindu-le.

32

Spre sfârşitul vieţii, când avocatul Alec Dumitrescu suferise un atac de hemiplegie, medicii îi recomandaseră plimbări şi chiar mişcări uşoare de gimnastică, toate acestea fireşte, cu moderaţie. Ideea de a-şi expune invaliditatea pe străzile oraşului însă, atârnat de braţul nevestei „ca un apendice” — expresia revenea tot mai des în conversaţia avocatului şi un observator mai fin ar fi considerat-o simptomatică — îi repugna.

Ajuns într-o stare de dependență penibilă față de nevastă-sa, transformat brusc din stăpân necontestat în „apendice neputincios”, începu s-o urască pe Atena cu atât mai mult cu cât simțea că îi e indispensabilă. Pornirile feroce şi le camufla sub o atitudine servilă şi poate că niciodată, ca în acei ultimi ani de viață, nu făcuse atâta caz de sentimentele sale, de grija statornică pentru fericirea şi sănătatea Atenei. În timp ce picotea în grădina din spatele casei (după ce o înconjurase sprijinit în baston de câteva ori) insista cu încăpățânare ca Atena să se plimbe măcar o oră prin pădure. Bătrâna se lăsa greu urnită, ceasul petrecut departe de casă era un coşmar, tremura imaginându-şi accidente cumplite, situații imposibile, în care Alec, neputincios, nu se putea descurca. Răsufla uşurată abia după ce închizând portița cu grilaj, unde pe vremuri strălucise firma aurie a avocatului, îi vedea întâi picioarele, apoi tot trupul legănându-se în balansoar.

Treptat, Atena se obişnuise cu plimbările, începură chiar să-i placă, iar după moartea lui Alec ele deveniseră un punct important al programului de fiecare zi. Ieşea indiferent de vreme, între şase şi opt, vara în rochițe uşoare şi sandale plate iar când se răcorea, în balonzaid sau scurtă îmblănită şi un şal gros răsucit ca un turban în jurul capului.

Încercase la un moment dat s-o antreneze şi pe Lia Georgescu, dar diriginta poştei, în general activă şi plină de vlagă, prefera să-şi cheltuiască în alte direcții energia. Cât despre Mioara Popescu, aceasta reprezenta chintesența comodității. Cu excepția unor lecturi — o pasionau biografiile oamenilor celebri şi romanele de dragoste — n-o interesa nimic. Şi-apoi chiar dacă ar fi acceptat s-o însoțească, îi era dezagreabil să ştie că la zece metri în urmă gâfâie bărbatu-său. Victorița Munteanu o indispunea prin desuetism. Dragostea ei pentru profesor după atâția ani i se părea ridicolă şi provincială, reitera fără haz istoriile din Bibliothèque Rose.

Bătrâna avea un itinerar precis, acelaşi de foarte mulți ani şi de la care nu se abătea decât în situații excepționale. Străbătea Corso apoi, trecând prin fața motelului, pătrundea în pădure. Avea o potecă preferată, neaccidentată şi străjuită de lumini, care o ducea până la Fântâna Doamnei, o construcție barocă în genul fântânii Mariei de Medicis din Jardin du Luxembourg, ridicată cu vreo sută de ani în urmă de prințesa Aglae Sturdza.

Aici zăbovea vreun sfert de oră, contemplând fără gânduri micul bazin din fața edificiului, frunzele ruginii rătăcite în apa verzuie, cei doi putti iscodiți în piatră, stema familiei Sturdza sau literele complicate de pe frontispiciul construcției care atestau ctitoria. Când se ridica de pe bancă şi o lua spre casă, ceasul mic cu brățară de aur arăta şapte şi zece.

Mai avea vreo cincizeci de paşi până să iasă din pădure. Îşi privi ceasul şi înregistră ora cu un sentiment de satisfacție. Şapte şi jumătate. Exact ca şi ieri, alaltăieri, săptămâna trecută sau acum cinci ani. Când ajungea la cotul potecii, minutarul reteza cu precizie cifra şase.

Îşi aminti cât o sâcâise în primii ani de căsătorie mania lui Alec pentru exactitate. O considerase o ciudățenie incomodă care trebuia respectată, şi care continuase foarte multă vreme să o scoată din sărite. Trăia veşnic într-o spaimă. După atâția ani însă, cronometrul îi intrase în sânge şi astăzi, Atena Dumitrescu respectând cu rigurozitate, fără ca nimeni să i-o ceară, programul unei zile, încerca un sentiment de împlinire. Disciplina pe care şi-o impunea îi dădea impresia înviorătoare că-şi poate struni viața şi vag, nemărturisit, că-şi poate controla destinul. Era la latitudinea ei, ființă responsabilă să...

Se opri. Primul gând al bătrânei fu că asfințitul îi joacă un renghi. Se rezemă de primul copac, simțind cum i se înmoaie picioarele. La nici zece metri, Damian — ah, nu umerii puternici mereu săltați ca într-o veşnică

nedumerire, silueta *trapue,* profilul şters, toate acestea nu puteau fi confundate — stătea de vorbă cu un tânăr necunoscut. Atena Dumitrescu, sulițată de o rază târzie a asfințitului, nu-i putea distinge figura, dar constată cu stupoare că bagă în buzunar un revolver. Glasurile răsunau limpede, atât de limpede, încât bătrâna, care de la o vreme se gândea în mod serios să-şi procure un aparat acustic, avea să se întrebe până la capătul zilelor ce fenomen ciudat izbutise să-i destupe urechile.

— Ştii unde găseşti persoana.

— Bineînțeles.

— Ai grijă. Curat, fără urme.

— Nici o grijă, boss!

Pornirea instinctivă a Atenei Dumitrescu fusese s-o ia la goană. Simțea însă că nu-i în stare. Genunchii cedară şi alunecă moale la rădăcina copacului. Nu mai auzea nimic, şi după câteva clipe, imaginea se întunecă.

33

„Va fi un tablou reuşit", gândi Iliuță Munteanu ronțăind capătul pensulei. Pe un cer palid se profilau casele comunei Cucuieni, turnul bisericii, cele trei acoperişuri sângerii ale motelului. În prim plan, completase priveliştea, imaginând o troiță strâmbă, romantică şi inexistentă.

„Dar care ar fi putut foarte bine exista", reflectă adăugând o tuşă de roşu aprins pe una din olane.

Un vâjâit uşor îi trecu pe lângă urechi şi pensula îi zbură din mână. La început nu pricepu despre ce-i vorba, apoi simți că îngheață. În mijlocul pânzei, chiar deasupra turlei bisericii, apăruse o gaură mică. Se aruncă la pământ, răsturnând şevaletul.

„A tras în mine. Vrea să mă ucidă!... Doamne! Ce i-am făcut eu?"

Rămase nemişcat, cu obrazul îngropat în buruieni, aşteptând al doilea glonț.

34

În timp ce alerga spre centrul oraşului, trei probleme frământau mintea înfierbântată a frizerului. Cum să dea de nefericitul acela de Damian, ce argumente să folosească spre a fi cât mai persuasiv şi a-l determina să-şi abandoneze ţelurile asasine, dar mai ales cum să-i convingă pe cetăţeni să-şi păstreze cumpătul şi să fie rezonabili. Ce anume înţelegea Postolache prin a fi rezonabil n-ar fi fost în stare să explice exact. Trepida, simţindu-se hărăzit unei misiuni înălţătoare, înger al împăcării, chemat să înlesnească negocierile dintre Damian şi obşte.

Ajunsese deja în oraş dar continua să alerge vijelios, fără să-şi dea seama că trecătorii îl privesc miraţi; nu-l văzu pe Lae care abia avu timp să-şi ferească căruciorul din calea lui, fu gata s-o răstoarne pe Lia Georgescu.

Iniţial, intenţionase să se ducă la sfatul popular, dar îşi amintise că erau toţi la o consfătuire la centru. Cerule, cum nu pricepeau oamenii că Damian e un individ bolnav care trebuie împiedicat la modul inteligent să comită alte fărădelegi?!...

Îşi spărgea capul întrebându-se cu cine ar putea coopera. Pe Dunăreanu îl ştia neserios, pe profesorul Munteanu, deşi săritor şi cumsecade, lipsit de vlagă şi iniţiativă, iar Romică, nervos ca o cucoană, era preocupat de probleme conjugale. Veterinarul Caracaş nici nu intra în discuţie, iar sarcasmele şi scepticismul lui Morogan îl inhibau complet. Nici măcar nu îndrăznea să i se adreseze.

Şi totuşi medicul fu prima persoană care află intenţiile lui Mişu. Străbătea agale Corso-ul, împreună cu Dunăreanu, când frizerul ţâşni catapultat din spatele tutungeriei. Alerga cu hainele în dezordine, halatul alb era îmbrăcat pe o singură mânecă şi-ţi dădea impresia că abia îşi trage sufletul. Faţa, întreaga atitudine desluşeau o hotărâre disperată.

— Ce-o fi păţit?! se miră Morogan.

Dunăreanu râse.

— O mie cinci sute metri plat! Feciorul se antrenează, nu glumeşte. Dacă o ține tot aşa, rupem gura târgului la Olimpiadă.

Când ajunse în dreptul lor, Morogan îl prinse de braț.

— Unde te grăbeşti?

Mişu Postolache se opri gâfâind. Abia putea vorbi.

— Ce-i cu Grațiela Duma? Trăieşte?

— Trăieşte. Ca să vezi! Nu mi-aş fi închipuit niciodată că persoana ei te preocupă în asemenea măsură.

— Slavă Domnului! răsuflă Mişu. Nenorocitul nu şi-a încărcat conştiința cu încă o crimă. Acum trebuie să vedem cum procedăm.

Renunțase instantaneu la intenția de a fi discret față de doctor „Dă-o încolo de treabă! Nu-i acum momentul de fasoane" şi tot instantaneu, decisese să treacă cu înțelepciune peste glumele antrenorului.

Morogan se interesă cu o blândețe plină de tâlc:

— Şi cam ce-ai vrea tu să facem, Mişulică?

— Nu ştiu. De-aia zic să convocăm oamenii, să ne sfătuim, să luăm o hotărâre.

— Dă-ne tu o idee, spuse Dunăreanu.

Un grup de gură-cască se adunase în jurul lor. Se aflau chiar în fața măcelăriei. În prag ieşise Nanu Barosanu, un bărbat voinic cu şorțul veşnic murdar. Ținea mâinile în şolduri şi picioarele răşchirate, astupând toată intrarea. Amurgul se albăstrea, peste vreo jumătate de ceas aveau să se aprindă felinarele. Medicul întrebă apăsat:

— De ce te amesteci tu în treburile miliției, Mişule? Ai impresia că oamenii nu-s destul de competenți?

Frizerul nu se lăsă derutat.

— Tocmai că asta-i treaba noastră, a întregului oraş. Pe noi e supărat Damian. Lui Damian trebuie să i se scoată ideile nocive din cap, dăscălit cu răbdare şi împiedicat să-şi agraveze situația. Suntem vinovați față de el şi îi datorăm măcar atâta.

— Uite unde era Makarenko! râse Dunăreanu. Ai vocație de misionar, Mişule.

Un domn cu pălărie albă, baston de bambus şi papion îşi clătină capul.

— Intuiția îmi spune că-i o ființă primejdioasă. Trebuie să fim pregătiți, să ne baricadăm uşile. Nu poți să ştii niciodată.

— Mă duc acasă, declară o femeie tânără cu un copil în brațe. Georgeasca de la poştă zicea că-i sadic. L-a hăcuit pe Trăilescu, ferfeniță a făcut-o pe doamna Duma.

Era albă la față şi tremura. Copilul începu să plângă. O bătrână se apropie lipăindu-şi papucii. În mână îi spânzura o plasă goală de sfoară.

— Vrăbioare o avea, maică?

Mişu Postolache vibra de nerăbdare.

— Ce facem? Chestia e ce facem? Acu' se înnoptează!

— Bagă-ți mințile-n cap! spuse aspru medicul. Tu şi ăilalți care n-aveți ce face.

Antrenorul râse.

— Dă-o-n colo, coane! Prea iei în serios toate neghiobiile.

— Neghiobii?! Încă doi-trei isteți din ăştia cu imaginație şi vocații samaritene, şi-ți ridică în picioare tot târgul. Nu ştii ce-i ăla oraş în panică, altfel n-ai vorbi.

Glasul lui Drojdioară izbucni vesel:

— Ia te uită! Ați şi început mitingul? Aici v-ați găsit?! Hai la Hristache!

Tarzan scrâşni. Veterinarul, cu bancurile lui ieftine, era ultimul individ care i-ar fi putut fi de folos. Îl văzu ridicând două degete.

— Mă înscriu şi eu la discuții. Mişulică a fost cu mine în prospecție, la spital.

— Şi? întrebă amuzat antrenorul.

— Păi asta-i! Nu v-a spus Morogan? Au un chiriaş nou, pe coana Grațiela. O fi troscăit o juma' de tescovină şi-a alunecat pe parchet. Ştie prostul ăla de Vespasian de ce-l freacă de două ori pe săptămână cu ceară...

Se îneca de râs. Mişu Postolache abandonă partida şi se refugie în prăvălie, trântind uşa cu putere. Niciodată

nu-i fuseseră mai odioase hohotele de beţivan ale lui Caracaş.

— E băiat bun, comentă Morogan.

Dunăreanu completă:

— Dar cu lipsuri în gestiune.

— Ştiu ce suflet are, în ultima vreme însă parcă a înnebunit. Sincer să fiu, îmi pare rău că m-am răstit la el.

— Lasă că-i trece, făcu neglijent antrenorul.

— Tot oraşul fierbe. Peste două ceasuri...

— Hai să n-o luăm în tragic! Ce-o să se întâmple peste două ceasuri? Drojdioară o să-l înjure pe Hristache că i-a botezat romul, lady de la poştă o să-şi plimbe fizicul spre casă, iar Romeo Popescu o să pândească în grădină feţi-frumoşii care dau târcoale coanei Mioara. Un caraghios! Cică şi-a cumpărat o lunetă ca s-o supravegheze dimineaţa prin fereastra biroului. Să-ţi spun mai departe? Mişu o să se intoxice toată seara cu broşurelele lui de criminalistică, madam Atena, gazda matale, o să facă aproximativ idem. Ceilalţi? Serviciu la televizor, proteza în pahar şi nani! Ăsta-i oraşul unde nu se întâmplă nimic. Parcă a scris unul despre chestia asta...

Chipul doctorului se întunecă.

— Am asistat odată, pe când eram medic de circumscripţie, la o înviere miraculoasă. O prostie, moarte aparentă, prin electrocutare. Ţin minte, ploua. La un moment dat, în drum spre cimitir, s-a prăbuşit un mal de pământ peste căruţa defunctului. În contact cu lutul umed, „decedatul" s-a dezmeticit şi s-a ridicat într-un cot.

— Mişto chestie, spuse amuzat antrenorul.

— Un fenomen obişnuit, explică Morogan, de absorbţie a electricităţii. Senzaţional a fost că tipul de pe năsălie a început să respire. Îţi vine să râzi, dar pentru nimic în lume n-aş vrea să retrăiesc o noapte ca aia. Am învăţat atunci ce înseamnă panica. Bilanţul? Doi morţi, trei avorturi spontane, nu ştiu câţi răniţi şi un incendiu o să-ţi sugereze destul de palid la ce mă gândesc.

— S-au mai schimbat între timp lucrurile, nene! Târgoveții au evoluat. Îs şcoliți, au un liceu, se uită la teleenciclopedie, nu-i aiureşti cu una cu două.

— Aha! constată ironic Morogan. De-aia fierbe oraşul? Dezastrele au fost totdeauna pricinuite în primul rând de panică. Ai idee ce proporții poate lua focul aprins de Postolache?

— Exagerezi, rosti moale Dunăreanu. N-o să se întâmple nici un dezastru. Şi, la urma urmelor, nu înțeleg ce vrei.

— Oamenii să-şi vadă de necazurile lor. De aia există o miliție, ca să se ocupe de asemenea afaceri.

Dunăreanu îl cercetă nedumerit.

— Ce-ți pasă dumitale ce fac oamenii şi ce le vâjâie în țeastă? De când păstoreşti burgul? Şi de chestia asta are cine să se ocupe.

— În sfârşit, renunță plictisit Morogan. Trebuie să trec pe acasă, mai târziu mă duc la spital. Ce faci astă-seară?

— Am o întâlnire, răspunse evaziv Dunăreanu.

Medicul surâse. Se zvonea că diriginta poştei pusese ochii pe antrenor. Întrebă într-o doară:

— Lia Georgescu?

— Luft!

— Ai grijă, în orice caz. Din câte sunt informat, e o femeie hotărâtă. Nu-i dispusă să piardă niciodată.

— Am s-o felicit pentru chestia asta de Crăciun.

— Mă rog! Tare mi-e frică să nu-ți adresez alt gen de felicitări cu acelaşi prilej. N-o cunoşti.

— Nu mă cunoşti.

— Poate.

Dunăreanu ridică bărbia.

— Uite-l pe Rembrandt!

Expresia feței şi felul în care alerga profesorul nu lăsau loc îndoielii. Trăia momente neobişnuite.

— Pun pariu pe ce vrei că şi ăsta a văzut o fantoma lui Damian.

— E clar, oftă medicul. Mă duc după Drojdioară, vreau să mă îmbăt.

Se despărțiră în mijlocul drumului. Morogan făcu cale întoarsă spre centru, Dunăreanu îşi continuă plimbarea. Avea timp până la opt.

35

Iliuță Munteanu dădu buzna în prăvălie. Postolache, care tocmai îşi lega cravata, îl cercetă prin oglindă scurt şi fără chef.

— A tras în mine! suflă profesorul. Am trecut întâi pe la dumneata ca să ştii.

Frizerul sări ars.

— Are armă?

— Are, domnule! Şi o precizie fenomenală. Trei centimetri mai la dreapta şi eram curățat.

— Cine?! Damian?

Munteanu îşi dădu drumul pe un scaun. Suflă ostenit:

— Damian sau altul, ce importanță mai are? Dacă nu treceau nişte oameni pe drumeag... Reteză aerul cruce, într-un gest fără echivoc. Asta a fost şansa mea. S-a ascuns probabil ca să nu fie reperat şi eu am putut fugi.

Frizerul nu-l mai ascultă şi o zbughi pe uşă. Răsturnă un muşteriu de-al lui Hristache, fără eforturi deosebite — omul abia-şi potrivea paşii — trecu fulger pe lângă căruciorul lui Lae. Milogul îşi făcu cruce adresându-i-se lui Dunăreanu:

— I-a luat Dumnezeu mințile.

— Poți să fii sigur. Îşi privi discret ceasul. Vorba lui Morogan, numai să nu-i înnebunească şi pe ceilalți.

— Cum aşa?

— Dacă-i apucă strechea pe toți, iese carambol.

Profesorul se ivi în prag clătinându-se.

— Mi-e teamă că avem de-a face cu un dement.

— Ei bravo! râse sportivul. Abia azi ai aflat că Postolache-i diliu?

Iliuță Munteanu se holbă picat din luceferi.

— Postolache! Ce-i cu Postolache?! Vorbesc de Damian. E un nebun primejdios, mistuit de o singură

poftă: să ucidă. Mă duc s-o liniştesc pe Victoriţa. Ce n-aş da să fie doar un coşmar…

36

Doctorul Morogan trecu pe-acasă cu intenţia să ia nişte bani şi să-şi schimbe costumul urmând ca după aceea să-l caute pe Drojdioară. Fără îndoială, acel „vreau să mă îmbăt din cauza smintelii generale” azvârlit lui Dunăreanu reprezenta o figură de stil. Avea doar chef să bea o sticlă de vin înainte de a intra în gardă, iar în asemenea împrejurări considera compania veterinarului ideală. Când era ciupit, şi era ciupit tot timpul, Caracaş devenea un interlocutor plin de strălucire: vesel, cu replică sprintenă şi elanuri de generozitate încântătoare. Toată lumea era cumsecade, toate femeile frumoase, băieţii — băieţi de treabă, pisicile negre nu chiar negre, ci cenuşii, însă de un cenuşiu adorabil, până şi Trandafiroiu, miliţianul, care-l amendase de câteva ori pentru tulburarea liniştii publice, găsea în inima lui Drojdioară o tandră înţelegere.

Cu mulţi ani în urmă, Caracaş îi mărturisise medicului că începuse să bea de necaz. Dorise din tot sufletul să se facă actor şi din o mie de motive nu izbutise. Morogan, mult mai tânăr pe atunci şi mai dispus să se antreneze în polemici de cafenea, îi argumentase râzând că astea sunt baliverne. Nu s-a născut un singur alcoolic talentat care să nu găsească o justificare pentru patima sa. Şi apoi, există beţivani notorii în toate profesiile. Admiţând că destinul lui Caracaş ar fi luat o altă întorsătură, în loc să fie azi un veterinar beţiv ar fi fost primul actor îndrăgostit de pahar, actoria rămânând singura meserie în care nu se abuzează de alcool… Chestie de vocaţie. Drojdioară fusese de acord: „Bănuiesc că ai dreptate”. Aceasta nu-l împiedica să repete povestea la fiecare ocazie.

Un mic holişor, unde altădată aşteptau clienţii avocatului, despărţea odaia medicului de apartamentul propriu-zis al Atenei Dumitrescu. Găsi uşa crăpată şi se

duse să o închidă cu un vag sentiment de iritare. Închiriase camera pentru că prezenta toate avantajele unei garsoniere şi de aceea acceptase chiria destul de consistentă. Din delicatețe, nu ceruse cheia holului şi constatase de la început cu multă satisfacție că bătrâna e discretă, că poate mai mult decât lui îi repugnă familiarismele.

Când puse mâna pe clanță, îl opri glasul stins al Atenei Dumitrescu.

— Am lăsat-o expres deschisă, ca să aud când te întorci. Intră te rog, doctore.

Femeia îl aştepta întinsă pe un recamier, unul autentic, în mod vizibil bolnavă. Nu-şi schimbase nici măcar pantofii plini de noroi. Se urcase cu ei pe mătasea delicată şi pentru cineva care o cunoştea cât de puțin, acesta ar fi fost un motiv suficient de îngrijorare. Bătrâna avea figura cenuşie, complet golită de sânge, iar privirile terne de obicei ardeau incendiate de spaimă.

Morogan îi prinse profesional poignetul şi încruntă sprâncenele.

— Am să vă prepar un calmant.

Femeia îşi duse mâna la gât, degetele prinseră lanțul subțire, apoi se închiseră peste medalion.

— După ultima noastră discuție, eram decisă să nu mă mai adresez dumitale niciodată.

— Mi-am dat seama. Regret sincer, doamnă.

— Ți-am făcut impresia unui om dezechilibrat?

— Încetați cu copilăriile.

— Sau absurd?

— Doamnă!

— Da, probabil îți par absurdă. Ştiu că râzi în sinea dumitale, dar i-am văzut. Înțelegi, doctore? I-am văzut şi i-am auzit!

Ultimele cuvinte aproape le strigase şi lui Morogan îi fu teamă de o criză. Atena Dumitrescu îşi acoperise acum ochii cu palmele. Te întrebai dacă nu cumva a început să plângă.

Medicul se duse până în odaia lui şi se întoarse cu o seringă. Sparse fiola, ridică mâneca bătrânei şi-i înfipse acul.

— Peste câteva minute totul va fi iar în regulă.

— Mi-e teamă că nu.

— De fapt ce s-a întâmplat?

Atena Dumitrescu îi relată incidentul în fraze întretăiate, respirând sacadat, retrăind momentele din care se mira că scăpase cu viață. Morogan o asculta cu figura întunecată, fără să comenteze, dând absent din cap.

— Sunteți sigură că l-ați recunoscut pe Damian? Uneori, spaima ne joacă feste.

— Tot atât de sigură pe cât sunt că mă cheamă Atena şi nu Frusina, țipă bătrâna nestăpânită. Pe ălălalt, pe complice, nu-l cunosc, am spus-o de la bun început. Dacă tot mi se năzare de ce n-am avut impresia că te văd pe dumneata, sau pe beţivanul ăla de Caracaş? Îşi astupă fața gemând dureros: Ce coşmar teribil! Cred că...

— Lăsați, o opri Morogan. Îmi povestiți mâine restul.

— Nu, acum! Trebuie să mă eliberez. Să-mi spui că n-am înnebunit! Cred că n-am rezistat mai mult de un minut sau două şi mi-am pierdut cunoştința. Când mi-am revenit dispăruseră.

Morogan reflectă că nu era momentul să o contrazică şi se ridică.

— Odihniți-vă.

— Aştept un răspuns.

— Discutăm mâine. Vă rog să fiți înțelegătoare.

— Până mâine îmi pierd mințile. Spune-mi doctore, poți afirma cu toată convingerea că am avut halucinații?

Morogan tuşi încurcat.

— Am uitat să închid uşa. Numai o clipă...

— Ai închis-o. Te-am auzit răsucind cheia. Te rog, nu te eschiva.

— Nu vreau să vă supăr. Cred că lucrurile acestea ar trebui să le relatați la miliție. Aş prefera s-o faceți însă după ce vă liniştiți.

Bătrâna închise pleoapele şi suspină uşor.

37

Iliuță Munteanu zăbovise doar zece minute acasă. Ca să n-o sperie pe Victorița, nu-i relatase incidentul de pe tăpşan. Se fâțâise puțin prin bucătărie unde Cătălin se strâmba în fața unei farfurii cu spanac, apoi, ros de nelinişte, ieşise din nou. Se simțea mai puțin înfricoşat afară, între oameni, decât în spatele zăvorului şi obloanelor trase.

Traversă aproape alergând strada, cu intenția să reclame atentatul la miliție, dar în fața frizeriei dădu peste un grup impresionant. Mişu Postolache, proțăpit pe treptele Igienei, handicapându-i pe ceilalți cu vreo trei-patru palme, părea că prezidează. Oamenii urlau fără să se asculte unul pe altul. Îi audia cu atenție concentrată şi fără părtinire doar domnul cu baston care-şi pendula capul ținând mâna pâlnie la ureche.

— Toți, absolut toți, ne aflăm în pericol, decretă Romică Popescu bâțâindu-se de frică. Nu mai încape nici o îndoială.

Bătrânul aprobă din cap:

— Ai dreptate, tinere. E o ipoteză la care voi medita cu toată seriozitatea.

Lui Iliuță Munteanu i se răciseră mâinile. Îşi amintea cât de vehementă fusese disputa cu doctorul Morogan. Iar acum, ce victorie tristă, ce satisfacție amară, când evenimentele îi adevereau supozițiile! Ar fi preferat din tot sufletul să nu fi avut dreptate… Una e să faci polemică, să te contrazici înfierbântat, până la scandal chiar, ştiind că peste jumătate de ceas te întorci în grădina ta, la şevaletul tău şi şerbeturile Victoriței, şi alta e să te trezeşti cu gloanțe care te ratează la unul sau doi centimetri. I se păru dintr-o dată că a pătruns în miezul unui aforism shakespearian pe care nu-l sesizase până atunci: „Fereşte-mă, Doamne, de blestemul rugii împlinite!…”

Glasurile se învălmăşiseră din nou, se emiteau ipotezele cele mai fanteziste. Bătrânul ciocăni cu bastonul în trotuar.

— Trebuie să fim pregătiți. Personajul acesta, Namian…

— Damian, îl corectă cineva.

— Exact, Casian, n-a venit la noi într-un picnic.

— Ce propuneți? întrebă înfrigurat Romică Popescu.

Bătrânul cu papion îşi scoase pălăria şi începu să-şi facă vânt.

— Să mergem în corpore la miliție, propuse Iliuță Munteanu. Completă enigmatic: Eu mă duc în orice caz.

Cu excepția frizerului, nimeni încă nu ştia că se atentase la viața lui. Într-un fel, se simțea important.

Postolache îşi pierdu cumpătul. Țipă, lărgindu-şi nodul cravatei:

— E o atitudine greşită! Nu sunt de acord cu voi! Chemați autoritățile, asmuțiți pe nenorocitul ăla miliția, şi pe urmă vă miraţi că vă răspunde cu violență. O comportare ospitalieră şi binevoitoare obligă până şi un câine.

— Ai haz, nene! exclamă un tânăr în tricou galben. Ăla o ține pe nasoale, pune tunul pe noi şi mata vrei să-l aşteptăm cu flori şi hip-hip ura! Fii realist, tovarăşu'!

— Asta e! decise Romică Popescu. Mergem la miliție. Au obligația să ne apere.

Mişu Postolache le întoarse ostentativ spatele şi se îndepărtă. Ceilalți se sfătuiră câteva clipe şi traversară strada. Lia Georgescu tocmai cobora treptele poştei. Se vedea că-i speriată şi pe chipul pudrat din gros apăruseră broboane de sudoare. Impresionată de mulțime, făcu un pas înapoi.

— Ce-i cu voi?

— Ne ducem la miliție, gâfâi Iliuță Munteanu. Trebuie să vorbim cu anchetatorii trimişi de Bucureşti.

— Nu-s acolo. I-am căutat şi eu acum un sfert de oră. Adăugă, izbindu-i în moalele capului: Legăturile nu funcționează.

— Toate? întrebă inutil Romică Popescu.

— Toate.

O priveau consternați. Simțeau cum groaza li se strecoară în vine.

— Are complici, e clar, îngăimă Iliuță Munteanu. Ce-i de făcut?

Se uită rătăcit la ceilalți. Pe unii îi ştia bine, îi fuseseră elevi, pe alții îi găsise în oraş când se instalase acum treizeci de ani. Bătrânul cu papion era pe-atunci bărbat în puterea vârstei, purta cămăşi cu gulere moi, răsfrânte, fulare colorate legate a la Maurice Chevalier. Lucra la Banca din P., funcționar superior, şi trăia în concubinaj cu o femeie distinsă, nu prea tânără, proprietara unui mic magazin de antichități. Murise de vreo zece ani...

Îşi alungă gândurile, repetând mecanic:

— Ce-i de făcut?

Bătrânul îşi umezi buzele. În general era străfulgerat de două categorii de idei: fixe şi bizare.

— Ne baricadăm.

— Da' ce-ți închipui, nene, că Damian umblă călare? întrebă Romeo Popescu.

— Oricum, domnilor, oricum... Propuse prompt: Vă fac eu planul strategic. Mă trag dintr-o familie de militari, care nu-i aşa...

— Trăgeau cizmele şi cărau țucalul, observă antrenorul apropiindu-se.

Dispunea de un scurt interval până la următoarea întâlnire şi se hotărâse să treacă pe la poştă. Bătrânul continuă senin:

— Şi pentru a preîntâmpina orice acțiune ofensivă din partea acestui *triste individu,* stingem luminile în tot oraşul. Camuflaj desăvârşit.

— De ce? se interesă cineva.

— Îl împiedicăm să se orienteze.

— Aiureli! se opuse Romică Popescu. N-o să mai ştim pe ce lume trăim. Başca, tipul a trăit câțiva ani în oraş. Îl ştie pe degete. Ce, suntem la New-York?

— Iată o observație de bun simț, constată Dunăreanu. Să nu uităm că în oraş sunt femei tinere, iar întunericul te împinge la fapte necugetate.

— Nu înțeleg.

— Lasă că înțelegi matale.

Romeo Popescu spumega. Bătrânul cu papion socoti că e momentul să intervină.

— Trebuie să rezistăm. Avem o responsabilitate…

Postolache se alăturase din nou grupului. Asculta neputincios.

— De ce sunteți încăpățânați? Cel puțin înainte de a lua măsuri agresive, încercați o conciliere.

Romică Popescu simți cum tot sângele îi năvăleşte în cap. Se uita furios la frizer. Avu dintr-o dată impresia absurdă că Postolache e vinovat de toată tevatura.

— Termină, domnule! țipă isteric. Ne-ai înnebunit cu inepțiile. Pe obrazul Liei Georgescu, sudoarea curgea şiroaie. Gâfâia, iar bluza de obicei impecabilă ajunsese o cârpă.

— Maiorul Tutovan împreună cu tânărul acela care îi e subaltern au fost văzuți acum o oră în apropierea uzinei. Era şi şeful de post cu ei. Propun să se ducă cineva să-i caute.

Iliuță Munteanu o privi admirativ. Era o femeie puternică şi intrepidă, intuiai de cum deschidea gura, conducătoarea înnăscută. Profesorul, incapabil de hotărâri mari, timid, descumpănit totdeauna de evenimente, se simți dintr-o dată mai bine. Fără să-şi dea seama, iar destinul paşnic îl împiedicase s-o afle, rămăsese toată viața băiețelul cuminte de acum cincizeci de ani, cu pălărioară de pichet şi bucle blonde pe care maică-sa i le friza cu drotul. Îi alegea prietenii, cravatele, iar pe Victorița o iubise chiar înaintea lui. Când auzi glasul Liei Georgescu, avu pentru o clipă sentimentul că maică-sa l-a luat de mână. Mâna ei, uscată şi răcoroasă, îi cuprindea pe atunci pumnul mic. „Nu plânge, Iliuță, are grijă mama…”

— Cum procedăm?

Se făcuse întuneric şi câțiva kilometri de şosea pustie despărțeau oraşul de uzină. Bătrânul îşi pipăi papionul.

— Ține cineva porumbei în oraş? În nouă sute şaişpce, era o modalitate uzuală pentru a trimite mesagii.

— Porumbei n-am prea văzut, spuse antrenorul, dar cunosc nişte pisici foarte inteligente.

— Plin de tipi spirituali pe-aici, constată Romeo Popescu. Să mori de râs!

Dunăreanu îşi ajustă zâmbetul.

— Pot să te asigur, dragul meu, că cel puțin femeile căsătorite se amuză. Vizitez zilnic o doamnă, nu spun care, sunt un lord...

— Eşti un ticălos!

— Ai dreptate, aşa e. Nu-ți închipui ce remuşcări am gândindu-mă la bietul bărbat.

— Lăsați prostiile, i-o reteză fără menajamente diriginta poştei. Avem nevoie de un om care să ajungă la uzină. Un om, repetă accentuat, şi nu o zdreanță care dă bir cu fugiții la primul colț!

Frizerul îşi înfipse degetele în păr.

— Câtă opacitate, Dumnezeule! Câtă opacitate!

Lia Georgescu îşi roti privirile asupra grupului.

— Ştiți pe cineva care ar vrea să încerce?

Dunăreanu îşi consultă ceasul, clătină din cap şi duse două degete la tâmplă.

— S-auzim de bine, dar nu cred!

Se răsuci pe călcâie fără ca nimeni să-i dea atenție, cu excepția dirigintei, care-şi muşcă iritată buza inferioară. Se aşteptase din partea antrenorului la o reacție mai cavalerească, însoțită de cuvinte memorabile. De pildă „de dragul tău sunt gata să înfrunt şi iadul şi zeii", n-ar fi fost tocmai rău...

Tânărul în tricou galben scuipă subțire într-o parte. Voia să pară degajat.

— O să încerc eu, domnişoară Lia. Mă duc să-mi scot motocicleta.

O rupse la fugă. Bătrânul țipă pițigăiat:

— Ai grijă, tinere! Dacă te prinde, nu da nici o informație. Chiar sub tortură...

Se înecă şi începu să tuşească. Postolache îşi flutură degetele lângă tâmplă, într-un gest fără echivoc.

— E senil! Auzi, să nu dea informații!

— Are curaj, observă Iliuță Munteanu privind în urma tânărului.

Bătrânul îşi fixă proteza şi declară cu emfază:

— Oricare dintre noi ar fi procedat la fel cu condiția să fie tânăr.

Profesorul se îndoia.

38

În P. funcționa cenaclul literar D.D. Teodorescu. Membrii, vreo douăzeci şi cinci, se întâlneau de obicei luni seara în sala cea mare a bibliotecii. Era o încăpere rotundă, cu antablamentul excesiv de încărcat — fructe, flori şi amoraşi — şi ferestre înalte care dădeau în grădina liceului.

Preşedintele cenaclului şi în acelaşi timp directorul bibliotecii era un bărbat de patruzeci şi opt de ani. Publica în revista județeană schițe şi nuvele în genul lui Bassarabescu, semnate Vlad Şoimu ca să nu se facă analogie cu numele redactorului şef, un tip sentimental care nu-şi uita neamurile.

Citindu-le, încercai un sentiment de stimă. Erau scrise cu strădanie şi sânge, şi nu se putea să nu bagi de seamă câtă caznă îl costa fiecare frază, fiecare cuvânt. Maliționii aveau rezerve în privința stilului. Afirmau că lecturând o singură pagină de-a lui Şoimu, era peste puterile unui individ să nu reflecteze că omul suferea de sughiț. În general, ştia exact cum trebuie scrisă o carte, avea ochiul format şi gustul sigur, putea oferi sfaturi de o valoare inestimabilă, dar toate acestea nu-l împiedicau să scrie prost.

În general, Şoimu făcea o impresie admirabilă. Suporta senin zeflemeaua celor din jur şi se lupta ca un fanatic pentru cenaclu. El avusese ideea ca producțiile

membrilor să fie citite de un actor pensionar, reîntors la o viață normală în localitate: izbutise, având de luptat cu formalități ce ar fi descurajat pe oricare altul în locul lui, să introducă o pagină literară bimensuală în gazeta județeană. Duminica şi-o petrecea pictând afişe care anunțau programul săptămânii.

Oamenii săi de nădejde erau un epigramist, celibatar specializat în probleme conjugale, o manichiuristă de cincizeci de ani, autoare de povestiri pentru copii şi anonime pentru adulți, pline de miez, un poet funcționar la Starea civilă, care obişnuia să încurce borcanele (la birou făcea literatură, iar la cenaclu citea certificate de deces) şi un romancier, responsabilul noului supermagazin. Tipul consuma zilnic cele cincisprezece foi de hârtie destinate ambalării produselor, scriind cu o frumoasă ortografie un roman de proporții intitulat sugestiv *Hronicul familiei mele.*

Drojdioară frecventase cenaclul trei săptămâni, timp în care cârciuma lui Hristache fusese în renovare, prezentând modest câte o poezioară. Toți participanții fuseseră de acord că medicul veterinar e lipsit de orice calități literare şi nu ştiau cum să-i comunice să-şi vadă de şpriț. I-a scos din încurcătură Cătălin, nepotul profesorului Munteanu, punându-le în față manualul de limba română. Drojdioară citea versurile lui Bacovia.

În lunea aceea de pomină, programul fusese dat peste cap. După zece minute de la începerea lecturii, romancierul îşi strânse manuscrisul. Nu-l asculta nimeni, se comentau intens întâmplările din oraş. Şoimu încercase inițial să-i readucă la ordine (pregătise o schiță spumoasă, alintată „badinerie”), şi în cele din urmă renunțase.

— În fond, nu înțeleg de ce sunteți atât de agitați. Există în această sală o singură persoană care să fi dat ochii cu Damian?

Se uitară unii la alții. Părea într-adevăr ciudat, dar nimeni nu-l văzuse. Şoimu, încurajat, supralicită:

— Sau să-i fi zărit cel puțin umbra?

— În oraş sunt mulți care pretind că l-au văzut, îndrăzni o tânără de vreo nouăsprezece ani, funcționară la poştă. Domnişoara Georgescu spunea că i-a sunat la uşă, iar cu unii a stat chiar de vorbă. Mă rog, le-a spus câteva cuvinte...

Se întoarseră spre ea şi roşi făclie. Nu-i plăcea să se afle în centrul atenției. Era o fată timidă în timpul zilei, care compunea cu uşurință pasteluri suave botezate Acuarele. Noaptea, când antrenorul Dunăreanu o vizita discret, dovedea oarecare apetit de viață.

Responsabilul noului supermagazin îşi azvârli părul pe spate şi decretă gros:

— Vinovat e țicnitul ăla de Postolache. A intoxicat cetățenii cu poveştile lui. De când îl cunosc i se năzare câte ceva.

Manichiurista fu de acord.

— Aşa e! Mă miră că oameni serioşi ca doctorul Morogan sau profesorul Munteanu mai stau să-l asculte.

— Morogan l-a contrazis întotdeauna, preciză cineva.

Manichiurista admise cu jumătate de gură:

— Mda...

— Şi Caracaş.

Tuşiră încurcați, aşa cum procedau întotdeauna când veterinarul era adus în discuție. Festa cu versurile lui Bacovia discreditase serios cenaclul.

— Am trecut adineaori pe la frizerie, spuse epigramistul. Se băteau dracii la gura lui. Ar trebui prelucrat să-şi bage mințile în cap.

Vlad Şoimu râse generos.

— Să nu exagerăm! Postolache e un băiat bun şi cinstit, un copil al oraşului nostru. Are fără îndoială unele originalități, dar să recunoaştem, totdeauna e mânat de cele mai bune intenții.

— Or fi bune intențiile, declară convinsă de contrariu manichiurista, dar ce folos că rezultatele sunt proaste? A băgat în sperieți o lume.

— Nici chiar aşa...

— Spunea o vecină că au dat năvală bătrânele în biserică. L-au rugat pe părintele Ştefănescu să le facă o slujbă. Cică pe Trăilescu şi pe Grațiela Duma i-ar fi pedepsit cerul de păcătoşi ce erau, iar Damian ar fi îngerul lui Dumnezeu.

— Superstiții! decretă epigramistul.

— Convinge babele de chestia asta! L-au văzut pe Trăilescu în râpă, pe Dumuleasca luată cu Salvarea. Fă-le dumneata un instructaj cum că li s-a năzărit şi promit că-ți aduc joi după masă flori la spital.

— Ce-am spus eu!... Frizerul i-a căpiat pe toți.

Responsabilul se ridică.

— Fapta lui Postolache e gravă! Noi luptăm cu rămăşițele trecutului, îl smulgem din rădăcini şi vine vasăzică dumnealui şi ne poluează conştiințele.

Făcu o pauză, încântat de întorsătura frazei. Spre deosebire de Tarzan care colecționa „radicale", responsabilul culegea termenii de ultimă oră. De la o vreme poluare, nociv, nu întâmplător etc. reveneau frecvent în conversația lui.

— Chestia cu rămăşițele trecutului ar fi bine să ți-o aminteşti matale când doseşti portocalele pentru rude, sugeră subtil epigramistul.

— Ce?! Ascultă, prăpăditule, te-am întrebat eu unde doseşti cartea aia cu poante din care-ți încropeşti aiurelile?

— Ce carte?

— De unde ştii?

— Vorbeşte, domnule!

Vocile se interferară. Directorul cenaclului interveni gesticulând:

— Oameni buni, pentru numele lui Dumnezeu, vă rog, nu-i momentul!

— Mai discutăm noi.

— Sunt convins. Voi veni special la miliție să depun mărturie. Reluară povestea frizerului. Şoimu îi măsură câteva clipe speriat. Ținea la Postolache şi-l neliniştea

felul în care evolua discuția. Abunda de afirmații incendiare.

— Are o mentalitate înapoiată!

— E un alarmist!

— Un spirit retrograd!

— Un zăpăcit iresponsabil.

— Ar trebui zgâlțâit zdravăn.

— Just.

— Nu întâmplător îi ia partea lui Damian acum.

— Atitudini duşmănoase.

Şoimu se decise să intervină cu toată autoritatea:

— Fraților! Vă rog să vă păstrați cumpătul. Amplificați faptele şi vă montați pentru o prostie. Cine mai crede azi în basme? Indivizi demonici, bestiali, vindicativi, neam cu Monte-Cristo… Poate că Postolache o fi greşit, dar asta nu ne îndreptățeşte şi pe noi să greşim. Bătrânele se duc la biserică şi fără poveştile lui Mişu. Important e că generația de azi gândeşte altfel. Iar cea mai bună dovadă o constituim chiar noi, cei de-aici. E cineva care-şi închipuie, care poate să creadă că în P. au descins mesageri divini, cu misiunea de a le administra sancțiuni păcătoşilor? E cineva care să ia în serios asemenea baliverne? Dumneata, domnişoară?

Manichiurista dădu din umeri cu dispreț şi emise un chițăit pufnit pe nări.

— Dumneata, Petreanule?

— Sunt un om realist, speram să fi observat din producțiile mele.

— Nu zău, râse epigramistul, aş da mult să văd şi eu un mesager din ăla. Ştiu că l-aş înşfăca de guler!

Râseră toți. Brusc, lumina se stinse. Stăruia în sală doar înserarea. Pe cer, luceafărul contempla P.-ul printr-un monoclu albastru.

— Asta ce-o mai fi? se miră responsabilul aprinzând bricheta.

Uşa scârțâi. Se deschidea încet, milimetru cu milimetru. Oamenii îşi țineau răsuflarea. Simțeau că se întâmplă ceva neobişnuit, apoi deslușiră conturul unei

ființe ciudate, o făptură scundă, pătrată, cu aspect viguros. Pe neașteptate, necunoscutul declanşă un jet orbitor umplând încăperea cu o lumină fosforescentă. Un râs sardonic păru să spargă zidurile bibliotecii.

Fu ca un semnal. Epigramistul, cu părul măciucă, cel mai spontan şi cel mai aproape de fereastră, uitându-şi dorința arzătoare manifestată cu câteva clipe înainte, se azvârli pe geam făcând țăndări două rânduri de sticlă. Plonjă spectaculos după el responsabilul, urmat îndeaproape de manichiuristă. După aceea, acțiunea pierdu considerabil din caracterul organizat, câştigând în schimb în combativitate. Se buluceau fără logică încercând să iasă câte zece inşi odată. Nu simțeau cioburile care le sfâşiau hainele, iar Şoimu n-avea să-şi aducă niciodată aminte că împiedicându-se lângă fereastră, cinci membri devotați ai cenaclului îi folosiseră ceafa şi spinarea fără mustrări de conştiință. Îşi închipuiau că omul s-a aşezat acolo voluntar, ca să fie de folos. Dacă ar fi avut timp de reflecții, ar fi trebuit să recunoască cinstit că inițiativa directorului le uşura considerabil situația. N-aveau decât să-i proptească zdravăn o gheată în ceafă, ca apoi să se avânte în aerul înmiresmat al grădinii. Cei cu condiție fizică zburau literalmente câțiva metri, înainte de a se hotărî să ia contact cu pământul.

Niciodată douăzeci şi cinci de oameni nu doriseră cu atâta patimă acelaşi lucru: să pună un ocean între ei şi necunoscutul din bibliotecă.

39

Tânărul în maieu galben zbura pe motocicletă calculând modest: va deveni eroul oraşului, salvatorul, primăria îi va ridica o statuie pe Corso... Gândul prinse aripi. Pe costumul albastru îi va străluci cea mai înaltă decorație. Îşi văzu poza în ziarele centrale, interviul dat televiziunii.

Simți cum inima i se umflă de mândrie şi încleştându-şi zdravăn degetele pe ghidon acceleră. Îl mai

despărțeau de uzină circa doi kilometri. Ridică instinctiv ochii spre stâlpul de la marginea şoselei. Tăblițele indicatoare dispăruseră. I se păru curios, dar nu se neliniști. Erau mutate mereu de colo-colo...

Frână în ultima clipă, gata să vină peste cap. Două blocuri de stâncă baricadau şoseaua.

40

N-aş putea afirma că am găsit în oraş o situație prea veselă. În orice caz, deruta a depăşit cele mai sumbre previziuni ale doctorului Morogan. Nu mă întorsesem de zece minute la postul de miliție când a venit să mă caute Mişu Postolache.

— Faceți ceva! încercați să-i împiedicați! Sunt în stare de toate monstruozitățile...

— Aprinde-ți o țigară şi povesteşte-mi pe îndelete. Ce se întâmplă?

Mi-a relatat gâfâind toate incidentele stranii petrecute în oraş, insistând mai cu seamă asupra scenei consumată la cenaclu.

— Arătau toți ca nişte căpiați. Merita să-i vedeți cu hainele sfâşiate, însângerați şi bătând câmpii fiecare pe legea lui. În cădere sonetistul şi-a fracturat genunchiul. Cum a putut ăla să alerge după asemenea chestie — l-am văzut cu ochii mei — rămâne un mister. Şi fireşte, eu sunt vinovat de toate.

— Dumneata?

Nu m-am putut împiedica să râd. Mişu s-a uitat la mine lung, cu o expresie sfâşietoare.

— Eu. Îmi aruncă cele mai tâmpite învinuiri. Rezultă din bazaconiile lor că eu am scornit tot balamucul, că aş fi un fel de complice al lui Damian, că în sfârşit colaborez cu el în scopuri diabolice. Ce vă distrează aici?

— Presupun că față de popularitatea dumitale obişnuită, noua stare de lucruri te-a găsit cam nepregătit.

— Nu m-am sinchisit eu niciodată grozav de popularitate, însă acum sunt singur. Mi-am ridicat tot

târgul în cap. Ăştia mă cred bandit; doctorul, Drojdioară şi Dunăreanu nebun.

— Îmi pare sincer rău. Ce pot face pentru dumneata?

— Opriți-i să comită o crimă. Sunt în stare de orice acum. Înțelegeți, nefericitul acela trebuie ajutat. E un om bolnav.

Am zâmbit. Îi tremurau mâinile şi bărbia, părea gata să plângă.

— N-o luați uşor. În viața mea n-am văzut o debandadă mai formidabilă. Unii s-au baricadat în casă, au cărat mobila şi-au blocat uşile şi ferestrele, alții umblă ca smintiții după veşti. Vreo douăzeci s-au refugiat în incinta muzeului, ştiți, lângă poştă, şi nu vor să iasă în ruptul capului. E şi un moş dement care şi-a amintit că în '916, acolo se adăposteau cetățenii. L-au trimis pe unul după dumneavoastră... Nu l-ați întâlnit?

— Nu... De fapt ne-am întors pe scurtătură. Am fost cu un Aro. Cine ştie... Individul o fi luat-o pe şosea.

S-a ridicat anevoie, sprijinindu-se cu toată greutatea de masă. Aproape m-a implorat:

— O să vorbiți cu ei, nu-i aşa? O să-i faceți să înțeleagă...

— De fapt de ce ți-e teamă?

— Sunt în stare să-l linşeze pe nenorocitul ăla. Nu vă mai spun că se pot căsăpi şi între ei. Suspectează orice umbră care li se pare doar că aduce cu Damian.

— În regulă. Am să trec pe la muzeu.

— Vă mulțumesc. Acum mă grăbesc. Când am venit spre dumneavoastră m-am întâlnit cu Atena Dumitrescu. M-a rugat s-o conduc până la locuința Georgeascăi. Cică îi e frică să doarmă singură acasă. Arăta rău de tot. Mă duc să-l anunț pe Morogan să-i dea ceva. Bătrâna suferă de inimă. Vă spun astea, ca să înțelegeți unde au ajuns lucrurile.

A ieşit precipitat.

Sinceră să fiu, mă simt impresionată. Bietul Postolache e un exaltat, bineînțeles, dar rămâne o inimă de aur.

Închid geamul. S-a făcut răcoare. În birou stăruie, în ciuda fumului de țigară — şeful de post fumează cât două paşale şi un vizir — aerul specific, de neconfundat al aşezărilor de munte. Miroase a pământ, a iarbă foarte verde, a floare fără mireasmă. Sting lumina.

Nu mă grăbesc să ajung la muzeu. Am motivele mele.

41

Ochii medicului străluceau, dar încolo nu se cunoştea că a băut. Drojdioară, în schimb, se afla în zi mare. Când îl văzu pe frizer intrând în restaurant, sări în sus de bucurie. După expresie, ai fi zis că i s-a împlinit o dorință arzătoare.

— Ce mai faci, Tărzănele taică? Tot după fantomele alea drăgălaşe umbli? Ce-mi auziră urechile? Că ai asmuțit oamenii cumsecade din târg! Cică vor să te linşeze, ca la... ca pe... cum îi zice, doctore, la chestia aia cu glugă? Tipii se distrează la miezul nopții, trag de urechi pe băieții neascultători...

— Ku-Klux-Klan, râse Morogan.

— Stai jos, suflete, şi ia colea un şpriț.

— Domnule doctor...

— Vin' la tata să te împărtăşească, Postolache, că nu mai ai mult de trăit!

Frizerul era ferm hotărât să ia atitudine şi-n orice caz n-avea poftă să asculte observațiile tâmpite ale lui Drojdioară. Declară glacial:

— Doamna Dumitrescu e bolnavă. Are nevoie imediat de un doctor.

Medicul se ridică reflex. Veterinarul îl apucă de mânecă.

— Dacă faci un singur pas, stricăm prietenia.

— N-auzi, domnule, că are...

— Are pe dracu s-o pieptene! Asta ne îngroapă pe toți. Se răsuci spre frizer. Şezi, Tărzănele taică!

Morogan încruntă sprâncenele şi puse paharul pe masă.

— Unde naiba ai văzut-o? I-am dat un tranchilizant pe la opt şi am lăsat-o dormind.

— Ei bine, se strâmbă Postolache, acum nu mai doarme. Umbla pe Corso ca o găină beată.

— Să ştiți că baba le macheşte, spuse Drojdioară.

— Fugi de-aici!

— Parol! Am văzut-o odată la băcănie cerând o juma' de spirt.

Medicul ridică din umeri.

— Poți să-mi explici ce dracu căuta pe Corso?

— Intenționa să ajungă la locuința dirigintei. Îi e teamă să doarmă singură.

— Țțțț! Vezi ce-ai făcut, Mişulică? spuse veterinarul. Asta trebuie să-ți servească de învățătură pentru viitor.

Frizerul simți că e prea mult. Îşi încordă voința la maximum pentru a nu izbucni. Spuse rece, cu o voce care-i trăda efortul, ignorându-l pe veterinar:

— Eu mi-am făcut datoria, domnule doctor, şi v-am anunțat.

Se răsuci demn pe călcâie şi părăsi restaurantul. Ceilalți doi râdeau în hohote.

„Caraghioşii"! scrâşni Postolache.

Aerul rece îi zvântă obrajii înfierbântați.

42

Mioara Popescu avea o filosofie personală asupra vieții. „Nimic nu contează", afirma cu credință, iar în ochii languroşi, cu sclipiri jucăuşe, se citea că o gândeşte cu adevărat. Accepta senină şi uneori chiar cu umor neplăcerile cotidiene, nu băga în seamă scenele lui Romică, primea zâmbind săgețile prietenelor, nu se enerva niciodată. Cândva îi explicase Liei Georgescu, temperament vulcanic, complet opus:

— De ce să mă supăr? De ce să pun la inimă? Vine cineva şi-mi spune: Nu mai eşti o fetişcană, ai împlinit treizeci şi doi de ani... Ei şi? Cunosc femei care au împlinit mai mult. Eşti mereu strâmtorată, duci o viață măruntă, lipsită de perspective... Am prietene mai sărace şi cu o

viață mult mai stupidă. Te-ai măritat cu un bărbat dificil, meschin, gelos şi nu prea inteligent, în fine, îl cunoşti pe Romică, n-are sens să ți-l descriu şi n-ai nevoie de fotografia lui. Oricum ar fi, îi ştiu pe alții mult mai răi.

Când panica se instală în oraş, Mioara rămase la fel de senină. Îmbrăcase un halat uşor şi se vârâse în pat cu o carte.

Romeo Popescu sosi pe neaşteptate, ca de obicei. Compară amprenta lăsată de antrenor pe o bucată de hârtie în fața poştei cu urma paşilor din curte, inhală lung aerul din vestibul şi, nedesluşind nici un miros străin, pătrunse în dormitor. Dulapul era gol, nimeni nu se ascundea sub pat. O văzu pe nevastă-sa cu cartea în mână şi începu să umble agitat prin încăpere. Nu-şi putea ascunde stupoarea.

— Eşti inconştientă! Oraşul fierbe şi tu faci lectură!

— Colțunaşi nu ştiu să fac şi nici nu mă interesează.

— Poftim răspuns! Să nu înnebuneşti?! Să nu te dai cu capul de pereți?

— Cum crezi, căscă Mioara neatentă.

Romică Popescu răcni, vânăt de furie:

— Ce-ai spus? Repetă ce-ai spus!

Nevastă-sa, trezită de zgomot, îşi ridică ochii de pe pagină.

— Pot să-ți fiu cu ceva de folos?

— Repetă ce-ai zis înainte! Femeia clipi nedumerită:

— Parcă ziceai că vrei să te dai cu capul de pereți. Ştii bine că eu nu m-am opus niciodată dorințelor tale. Dacă asta îți aduce mulțumire...

— Smintito! Ce se alege de tine dacă eu crăp?

— Nu trebuie să te sacrifici pentru mine, Romică. Procedează ca şi cum n-aş exista.

— Ce-ai să faci amărâto? Hai? Ce-ai să faci?

— Ce am făcut şi înainte de a te cunoaşte. Se tolăni comod, cu mâinile sub ceafă. Probabil am să mă recăsătoresc. Simt că sunt predestinată să aduc fericirea în casa unui bărbat...

Romică îşi înfipse mâinile în păr:

— Dumnezeule, de ce m-ai blestemat? De ce a trebuit s-o iau eu pe cea mai ticăloasă dintre toate?

— Georgeasca de la poştă e vacantă. Apropo, ce se mai aude prin oraş?

Romică Popescu se dezmetici brusc. Trase plapuma de pe nevastă-sa:

— Scoală-te!

— De ce?

— Trebuie să ne pregătim. Ne aşteptăm la ce e mai rău.

— Ce înseamnă să ne pregătim? Scot valizele?

Romică țipă:

— Al dracului de spirituală e nevastă-mea! îşi aminti: Ea şi Dunăreanu. Aş vrea să te văd când o da ăla buzna în casă. A! Am uitat că de-abia îl aştepți. Banditul e viril, i s-a dus vestea!

— Mă plictiseşti.

— Urlă târgul, cucoană!

— N-o să dea nimeni buzna în casă. Îți garantez că dacă Damian s-a deranjat până aici, a făcut-o din motive mai importante, nu ca să constate cum locuiesc soții Popescu şi ce căsnicie fericită au.

— Neghioabo!

— Probabil că sunt neghioabă, dar bănuiesc că aş putea să-ți dau totuşi un sfat folositor. Menajează-ți ficatul. Ştii ce figuri îți face când te agiți.

Popescu începu să se plimbe agitat prin încăpere. Amenința tavanul cu pumnii, făcea spume.

— În viața mea n-am întâlnit o ființă mai nesimțită! Arde oraşul, madam! Murim! A venit apocalipsul! Auzi, apocalipsul!

— Unde naiba o fi, că nu-l văd... Bine că mi-am adus aminte. Nu ştiu ce-o fi cu poştaşul de nu vine. S-o întrebi pe Georgeasca.

— Mă omoară! Femeia asta mă ucide cu zile!

— Exagerezi, fiecare moare singur. Apocalipsul! Hm, un motiv în plus ca să nu ne mai batem capul. Vom proceda exact ca ceilalți. În definitiv, nu înțeleg ce vrei. Să

tremur? Să-l aştept cu paltonul pe mine, pălăria în cap şi carnetul de C.E.C. în geantă? Nu fi ridicol, Romică! Măcar o dată în viața ta.

Sufocat, Popescu abandonă discuția şi se îndreptă precipitat spre uşă.

— Dacă eşti drăguț, deschide te rog fereastra.

Bărbatul se opri perplex. Nu-i venea să-şi creadă urechilor.

— Ai căpiat?!

— Nu, mi-e cald.

— Intră ăia peste tine! Ticălosul are complici.

Mioara începu să râdă.

— Cât poți fi de caraghios, Dumnezeule! Alta acum: Zăvor, obloane, şi mai ce? Poate nişte metereze... Parcă aşa se purta la fortărețe...

Observă privirea fixă a lui Romică şi îşi şterse lacrimile.

— Ce-ai mai pățit?

— Pleci undeva?

Romică arătă cu degetul spre obrazul machiat.

— Văd că te-ai vopsit.

— Admirabil! Vasăzică nu ți-ai pierdut complet capul dacă-ți mai arde de amanții mei.

— Ce-ai spus? Cum?... Cum vorbeşti cu mine?! Numai la amanți ți-e gândul.

— Ai fler.

Romică Popescu o zgâlțâi.

— Te-am întrebat ceva!

Mioara îşi eliberă uşor umărul.

— Nu plec nicăieri pentru că aştept pe cineva. Eşti mulțumit?

Romică Popescu încleştă pumnii. Ieşi trântind uşa.

43

Cartierul general care organiza defensiva împotriva lui Damian şi a prezumtivilor săi complici se instalase în clădirea Muzeului de ştiințe naturale.

Oamenii se strânseseră instinctiv laolaltă. Se aflau acolo în primul rând cei prea nervoşi ca să aştepte desfăşurarea evenimentelor acasă, cum erau de pildă Romică Popescu sau profesorul Munteanu, o grămadă de gură-cască înspăimântați, bătrânul cu papion, încântat să dea sfaturi absurde şi-n mintea căruia întâmplarea se situa pe planuri destul de echivoce. Îl asimila pe Damian cu năvălitorii de altădată, turci, tătari sau nemții celui de-al doilea — după cum se exprima el însuşi — rezbel.

Lia Georgescu se bucura de o autoritate incontestabilă. Ca un adevărat căpitan de vas, socotea că nu-i e îngăduit să-şi abandoneze oamenii şi-i strunea repetând la nesfârşit aceleaşi cuvinte, tot atât de zadarnice sau la fel de eficace ca şi altele.

— Păstrați disciplina! Nu putem face nimic fără disciplină.

— Şi nu spargeți semințe! completă Dunăreanu intrând.

Purta încă semnele unei palme micuțe, bine aplicate pe obraz. Cătălin, nepotul profesorului Munteanu, cel mai lucid dintre cei prezenți, identifică repede degetele domnişoarei Stamatiu, casiera, vechea lui dragoste de la şase ani... O iubise cu patimă, făcându-şi mereu drum prin fața magazinului, dar a uitat-o în prima zi de şcoală, când s-a îndrăgostit fulgerător de învățătoare.

„Ce-ar vrea să facem?” se întrebă Iliuță Munteanu.

De fapt profesorul înțelegea că diriginta proceda bine. Avea instinctul adevăraților conducători. În situații disperate, oamenii nu trebuie lăsați să-şi consume neliniştea cu mâinile în poale. În primul rând, dacă se mai găseşte un singur individ care dă ordine, înseamnă că acel individ ştie sau mizează pe ceva. Iată un gând cât de cât reconfortant. Apoi, activitatea chiar absurdă şi inutilă oferă satisfacția acelui „facem, încercăm, ne dăm peste cap, există încă speranțe”. Oricum, antidoturi clasice împotriva fricii.

Munteanu o privea fascinat. Când ulterior pleda pentru căsătoria dintre Dunăreanu şi Lia, se gândea exact

la aceste clipe. „O femeie de nădejde”. Mulți din oraş însă, care-l cunoşteau pe antrenor, aveau să-şi închipuie că o asemenea femeie de nădejde nu-i era strict necesară.

— Tinere, spuse domnul cu papion adresându-se lui Dunăreanu, ți-aş rămâne extrem de îndatorat dacă ai stinge țigara.

— O să râzi matale, dar nu-mi plac debitorii.

— Trăim evenimente pe care din fericire pentru dumneata nu le înțelegi.

— Aşa sunt eu fericit, e bine?

— Insolent!

— Uşurel, papa!

Diriginta interveni repede:

— Vă rog!

Se auzi un bubuit prelung şi oamenii amuțiră.

Mişu Postolache, în aşteptarea Minervei care făgăduise să vină la muzeu, făcuse câteva ture pe Corso, apoi naufragiase lângă căruciorul lui Lae.

Paraliticul privea speriat cerul. Nu întârziase niciodată atâta în oraş. Recunoscu deschis că-i e teamă să se ducă acasă. Din ploaia de zvonuri izbutise să rețină un singur element cert: cele mai multe întâlniri cu Damian şi acoliții lui — se vehicula ideea că o bandă întreagă invadase oraşul — avuseseră loc în perimetrul locuinței sale. Spre deosebire de alții, nu-i reproşa însă nimic frizerului.

— Aşa ne-o fi scris, că doar nu i-ai chemat dumneata.

Postolache ridică din umeri. Voia să pară nepăsător.

— Sunt proşti, dă-i dracului! Şi care nu-s proşti, sunt încăpățânați şi chiori.

Lae îşi ridică privirea. Întrebă încet:

— Dumitale nu ți-e teamă, nea Mişu?

— De ce să-mi fie teamă? Eu raționez, domnule, sunt un om civilizat, homo sapiens, preciză convins că celălalt habar n-are despre ce vorbeşte. Nu patruped, nu barbar! Sălbatecii din Borneo, pun pariu, ar proceda mai înțelept. Citeam undeva că au semnalat oficialităților locale ivirea

unui gangster periculos căutat de F.B.I. şi încă vreo paişpe poliţii. Tipii ăştia din Kalimantan poartă şorturi din frunze...

— Frunze? se minună Lae. Ce vorbeşti?

— Da, dom'le, frunze! De cocotier sau ce preferi dumneata. Sunt despuiați dar au televizoare şi capete pe umeri. Tevatura era mare! Din cinci în cinci minute, între două reclame de macaroane şi supă în plic a la Manitu, apărea pe ecran moaca mafiotului. Dar nu asta am vrut eu să-şi spun. Deşi cu sute de ani în urma oamenilor civilizați, nu s-au înspăimântat împrăştiindu-se prin junglă, n-au intrat în boale, n-au ținut sfat în piața publică, nu şi-au ascuțit securile. Pricepi?

— Cum să nu?

Cerşetorul clătină capul. Pe el nu-l interesau sălbaticii din Borneo. Oftă şi glasul îi tremură.

— Mie, de ce să mint, mi-e frică de moarte. Dumneavoastră ăştilalți, la o adică, vă mai puteți feri, o luați la goană, ştiu eu ce... Pe mine pun mâna la iuțeală.

Lui Postolache i se muie inima.

— Fii cuminte, Lae... Nu te lăsăm noi aşa.

Infirmul părea sceptic.

— Frate să-mi fii şi tot mă laşi. Spaima-i mai iute şi ca gândul şi ca inima.

— Vezi-ți, omule, de treabă! Ce să aibă Damian cu dumneata sau cu mine? Nici măcar n-ai fost la adunarea aia...

— La o înghesuială, parcă mai ştii? Auzii că-i supărat pe tot oraşul. Te pui cu omul mânios?

— St! îl întrerupse frizerul ridicând un deget. Se aude o motocicletă.

Înainte de a opri, Postolache îl recunoscu pe tânărul în maieu galben. Îi scrută atent obrazul. Avea în tot cazul o expresie neobişnuită.

— Ce-i? întrebă frizerul.

Tânărul se clătina pe picioare. Bolborosi:

— Au blocat şoseaua, au tăiat lumina... E de groază, don' Mişu!

— Vezi-ți de treabă, băiete, ți se năzare.

Tânărul îşi şterse cu palma răsfirată, sudoarea de pe frunte. Rosti ostenit:

— Dacă nu crezi, du-te să vezi cu ochii dumitale. Arătă spre motocicletă: îți împrumut calul.

— Cum adică au blocat şoseaua? se interesă Lae tremurând.

Tânărul nu-i răspunse. Începu să urce împleticit treptele muzeului. Oamenii năvăliseră în prag. Pe chipurile lor se citea o încordare dramatică.

44

— Mai rămâi? întrebă Morogan după plecarea frizerului.

— Să nu-mi spui că o roieşti!

— Trebuie.

— Fir-ai al dracului, Tarzane! Are omul ăsta un dar de a-mi încurca socotelile ce nu s-a pomenit.

— Lasă-l în pace? Ei?

Drojdioară îşi consultă paharul gol.

— Dacă te întorci, rămân. Dacă nu, vin cu dumneata.

Medicul începu să râdă.

— Unde? Mă duc s-o văd pe bătrână, pe urmă am treabă la spital. Sunt de gardă.

Făcu plata şi se despărțiră după câțiva paşi. Drojdioară rămase în mijlocul drumului derutat. Hotărî să facă o plimbare. Abandonă Corso, cotind pe o stradă paralelă.

Păşea încet, cu mâinile la spate şi opriri dese. Dinaintea ochilor clădirile valsau, trotuarul se ondula ca un şarpe, ceea ce nu-l împiedica însă să se afle într-o dispoziție excelentă. La capătul străzii, un bărbat în pantaloni scurți albaştri şi maieu, cățărat pe o bina, îşi zugrăvea casa. Ținea în mână o găleată, iar în cealaltă bidineaua.

Drojdioară îl urmărea amuzat.

— Ce-ți pasă dumitale ce culoare are casa? Portocaliul o să te facă mai fericit? Portocaliu sau galben pupăză.

— Ştii ceva? întrebă omul de pe scară.

— Depinde…

— Ia mai du-te dracului!

— După matale.

Omul îşi văzu de lucru, iar veterinarul reflectă câteva clipe cum o fi arătând culoarea galben pupăză. Dintr-o dată, ca din pământ se ivi o arătare verde. Chipul, hainele, mâinile aveau culoarea leuşteanului. Drojdioară începu să râdă cu lacrimi. Luă stâlpul în braţe să nu cadă.

„Ce idei fistichii au oamenii e fenomenal! Se poartă probabil chestia asta pe undeva. Nasul şi popoul verde.”

— Al cui eşti, ţâcă? Te-a văzut tac-tu când ai plecat de-acasă? Măi, băieţi, măi! Nu sunteţi deloc serioşi… Ce v-o fi învăţând pe voi la şcoală?

Omul verde continua să se apropie.

Bărbatul de pe bina auzi glasul lui Caracaş. Îşi aruncă privirea pe trotuar şi văzu o fiinţă stranie care se îndrepta spre veterinar. Uluit, scăpă găleata cu vopsea.

Drojdioară nu mai putea de râs. Îşi şterse lacrimile cu batista, apoi ceafa asudată. Când îşi ridică ochii rămase fără grai. Arătarea verde era albă din cap până-n picioare.

„Sunt beat mort, asta e!”

Atinse braţul necunoscutului.

— Uite, tovarăşu’, cum devine problema. M-am cam abţiguit, dacă vrei mata să mă scoţi pe Corso…

Lovitura îl doborî pe loc. Nici măcar nu-i văzuse pumnul plecând. Drojdioară, năucit, încercă să se ridice.

— Mama ta de dobitoc! Las-că pun mâna pe tine! Te educ eu, dacă n-are timp tac-tu!

Îşi observă hainele pline de vopsea albă, încercă să-şi amintească unde şi când naiba s-a murdărit, apoi renunţă să mai înţeleagă ceva.

Arătarea dispăruse.

Domnul cu baston de bambus şi papion îl trăgea de mânecă.

— Ce expresie avea personajul? Ştii, asta e foarte important pentru noi. Părea agreabil, sau dimpotrivă...

— Nu înțeleg.

— Râdea, era bine dispus ori încruntat? Poți ghici lesne intențiile unui individ după privire. Cum te-a privit? Ochii, ştii, mă interesează în primul rând ochii.

Tânărul în tricou galben îl măsură bezmetic.

— Lasă-mă, domnule, în pace! îți bați joc de mine? Ce individ? Care individ?

— Bănuiesc că n-ai fost suficient de abil. În locul dumitale, aş fi încercat să-l contactez, înțelegi? Să-l pipăi...

— Ăsta-i diliu! exclamă tânărul. Auzi, ochii! Parcă ăla, de l-aş fi zărit, ar fi stat să-l fotografiez!

Bătrânul o ținea pe-a lui. Împunse vestonul lui Iliuță Munteanu:

— Trebuia trimis un om experimentat. Aşa nu progresăm de loc. Cum l-a văzut, a luat-o la goană. Cinci minute să fi conversat împreună şi puteam conchide câte ceva.

Romică Popescu se uită la dirigintă.

— Ce facem acum?

— Eu aş avea o idee, interveni Dunăreanu zâmbind.

— Te rog, tinere! O idee bună prețuieşte uneori mai mult decât o divizie excelent dotată tehnic.

Antrenorul se distra grozav. Ascultă observația bătrânului, apoi sugeră:

— Să le ieşim înainte, cu ramuri de măslin.

— N-ar fi rău, dar de unde le luăm?

— Improvizăm noi ceva. Ce-ați zice de nişte crengi de brad, şi un *O, tannen Baum* cântat pe patru voci? Junele Othello are un timbru foarte frumos, l-am auzit când țipa artistic la nevastă-sa.

Romeo Popescu izbucni:

— Parazitule!

— Deteşi pe lângă minge, fecior! Îşi plimbă privirea de la unul la celălalt. Uite hal de oameni serioşi!

Opiniile despre antrenor erau împărțite. Unii susțineau că-i un nemernic, alții că e ticălos. Dunăreanu interveni împăciuitor:

— Şi una şi alta, n-are rost să vă certați.

— Ce facem acum? repetă iritat Romeo Popescu.

— Voi medita, declară bătrânul ca şi cum lui i s-ar fi adresat în primul rând. Începu să se plimbe aferat prin sală.

— Ce coşmar înspăimântător! gemu epigramistul.

Responsabilul noului supermagazin, pământiu, cu falca moale şi aerul rătăcit, găsi puterea să rânjească.

— Nu mai ai poftă să-l înhați de guler? Parcă aşa te lăudai.

— Las' că nici cu dumneata nu mi-e ruşine. Uite cine vorbeşte! „Năzăriri de-ale lui Mişu... Ne poluează conştiințele"...

— Eu am avut veşnic o rezervă...

— De portocale, ascunsă în magazie. Ştiu...

— Sictir!

Dunăreanu îşi pocni palmele fals îngrijorat.

— Țțț! Arătă spre Lia Georgescu: Ce poate să-şi închipuie domnița?

— Un lucru e clar, interveni profesorul Munteanu. Trebuie încercat pe scurtătură. În mai puțin de o oră ajungi la uzină.

— Imposibil! Umerii tânărului aveau tresăriri convulsive. Doar cu un Aro. A plouat două zile, şi se înfundă roata. Ar fi o singură soluție. Să iei muntele pieptiş.

Lia Georgescu deveni atentă.

— Cred că e o idee.

— Hai să fim serioşi! îți trebuie pe puțin şase ceasuri ca să ajungi la Stoiceşti, şi de acolo alte trei-patru până la uzină, observă agitat Romică Popescu. Şi asta pentru un alpinist de forță.

— Există o potecă pe sub Piscul Ursului.

— O ştiu! El al dracului de dură.

— Merită încercat, spuse tânărul în tricou galben. Se economisesc câteva ore pe puțin.

Bătrânul cu baston de bambus cugetă adânc.

— De unde ştiți că nu are complici şi la Stoiceşti?

Nimeni au se obosi să răspundă. După un moment de linişte, Romică Popescu deveni brusc operativ.

— Cine se duce?

Se făcu linişte. Îşi azvârleau priviri furişe, cu un sentiment tulbure de vinovăție. Ştiau bine la ce se expunea un eventual voluntar. Poteca avea sinuozități primejdioase, era dificilă chiar pentru un sportiv antrenat.

Antrenorul se îndreptă spre ieşire.

— Am onoarea să vă salut, domnilor! Vă aştept cu flori în gară!

— Vitejii noştri! comentă acru Romeo Popescu.

— Ascultă, bă, frumosule, nu mă obliga să-ți spun vorba tipului cu portocale.

Ieşi. Lia Georgescu încercă să le forțeze mâna.

— Nu sunt o alpinistă, dar am să încerc eu.

Se auziră câteva proteste convenționale. Iliuță Munteanu simțea că-i ard urechile. „Ce ruşine!” Ştia însă că nu poate face pe eroul. Gâfâia numai când umbla cu aspiratorul prin casă. După douăzeci de metri de urcuş, ar fi abandonat cursa.

— Dați-mi un alpinştoc, o frânghie şi un binoclu! tună din senin bătrânul.

Romeo Popescu dădu din mână a lehamite.

— Las-o moartă, nene.

— Dimpotrivă, domnilor, dimpotrivă! Doresc să dau o lecție generațiilor noi care, nu-i aşa... Ce spuneam?

Uitase. Tânărul în tricou galben se ridică respirând adânc.

— O să încerc tot eu.

Răsuflară în cor. Diriginta îi aruncă o privire recunoscătoare.

— Să fii atent. Ştii, fără imprudențe, fără acte gratuite.

Bătrânul se luă după el.

— Te însoțesc câțiva paşi, tinere. Încearcă să procedezi matur. Un contact cu adversarul e totdeauna interesant.

46

Mişu Postolache patrula din nou pe Corso. Îl întâlni pe Morogan care se întorcea de la locuința dirigintei. Atena Dumitrescu se simțea mai bine, nu o putuse însă convinge să se întoarcă acasă. Prefera să doarmă la Lia, chiar dacă aceasta avea să lipsească toată noaptea.

— Aici sunt între oameni. Dau perdeaua la o parte, văd stradă, lume, poşta-i peste drum.

Şi îşi aminti cu un soi de ciudă că fusese ideea lui Alec să construiască vila chiar la buza pădurii. „Linişte, aer, nu suntem obligați să admirăm izmenele întinse la uscat de coana Florica sau Sevastița...”

„Am să vând casa!” hotărî bătrâna cu o satisfacție ranchiunoasă, ca şi cum inițiativa ei l-ar fi putut face pe Alec, acolo, în cripta de marmură să spumege.

Primul impuls al frizerului fu să-l ocolească pe Morogan. Dar medicul îl opri cu un zâmbet afectuos şi îl luă de braț.

— Încotro?

Postolache ridică din umeri. Răspunse fără chef:

— Mă plimb.

— Hm, părerea mea ar fi să te duci acasă.

— Nu v-am cerut părerea.

Medicul începu să râdă.

— Pot să ştiu de ce eşti supărat pe mine?

— Pot să ştiu de ce mă trimiteți la culcare?

— Uită-te în ochii mei, Mişule.

— Mă uit.

— De când ne cunoaştem noi?

— N-are importanță.

— Ba da. Eşti cu siguranță singurul om din oraşul ăsta la care țin cu adevărat.

— Nu s-ar zice.

— În atâta amar de vreme, ar fi trebuit să observi.

— Poate...

— Ascultă, dragul meu, nu-mi dau seama în ce măsură ai tu capacitatea de a sesiza fenomenele mai subtile...

— Aşa e, sunt dobitoc.

— Te superi degeaba, Mişule. Mâine sau poimâine ai să-mi dai dreptate.

— Întotdeauna ați avut dreptate.

— Atmosfera pe care ți-ai creat-o nu e cea mai favorabilă.

— Nu mai pot eu de atmosferă.

— Tot oraşul ți-e ostil.

— Zece-cinşpe imbecili! Slavă Domnului, nu ăsta-i oraşul!

Doctorul îl luă pe după umeri.

— Nu există un sfat mai bun pe care să ți-l dea cineva în clipa asta. Du-te acasă! Habar n-ai la ce acte teribile poate ajunge o comunitate dezlănțuită împotriva unui singur individ. E momentul marilor aberații. Ți se va reproşa tot ce s-a comis reprobabil în târg de la descălecare până în zilele noastre. Dacă-l văd pe Drojdioară, îl trimit la dumneata.

Postolache tăcea. Nu voia ca glasul să-i trădeze emoția. Cea mai măruntă gentilețe, atenția, chiar de circumstanță pentru persoana lui, îl impresionau până la lacrimi.

— Ne-am înțeles?

Tarzan dădu din mână, vrând parcă să alunge o viespe. Izbucni cu patimă:

— Măcar să-l văd, domnule doctor! Să-i strecor un singur cuvânt. Atât! Totul s-ar rezolva.

— Iar începi? Lasă prostiile, Mişule.

— Ce prostii?! Damian e un rătăcit, un suflet pribeag care poate fi salvat evitând alte o sută de nenorociri.

— Cum se face, zâmbi Morogan, că din toată urbea doar noi doi n-am avut plăcerea să venim în contact cu el? Să fim atât de ghinionişti?

Postolache se opri. Ochii crucişi ardeau.

— Probabil. Aş vrea să vă întreb... Puteți să-mi răspundeți cinstit, cât se poate de cinstit?

— O să mă străduiesc.

— Acum v-ați convins, domnule doctor? Acum, barem, v-ați convins că Damian s-a întors? Că se află aici, printre noi?

Morogan îl privi lung apoi începu să râdă.

— Prefer să te necăjesc decât să te mint. Cred mai puțin în istoria asta decât credeam ieri sau alaltăieri. Eu am lansat ideea răzbunării, într-un moment de, hai să-i zicem dispoziție neoromantică, eu sunt primul care o retractez. Trăilescu a fost asasinat, fără îndoială, însă nu de Damian.

— Bine... dar oamenii... De uimire, Tarzan nu-şi găsea cuvintele. Lumea... cei care l-au văzut, Atena Dumitrescu, atâția martori, sunt toți nebuni? Mincinoşi? De ce? Care e rațiunea? Cum se cheamă asta?

Doctorul răspunse sec:

— Isterie colectivă.

47

Vecinul bătrânului cu papion era un contabil între două vârste, burlac şi cu idei bizare.

Printre altele, nutrea convingerea subțire că este un bărbat extrem de inteligent. Aceasta îi îngăduia să asculte senin, aproape cu satisfacție, inepțiile bătrânului. Căutăm totdeauna un termen de comparație, iar contabilul se simțea încântat că-l are la îndemână.

Dealtfel, se împăcau foarte bine, luau masa împreună şi petreceau seri minunate cu poveşti stufoase, din care nici unul nici celălalt nu pricepea şi nu reținea nimic. Dispuneau de două televizoare pentru ca alegerea emisiunii să nu suscite discuții. Erau aşezate în hol, alături, şi astfel vizionau ambele programe concomitent. Bătrânul urmărea concertele simfonice, încercând delicii de ordin vizual. Iubea simetria mişcărilor, zbuciumul

sincronizat al arcuşurilor. Sonorul nu funcționa. În timpul ăsta, contabilul comenta serialul polițist.

Avea o figură agresivă, amănunt datorat nu atât trăsăturilor, dealtfel destul de incerte, cât expresiei de îngâmfare excesivă. În general, trecea neobservat. Dacă totuşi se discuta despre contabil — la cârciumă, în frizerie — referințele sunau totdeauna la fel: „Face yoga! Un ceas înainte de masă, stă în cap!”. Cuvintele erau însoțite invariabil de acelaşi zâmbet de un echivoc caracteristic. Treaba amuza nespus.

Cam pe la opt şi jumătate, bătrânul se repezise într-un suflet până acasă. Îşi luă iaurtul, înghiți festalul şi pastila de hiposerpil, lăsând somniferul pe masă.

Contabilul, în costum yoga, îşi întrerupse exercițiile şi rânji.

— Dormi la dame, papa?

— Dragul meu, răspunse aferat bătrânul, nu am de gând să dorm deloc. Trăim momente memorabile, e o zi istorică.

— Ia te uită! Eu n-am băgat de seamă.

— Duşmanul ne asediază, nu sunt zece minute de când am trimis un cercetaş temerar să escaladeze muntele.

— Extraordinar! Şi ăla a fost nebun să plece?

— E un tânăr brav. Noi, vreau să spun statul major care avem misiunea să apărăm oraşul, ne-am pus toată încrederea în el.

Contabilul, încredințat că bătrânul a luat-o razna, se distra gras.

— Foarte frumos din partea voastră. Apărați-l!

Bătrânul îşi legă un fular în jurul gâtului şi îmbrăcă trenciul.

— Dacă ai nevoie de mine, sunt la muzeu. Acolo ne-am instalat sediul. Voi fi fericit să-ți dau o mână de ajutor.

— Bine, n-am să uit. Aveți măcar o societate nostimă?

— Toți oamenii de nădejde pe care-i cunoşti. Suntem hotărâți să rezistăm până la ultimul. Nu vom capitula! Oraşul nu va cădea în mâna bandiților. E un jurământ.

Contabilul fluieră.

— Am înțeles, dar n-o mai spune şi la alții.

— Evident că nu discut cu oricine. Ştiu ce se cheamă un secret militar.

O luă spre uşă dar se opri, animat de ideea unui rămas bun patetic.

— Dacă destinul va face să nu ne mai întâlnim, să ştii că-ți las tot ce-mi aparține.

— Îmi laşi mie bustul dumitale?

— Să-l pui în fața casei pe un soclu.

— Şi caietul cu însemnări?

— Posteritatea îmi va fi recunoscătoare. Vor găsi acolo consilii pentru generația viitoare. La fel, costumul bleumarin în dungi.

— Pe ăla l-ai schimbat pentru o cratiță. A fost un târg nesperat, fie vorba între noi... Era beată țiganca.

— Nu-i nimic, îți rămâne oala. Adio, nu plânge, dragul meu!

Ieşi precipitat. Contabilul strigă:

— Nu uita să-ți iei cheia!

Se aşează apoi pe cearşaful întins în mijlocul odăii şi îşi continuă exercițiile yoga.

Un picior şi-l trecuse pe sub subțioara dreaptă, celălalt îi încolăcea ceafa, prin toată harababura, se strecurau mâinile. Contabilul semăna cu o minge. Se contemplă astfel minute lungi în oglinda dreptunghiulară, care ocupa aproape tot peretele. O compoziție cu adevărat frumoasă! Doar un profesionist i-ar fi putut aprecia subtilitatea artistică. Câtă plasticitate, câtă fantezie, ce mesaj vibrant în trupul acesta, supus unei voințe puternice!

Uşa de la intrare scârțâi şi contabilul îşi zise că bătrânul o lăsase neîncuiată ca de obicei.

„Pionierul s-a zaharisit complet.”

Trecu indiferent peste imaginea ivită brusc în oglindă. În secunda următoare, îngheță. Degete înmănuşate se strecurau prin crăpătura uşii, căutând comutatorul. Lumina se stinse.

Compoziția plină de subtilitate — picioare încolăcite, spinare ondulată, cap, gât, ficat chinuit — încremeni. Mingea devenise de piatră.

48

— Ce-i cu tine, Lae? întrebă Dunăreanu. La ora asta trebuia să soileşti de mult.

Cerşetorul încercă să râdă. Era galben, mâinile frecau nervos brațele căruciorului.

— Nu-s doi inşi în oraş să doarmă acuma.

— I-auzi! Antrenorul mima surpriza. Şi ce dracu fac, dacă nu dorm?

— Parcă dumneavoastră nu ştiți...

— Nu.

— Pândesc, aşteaptă, de două ceasuri măcelarul îşi ascute sculele. Şopti: Se lasă cu sânge, don' Dunăreanul.

— Mă sperii.

Infirmul oftă. N-avea chef de glume.

— Un lucru mă frământă. La o urmă, nu tot oraşul a ridicat atunci piatra. Ce vrea Damian de la noi?

— Întreabă-l pe Tarzan. El se ocupă de afacerea asta.

— Ştiu eu... Dar dumneavoastră ce credeți?

— Nimic, flăcău! Nu-i genul de problemă care să mă preocupe. Ți-am zis, specialist e Postolache.

— O părere tot trebuie să aveți...

— Hm, nu eşti din ăia care se lasă cu una cu două... Îşi aprinse o țigară ferind din obişnuință flacăra în căuşul palmelor. Nu adia ață de vânt. În definitiv, ce te necăjeşte? Ce-ți pasă ție ce-i în capul lui Damian? Omul îşi vede de business-ul lui, tu de bişnița ta.

Paraliticul surâse filosofic.

— Nu m-aş necăji, don' Sile, nu m-aş necăji de loc de-aş fi la celălalt capăt al lumii. Doar atât că trăiesc în târgul ăsta... Aici e buba!

— Du-te, Lae, şi te culcă, spuse antrenorul. Mâine ai zi grea, fac mitocanii parastase.

— Dacă mai apuc ziua de mâine.

— O s-o apuci.

— Cu alte cuvinte, nu credeți în răzbunarea lui Damian nici acum, în ceasul al doisprezecelea?

— Țț! E abia unşpe fără cinci.

Dunăreanu începu să râdă şi se îndepărtă salutând neglijent cu mâna. Traversă strada, depăşi casa lui Iliuță Munteanu, apoi, azvârlind o privire atentă jur-împrejur, se strecură în curtea lui Romică Popescu.

Cătălin, nepotul profesorului, se luă după el.

49

Postolache alerga după Şoimu.

— Povestiți-mi ce s-a întâmplat, vă rog din suflet. Preşedintele cenaclului literar ținea o batistă udă pe ceafă.

Simțea că-i plesneşte capul de durere, avea junghiuri în spinare iar în privire o expresie fără dubiu. Dăduse cu ochii de gangster, dar amănuntul nu-l pregătise deloc pentru a doua întâlnire. O asemenea eventualitate era de fapt ultimul lucru ce şi l-ar fi putut dori în viață, admițând că în clipa aceea ar fi fost beat mort sau oaspete de seamă, unul din oaspeții cu care te mândreşti, ai spitalului de nebuni.

Frizerul însă vedea cu totul altfel problema. Țelul său imediat viza clarificarea intențiilor şi a stării de spirit a lui Damian. Putea fi contactat în vederea unui civilizat schimb de opinii?

— Trebuie să-mi dați o mână de ajutor. Aşa nu ajungem nicăieri.

Şoimu îşi ieşi din pepeni.

— Lasă-mă în pace, creştine! Du-te la alții dacă-ți arde de cercetare ştiințifică. Ți-am spus tot! Ala s-a proțăpit în prag, ne-a orbit cu un far şi noi am dat năvală pe geam.

— V-ați întrebat de ce a pătruns tocmai în sediul cenaclului?

— Nu m-am întrebat, domnule, e bine?

— Nu e bine.

— Iartă-mă. Mai greşesc oamenii... Pufni: Asta-i culmea! De conversație crezi că ne ardea?

— Am să vă spun eu.

— Vezi-ți de treabă, Mişule, mă doare capul.

— Dumneavoastră dezbateți probleme de literatură, continuă calm frizerul, scrieți, iar condeiul presupune fantezie, o înțelegere mai largă a unor fenomene neobişnuite.

— Mă doare capul, Mişule!

— Sunt convins că a vrut să stea de vorbă cu dumneavoastră. Să-şi expună punctul de vedere, eventual să treacă la tratative...

— Şi noi, uite aşa de-ai dracului, n-am vrut. Eram grăbiți.

— Nu! Speriați. V-a speriat simpla lui prezență.

Şoimu se opri locului privindu-l aiurit. Căzu repede de acord.

— Da, dom'le, aşa-i! Suntem nişte căcăcioşi şi ne-am speriat de pomană. Am avut vedenii. Crezi că era Damian? Aşi! Un fluturaş vioi! Zici că ce ținea el în mână era un pistol? De unde? O praştie.

— De ce n-a tras?

— La revedere.

— A ciocănit cumva în uşă, sau...

— E nebun! Omul ăsta e complet nebun!

Şoimu o luă din nou la goană lăsându-l pe frizer în mijlocul drumului. Alerga din toate puterile, nutrind o singură dorință. Să ajungă cât mai repede acasă, să tragă obloanele şi zăvoarele, să ia o duşcă bună şi să se vâre sub plapumă beat mort. N-avea de loc chef să asiste treaz la desfăşurarea evenimentelor. Conchise apoi că Drojdioară e un bărbat deştept. Cel mai deştept din oraş.

Intrase pe o stradă şerpuitoare. Căsuțele erau aidoma celorlalte din P. dar, element distinctiv, în fiecare curte creştea câte un salcâm. De aceea i se spunea scurt Salcâmilor. Adevărata denumire, cu referințe la un

eveniment istoric de seamă, o cunoşteau doar poştaşii. Preşedintele cenaclului locuia chiar în capăt, lângă cumpăna de piatră ridicată sub Vodă Grigore Ghica şi socotită unul dintre monumentele istorice ale oraşului.

Cineva alerga după el. Se holbă câteva clipe cu sentimentul că cerul se prăvale. Un individ cu chipul ascuns după o mască, înarmat, încerca să-l ajungă din urmă.

Şoimu era un bărbat încăpățânat şi în acest amănunt rezida secretul reuşitei lui în viață. Nu abandona niciodată o partidă înainte de a se convinge că a epuizat toate şansele. Dacă antrenorul Dunăreanu l-ar fi văzut alergând acum, ar fi avut motive suficiente să reflecteze o viață la ceea ce se cheamă vocație ratată. Vlad Şoimu parcurse ultima sută de metri în 9 secunde şi 8 zecimi. Hotărî să sară peste fântână — nu mai avea timp s-o ocolească — dar din nefericire subestimă importanța obstacolului şi dispăru în puțul de piatră.

50

Cei mai obosiți naufragiaseră pe băncile din lemn lustruit care împrejmuiau holul rotund de marmură. În centru, chiar sub marele candelabru, Lia Georgescu încerca din răsputeri să se facă auzită. Vorbeau toți deodată, trăgând mereu cu ochiul spre uşile batante de la intrare. Presimțeau că Damian va da năvală din clipă în clipă.

— Are pe puțin patru-cinci complici, emise profesorul Iliuță Munteanu. Altfel cum îți explici că poate fi în atâtea puncte din oraş în acelaşi timp?

— Ubicuitate, sugeră cineva.

Nu existau doi inşi sub orgia de cristal a candelabrului care să aibă habar la ce se referea individul şi oricum, nimeni nu asculta pe nimeni.

— Nu m-am îndoit nici un moment că a antrenat o întreagă echipă de ticăloşi, declară Lia Georgescu strângându-şi buzele.

Bătrânul cu papion şi baston de bambus era de aceeaşi părere.

— Mercenarii sunt soldaţii cei mai primejdioşi. În general, adopta instantaneu punctele de vedere cele mai pesimiste. Cândva, o prietenă îi spusese la telefon: Am uitat fierul în priză peste pantalonii lui bărbatu-meu. Scrum s-au făcut! A doua zi bătrânul relata incidentul de bună credinţă: „Ai auzit? Angheleascăi i-a luat casa foc”. De fapt, se putea afirma, fără remuşcări, că habar n-are pe ce lume trăieşte.

— Fiţi convinşi că interese importante i-au determinat să opteze pentru oraşul nostru.

— Aberaţii! respinse Lia Georgescu. Avem de-a face cu un alienat mintal şi atâta tot. Trebuie doar să ne păstrăm cumpătul şi proporţiile. Completă în gând: „Dacă nu vreţi să fac o criză de nervi”.

Epigramistul se bâţâia de teamă.

— Asta-i culmea! Să-ţi fie frică să te duci la tine acasă. Eu barem nici nu-l cunosc.

— Domnilor! ţipă bătrânul cu papion. Sunt convins că am descoperit soluţia. Nu e nevoie să mă felicitaţi, am recurs la un exerciţiu de logică elementară.

Nimeni nu se grăbea să-l felicite şi în general oamenii păreau suficient de sceptici. Bătrânul îşi umflă guşa.

— Chestiunea e cât se poate de simplă. Dacă-mi îngăduiţi, o să vă reamintesc că persoanele cele mai ameninţate sunt domnişoara Georgescu şi Olimpia Dragu. N-avem decât să le supraveghem locuinţele şi vom pune mâna pe bandiţi.

Era prima observaţie de bun simţ şi de aceea toţi îl măsurară curioşi.

— Du-te dumneata întâi, în prospecţie, rânji epigramistul.

— Răbdare, tinere, sunteţi la vârsta când, nu-i aşa... sângele clocoteşte, dar în definitiv dacă ne gândim la antici, fireşte... Rămase cu gura căscată clipind des. Despre ce vorbeam?

— Despre savarină, spuse cineva.

— Exact! V-o recomand la micul dejun.

Profesorul Munteanu se întrebă dacă nu cumva ar fi cazul să mai dea o raită pe-acasă. Victoriţa era singură. O chemase la muzeu. „Nu, Iliuţă, ştiu că sunt caraghioasă, dar dac-o fi şi-o fi, vreau să mor în patul meu. Du-te tu. Văd că n-ai răbdare."

Profesorul se uită pe geam. Strada păstra aspectul obişnuit, în dormitorul Victoriţei ardea lumina mică. „În fond, poate că s-a liniştit. Ce rost are s-o tulbur? Femeile sunt mai pregătite pentru viaţă, mai curajoase. N-au atâta fantezie şi de aceea izbutesc să-şi ţină firea în momente când un bărbat devine mai neputincios decât un copil".

— Îmi pare rău, declară bătrânul cu papion, că nu l-am însoţit pe tânărul acela. Are o misiune grea şi îi lipseşte consiliul unui om experimentat.

Îşi săltă important capul cercetând din colţul ochilor figurile celorlalţi. Cuvintele sale nu avuseseră nici un efect. Doar Lae, refugiat în cele din urmă în localul muzeului, îl privea năuc.

— Oricum, urmă, am de gând să protestez. Voi întocmi un memorandum.

„Ăsta-i fericit! conchise Iliuţă Munteanu. Habar n-are de meridian sau secol, se crede în 1940".

Diriginta îşi frângea degetele. O făcea inconştient, şi articulaţiile pocneau. Sesiză că oamenii o privesc şi îşi netezi fusta cu un gest care încerca să pară natural. „Nu-i acum momentul să-mi arăt neliniştea... Ce-o fi făcut băiatul ăla? A plecat de două ore".

Întâi nu auzi cuvintele bătrânului. Abia când isprăvi le sesiză înţelesul.

— Consider că trebuie să trecem pe lista noastră numele primului prizonier. Sper să fie tratat cavalereşte.

Responsabilul supermagazinului făcu ochii mari.

— Care prizonier?

— Individul acela nervos, cu piele negricioasă, explică liniştit bătrânul. Se agita încolo şi încoace ca o pendulă. A ieşit şi nu s-a mai întors. L-au luat prizonier sau ostatic.

Deocamdată, nu putem şti. Avea un nume caraghios, dar nu-mi aduc aminte care.

Iliuță Munteanu îl identifică.

— Aşa e. A dispărut Mişu Postolache.

Epigramistul întrebă pe gânduri:

— Oare?

— Ce vrei să insinuezi? îl întrebă profesorul.

— Cred că nu există nimeni în încăperea asta care să se îndoiască de complicitatea lui Postolache.

— Isprăviți! i-o retează Lia Georgescu. Suntem şi aşa destul de necăjiți ca să ne mai aruncăm învinuiri unul altuia. Mă întreb totuşi ce s-a întâmplat cu băiatul. Îşi muşcă buzele, să nu continue: „Simt că nu mai rezist... Dacă Tutovanca doarme cumva la uzină, înseamnă că tremurăm aici până mâine dimineață...”

În aceeaşi clipă se ivi, cu răsuflarea tăiată, tânăra poetă care compunea pastele delicate.

— Am văzut pe unul din bandiți. Era mascat. Şi... straniu de alb. Din cap până în picioare, alb. Ziceai, adăugă ruşinată, nerezistând tentației de a se exprima liric, că-i o simfonie de iarnă. Chiar acum a traversat strada.

Nimeni nu se repezi la fereastră, se auzea doar clănțănit de măsele. Ideea în sine era absurdă. Ce importanță avea că individul se îmbrăcase în alb şi că îşi ascundea obrazul? Şi totuşi, printr-un proces destul de ciudat, amănuntul îi făcu să-şi piardă mințile. În capetele înfierbântate, străfulgerau blitzuri aprinzând clişee de un exotism nebun. Se învălmăşeau asasinate şi masacre, hold-up-uri, trenuri sau bănci aruncate în aer, Cadillacuri şi limuzine Ford-Mustang cuprinse de flăcări — cine nu lăcrămase în fata televizorului constatând cu câtă dezinvoltură le sacrificau serialele americane? — se perindau figurile fioroase ale aşilor crimei: Vito Genovese „Capo di tutti Capi”, Alberto Anastasia, Frank Costello, Charley Lucky...

Cetățenii din P., indiferent că purtau bascheți sau ghete decupate la monturi, dovedeau o cultură

impresionantă în materie, iar prin bunăvoința doamnei Atena Dumitrescu, celebrul roman-reportaj al unei ziariste pariziene *Şase luni printre bandiții din Chicago* circulase în tot oraşul.

Îşi amintiră acum de toate acele *histoires abominables* savurate altădată în tihnă la gura sobei, în nopți de decembrie, când viforniţa năpăstuieşte meleagul şi n-ai ce face, iar mâinile îți sunt pline cu stafide şi mieji de nucă.

În capul domnului cu baston şi pălărie călărea Zorro.

Locotenentul o urmărea surprins încercând să-i descâlcească manevra. Contrar la ceea ce ai fi avut dreptul să te aştepți, Minerva nu depunea nici cel mai mic efort să calmeze spiritele, părea ea însăşi derutată, atitudine care, odată sesizată, alimenta generos groaza oamenilor.

Dobrescu, prudent în general, dar mai cu seamă când Minerva arbora stilul enigmatic, se străduia să se încadreze în aceiaşi parametri, păstrând un aer ambiguu, dând răspunsuri echivoce.

Când pătrunseră în holul muzeului, nefericiții îi luaseră literalmente cu asalt; frați, părinți, copii rătăciți n-ar fi fost întâmpinați cu atâta risipă de entuziasm. Grupului de sub candelabru i se alăturaseră osteniții care până atunci moțăiseră pe bănci.

— Slavă Domnului că sunteți aici, suflă Lia Georgescu epuizată. Mă simt mult mai liniştită.

Profesorul Munteanu îndrăzni să se apropie.

— Cum aveți de gând să procedați în continuare?

Minerva surâse incert.

— Trebuie să aveți răbdare. Răbdare şi să nu vă pierdeți calmul.

— Calm şi răbdare! se indignă Vespasian Duma. E inadmisibil ce se poate petrece în anii noştri, într-un loc civilizat, la nici 200 de kilometri de Capitală.

Obrajii şi urechile îi ardeau, mâinile flasce de individ moale, cu şira spinării de cauciuc şi predispoziție pentru gută, erau vinete.

— Aveți dreptate, admise Minerva. Ce propuneți?

Domnul cu papion replică prompt:

— Să fie chemat Regimentul 4 Roşiori. Sunt băieți bravi care nu o dată au scos patria din impas.

— Mai isprăveşte, domnule! se enervă Romică Popescu. O mai ia omul razna, dar nici în halul ăsta. Dumneata ai nevoie de bonă. O bonă, o babețică şi un cerc!

Bătrânul păru să se bucure:

— Nu-i aşa? În realitate duc lipsa unor conversații inteligente.

— De ce nu frecventezi cenaclul literar?

Vespasian Duma gângăvi:

— Trebuie luate măsuri urgente. Ăla-şi face de cap prin oraş, omoară, maltratează şi autoritățile stau cu mâinile în sân.

— Suntem gata să primim orice sugestie, zâmbi Minerva încurcată. Deocamdată cred că ați procedat înțelept, adunându-vă aici. Oricât ar fi de... temerar acest Damian şi otrăvit de resentimente, nu va îndrăzni totuşi să dea năvală peste douăzeci sau treizeci de oameni.

Iliuță Munteanu căută ochii locotenentului. Din timiditate, proceda totdeauna la fel. Dacă i se părea că emite lucruri dezagreabile, nu se adresa direct celui vizat, ci unui terț.

— N-o să îndrăznească! Cu o singură mitralieră ții la respect o sută de inşi. E elementar... iar ăia sunt înarmați!

Dintr-o dată, uşile batante începură să se învârtească şi abia la al doilea tur, Olimpia Dragu izbuti să-şi facă apariția. Ochii albaştri, spălăciți, aveau o expresie de neconfundat: groază.

— Acum zece minute, gâfâi, Damian a încercat să mă omoare. A intrat prin fereastra de la oficiu. L-am auzit şi am izbutit să fug. N-am apucat să mă îmbrac.

Într-adevăr, era în capot matlasat cireşiu, cu părul de deasupra frunții prins în câteva bigudiuri. Pe drum, îşi pierduse unul din papuci. Părea bătrână, jalnică,

prăbuşită, dar în ciuda disperării evidente, nu inspira nici un fel de compătimire.

„Când te gândeşti, reflectă locotenentul, o bufniță ca asta terorizează vreme de treizeci sau patruzeci de ani generații întregi de elevi, bagă în sperieți un oraş…”

Minerva se interesă:

— Sunteți convinsă că a fost Damian?

Chipul Olimpiei Dragu se albi de furie.

— Am cincizeci şi patru de ani, tovarăşe, şi mai mult de jumătate din ei mi i-am petrecut în acest oraş. Nu şi-a permis încă nimeni să-mi intre pe geam la miez de noapte şi vă mai garantez că nu am vedenii. Nu mi se năzare niciodată şi nu-mi căşunează pe nimeni din senin.

— Doar pe elevele drăguțe, rânji un năsos din grup. Nici una nu sare peste 6.

Profesoara primi lovitura sub centură. Înghiți în sec înainte de a completa:

— …A fost Damian sau una din bestiile lui. Categoric.

— N-aveți nici un motiv să vă îndoiți de afirmațiile dumneaei, interveni Vespasian Duma. Este o persoană de o moralitate ireproşabilă, şi în plus, toată lumea ştie că răzbunarea lui Damian vizează în primul rând oamenii integri, de înaltă ținută etică. Dovadă, soția mea a fost molestată, s-a încercat ceva asemănător cu doamna Dragu.

Câțiva, mai informați, plecară ochii jenați. Cine nu cunoştea aventurile Grației Duma? Cât despre Olimpia, hai să fim serioşi! Nimic mai simplu pentru o coțofană respingătoare decât să țină cursuri de virtute şi să se erijeze în jude moral al întregii obşti.

Minerva rezemă ostenită peretele de marmură, trecându-şi degetele prin breton cu gestul ei caracteristic.

— Într-adevăr, lucrurile par deosebit de grave. Deocamdată însă, rămân la prima mea propunere şi vă rog să rămâneți pe loc. Nicăieri nu vă aflați mai în siguranță.

Brusc, domnul cu papion fu cuprins de un freamăt ciudat. Se învârtea de colo-colo, ciocnindu-se de oameni.

— Trebuie să începem săpăturile.

— Care săpături, nene? se miră epigramistul.

— Pentru tranşee! Inamicul se apropie, n-ai ascultat buletinul informativ? Va fi întâmpinat cum se cuvine, având de înfruntat o rezistență redutabilă. Mâine ne vin ajutoare. Generalul Averescu — nu se poate să nu-l ştii, a avut o victorie răsunătoare la Mărăşti — ne va trimite în ajutor un escadron de cavalerişti. Mi-e amic, nu se poate să mă refuze.

Romică Popescu explodă:

— Ce-i cu ăsta, dom'le? Din ce dracu insectar l-ați scos? Cine l-a adus?

— A venit singur, rânji epigramistul.

— Nu-i de ajuns că suntem căpiați de evenimente, mai vine şi moş izmană să ne facă frecție la creieri. Auzi, să-l contacteze pe Averescu!

— Ce-ți pasă dacă-i dă o telegramă?

Romică îi aruncă o privire neagră. Continuă să urle în virtutea inerției:

— Duceți-l, dom'le, acasă, vârâți-l sub plapumă şi legați-l zdravăn de pat.

— Du-l dumneata, sugeră dulce epigramistul. Pe noi nu ne deranjează.

Lia Georgescu ridică palma, făcându-le semn să înceteze. Se agățase într-un fel de ideea bătrânului.

— În fond de ce nu ni s-ar trimite o companie de soldați să facă ordine în oraş?

— Mă voi sfătui cu Procuratura şi vom comunica la județ, declară Minerva adresându-se dirigintei.

Un glas din spate interveni.

— Cum luați legătura? Telefoanele sunt tăiate, şoseaua blocată, poteca inabordabilă. Până la ziuă, nu puteți încerca nimic.

Era tânărul în tricou galben, lac de sudoare.

Un vânt înghețat mătură dintr-o dată holul.

— Avem ARO-ul, spuse Dobrescu. Pe scurtătură...

Privirea ascuțită a Minervei îl determină să-şi înghită ultimele cuvinte. Îşi drese inutil glasul şi rămase cu ochii în pardoseaua de marmură.

— Ce facem, tovarăşe? răcni Vespasian Duma.

Groaza săpase pe fața de albinos un rictus care-i sălta jumătate din buza superioară, lăsând să se vadă dinții scurți, cu strungărețe dese.

— Ne-am înțeles deci. Aşteptați aici, în linişte, rosti Minerva apoi se răsuci spre Lia Georgescu. Sunt încredințată că veți şti să stăpâniți anumite excese.

Deşi ostenită şi chinuită de spaimă, diriginta se simți dintr-o dată îmbărbătată. Nimic n-o stimula mai mult decât încrederea pe care i-o acorda cineva în situații importante, chiar dacă umerii îi şovăiau sub povară.

Şi nu era puțin lucru în asemenea momente de coşmar, între atâția bărbați, dintre care mulți tineri, să te afli cu un cap peste toți ceilalți. Respiră adânc spre a-şi putea controla glasul şi ridică bărbia spre candelabru.

— Îmi voi da toată silința.

Era marțială ca o statuie. Minerva îi mulțumi cu un surâs. Înainte de a părăsi holul, o opri pe Olimpia Dragu.

— Nu vreți să vedem despre ce e vorba în locuința dumneavoastră?

— Eu... Nu, nu. Poftiți cheile, duceți-vă singură...

Domnul cu papion se agață de brațul profesorului Munteanu.

— Ei, tinere, ce facem? Nu începem săpăturile? Inamicul profită de orice întârziere.

Lia Georgescu, într-o poziție încremenită, privea candelabrul cu ochi strălucitori şi nări dilatate. Dacă ai fi întrebat-o acum drept cine se ia, ar fi răspuns fără ezitare: Marele sfinx de la Giseh. Dintotdeauna găsise că avea o figură cât se poate de impozantă.

51

— Sunt atâtea stele! constată Minerva încântată de parcă amănuntul în sine i-ar fi pus o coroană pe cap, încât te aştepți din clipă în clipă să înceapă să cadă. Îmi

vin în minte piersicii încărcați de floare. Nu ştiu dacă ai observat, dar la un moment dat, cam pe la sfârşitul lui mai, se zbârlesc ca pisicile, îşi scutură excesul de podoabă.

— Da, făcu Dobrescu maşinal. Aşa e.

Se simțea sceptic. O fi Samuraiul un număr formidabil, dar la poezie o încurca lamentabil. Auzi, să compari minunăția aceea care se cheamă piersic înflorit cu o pisică! După părerea locotenentului, singurul gen literar pentru care Minerva trăda aptitudini era proza zglobie. Şi-o închipuia de pildă foarte bine comentând un meci de box sau catch.

— La cine te gândeşti, Dobrescule? La Oana sau la aiuriții ăştia pe care i-am lăsat la muzeu?

Ca totdeauna când Minerva îl interpela direct, locotenentul se fâstâci. O prinsese pe Oana la prânz, înainte ca deştepții lui Damian sau poate ai altuia să fi tăiat liniile telefonice. Se întreba îngrijorat dacă nu cumva Samuraiul se aştepta să-i prezinte acum un raport pe temă. Ocoli răspunsul şi spuse cu un glas şovăielnic:

— Presupun, bănuiesc, că nu vă înțeleg foarte bine.

— De ce, băiete?

— Oamenii ăştia erau clar speriați. Mai mult, îngroziți. Cred că în viața mea n-am întâlnit frica într-o formulă mai expresivă. Nudă, spălată de orice convenție.

— Eu sunt convinsă. Eşti încă tânăr. Şi?

— N-ați făcut nimic ca să astâmpărați spiritele. Ba dimpotrivă, în unele momente am avut senzația că exagerați primejdia. Când am pomenit de ARO…

— Îmi venea să te ucid, râse Minerva. Progresezi, Dobrescule. Mi-ai sesizat perfect jocul.

— Nu şi rațiunea. Nu văd logica unei spaime generale.

— Şi totuşi explicația e la îndemână. Ascultă-mă, băiete, din clipa în care am ajuns aici, am înțeles că necunoscutul — poate necunoscuții, se pare că sunt mai mulți — vrea să vâre târgul în sperieți. De ce, nu ştiu, sau ghicesc vag. Am socotit dintotdeauna, că-i interesant să afli unde vrea să te aducă adversarul; după aceea, nu-ți

rămâne decât să raționezi „per a contrario”, ca să obții harta intențiilor sale reale.

— Tot nu înțeleg.

— Îmi place că mă întrebi. Un fapt este cert: când un zmeu din ăsta încearcă cu tot dinadinsul, la modul fățiş, reține, fățiş, să te atragă într-un anume loc, capcana se află de fapt la polul exact opus. Acum, încerc să-i descâlcesc itinerarul.

— Trăilescu a fost totuşi asasinat, Grațiela Duma scoasă din circulație.

— Şi-ți garantez că am consumat doar avanpremiera. Spectacolul urmează.

— Poate că dacă mobilizam cincisprezece, douăzeci de oameni, lucrurile s-ar fi rezolvat mai simplu.

— Te-ai molipsit de la moşul cu papion? Ce faci cu cinşpe, douăzeci de flăcăi într-o urbe în care toată lumea se strigă pe nume sau se cunoaşte cel puțin din vedere? Şi cât timp îi ții aici, vezi Doamne turişti prăpădiți după frumusețea meleagului şi importanța edificiilor istorice? O lună? Două? Nouă? Atâta vreme cât oraşul mişună de uniforme, sau costume de la „Adam” şi haine de piele, individul trage la umbră şi dă la peşte sau eventual face o excursie de plăcere la Cheile Bicazului. Pentru că un fapt trebuie să-ți fie limpede: tipul nu e nebun… Ce-ai rezolvat tu?

— Nimic. Damian s-a dat complet la fund. Am vorbit cu Braşovul şi cu Bucureştiul. Deocamdată n-am nici un rezultat.

— O să-l căpătăm când n-o să ne mai intereseze. Uite că am ajuns! Nenorocita a uitat lumina aprinsă. Pun pariu că e prima oară în viață când i se întâmplă.

Uşa, trântită doar din yală, se deschise fără zgomot şi pătrunseră într-un antreu îmbâcsit de hăinărie şi miros puternic de cauciuc. Olimpia Dragu locuia într-o singură cameră, destul de încăpătoare.

În virtutea obiceiului — n-avea de gând să descifreze personalitatea Olimpiei, o ştia pe dinafară, şi în plus o găsea total neinteresantă — Minerva inventarie interiorul.

Era încărcat, pretențiile de bun gust, penibile. Pe lada aşa-zisului recamier, îmbrăcat în stofă cărămizie, vegheau simetric două sfeşnice din fier forjat cu lumânări spiralate prăfuite de ani. Urmau să fie aprinse la „ocazii” dar pesemne că profesoarei îi lipseau, ori n-o socotise pe nici una îndeajuns de importantă pentru a sacrifica doisprezece lei. Făceau de asemenea pereche o măsuță albicioasă cu tot felul de motive „indiene” turnate în plastic şi veioza, aceeaşi industrie. Era un monstru complicat cu pălărie orange, mare şi mult — vorba aia, dai trei sute de franci dar cel puțin se vede, pe o şosea ar fi putut constitui un obstacol redutabil — aşezat exact la jumătatea drumului dintre cele două sfeşnice. În biblioteca tip, obiectele mergeau tot câte două — fotografii, cărți, suveniruri de la băi, la fel tablourile.

— Hm! Are boala simetriei şi a boarfelor ieftine, de efect pentru neinițiați. În ce mă priveşte, prefer o cameră cinstită în care să ştiu exact despre fiecare obiect la ce-mi foloseşte. Detest să-mi împiedic umbra în farafastâcuri.

Locotenentul ar fi vrut să se intereseze ce destinație formidabil-utilitară avea cactusul bătrân cu ghimpi galbeni din apartamentul Samuraiului. Nu exista vizită să nu-şi agațe fie pantalonii, fie vestonul.

— Îmi pun ciorapii de lână la uscat, Dobrescule! Credeai că-l țin acolo de frumusețe? Că mă stimulează peisajul mexican?

Continuă după câteva clipe, cu glas uşor voalat de o emoție pe care locotenentul se simțea incapabil s-o califice.

— E straniu… dar interiorul ăsta vorbeşte. E o cameră în care se stă mult… cea mai mare parte din zi. Presimt că aşa se întâmplă. Pereții, uită-te la ei, îmi întorc un glas, totdeauna acelaşi, monoton şi trist ca o litanie. Pun rămăşag pe ce vrei că Olimpia vorbeşte singură. Pricepi ce vreau să spun?

Dobrescu dădu evaziv din cap. Minerva se strâmbă.

— Lăsând acum la o parte considerentele estetice sau de altă natură, văd cam puține cărți. O bibliotecă inadmisibil de săracă pentru o profesoară, nu crezi?

Aruncă un ziar peste o scrumieră de cobalt cu scenă de epocă — marfa franțujilor pentru turiştii fraieri. Înăuntru se afla o bucățică de vată întrebuințată la curățatul urechilor şi un ghemotoc de păr, genul de neglijențe care întorceau stomacul Minervei.

— Ia să vedem pe unde a intrat ipochimenul.

— Prin oficiul de lângă bucătărie, spuse Dobrescu. Am găsit într-adevăr geamul deschis.

Minerva se apropie de pervaz şi, atentă să nu-l atingă, azvârli o privire afară. Strada era pustie, un felinar strâmb, clasic, ca în benzile desenate cu Pif, deschidea o pârtie şovăielnică de lumină.

— De intrat, n-a intrat, decise Minerva. În primul rând geamul e prea îngust, al doilea, neavertizat fiind, intra cu picioarele în lăzile astea cu flori. Ce idee să faci horticultură în casă, sub o fereastră! Practic o desființezi, e ca şi cum ai zidi-o. A! i-a lăsat totuşi un mesaj.

Pe sticla geamului cineva scrisese cu creta:

Ai să mori. D.

Minerva se uită la locotenent şi începu să râdă. Dobrescu nu mai înțelegea nimic.

52

Victorița Munteanu închise volumul de versuri. Hotărât, nu se putea concentra. Îşi spuse cu o strângere de inimă că niciodată în cei patruzeci de ani trăiți alături de Iliuță nu se simțise atât de neliniştită.

Firește, încercase câteva emoții cu fata, scarlatina contractată prin clasa a şaptea sau a opta, examenul de admitere la Arhitectură, naşterea lui Cătălin, dar toate acestea nu mai contau acum. Ochii îi alunecară peste decorul familiar. Vasul turtit, cu urechi albastre, de pe poliță îl cumpărase la Sibiu.

Trecuseră atâția ani, dar îşi amintea şi acum broboada cu bujori a săsoaicei. Era grasă, cu figura

trecută a blondelor sărite de prima tinereţe şi părea foarte mulţumită de ea. Victoriţa o examinase curioasă. O fascinaseră totdeauna femeile nu grozav de frumoase, chiar urâte şi pentru care amănuntul în sine părea total lipsit de importanţă. Indiferent de modă, Victoriţa nu consimţise să-şi arate vreodată urechile prea depărtate de cap, purtase toate viaţa deux-pièces-uri drepte, care-i camuflau talia lipsită de graţie, nu-şi expusese genunchii butucănoşi. Toate acestea ajunseseră adevărate superstiţii şi rămăsese de-a dreptul consternată văzând-o pe fiică-sa, acum când se purta mini-jupul, cu o fustă de şcolăriţă care nu avea mai mult de treizeci de centimetri. Luminiţa moştenise picioarele ei groase, informe, iar efectul era deprimant. Doamnei Munteanu îi venise greu să-şi stăpânească impresia: „Lipsă de bun simţ”... Vasul mic de argint chinezesc era o amintire de la mătuşa Lucreţia. Îşi ţinea înăuntru proteza. Lui Iliuţă îi plăcea acum să-l umple primăvara cu violete sau panseluţe. Făcuse chiar câteva acuarele.

Victoriţa suspină. Îşi închipuise mereu că viaţa ei şi a lui Iliuţă avea să se sfârşească lin, toate lucrurile dragi, feţele de masă brodate, bibelourile, serviciul Rosenthal de douăsprezece persoane, tablourile aveau să treacă în casa fetei. Luminiţa nu părea să aprecieze grozav producţiile lui taică-său dar era destul de bine crescută ca să nu i-o spună. Victoriţa simţise însă un pumnal în inimă când o auzise — se credeau singuri — explicându-i soţului ei pe un ton de frivolitate care se voia spirituală: „Asta-i colecţia de fondante roz-bombon a tatei. După cum vezi, pisicuţe drăgălaşe, mieluşei cu clopoţei de argint, zulufi de aur, bujori şi crizanteme cât varza, coşuleţe de răchită cu cireşe emailate, din care te asigur n-ai văzut niciodată. Bietul papá! Mama îl socoteşte un Grigorescu şi te sfătuiesc să n-o contrazici. Sunt amândoi oribil de cumsecade şi n-ai idee cât îi iubesc...”

Ce avea să se aleagă din totul? se întreba doamna Munteanu. Îi venea atât de greu să-şi închipuie sfârşitul, nenorocirea ce se putea produce peste un ceas ori în

minutul următor, universul lor distrus, valorile răsturnate, fericirea, da, fericirea, căci fusese fericită, fericită fără întrerupere alături de Iliuță, curmate dintr-o dată. Logic — dar ce înseamnă logic? nimic nu s-a inventat mai de neînțeles, mai lipsit de rațiune ca viața — povestea era ridicolă. Un dement amenință un oraş. Ei şi? va fi prins azi, mâine sau poimâine. E în legea firii, şi aici fenomenul viață intuit de Victorița prezenta fisuri, în lipsa de noimă începeai să întrezăreşti totuşi o logică, chiar dacă îndepărtată şi vizând mai mult concluziile. Până la concluzii însă drumul e căptuşit de aberații şi capcane, nefericiți ca Damian îşi vând scump pielea, răpun până a fi răpuşi, iar victimă — din nou ilogic — poate fi oricine: Popescu, Georgeasca, ea, Iliuță...

Victorița se întinse pe spate strângând tare pleoapele. Lacrimile nu se lăsau stăpânite, îşi deschideau pârtii fierbinți. Presimțea nenorocirea cu o clarviziune care o înspăimânta. Vor muri. Ori ea, ori Iliuță...

„Nu-s egoistă, dragul meu, dar aş fi preferat să păşim pragul acela împreună. Bineînțeles, dacă şi tu o vrei..."

Se ridică anevoie din pat, ca după o suferință grea, cu ochii congestionați de plâns. Se învârti fără rost prin odaie, mângâie cu degete tremurânde peria de cap a lui Iliuță, atinse fotografia înrămată a lui taică-său, căruia Cătălin îi scotea mereu limba, pentru că nu era de acord cu pieptănătura, mustața şi aerul anilor '890, apoi simți că îi e sete.

„Am să beau o limonadă".

Ieşi din cameră. Pe coridorul lung era întuneric. Ridică mâna spre comutator şi rămase paralizată. Prin uşa deschisă a antreului văzu limpede proiectată în noaptea argintuită silueta pătrată a lui Damian.

— Unde-i profesorul?

Victorița Munteanu se rezemă de uşă. Îi vâjâiau urechile. Alunecă şi nu mai ştiu nimic.

Unul din reproşurile constante pe care le aud este că-mi enervez subalternii şi bineînțeles „clienții”. Un coleg a cărui virtute principală pare a fi aceea de a comunica lucruri dezagreabile — şi-i momentul să precizez că treaba îi ia foarte mult timp, din cauza asta e una din persoanele cele mai ocupate pe care le cunosc — mi-a atras atenția că a sosit, în sfârşit, momentul să învăț cum se duce o anchetă cumsecade.

— Cred că eşti într-o ureche, a conchis. Nu-mi pot explica altfel de ce ții cu tot dinadinsul să scoți din sărite nişte oameni care nu ți-au făcut nici un rău. La urma urmelor, nu toți epoleții cu stele şi trese mai puține sunt mai fraieri, nu toți care trec prin biroul tău sunt sadici, criminali, spioni. Ce-s trucurile astea ieftine? „Mai învață, Dobrescule!... Presupunând că aş avea un elefant alb şi un crocodil subtil...” Ce-i pasă ăluia de elefanți şi crocodili subtili? Trăieşte în Bucureşti, şi nu în jungla Amazoanelor. După aia îl laşi cu gura căscată, — şi tot tu te superi că are un tic nervos — şi bați câmpii despre arăturile de toamnă, ochiul de sticlă al amiralului Nelson sau cumnata nemăritată a lordului Costică Pandelescu, chestii care scapă din sfera preocupărilor lui şi ale altora, din câte sunt eu informat. Pe ăla îl interesează victima, mobilul criminalului, eventuale indicii şi cred că nu cere prea multe de la viață.

— Dragul meu, există metode şi metode. S-ar putea ca plecând de la arăturile de toamnă să aflu că pe tarlaua în cauză nici măcar nu s-a efectuat culesul. De aici se pot trage concluzii esențiale în materie de furt din avutul obştesc, de pildă.

— Aşa ți se pare ție. Ține minte! Cu aiurelile astea ai s-ajungi să te ocolească tot ministerul. Unde mai găseşti fraieri ca Dobrescu? Cogeamite locotenent tremură în fața ta că nu ştie cum îl cheamă pe cimpanzeul blond de la Zoo-Băneasa sau a uitat cum se rezolvă o ecuație de gradul nouăşnouă! Dacă eram în locul lui, demult ieşeam la raport.

— De ce nu-l sfătuieşti în sensul ăsta?

— Am s-o fac, pe cuvântul meu. Atunci să văd cum o scoți la capăt. Pentru că eşti o pisăloagă, chestia ți-a rămas din dăscălie, n-ai sănătate până nu scoți untul din om. Şi atunci adio elefanți şi tu, muscă țețe, adio Dobrescule, şi al dracului să fiu dacă n-o să-ți lipsească ție cel mai mult!

— Va fi pentru mine o lovitură grea, dar cu timpul s-ar putea să mă obişnuiesc.

În sfârşit, nu are rost să relatez întreaga discuție. Cert este că după ce am părăsit locuința Olimpiei Dragu, Dobrescu se simțea extrem de nedumerit. În afară de mesajul lăsat de Damian, îl obseda o observație a lui Mişu Postolache întâlnit cu vreo oră mai înainte. I-o comunicase între două uşi. Bietul Tarzan e genul precipitat pe care nu-l poți prinde decât în curent.

— Sunt frizer, dom'le, şi ți-o spun ca profesionist. N-am văzut niciodată până azi cap cu părul făcut măciucă. Îl ştii pe profesorul Munteanu, e aproape chel. Ei bine, alea trei fire pe care le are îi stăteau bârligate. De ăilalți, ce să mai vorbesc...

Îmi vine să râd. Uite ce-l impresionează pe Dobrescu! Tot copil a rămas.

54

— Spune-mi exact cum s-a întâmplat, îl rugă Postolache. Lămureşte-mă odată pentru totdeauna, nimeni nu-i în stare să vorbească limpede.

Fane se holbă. Lăsase totul vraişte, casa descuiată, o cratiță pe foc şi plecase în izmene şi maieu ca să-l lămurească alții ce se întâmplă cu el.

— Întâi a trecut Caracaş.

— Beat?

— Ca de obicei. Avea chef de taifas şi l-am cam repezit.

— Nu se supără.

— Ştiu. Eram pe bina, cu găleata în mână.

— Ce găleată?

Mişu asculta cu urechile ciulite, de nerăbdare se bâțâia de pe un picior pe altul.

— Cu var. S-au coşcovit zidurile, am dres tencuiala...

— Lasă asta! L-ai repezit deci pe Drojdioară? Şi?

— Păi da...

Fane îşi rostogolea ochii. Părea zdruncinat bine.

— Păi ce?

— Păi asta e, dom' Mişu! După două minute m-am uitat jos şi mi-a venit amețeală. Veterinarul stătea de vorbă cu o arătare verde.

— Ce fel de arătare? Omul clipi aiurit.

— Nu v-am spus? Verde.

— Verde, verde! se enervă Mişu. Ce impresie ți-a făcut?

— Drojdioară?

— Aşi! Damian.

— Era Damian? Aoleu!

— Dumneata ce-ai crezut?

— Că-i stafie. Țoale verzi, muian verde, Doamne fereşte!

Începu să tremure. Frizerul îl luă cu duhul blândeții:

— Bre, nea Fane, eu te cunosc, pariez că în clipele alea erai singurul din oraş cu picioarele pe pământ.

— Nu. Eram pe scară.

— Dă-o naibii de scară! Ce-ai făcut când l-ai văzut?

— Mi-a venit amețeală. Am dat să-mi fac semnul crucii şi am scăpat găleata. Veterinarul râdea.

— De ce râdea?

— Cred că de ăla. Din verde ajunsese alb.

— Alb.

— Păi dacă varul era alb, cum naiba să se facă? Albastru?

Nările frizerului fremătau. Mirosea aici o descoperire importantă. Toanta aia tânără, poeta, înşirase în tot oraşul că dăduse ochii cu un gangster alb şi pe deasupra mascat. Problema dezlegată — oricum se ieşea din sfera miracolului — îl umplu pe Postolache de fericire.

Restul întrebărilor le puse de mântuială. Necunoscutul dispăruse după ce-l pocnise întâi eficace pe Drojdioară. Un cnocaut corect. Fane nu-şi dădea bine

seama ce anume îl determinase să ia o atitudine atât de categorică, însă Mişu îşi închipuia că-l cunoaşte bine pe veterinar. Era în stare cu glumele lui şi intervențiile lui prosteşti să scoată din fire şi un arhanghel.

— I-a zis ceva individului?

— Cine?

— Drojdioară.

— Da. De mamă...

— Aha! Vii cu mine la muzeu, nea Fane. Trebuie să le povesteşti şi celorlalți cum şi ce s-a întâmplat.

Omul realiză în sfârşit că nu are ținuta îndeajuns de cuviincioasă.

— Aşa, în izmene?

— Aşa.

— Nu pot, don' Mişu, stai o țâră să-mi pun nădragii.

Se îndreptă spre casă şi frizerul îşi aprinse o țigară. Patrula prin fața curții, năpădit de gânduri. Acum ştia că el, Mişu Postolache, va fi mediatorul hărăzit să realizeze un contact constructiv între cetățenii din P. şi Damian, că poate readuce liniştea în oraş. Că ar fi în stare să o facă la o adică. Gândul îl umplea de mândrie şi în acelaşi timp îi dădea curaj.

Ridică ochii spre cer. „Doamne, fă să-l întâlnesc pe Damian! Să pot sta de vorbă cu el..."

Apoi, inconştient, începu să vorbească singur:

— Atunci să te văd, doctore Morogan! Atunci să te văd, domnule Dunăreanu... Uite ce a izbutit Mişu ăla prostu', Mişu fanaticul...

Cu Drojdioară nu-şi punea minții nici măcar în gând.

Peste drum, la o fereastră, se stinse lumina.

55

Probabil că pe Cătălin, problemele conjugale ale cuplului Popescu l-ar fi lăsat cu desăvârşire rece dacă bunică-sa ar fi fost ceva mai prudentă. De fapt în ce constase gafa?

Discuta prin iarnă cu Iliuță lista invitaților la o petrecere. Profesorul, cu creionul în mână, schițase masa repartizând musafirii în funcție de anumite considerente.

— Lângă Vasiliad aş pune-o pe Atena Dumitrescu. A fost secretarul lui bărbatu-său şi bănuiesc că o să le facă plăcere să stea alături. Au ce vorbi…

Victorița se uita peste umărul lui.

— Pe cine pui în dreapta ta?

— Pe Georgeasca. Urmează Morogan, Mioara Popescu, Dunăreanu…

Doamna Munteanu sărise arsă.

— Te rog, Iliuță, n-am nevoie de scene! Mioara lângă Dunăreanu!. Nu-ți dai seama? Romică ar fi în stare să ne strângă de gât.

— Ce spui, frate! Profesorul îşi ridicase ochelarii pe frunte şi începuse să râdă. Tot nu s-a vindecat de prostiile astea? Zi, gelos ca un maur!

Asta încă n-ar fi însemnat mare lucru, dar Victorița, sesizând dintr-o dată că nepotu-său e în odaie, i-l arătă din ochi lui Iliuță.

Cătălin cunoştea perfect privirea. Plină de miez, însoțită totdeauna de o mişcare caracteristică a bărbiei în direcția sa. Adică „ai grijă, te-aude copilul”.

De-atunci, Cătălin studiase aprofundat problema şi ajunsese la câteva concluzii categorice. Întâi, că Romică se împotriveşte ca scaunul Mioarei să stea alături de al antrenorului, fiind dispus în caz contrar să-şi strângă bunicii de gât. Fenomenul în sine îl cam nedumerea. De ce ar sări la Victorița şi Iliuță şi nu la Dunăreanu, pe care îl ura? Hm, chestia cu ura, Cătălin o înțelegea destul de bine. O încercase pe pielea lui. Îl ura pe Cornel, băiatul farmacistului, din motive pe care nu le-ar mărturisi nimănui, nici ars pe rug ca aia din cartea de istorie. Într-o zi sau alta, se va răzbuna cumplit. Îşi dăduse cuvântul de onoare, iar el unul înțelegea să fie parolist. Dealtfel, Cornel e un „tip imposibil”, aşa spune mămica când e supărată pe cineva şi cere răstită o țigară, deşi tăticu n-are nici o vină, iar pachetul şi bricheta sunt alături pe

masă. Cornel nu numai că e imposibil, dar e şi o nătăfleață îngâmfată. Te scoate din fire numai când îl vezi cum face pe nebunu' cu tricoul ăla al lui. Mare brânză să ai un rățoi pe piept, chiar dacă-l cheamă Donald şi orăcăie când îi dai un pumn!

În sfârşit, Cătălin conchise că esențial pentru investigațiile sale era să descopere ce înseamnă *gelos* şi ce-i ăla *maur*. Aici procedase cu multă abilitate, abordându-l după vreo două săptămâni pe Iliuță, care uitase de mult incidentul.

Simplificând definițiile, Cătălin reținu că maurul a fost un zgârcit intrat în istorie, grozav de supărat pe nevastă-sa, pentru că a pierdut o prăpădită de batistă. Gelozia însă era un fenomen mai complex. Cătălin pricepuse repede pentru că pe bunicul îl trecuseră toate apele explicând. Exact ca atunci când îl întrebase de ce domnul bou nu este soțul legitim al doamnei vaci. În cele din urmă însă se declarase mulțumit de bâlbâielile profesorului, şi trecând de la general la particular, izbuti să-şi formeze o imagine limpede a relației Romică-Mioara-Dunăreanu.

Dunăreanu era tânăr şi chipeş şi s-ar fi putut ca Mioara să-i facă vânt lui Romică, un urât şi-un slăbănog. Cătălin intui că a descoperit o chestie logică. Mioara ar fi o proastă dacă n-ar opera schimbul. Ar sta el o singură clipă la îndoială să aleagă între trotineta lui veche de doi ani şi bicicleta Diamant a lui Cornel?

Desigur însă că nu la problemele lui Romică se gândea în noaptea aceea stând în pijama pe treptele casei şi jucându-se cu cinci pietricele albe pe care le azvârlea şi prindea în toate chipurile. Bunică-sa era încredințată că doarme dus, în mijlocul menajeriei lui de catifea.

Când îl văzu pe Popescu apărând, ochii îi luciră scurt. Pe Romică îl rodea un singur gând. Nevastă-sa aştepta un bărbat! Îşi închipuia că debandada stârnită de echipa lui Damian poate constitui un prilej admirabil pentru a primi vizite. Şi faptul că însăşi Mioara o recunoscuse, îl

considera drept un act de cinism şi totodată un truc perfid pentru a-l deruta.

În clipele acelea, Romică nu mai dădea doi bani pe gangsteri şi asasini. Nu-l mai interesau intenţiile lui Damian, gradul de demenţă sau concepţia lui despre viaţă. Îi era absolut egal ce avea să se întâmple cu târgul, cu omenirea şi cu mapamondul. Dorea cu străşnicie un singur lucru: să se convingă de infidelitatea Mioarei. Punea atâta sârg în dorinţa lui, încât îţi venea să crezi că asta l-ar face un om fericit.

Cătălin se ridică în picioare şi îl salută frumos, aşa cum îl învăţase Victoriţa.

— Bună seara, domnule Popescu. Ce mai faceţi?

Romică n-avea chef de conversaţie şi ar fi trecut ca un bolid înainte, totuşi reverenţa băiatului îl obligă. Îi trecu distrat degetele prin ciuful blond mormăind:

— Bine, mulţumesc. Tu? Cum o mai duci?

— Mă cam plictisesc.

— Ţţţţ! Extraordinar! se miră aiurea Popescu, privind încordat geamurile Mioarei. De ce te plictiseşti, drăguţă?

— Bunicul mi-a interzis *categoric* să ies din curte de când a apărut domnul Damian. I-e frică să n-o păţesc.

— Ţie nu ţi-e frică?

— Nu. Cătălin îşi examină vârful pantofilor: Pe bunica o doare capul şi m-a trimis afară. Îi face rău *tapajul*... Stau aici singur de două ceasuri.

Îi strecură o privire subţire, apoi îşi coborî pleoapele scăpând un suspin. Romică deveni brusc atent.

— De două ceasuri spui?

— Îhî! M-am uitat la oameni cum trec pe stradă, unde se duc...

Romică începu să calculeze febril cum l-ar putea trage de limbă. În două ore, băiatul văzuse desigur lucruri interesante. Cătălin însă părea dispus să-l ajute singur.

— Nu ştiu de ce, nimeni nu are timp de mine astăzi.

— La cine te gândeşti, dragul meu?

Împrumutase un glas despre care îşi închipuia că e afectuos. Romică Popescu, prietenul copiilor... În

realitate, copiii nu-l interesau deloc şi bănuiala lui intimă era că până la cincisprezece-şaisprezece ani, sunt debili mintali. Ştiu să spună în ce clasă sunt şi dacă au profesor conştiincios de istorie, când a domnit Mircea cel Bătrân.

— Adică... cine n-a mai avut timp de tine azi?

— Păi bunicul, bunica... Făcu o pauză: Domnul Dunăreanu...

— Antrenorul?

Ochii lui Romică scoteau scântei. Cătălin clătină capul.

— Nu m-am supărat, am înțeles că se grăbeşte.

— Unde se grăbea?

— Nu mi-a spus. A intrat în curtea dumneavoastră.

— Cum?!

— Pe poartă. A deschis-o şi a intrat.

— Era lumină afară?

— Nu. Se înserase. De-abia l-am recunoscut. Nu ştiu de ce se furişa.

— Se furişa?! Şi?

— Şi ce?

— Ce s-a întâmplat după aia?

— După aia, nici tanti Mioara n-a mai vrut să stea la fereastră. Ştiți, mai discutam una alta. Ne distram de minune împreună...

— Ascultă, băieţaş! Te-ai uitat bine?

— Cum adică să mă uit bine?

— Eşti sigur că Dunăreanu a intrat la neva... Vreau să zic, la mine în casă?

Cătălin ridică din umeri.

— Eu ştiu că a intrat în curte. Tanti Mioara a închis geamul şi a tras perdelele.

— A închis geamul şi a tras perdelele?!

— Ați obosit, domnule Popescu? Aşa gâfâie bunicul când dă cu aspiratorul.

Inima lui Romică bătea să-i spargă pieptul. Intră în curte, cu părul făcut vâlvoi. Cătălin îşi frecă mâinile încântat.

Vecina Liei Georgescu era o persoană fără vârstă, cu ochi tulburi albaştri şi un păr roşu care înflorea nimb în jurul capului. Printre buclele sărace se întrezărea perfect conturul craniului, însă, din motive necunoscute, femeia refuza să poarte perucă. Dimpotrivă, frecventa asiduu coaforul, iar la ea acasă era imposibil s-o vezi până la cinci după-amiaza fără bigudiuri — metalice, subțiri cât o macaroană şi aducând a instrumente de tortură — peste care lega un voal violet. Chipul, tipic sepulcral, era moale, fără contur precis, de un alb umed. Mulți din oraş evitau s-o privească în față.

Trăia din expediente. Dintre toate, cel mai rentabil rămânea ghicitul în palmă, cărți şi aburi de cafea. Nimeni nu s-a plâns vreodată că în P. naivii ar fi dispărut cu desăvârşire... Îşi ascundea îndeletnicirea sub firma unor lecții fictive de limbi străine. O chema de fapt Elisabeta. Din considerente de ordin comercial, profesa sub un nume mai exotic: Aprilia.

Când se plictisea, diriginta poştei o invita la o prăjitură şi un şpriț de vin cu pepsi. Cărturăreasa îşi întindea cărțile iar Lia o asculta cu acelaşi zâmbet înfipt în colțul buzelor. „Nu cred o iotă, dar ce spui mă distrează grozav”.

Atena Dumitrescu, în schimb, îi acorda credit total. Constatase că Aprilia vorbeşte curent două limbi străine şi de aici, urmând o logică nedesluşită, ingerase fără să crâcnească toate celelalte poveşti. Ghicitoarea îşi inventase o biografie extravagantă. Cea mai mare parte din întâmplări se consumau în peisaje stranii: peştera unui schimnic autohton — mult mai târziu avea să afle că tipul era căutat de miliție pentru proxenetism — corăbii de contrabandişti, chilia unui călugăr benedictin sau un palace din Las Vegas.

Doamna Dumitrescu îşi dăduse de câteva ori în cărți şi o coincidență bizară plus anumite rotunjiri inconştiente o determinaseră să creadă orbeşte în profețiile cărturăresei. De aceea nu consimțise niciodată să-şi arate palma. Accepta doar prevestiri în legătură cu viitorul

apropiat, adică atât cât pot desluşi cărțile. În palmă însă era încrustat destinul. O cuprindea spaima numai la gândul că i s-ar putea dezvălui o perspectivă teribilă.

Stătea în salonaşul Liei, lângă fereastra deschisă, comentând întâmplările din oraş. Deşi era o noapte extrem de caldă, doamna Dumitrescu tremura. Ținea cu amândouă mâinile un pahar de ceai fierbinte. Inelul subțire cu un opal şi verigheta zăngăneau pe sticlă.

Ghicitoarea fuma privind-o atent. În general, părea destul de calmă.

— Vă admir sincer. Oricare femeie în locul dumneavoastră făcea un atac de cord.

— Departe n-am fost în orice caz, suspină Atena Dumitrescu. Mă tot întreb câți complici o fi având?

— Ce importanță are?

— Are. Unul sau zece, nu-i acelaşi lucru.

Aprilia clătină din cap.

— Un fapt e sigur. Nu dumneavoastră constituiți obiectivul lor. Mai precis, nu numai dumneavoastră.

— Vrei să spui că...

Ghicitoarea o privi țintă.

— E ciudat totuşi, declară Atena Dumitrescu. Pentru mine, aptitudinile dumitale supranaturale constituie de mult o certitudine. Cum de n-ai prevăzut nenorocirea care se va abate asupra oraşului?

Buzele Apriliei se lățiră. Se vedeau două crocheturi ancorate pe caninii superiori.

— Nu vreau să par interesantă. N-am avut o viziune clară, precisă, dar există un amănunt care m-a izbit chiar de la sosirea mea în această localitate. O viziune tulburătoare. Am meditat ani de zile zadarnic.

— Ce viziune? întrebă sufocată Atena Dumitrescu.

— În sfârşit, e mai bine să nu discutăm.

— Te rog foarte mult să vorbeşti. În asemenea momente-limită, nesiguranța e cea mai rea.

— Vă rog să renunțați.

— Vreau să ştiu.

I se păru pe neaşteptate că obrajii cărturăresei alunecă. Se cutremură auzindu-i glasul uscat.

— Foarte multă lume din oraş a trecut pe la mine. Am văzut deci zeci şi zeci de palme.

— Şi?

— Toate seamănă.

— În ce sens?

— Linia vieții e întreruptă brusc de o întâmplare tragică. Acum ştiu despre ce-i vorba.

Bănuia şi Atena Dumitrescu. Întrebă totuşi, cu inima ghem:

— Ce trebuie să înțeleg?

— Acelaşi eveniment fatal va curma în acelaşi timp viețile multor localnici. Şi toți vor muri în aceeaşi zi.

Atena Dumitrescu simți că-i îngheață sângele în vine.

— Nu se poate! Nu cred! Nu vreau să cred!

Aprilia declară sibilinic:

— Important nu este ceea ce credem sau ceea ce dorim noi să credem. Existăm ființe mizerabile la mersi-ul altor forțe. Ați trecut prin atâtea nenorociri, soțul dumneavoastră a murit când încă erați tânără... V-a întrebat cineva dacă vă convine situația?

„Pe Dumnezeul meu, gândi Atena, aş fi ştiut ce să-i răspund. Dacă aş fi rămas văduvă cu măcar zece ani mai de vreme, viața mea ar fi fost alta astăzi...”

Rosti într-o doară, simțind nevoia să-şi audă glasul:

— Trăim într-o lume civilizată...

— Probabil că nu îndeajuns. Se uita la chipul bătrânei. Devenise alb, buzele îi zvâcneau. Îmi pare rău că am vorbit.

— Aşadar, întreg oraşul în aceeaşi zi...

— N-am zis întregul oraş. Unele persoane.

— Şi dumneata?

— Şi eu, zâmbi Aprilia cu o resemnare care bătrânei i se păru magnifică. Îşi deschise palma şi o împunse cu unghia: Scrie aici.

Doamna Dumitrescu înghiți în sec. Abia mai sufla.

— Şi... eu?

— Nu mă pot declara înainte de a vă vedea mâna. Dar poate e mai bine să n-o văd...

— Cum adică? E posibil să am alt destin? Separat?

— Fireşte. De pildă, unii lipsesc din oraş. Cine ştie ce împrejurări speciale v-ar putea feri de o nenorocire.

Bătrâna ținea pumnul încleştat la spate. Îi era parcă teamă ca ghicitoarea să nu i-l descleşteze cu forța. Simți însă că nu mai rezistă. „Fie ce-o fi! Trebuie să ştiu”.

Îşi deschise brusc palma.

57

Iliuță Munteanu se ciocni aproape nas în nas cu Dunăreanu. Întrebă maşinal:

— Ce faci?

Antrenorul ridică din umeri.

— Potrivit. Aştept chenzina.

Celălalt, neatent, se interesă scociorând întunericul:

— Aici?

— De ce nu? se hlizi Dunăreanu.

— Da, aşa-i... ai dreptate. Ai fost la Popeşti?

Antrenorul îl privi sincer uimit.

— Ce naiba să caut la Popeşti?

— Mă gândeam că întâmplător ai aflat ceva despre Romică Popescu.

— Ce-i cu Romică?

— Nu ştiai? A dispărut. Preciză înfrigurat: Se presupune că cineva l-a luat prizonier.

— Prizonier?! se holbă Dunăreanu. Cine dracu l-a luat prizonier?

— Nu bănuieşti?

— Uite ce e, nene, nu vreau să te jignesc, sunt un tip paşnic, dar am aşa o senzație în organism, că nu-ți prieşte umblatul cu capul gol prin soare.

Iliuță Munteanu cântări detaşarea antrenorului. Se comporta lejer, ca şi cum s-ar fi întâlnit în circumstanțe normale alaltăieri, sau săptămâna trecută. Izbucni iritat:

— Pe ce lume trăieşti?! Oraşul e invadat de bandiți! Au loc ciocniri violente la fiecare pas, suntem în pericol de moarte.

— Nu vrei să te conduc până acasă?

— Trezeşte-te, domnule!

— Bine, bine, las-o aşa!

În P. nu existau prea mulți oameni față de care Dunăreanu să se poarte reverențios. Pe Iliuță Munteanu însă, în general, îl menaja. Îi impuneau vârsta şi calitatea individului. Nu întâlnise încă un bărbat mai cumsecade. De data asta însă, simți că nervii îl depăşesc.

— Formidabil!

— Aşa gândesc şi eu.

— Ăsta nu mai e oraş, e ospiciu! Ce bandiți? Ce pericol? V-ați sonat?! Scuturați-vă, neică! N-o țineți aşa asupra nopții!

— Într-un fel, ai dreptate. Va fi o noapte grea. Îl măsură lung. Vasăzică dumneata pui la îndoială mărturiile unor oameni de bună credință.

— Îhî!

— Contrazici un oraş întreg!

Profesorul nu fusese în viața lui atât de enervat. Emoțiile acumulate răbufniră acum la suprafață cu o violență neaşteptată. Țipă cu o voce strangulată:

— Toți suntem nebuni, toți, martori şi victime, iar dumneata eşti singurul normal. Dumneata şi, bineînțeles, doctorul Morogan. Nu vreau să-ți calific atitudinea. În cel mai fericit caz, m-aş gândi la iresponsabilitate.

Dunăreanu îl examină perplex.

— Ce ți-am făcut, nene? Ce-aveți cu mine? Întâi, se ține limbricul ăla micu' scai de capul meu şi nu pot de răul lui să intru la damă...

— Ai fost totuşi la Popeşti.

— Ce Popeşti?! Care Popeşti?! Ați căpiat? De când o cheamă pe Coca de la CEC, Popescu? Aşa, de simpatie, că stă în curte cu ei? Pe urmă, nu scap bine de puşti, că mă ia bunică-su în şuturi! Ăsta după ce mă stropeşte cu gudron, tot el se supără pe mine. Du-te, domnule, să vezi

cum stai cu Wassermann-ul! Şi dacă vrei un sfat, ia-l şi p-ăla micu'.

— Oraşul e invadat şi dumitale îți arde de idile.

— Cine te-a mințit? Merg pe concret…

Se liniştise. Iliuță Munteanu, în schimb, spumega.

— Conduita dumitale e pur şi simplu revoltătoare.

— Sărutări de mâini coanei Victorița.

— Când toată obştea…

— Adio, tăticu', şi pe săptămâna trecută!

58

Responsabilul noului supermagazin alerga din răsputeri. Abia părăsise localul muzeului şi constatase că e urmărit. După viteză şi călcătură — caldarâmul părea atins de picioare de pisică — înțelese că hingherul e unul din mercenarii lui Damian. Când trupul îi fu inundat într-o lumină țâşnită brusc din întuneric, în mintea responsabilului nu mai stărui nici un dubiu.

O luă la goană, înnebunit de frică. Traversă Corso şi încercă să-şi deruteze adversarul sărind un gard scund de piatră. Avea certitudinea că celălalt e la un metru în urma lui. Continuă să alerge iepureşte, fără să privească înapoi. Nimici un rondou de trandafiri, nimeri cu capul într-o frânghie plină de rufe puse la uscat, nu se lăsă însă demobilizat şi, descotorosindu-se greu de un maieu, un ciorap şi o pereche de izmene ude, ajunse în spatele clădirii. Cunoştea casa, un cub de piatră galbenă, construit de Ionescu, proiectant la uzină. De zid era rezemat un butoi.

Responsabilul avusese toată viața idei strălucite. Nu ezită deci şi sări înăuntru. Zeama de varză se revărsă ştiințific, în conformitate absolută cu principiul lui Arhimede.

59

Încă cincizeci de centimetri şi avea să ajungă la liman. Vlad Şoimu, directorul bibliotecii şi preşedintele

cenaclului literar, îşi simţea spinarea ferfeniţă, muşchii picioarelor, arcuri solicitate la maximum, gata să cedeze.

Cățăratul îi luase mai mult de un ceas, procedând în felul următor: îşi rezemase şalele de piatra colțuroasă a puțului, apoi ajutându-se de mâini şi picioare îşi săltase puțin câte puțin trupul.

Gâfâind, încleiat tot de verdeață vâscoasă, izbuti în sfârşit să-şi agațe palmele însângerate de buza fântânii. Respiră adânc, dând ochi cu priveliştea familiară. Strada era liniştită.

Fane, gospodarul care scăpase găleata cu vopsea în capul necunoscutului îmbrăcat în verde, se furişa spre casă. Inițial, voise să meargă la muzeu, cu frizerul, dar fără a fi un bărbat cu multă imaginație, ghicise cam ce-l aştepta şi se răzgândise.

Urlete, tevatură, zvonuri contradictorii. Dacă un Mişu Postolache, insul cel mai informat din târg, nu izbuteşte să-i explice ce se întâmplă la o adică şi de ce s-a smintit o lume, ce să-i mai descâlcească proştii ăilalți?!

I se făcuse şi foame, „să mănânc un bou, auzi? un bou!" şi acesta i se părea un motiv mai mult decât justificat ca să se întoarcă în bătătura lui, să-şi vadă de necazurile lui.

„Mănânc zdravăn şi p'ormă mă culc. N-au decât să se bată în capete şi fără nea Fane..."

O privelişte ciudată îi tăie respirația. Din fântâna lui Vodă Grigore ieşea un cap. Sub reflectorul puternic al lunii, țeasta avea un luciu metalic. Fane, stupefiat, încercă o revelație. Bandiții ăştia ai lui Damian nu se ascundeau în târg cum îşi închipuiau fraierii de la muzeu, ci sub pământ. Îşi aminti de un film american, poate franțuzesc, în care gangsterii spărgeau o bancă ajungând în pivnițele ei prin rețeaua de canale. „Ete, dom'le! îşi zise nu fără oarecare admirație, se deteră dracului şi ai noştri! Au deprins ceva tehnică!" Fane nu stătu nici o clipă la îndoială. Smulse o ulucă din primul gard şi se apropie pe nesimțite de fântână.

„Las' că-ți arăt eu!"

Îşi suflecă mânecile, scuipă în palme, apucă zdravăn uluca cu amândouă mâinile şi izbi odată în numele tatălui.

Capul pieri instantaneu. Fane râse încântat şi înjurând minuțios şmecherul subteran, se lăsă pe iarbă hotărât să aştepte toată viața lângă fântână.

În fundul fântânii, cu apa până la bărbie, Vlad Şoimu se întrebă năuc:

„Ce naiba mai fu şi asta?”

Trase adânc aer în piept şi începu din nou să se cațere.

60

Olimpia Dragu înțelese că o lasă puterile. Ştergând zidul alunecă moale pe o bancă. Vedea chipurile celorlalți ca prin ceață şi îşi apăsă puternic pleoapele la rădăcina ochilor. Ca totdeauna când era tulburată sau emoții prea puternice frângeau monotonia zilelor searbăde, simți nevoia covârşitoare să doarmă. Gândul însă că ar putea-o cuprinde somnul aici, între atâția străini, o oripila. Se ştia penibilă în intimitate, dizgrațioasă până la repulsiv încă dinainte de a fi împlinit treizeci de ani, şi nu acceptase niciodată să împartă cu altcineva o cameră. La hoteluri plătea voluntar al doilea pat, evita stațiunile aglomerate, sforăia — şi pe acesta îl considera drept amănuntul cel mai vulgar al personalității ei — asuda din gros vară şi iarnă, lupta din tinerețe cu o colită de fermentație.

De ruşine, o podidiră lacrimile. Se văzuse dintr-o dată aşa cum arăta acum. O prezență dezgustătoare, şleampătă, cu moțul pus pe bigudiuri şi ochii uleioşi din pricina proculinului. Prin papuci i se vedeau degetele şi călcâiele neîngrijite, capotul dubios n-avea nasturi şi era prins în două ace de siguranță, buzunarul descusut spânzura trist ca o ureche de cocker. Pe cel bun, de cinci sute cincizeci de lei, matlasat, îl ținea bine împăturit într-o pungă de plastic pentru situații excepționale care n-aveau nimic de-a face cu vreo sărbătoare. „Doamne

fereşte o boală, chemi un doctor sau trebuie să te internezi de azi pe mâine...”

— Mă duc, spuse ridicându-se anevoie.

Iliuță Munteanu o privi nedumerit şi profesoara preciză:

— Mă duc acasă.

— Ce-ți veni? se interesă Lia Georgescu. Nu ți-a ajuns un şoc?

— Mi-e rău. Trebuie să mă culc.

— Fii serioasă, cucoană! interveni epigramistul. Vine ăla peste dumneata.

Domnul cu papion interveni practic:

— Trebuia înființat un post de prim ajutor. Vezi, la asta nu m-am gândit.

— Te poți întinde aici, propuse Iliuță Munteanu.

Olimpia Dragu scutură violent din cap.

— Hotărât, nu.

— Mda..., făcu Lia Georgescu cercetând-o cu atenție.

Era singura care, fără să fie vreo subtilă, intuia rezervele Olimpiei. Cândva fuseseră destul de intime şi-i cunoştea maniile. Profesoara nu suporta să stea în furou nici măcar la croitoreasă — se îmbrăca de gata — şi nimeni din oraş nu-şi amintea s-o fi văzut vreodată altfel decât cu bluze bine închise la gât şi mâneci lungi.

— E riscant... Foarte riscant, şopti diriginta, nu te sfătuiesc.

Olimpia Dragu dădu din umeri. „Ei şi?”

Trecuseră doar trei sau patru minute de atunci? Acolo, pe banca lustruită avusese revelația. Straniu, în prima clipă nu esența adevărului dezvăluit o năucise ci violența fenomenului, neaşteptatul, acel „dintr-o dată”. Da, dintr-o dată, cu o luciditate şi un bun simț care nu-i erau proprii, cuprinsese coordonatele reale ale unei vieți mărunte, fără sens, egoistă şi avară, consumată între cataloage şi consilii pedagogice, unde socotindu-se dreaptă şi incoruptibilă se dovedea doar meschină şi intolerantă. Îşi revăzu vacanțele lipsite de bucurii — era singura din cancelarie fericită când se reluau cursurile —

duminicile triste, neînsufleţite nici măcar de trilul unui apel telefonic, casa pustie, unde poştaşul nu suna niciodată. Ultima scrisoare o primise în ‘55. Un fost elev, care pe patru pagini aşternute strâns îi comunica opiniile lui despre un dascăl cu certă vocaţie de gâde. „Crudă, tiranică, lipsită de orice trăsătură umană”.

Simţindu-şi picioarele moi, îl căută din ochi pe Vespasian Duma.

— Tu nu vii?

Stăteau aproape, îi despărţea o singură casă. Albinosul îşi scutură atât de prompt mâinile şi capul, încât Lia Georgescu, în ciuda încordării, nu-şi putu stăpâni un surâs.

— Nu înţeleg să-mi asum riscuri inutile. Ăia sunt înarmaţi şi puşi pe masacru. Eu n-am nici măcar o praştie. Iar la tine e vorba de un moft. Îţi eliberăm o bancă, poţi să te culci foarte bine aici.

Olimpia îşi plecă obosită privirea. Se îndreptă spre ieşire fără să mai audă ultimele cuvinte ale lui Duma.

Domnul cu papion ţâşni în picioare, netezindu-şi reverele hainei.

— Vă însoţesc eu, stimată doamnă. Vă aflaţi într-o ţinută... ăăă specială. Ştiţi, négligé-ul e de natură să învioreze unele naturi mai primitive.

Ipoteza unei Olimpia Dragu asediată de apetituri virile stârni zâmbete ucigătoare. Profesoara le remarcă, dar acum nu-i mai păsa de nimic.

Epigramistul interveni:

— Vezi-ţi, nene, de treabă. Ţi s-a făcut de un spielhosen de brad?

— E ciudat, declară bătrânul, dar constat că foarte multe din cuvintele pe care le folosesc tinerii de azi eu nu le înţeleg. În fine, la revedere domnilor, şi pe curând. Sper să vă aduc veşti interesante.

— Bravo lui! comentă Iliuţă Munteanu. Are curaj.

Epigramistul dădu din umeri.

— La vârsta lui, ai să te crezi şi dumneata Garibaldi sau Jeanne D’Arc.

Iliuță oftă: „Ce meschini sunt oamenii!”

— Rezemați-vă de brațul meu, doamnă.

Olimpia surâse ostenit, aproape recunoscătoare. Nu se simțea sigură pe picioare, avea impresia că în următoarea clipă se va prăbuşi. Contactul cu haina bătrânului îi trezi alt gând dureros. Se afla prima oară la brațul unui bărbat. Părea absurd, de neconceput, dar în cincizeci şi patru de ani, nimeni nu se oferise vreodată s-o ajute — simplă gentilețe camaraderească — nimeni nu încercase dorința într-o noapte viscolită de ianuarie ori seri îmbujorate de mai s-o simtă alături. Un suspin i se smulse de pe buze şi bătrânul o bătu încetişor pe mână.

— Nu trebuie să vă fie teamă.

Profesoara făcea eforturi să se stăpânească. Glasul îi răsună totuşi tremurat:

— Vă mulțumesc... Sunteți nespus de amabil.

— Avem cu toții îndatoriri obşteşti, nu-i aşa... Aerul este într-adevăr minunat... Ar trebui să mă plimb mai mult în cursul nopții... În realitate, moştenim o sumedenie de superstiții... De ce adică să nu-ți faci promenada la miezul nopții sau chiar mai târziu, dacă asta îți spune ceva?

— Poate că aveți dreptate.

Orbecăiau nesiguri pe strada întunecată. Undeva în apropiere cânta un cocoş.

— Scuzați-mă, rosti domnul cu papion. N-am reținut adresa dumneavoastră.

„Nici nu i-am spus-o”, reflectă mecanic Olimpia Dragu.

— Ajungem imediat. Prima stradă după colț.

Bătrânul, în dispoziție filosofică probabil, continuă să mediteze:

— Din păcate, ne cunoaştem foarte puțin unii pe alții. Nu ştiu dacă faptul se datorează unei interiorizări excesive sau altor cauze. Bunicul meu îşi cunoştea toți vecinii pe o rază de cincizeci de kilometri, iar unchiul mare, generalul, numele tuturor subordonaților, până la

ultimul oştean. Eu, şi chicoti amuzat de descoperire, nu ştiu nici măcar cum îl cheamă pe vecinul meu de apartament, deşi locuim de cinci ani împreună. Mă refer la numele cel mic, evident, deşi nici în legătură cu celălalt nu sunt prea sigur. Coroiu? Cioroiu? Sper să nu fi băgat de seamă şi să se fi simțit afectat. Am oroare să fiu dezagreabil, ştiți... Consider politețea drept un factor indispensabil al vieții sociale. Oh, am şi ajuns. Regret, compania dumneavoastră este atât de reconfortantă...

— Vă mulțumesc, şopti Olimpia Dragu.

— Pentru nimic, duduiță, pentru nimic... Ca să mă întorc în centru, trebuie să fac la stânga, nu-i aşa?

— La dreapta.

— A, da... Perfect... Sărut mâinile. Deci la dreapta!

Îşi scoase pălăria şi se îndepărtă pe picioare lungi, uscate, puțin nesigure. Olimpia Dragu îl urmări cu privirea. În capătul străzii, domnul cu papion ezită câteva clipe, apoi o luă la stânga.

Zvon de glasuri opri inima profesoarei. Se agăță de ulucile gardului, lipind umbra unui stejar.

Doi necunoscuți trecură aproape în goană prin fața ei, fără s-o observe.

— Hududaia trebuie să sară în aer la fix! Vezi cum o suceşti. E chestie de secunde.

— Sunt mulți elevi înăuntru?

— Vreo optzeci... Fii atent, după aia...

Restul cuvintelor se topi în întuneric. Olimpia Dragu, îngrozită, îşi duse mâinile la gât.

„Au dinamitat liceul!”

61

Responsabilul supermagazinului oscila între două hotărâri: să scoată capul din butoi pentru a putea respira, înfruntând riscul unui glonț sau, mai autohton, al „descăpățânării”, (banditul îl căuta printre poloboace) sau să moară într-un mod mai puțin obişnuit: înecat în zeamă de varză.

Paşii individului se auzeau distinct în apropiere. Respiră adânc şi se scufundă.

Responsabilul era cunoscut pentru ideile lui absolut geniale, care-l străfulgerau totdeauna când intra la apă. Şi de astă dată soluția țâşni limpede. Pipăi vrana butoiului şi, după câteva încercări disperate, reuşi să împingă cepul.

62

Mircică Panait, cel mai puțin chipeş bărbat din P. — în comparație cu el, localnicii îi considerau pe Postolache şi pe Romeo Popescu adevărați artişti de cinema — se întorcea cu sufertaşul gol de la mătuşa lui, o doamnă în vârstă, care de câțiva ani nutrea un interes modest pentru tot ce se petrecea în jurul ei. Conversa mai ales cu persoane de mult dispărute, având avantajul de a nu fi contrazisă niciodată. În două cuvinte, ducea o viață liniştită, plină de demnitate, închinată meditației asupra trecutului, curat ca lacrima după cei douăzeci şi cinci de ani petrecuți prin diferite penitenciare pentru atac la drumul mare. Cunoştințele ei presupuneau că ar fi ajuns la concluzii importante, dar din discreție nu le împărtăşea nimănui. Nu însă despre ea este vorba.

În legătură cu Mircică Panait, doctorul Morogan, care avea o vocație certă de a prospecta cu tot dinadinsul răul în cugetele semenilor săi şi talentul special de a-l descoperi, obişnuia să afirme:

— E mai mult caraghios decât urât. Când îl vezi, începi să râzi. Te simți prost, pentru că bietul Mircică ştie de ce râzi, dar asta te determină, oricât de puțin pervers ai fi, să râzi şi mai al naibii. Are cam un metru jumătate şi un nas pentru un bărbat de trei ori mai înalt. Partea neplăcută este că nasul ăsta se vede de pretutindeni. Cum să mă exprim ca să înțelegeți?

— Obişnuit, dragă, uneori mi se întâmplă să mai pricep câte ceva, replicase Drojdioară.

— Te făleşti…

— Dacă ipoteza îți aduce vreo uşurare, n-am nimic împotrivă. Oricum chestia nu-i esențială. Bagă textul mai departe, flăcău!

— Din orice parte l-ai privi, continua medicul vag amețit, chiar şi din spate, îi vezi castravetele ăla afurisit. Deştepții din oraş pretind că poți agăța pe el comod cinci umbrele. În fine, nu ştiu cine naiba l-a mințit că i-ar sta bine cu mustață. Numai că nenorocitul nu s-a mulțumit cu orice mustață, a vrut una fâlfâindă. Acum, când te uiți la el, ai impresia că nasul ăla e gata să zboare. Restul nu mai contează, sunt amănunte pe care le-ai putea trece cu vederea dacă nu eşti prea pretențios. Urechi pleoştite, pantofi numărul 44 şi mâini puțintel cam lungi. Poate ridica ceva de jos fără să se aplece.

— Sexy gagiul! se hlizise veterinarul. Ce dracu nu pricep e cum de nu l-am întâlnit niciodată.

— Nu bate cârciumile.

— Deci, *un pauvre* ipochimen, neinteresant.

— Depinde din ce punct de vedere priveşti problema. Bărbatul e un înger, aş putea să vorbesc o săptămână despre sufletul lui. Singura chestiune care contează la urma urmei cu adevărat.

— Dacă zici mata, coane...

— Aşa este.

— Mă scuzi, doctore, dar tare mi-e teamă că te înşeli. Floarea de cartof — dacă o încurc te rog să mă corectezi, botanica nu-i partea mea cea mai tare — floarea de cartof, ziceam, dă un fruct bogat în vitamine şi altele asemănătoare. Şi totuşi, ne dăm în vânt după lalele, punem în glastră crizanteme, suntem fericiți când înfloresc bujorii. Unde-i logica? Având de ales între diriginta poştei, harnică, excelentă gospodină, dar cu aspect de tambur major şi Mioara Popescu, pe care n-o interesează nimic şi nu-ți deosebeşte aspiratorul de un turboreactor, în schimb arată aşa cum arată, câți bărbați din târgul ăsta ar alege-o pe Lia Georgescu pentru calitățile ei?

— Ți se pare normal?

Drojdioară îşi turnase un pahar plin.

— Tăticu, nu eu am făcut lumea, toată şmecheria e s-o iei aşa cum se prezintă, poză neretuşată. Fiindcă tot suntem la pilde… Cunoşti ființă mai pură, mai al dracului de virtuoasă, mai harnică şi mai intransigentă decât Olimpia Dragu? Eşti liber, neînsurat, văd că apreciezi calitățile „fundamentale”. De ce n-o ceri în căsătorie? Sunt gata să aranjez trampa, n-ai decât să spui un singur cuvânt, fac rost de vin şi până la ea o țin într-o goană.

Morogan începuse să râdă, grăbindu-se să bată în lemn.

— Poate că ai dreptate.

— Sută în sută, mon cher. Trăscăul îmi face creierii agili. Şi pe chestia că ți-am suflat secretul, mai dă o baterie… Pe urmă discutăm cât vrei matale despre amicul Mircică.

— Domnule, individul e monumental. Se duce în fiecare seară la mătuşă-sa — îl întâlnesc când mă întorc de la contravizită — îi cară de mâncare, îi deretică prin odaie, ba îi face şi conversație un ceas, două, deşi arde de nerăbdare să ajungă cât mai repede acasă.

— Vreo şoricuță nostimă?

— Aşi! E un colecționar pasionat.

— Timbre?

— Dopuri.

Drojdioară se holbase, crezând că n-a înțeles bine.

— Dopuri?!

— Da, domnule, dopuri! De ce n-ar colecționa omul ce-i face plăcere? Ți se par mai inspirați ăia cu fluturii sau cutiile de chibrituri? M-a invitat odată la el. Are o colecție de toată frumusețea. Cepuri de butoi, dopuri de şampanie, dopuri din pluta cea mai fină, dopuri de plastic, cu striații pe orizontală, vertical sau oblic, dopuri lapone şi chinezeşti, dopuri de ploscă şi bidon, ce mai, mii de dopuri! Te şi miri de unde naiba le culege.

— E limpede… Încep să cred din ce în ce mai serios că sunt singurul bărbat normal din urbe.

Mircică Panait, contabil principal la uzina de avioane, intrase în concediu. Îşi petrecuse în mod agreabil dimineața inventariindu-şi colecția şi către prânz se dusese la mătuşă-sa. Nu discutase cu nimeni, aşa că habar n-avea ce se întâmplă în oraş. Bătrâna nu se simțea bine; în consecință, Mircică zăbovise urnindu-se spre casă după ce se lăsase întunericul. E foarte probabil ca la ora aceea, zece, poate unsprezece seara, contabilul să fi fost un bărbat fericit. Primise din Sighetul Marmației, de la un confrate la fel de pătimaş, un lot nou de dopuri şi ardea de nerăbdare să le sorteze. Fredona în gând „Te-aştept diseară-n Cişmigiu", când deodată scăpă sufertaşul şi rămase încremenit. Un tânăr zvelt, cu o puşcă în mână, ştergea zidul locuinței profesorului Munteanu. Sări elastic gărduleţul de piatră încopciat în fier forjat şi dispăru înghițit de întunericul grădinii.

Mircică Panait reacționă spontan şi absolut identic cu ceilalți locuitori din P. care avuseseră şansa unor astfel de întâlniri: o luă la fugă cu părul făcut măciucă.

După socotelile lui, gonise cam zece minute, fără să îndrăznească să se uite în urmă. Când simți că nu mai are suflu, năvăli în curtea lui Tănase, magazioner la cantina liceului, şi se ascunse după coteţul de găini.

Tănase stătea la pândă. În mai puțin de două săptămâni îi dispăruseră un cocoş, patru puici pestrițe şi o rață. Investigațiile civilizate printre vecini, care se soldaseră cu patru coaste rupte şi trei perechi de ochi învinețiți, nu-l duseseră la nici un rezultat şi ajunsese la concluzia că hoțul trebuie prins în flagrant delict. Voia de fapt să-i spună câteva cuvinte, bine simțite, iar după opinia multora, omul n-avea pretenții nesăbuite.

Ciuli urechea. Cineva sărise în curtea lui. Nici măcar nu se ferea.

— Uite al dracului! bombăni. Intră aici ca în târla lui taică-său!

Îl aşteptă să se apropie de poiată.

Dintr-o dată, Panait se simți înşfăcat de ceafă şi înainte de a avea timp să spună frumos bună seara, încasă doi pumni îndesați în cap. Aceasta, după cum avu prilejul să constate imediat, fusese doar o introducere amabilă. Primi atenții la fel de duioase în burtă, plex, ficat şi rinichi. Cel mai greu însă pricepea Mircică interesul pătimaş al duşmanului pentru urechea lui. Ținea cu tot dinadinsul să i-o smulgă şi, judecând după intensitatea eforturilor, magazionerul părea a fi o făptură încăpățânată.

Când scăpă cu chiu cu vai din mâinile namilei, Mircică nu se simțea mai lămurit ca la început.

— De-o mai da ăsta iama în găinile noastre, să-mi spui cuțu!

Tănase îşi freca brațele satisfăcut.

Nevastă-sa şterse farfuria şi o băgă în raft. Nu era o femeie din cale afară de curioasă. Deşi auzise zgomot în curte, nici măcar nu se apropiase de fereastră. Întrebă într-o doară:

— L-ai recunoscut? Cine era?

— Alain Delon. Ăla frumosu' de la contabilitate. Ai fi zis?

— Nu.

— S-o umfle pe moțată, auzi? S-o umfle pe moțată!

— De...

— Uite, uite aşa se uita la ea! Fă, tu n-auzişi ce zisei?

— Am auzit.

— Dar n-a mai apucat tâlharul.

— Dacă n-a apucat e bine.

— Mama lui de pezevenghi! Acu' îl săturai. Când i-o mai arde de friptură pe gratis să-mi spui...

— Ştiu, îl întrerupse nevastă-sa căscând, cuțu!

63

Romică Popescu reflectase prea multă vreme la clipa când se va încredința în sfârşit de infidelitatea Mioarei pentru ca să nu ştie cum trebuie să procedeze. După ce-l abandonă pe Cătălin, începu să alerge. Ajuns însă în

apropierea casei îşi domoli paşii, încercând să calce fără zgomot. Privi ferestrele întunecate, cu inima străpunsă de un sfredel. Apăsă uşor clanța. După cum se aşteptase, uşa era închisă.

Romică se strecură în hambar. Pregătise de mult o scară. O scoase cu uşurință şi fără cel mai mic zgomot, o rezemă de zid şi urcă treptele agil ca o pisică, spre admirația lui Cătălin care-i urmărea exhibițiile cu o curiozitate pur tehnică.

Păşind atent pe olane, Popescu ajunse la ferestruica podului lăsată totdeauna deschisă în vederea aceluiaşi scop: înlăturarea obstacolelor din drumul spre descoperirea adevărului material. Etapele itinerarului corespundeau matematic cu ceea ce preconizase de ani de zile. Îşi trecu picioarele peste pervaz şi dispăru înăuntru.

64

Nu încăpea nici o îndoială. În fața ei, la mai puțin de doi metri, în cămară, se afla un bărbat necunoscut.

Victorița Munteanu îşi astupă gura cu palma, oprindu-şi țipătul. Banditul stătea întors şi, după toate semnele, habar n-avea de prezența bătrânei.

Se auzea doar un gâlgâit constant, greu de identificat. Omul părea că ține capul pe spate în timp ce brațul puternic, îndoit din cot se ridica încet. Se răsuci uşor şi Victorița avu posibilitatea să constate stupefiată că individul consumase toată sticla de şliboviță păstrată pentru gripele lui Iliuță.

65

Mircică Panait nu era ceea ce se numeşte în mod cotidian un tip slab de înger. Există martori demni de toată încrederea care l-au văzut descurcându-se bărbăteşte în situații grele. De pildă, atunci când s-a trezit cu un şoricel în cadă. Oricare în locul lui se urca pe masă, telefona la pompieri, sau găsea un truc asemănător. În definitiv, totul e în funcție de fantezie. Mircică, mai original, astupase baia cu o scândură şi nu mai dăduse

pe-acasă până când vecinii nu-l încredințaseră că lighioana capitulase.

Incidentul cu Tănase însă, îl descumpănise în asemenea măsură încât îi era imposibil să-şi reamintească itinerarul parcurs. Ştia doar că sărise trei garduri, lăsând o mânecă într-un boschet de mărăcini şi că pierduse cu acelaşi prilej toți nasturii. Acum, îşi ținea pantalonii cu amândouă mâinile încercând să ghicească a cui era curtea în care nimerise. Un câine dezvoltat şi posac din fire îl lămuri. Se afla printre acareturile lui Vlad Şoimu, preşedintele cenaclului literar. Saltul dulăului îi stimulă apetitul pentru sport. O rupse la fugă sărind cu capul înainte peste zidul curții.

Abia dincolo, în vreme ce încerca să-şi pună gâtul într-o poziție cât mai normală, înțelese că bilanțul se prezenta dezastruos. Pantalonii lui de duminică rămăseseră între dinții câinelui.

66

Mai târziu, când Atena Dumitrescu găsi vremea să se gândească în linişte la întâmplările prin care trecuse, trebui să admită că noaptea aceea cumplită, cu suita ei de şocuri, îi prinsese bine.

— Un adevărat test, draga mea, îi mărturisea ulterior Liei Georgescu, la care n-aş fi îndrăznit niciodată să mă supun. Pot să te asigur de un lucru. De-atunci, mă simt mult mai bine şi sunt dispusă să privesc viața dintr-un punct de vedere optimist. În realitate, dacă aş fi fost atât de bolnavă pe cât susțineau medicii, nu aş fi supraviețuit atâtor încercări. M-am convins că inima mea e neaşteptat de fidelă şi dacă se va întâmpla vreodată să mor, cu siguranță pricina va fi alta.

Când se hotărâse cu moartea în suflet să-şi arate palma ghicitoarei, închisese ochii de frică. Aprilia tocmai se aplecase sub masă după pieptănaşul care-i alunecase din păr. Trecuseră clipe lungi şi Atena Dumitrescu nu înțelegea ce se petrece. Simțea doar degetele reci ca gheața ale celeilalte.

În odaie se aşternuse o linişte aţâţătoare. Îşi crăpă încet pleoapele şi înlemni. Aprilia privea cu ochii căscaţi de groază o mână de bărbat, cu transparenţe sidefii, strecurată prin fereastra deschisă. Stătea nemişcată, acoperind palma Atenei Dumitrescu. Aveai impresia că străinul aşteaptă cu mult interes prevestirile cărturăresei.

Bătrâna îşi smulse degetele cu un urlet, apoi nu mai ştiu nimic.

67

Ilarie Ionescu, proprietarul butoiului de varză, se întoarse cu lădiţa de scule. Dibui capacul, îl potrivi, înjură becul ars de sub acoperiş şi fixă cercul.

Ghemuit printre verze, responsabilul noului supermagazin icnea la fiecare lovitură. Nu înţelegea deloc intenţiile lui Damian. Damian sau unul din coechipieri... Îi trecu deodată prin minte că fusese sechestrat în scopuri machiavelice. Aveau nevoie de un ostatec. Cu o luciditate neaşteptată care-i amplifica coşmarul, reflectă că nu există un singur ins în P. dispus să dea măcar o sută de lei pentru eliberarea lui. Iar preţul era desigur fantastic.

„De ce dracu o fi căzut măgăreaţa tocmai pe mine?" Loviturile încetară. Responsabilul aştepta cu gura plină de varză, fără să sufle. De undeva însă, din străfunduri, răzbătea flăcăruie timidă, un sentiment de mândrie legitimă. Pesemne că el, responsabilul supermagazinului de pe Corso, era un personaj mai important decât îşi închipuise...

68

Intermezzo amuzant — nu-s nici zece minute — cu Drojdioară. M-am înţeles cu Dobrescu să patrulăm separat. El în partea de nord a oraşului, de la fostul sanatoriu al profesorului Miclescu până la liceu; şeful de post îşi face runda în perimetrul sudic cu punct terminus — motelul, eu supraveghez centrul.

Veterinarul se iveşte pe neaşteptate. Merge prin mijlocul străzii, titubează — cum spun franţujii — are pălăria dată pe ceafă şi în general, după dezinvoltură şi fluieratul plin de avânt, se simte formidabil, nu s-ar schimba nici cu împăratul Japoniei.

Mărturisesc cu toată sinceritatea, smintitul ăsta de Drojdioară mă distrează.

— De ce naiba îi simpatizăm pe cei mai păcătoşi? mă întreba deunăzi acelaşi coleg — un om foarte cumsecade dealtfel — care nu e de acord cu stilul meu de anchetă.

Fac o paranteză. Apreciez din suflet virtutea, principialitatea, oamenii intransigenţi. La rândul meu însă mă întreb, de ce? De ce oamenii ăştia încetează practic de a fi oameni? Devin intoleranţi, fără umor, îşi fac parcă o plăcere din a fi dezagreabili, de a strica viaţa celorlalţi. Ah, nu! Relaţiile mele cu Dobrescu se înscriu pe cu totul alte coordonate. Sunt dascăl, e învăţăcel, nu-i pedagogic să-mi manifest în chip necenzurat entuziasmul sau indulgenţa, sunt obligată nu arareori să-mi camuflez zâmbetul. Cred că totul e în funcţie de doză. Şi încă ceva! N-ai decât să fii intransigent cu tine însuţi, să te supui celor mai severe canoane morale, trebuie să te arăţi însă considerabil mai îngăduitor faţă de păcatele celor din jur. Şi mai ales, să nu uiţi să râzi. Să nu mă întrebe nimeni dacă am întâlnit vreodată asemenea oameni formidabili…

Mă întorc la Drojdioară. Dezaprob categoric modul lui de viaţă. E un beţivan afurisit, vorba Olimpiei Dragu, o pildă negativă pentru obşte, dar ştiu că nu-i ticălos. În ultimă analiză, îl priveşte ce face cu ficatul lui, esenţial mi se pare că n-ar fi capabil de cea mai mică răutate. Cu ce mă dezmiardă că X e abstinent, face gimnastică jumătate de ceas în fiecare dimineaţă, duce o „viaţă raţională”, se culcă imediat după telejurnal şi îşi achită primul întreţinerea la bloc, dacă ştiu că n-ar împrumuta — împrumuta, nu dărui — zece lei unui vecin aflat la ananghie?

— L-ai da de exemplu copiilor tăi?

Amicul mă pândea — discutam despre un caz asemănător, departe însă de performanțele veterinarului — încredințat că m-a vârât în încurcătură. Nu sunt o femeie din cale afară de sinceră, dar când mă simt strânsă cu uşa, prefer adevărul unei minciuni inabile.

— Nu.

— Ai văzut?

Am recurs la o replică ieftină, numai ca să nu tac.

— Pentru că nu am copii.

Amicul s-a strâmbat disprețuitor:

— Astea-s răspunsuri prefabricate. Hai s-o lăsăm baltă! Suntem amândoi prea bătrâni ca să ne mai păcălim unul pe altul.

De obicei aluziile la vârstă mă crispează. E ciudat, nu? Eu, Minerva Tutovan, celibatară convinsă, care nu mi-am cumpărat în viața mea o cutie de pudră, habar n-am dacă se poartă tocuri cui sau opinci, ruj alb ori indigo şi mă uit în oglindă o dată la un trimestru, nu-mi place să spun câți ani am. Nu trebuie să fii cititor în stele ca să ghiceşti de ce. După ce grecii — grecii cei vechi, bineînțeles — au tras obloanele şi au stins firma acum două mii de ani, bătrânețea a ajuns să fie considerată o maladie ruşinoasă. E mai mult decât o mentalitate, o filozofie. Dovadă că nu mă înşel, dinaintea celor care fredonează refrenele senectuții nu se mai foloseşte adjectivul „bătrân”, ci îndulcitul „vârstnic”.

Spuneam că orice referințe la vârstă mă indispun. Dacă mă prefac că nu le bag în seamă, alunecând nepăsătoare şi rece, este ca să nu dau satisfacție. Nu uit însă niciodată să păstrez o săgeată în tolba mea, pe care o voi slobozi din arc la momentul potrivit.

— Câți ani ai? Treizeci şi şapte? Treizeci şi opt?

Întrebarea m-a muiat numaidecât. Dacă amicul socoteşte o femeie de treizeci şi şapte de ani bătrână, îl priveşte. Faptul însă că mă crede cu aproape cinci ani mai tânără rămâne un compliment şi i-am zâmbit aşa cum îmi închipui eu că-mi stă bine.

Bizar, când îi surâd la fel lui Dobrescu, o ia la goană. Nu-i elucidant. Băiatul a avut reacții originale de când îl cunosc. Nu mi se pare de pildă normal să nu guşti savoarea plină de miez a unei integrale... Da, ăsta-i Dobrescu. Dar, vorba aceluiaşi amic pe care am ajuns să-l citez ca pe clasici, cândva o să-i simt lipsa.

Surprind următoarea discuție între Drojdioară şi Fane, un individ cumsecade care lucrează la cooperativa de încălțăminte. Când am trecut prin fața casei lui, acum o oră, am constatat, că tocmai zugrăvea fațada. Mă trag la umbra unui castan şi ascult cu amândouă urechile Reproduc textual:

— Ce faci, domnule? se interesează Drojdioară.

Fane duce degetul la buze.

— St! Păzesc fântâna.

— Ai auzit tu de vreunul care vrea s-o fure?

— Mai încet. Pe aici ies nasoii ăia de-au speriat lumea. Cum îi văd, pac! la bilă.

Ochii veterinarului se dezvoltă, caută pârtie.

— Încă unul scăpat de la Mărcuța.

— Aşi! N-am fost pe-acolo. Sunt cinci ani de când am rupt-o cu familia. Nu-i mai vizitez.

— Ai toate şansele să ajungeți vecini. Dacă nu cumva... Îşi apropie nasul de gura omului. Ia suflă!

— Pentru ce?

— Suflă, mă, nea Fane! 'Mneata ai apucat calea înțelepciunii.

— Care-i aia?

— Las' c-o ştii! Duce drept în prispa lui Hristache. Ia zi, ce troscăişi? Vodcă? Şliboviță?

— Neam de neamul meu n-a pus picătură pe limbă, don' Caracaş.

— Şi uite unde au ajuns! Ridică exasperat din umeri. Atunci ce-ai cu fântâna, omul lui Dumnezeu?

— Nu pot să vă explic că m-aude, şopteşte Fane.

— Extraordinar! se miră veterinarul. Eu beau şi ăştia se-mbată. Unde zici că s-au ascuns?

— La fund. E unul al dracului de tot. ÎI miruiesc zdravăn şi după juma' de ceas, vine înapoi. Eu cred că-i place.

— Ce-i place, creştine?

— Să-l pocnesc în scăfârlie. Dacă vreți să vedeți, mai aşteptați. În zece-cinşpe minute apare.

— Aha! Şi de câte ori l-ai binecuvântat?

— De patru ori. De-aia zic că-i al dracului.

Caracaş se reazemă de un stâlp. Vorbeşte singur, fără să țină seama de Fane.

— Se întâmplă ceva cu mine. Nu pot să cred că toți sunt dilii şi doar eu întreg. Întâi, îl văd pe ăla verde şi după o clipă alb! Acuma îl găsesc pe unul care face de santinelă la o fântână. Dar l-am văzut cu adevărat? Ălălalt verde-alb există? Nu am năluciri? Beau prea mult, conchide şi se îndepărtează fără să-şi ia rămas bun.

Strict autentic.

Veterinarul se frecă la ochi. Un bărbat alb complet, desăvârşit alb, parcă scăldat în var, se ivise pe neaşteptate în mijlociii drumului. Inima lui Drojdioară începu să bată. Viața era iar frumoasă. O mulțumire fără seamăn îi scălda întreaga făptură. Îşi căută echilibrul proptindu-se zdravăn pe picioare şi se precipită spre individ. Strada moțăia pustie şi Drojdioară întoarse capul să vadă dacă nu exista vreun martor. Când se uită din nou la necunoscut, zâmbetul îi încremeni. Îşi ciupi violent brațul, simțind că pământul îi fuge de sub picioare. În mai puțin de cinci secunde, individul alb devenise negru.

— Unde-i cuvertura?

— Care cuvertură?

— Nu mă agasa. Aia neagră de pluş. Am pus-o pe balcon şi n-o mai văd.

— Probabil că a luat-o vântul.

— Cobor în stradă s-o caut.

Vecinii veterinarului pândeau ca de obicei în spatele perdelei. Drojdioară cunoştea interesul constant al bătrânilor pentru cele şapte cărări ale sale când se întorcea acasă. Un interes mişcător care trăda grija unor suflete generoase pentru soarta aproapelui. De aceea, îi considera cu multă simpatie ca pe unii ce vegheau la fericirea lui.

Le bătu politicos în geam arborând un zâmbet care te putea face să crezi că vine Crăciunul. Fereastra se deschise cu precauție şi două capete clasice de pensionari (vată în urechi, permanentă expresie de neîncredere şi ceva foarte aproape de panică în priviri atunci când sunt brusc interpelați) îl cercetară cu atenție.

— Bună seara, spuse Drojdioară articulând perfect cuvintele. Iertați-mă că v-am deranjat, dar trebuie să verific un lucru.

— Dacă trebuie, desigur.

Vorbise bătrâna. Veterinarul arătă spre scufia de lână verde de pe capul soțului.

— Ce culoare are chestia asta?

— Poftim?!

— E foarte important pentru mine să ştiu ce culoare are tichia dumnealui.

— Roşie.

— Fetrul ăsta verde e roşu?!

— Roşu, repetă femeia. Nu vă simțiți bine, domnule Caracaş?

— Ba da, mulțumesc... Bună seara.

Plecă perplex.

“E limpede, văd culorile pe dos”.

Drojdioară n-avea să afle niciodată că bătrâna era daltonistă.

70

Pe la unsprezece, domnul cu papion şi baston de bambus anunță aferat că probleme importante, care nu suferă amânare, îl obligă să părăsească muzeul. Se va întoarce însă negreşit peste jumătate de ceas.

De fapt, îşi amintise pe neaşteptate că uitase să-şi ia pastila de antinevralgic. Ca toți bătrânii, ținea la obiceiurile fixe. Disciplina severă le dă satisfacții subtile. Printr-o logică destul de liniară, rămâne la latitudinea individului să-şi păstreze sănătatea şi deci să-şi prelungească viața. De aici, automulțumirea care țâşneşte din astfel de fraze: „în fiecare primăvară, de 1 aprilie, încep injecțiile cu iod", sau „orice s-ar întâmpla, marți şi vineri nu mănânc carne. Las stomacul să se odihnească. Dimineața, imediat ce mă trezesc, beau un pahar cu apă, seara, înainte de culcare, un ceai de anghinare etc..."

Întrebat cum se simte, bătrânul cu papion răspundea stereotip: „Excelent, dragă domnule, sau dragă doamnă cutare. Înghit în fiecare zi un antinevralgic şi aceasta îmi păstrează sănătatea. Poftiți? Da, e descoperirea unor eminenți medici australieni. Se ştie pozitiv că au luat-o înaintea americanilor... Scuzați-mă, unde ați găsit măsline?"

Iliuță Munteanu încercă să-l oprească.

— E periculos să vă aventurați pe stradă. Gândiți-vă că până acum au dispărut patru persoane. Din cei care au plecat, nu s-a mai întors nici unul. Până şi autoritățile ne-au sfătuit să nu părăsim clădirea.

Bătrânul uitase că el însuşi semnalase dispariția lui Mişu Postolache. Întrebă picat din lună:

— Dispăruți?! Ce vorbeşti! Cine a dispărut?

Profesorul îi enumeră: Romică, frizerul, Vlad Şoimu, responsabilul noului supermagazin. Domnul cu papion îi cunoştea însă destul de superficial şi nu se simți prea impresionat. Dealtfel, îi plăcuse toată viața să facă numai ce avea chef. Declară cu emfază:

— Mă oblig să cercetez ce s-a întâmplat cu aceste persoane. Dacă voi cădea în mâinile inamicului, presupun că vor fi atât de gentilomi încât să țină seama de poziția şi numele meu. Nu ştiu dacă eşti informat, domnule, dar familia noastră a intrat în istorie. Bunicul,

cuconu Iordache Cucu, a asistat în 1899 la inaugurarea gării din Râmnicu Vâlcea.

Îşi ridică bărbia privindu-l nimicitor: “Iată ce fel de oameni suntem noi!”

„Sorcova, vesela!” conchise Iliuță Munteanu. Insistă totuşi:

— Credeți-mă, cel mai cuminte lucru e să rămâneți aici, împreună cu noi.

Bătrânul afişă un zâmbet plin de superioritate. Îl ciocăni uşor cu bastonul pe umăr.

— Tinere…

Iliuță, care mai era în stare să-şi aducă aminte că-i bunic, şi că în februarie împlinise cincizeci şi nouă de ani, clătină capul lămurit.

— Tinere… Hm, nu s-a inventat încă nimic care să mă determine să renunț, când îmi pun din întâmplare ceva în minte. Am o singură temere, ca nu cumva să confund duşmanii cu prietenii. Am reținut însă că invadatorii poartă uniforme albe şi sper să mă descurc.

— V-o doresc din suflet.

— N-aş vrea să credeți că vă părăsesc în voia valurilor.

— Nici o grijă, spuse agasată diriginta.

— Un căpitan nu-şi abandonează echipajul pe vreme de furtună.

Se auziră şoapte în fundul sălii:

— Ăsta îşi bate joc de noi.

— Da de unde! E sclerozat! Am avut un caz în familie. Când a împlinit 89 de ani, unchiu-meu voia un costum de marinar.

Bătrânul continuă pe acelaşi ton:

— Domnilor, nădăjduiesc să faceți față împrejurărilor şi în lipsa mea.

— Bine, bine…

— Tinere! Bastonul bătrânului poposi din nou pe umărul lui Iliuță Munteanu. Tinere, îți predau comanda! Inimile sus, copii!

Profesorul vru să spună ceva, dar Lia Georgescu, chinuită de o durere de cap atroce, îi făcu semn să-l lase

în plata Domnului. Începuse să se gândească dacă n-ar fi mai bine să plece acasă, să înghită două pastile de luminal şi să nu mai ştie nimic. I se părea că nu mai suportă atmosfera, privirile disperate ale oamenilor, agățate fără nici o nădejde de trupul şi de fața ei, numai pentru că trebuiau să se agațe de ceva.

Domnul cu papion coborî plin de demnitate treptele muzeului, apoi traversă tacticos strada. Era o noapte senină şi, deşi lumina fusese tăiată în tot oraşul, se putea descurca destul de bine.

Ajunse acasă fără nici un incident. Intră în odaia lui, îşi luă hapul orbecăind pe întuneric, zăbovi mutând câte un obiect de colo-colo, apoi îşi aminti dintr-o dată că afară e rece şi îşi înfundă urechile cu două ghemotoace de vată.

În hol, observă că uşa vecinului e întredeschisă. Se apropie tiptil şi rămase perplex. În mijlocul odăii, scăldat în lumina fosforescentă a lunii, contabilul încremenise într-o poziție din cele mai complicate. Semăna în nemişcarea lui cu o minge de piatră.

„Extraordinar! se minună bătrânul îndepărtându-se. Considera că n-are rost să-l deranjeze. Extraordinar! De trei ceasuri tot aşa o ține. Are nervi de oțel! Să ştii că e ceva cu fleacurile astea, yoga!”

Părăsi locuința fără să-şi închipuie un singur moment că individul avea nevoie de ajutor ca să se deznoade.

71

Locotenentul aştepta în camera de gardă. Sora şefă, o femeie subțirică, de vreo patruzeci de ani, apretată, corectă şi impecabilă până în vârful unghiilor, completa cu aer excesiv de preocupat nişte dosare. Ținea buzele țuguiate şi făcea totală abstracție de prezența lui Dobrescu. O simțeai capabilă, muncitoare, serioasă şi imposibilă.

Cercetând-o în linişte, locotenentul încerca să-şi imagineze cam ce fel de existență duce. Era unul din exercițiile preferate ale Minervei oriunde s-ar fi aflat, în tren, într-un restaurant sau sală de aşteptare. Uneori,

intuia câte un amănunt cu o adresă uimitoare şi atunci, față de surpriza manifestată de Dobrescu, figura lui Pinocchio lua un aer indignat: „adică la ce te-ai fi aşteptat, tu, băiete?” Îşi amintea o întâmplare amuzantă, petrecută la Lido. Urmăreau un escroc amestecat într-o afacere de spionaj şi se aşezaseră la o masă, în apropiere. Tipul scosese în lume o gonzesă — era termenul de ultimă oră — cam de treizeci şi cinci, patruzeci de ani, trecută dar nescuturată. Avea o față drăgălaşă, cu trăsături minuscule, părul decolorat şi îmbâcsit de fixativ, o rochie roşie şi un şal alb dantelat. Femeia nu-i spunea nimic şi atenția locotenentului se îndreptase exclusiv asupra partenerului. Minerva îşi subțiase privirea şi începuse să debiteze pe tonul didactic de care nu se putea debarasa:

— Mda... Divorțată, funcționară pe la o instituție de importanță mijlocie. Sunt încurcați de curând, în faza tatonărilor. El o ascultă cu atenția — e gata să vină de-a dura peste masă, îți vine să crezi că-i împărtăşeşte tainele lumii — caracteristică bărbatului care încă nu ştie ce culoare de furouri preferă doamna inimii sale. O văd într-un apartament de două camere cu frigiderul în sufragerie. Are o slăbiciune particulară pentru lucrurile mici. Bibelouri şi bibelaşe, pernițe, garofițe, la cheile şifonierului. Îi plac *déshabillé*-urile vaporoase cu pene şi blană sintetică, pun pariu că are o colecție de papucei cu toc înalt şi pompoane albe, citeşte Magazinul şi dezleagă cuvinte încrucişate...

Locotenentul o asculta sceptic, dând convențional din cap: „Samuraiul are o fantezie nărăvaşă”.

Ospătarul se apropiase neauzit.

— Scuzați-mă... Aveam de lucru la masa de serviciu chiar în spatele dumneavoastră şi v-am auzit. Ați fost la duduia acasă, nu-i aşa?

Minerva începuse să râdă.

— De ce?

— Păi apartamentul arată exact cum l-ați descris dumneavoastră. Stă în acelaşi bloc cu frate-meu. Au avut

anul trecut inundaţie şi tocmai mă nimerisem pe acolo. Am sunat la uşa dânsei, să închidă robinetele...

Morogan se ivi în prag.

— Presupun că ai venit după noutăţi.

Începu să-şi spele mâinile, consultându-şi în oglindă, cu o privire mecanică, chipul bine desenat.

— Cum se simte Graţiela Duma?

Morogan îşi trecu palma peste bărbia proaspăt rasă.

— Dragul meu, nu pot adăuga nimic la buletinul de ieri. Se află într-o fază staţionară. Nu-i nici mai bine, nici mai rău. Tot inconştientă, tensiune mică, puls slab. Am făcut toate analizele pe care ni le îngăduie starea pacientei, dar n-am obţinut nici un rezultat concludent.

Locotenentul îşi privi degetele. Existau persoane în prezenţa cărora, în mod inexplicabil, se simţea fâstâcit. Morogan făcea parte din specie.

— Care este totuşi părerea dumneavoastră?

— Presupun că-i vorba de un şoc. Starea nervoasă nu-mi justifică însă colapsul ăsta din care nu izbutesc s-o scot de peste douăzeci şi patru de ore. Mi-am consultat şi confraţii. Manifestă aceeaşi nedumerire.

— Credeţi că se află în pericol?

— Nu imediat. Cel puţin aşa sper. În orice caz, este supravegheată clipă de clipă. Am iniţiat o gardă în şase schimburi tocmai ca să exclud, cel puţin din direcţia asta, surprizele... Ce faci? Te întorci în oraş?

Locotenentul aprobă din cap şi se ridică.

— Ai să te amuzi! râse Morogan. Oamenii parcă au uitat să meargă. Toţi fug de le sfârâie călcâiele şi doar prin mijlocul uliţei. Cel puţin halimaua de la muzeu n-are egal. Comedie bufă!

— Sunt speriaţi, rosti moale Dobrescu.

— Sunt caraghioşi... Ai isprăvit, soră? Dacă eşti amabilă, treci pe la salonul 6. Bătrânul Voiculescu a făcut temperatură... La revedere, tinere. Salutări doamnei maior Tutovan.

Se aşează la birou şi îşi puse ochelarii. Locotenentul ieşi, încercând să nu facă zgomot.

„Tipul îți impune fără să vrei, are o prestanță a lui specială. Sunt convins că n-a țipat în viața lui la un subaltern sau la o soră, şi totuşi nimeni nu-i iese din cuvânt... Alt stil decât Samuraiul”.

Ieşi din spital şi îl uită.

72

Vlad Şoimu îşi consuma ultimele rezerve de energie. După fiecare opintire, se odihnea câteva clipe, apoi relua cățăratul. Palmele rănite nu-l mai ajutau. Se sprijinea acum în coate, umeri şi degetele picioarelor. Deasupra, sus de tot, se holba o lună portocalie trasă cu compasul. Părea fugărită din bărăganul asuprit de arşiță, gata să plonjeze în fântână.

Preşedintele cenaclului literar îşi muşcă buzele şi cu un efort suprem se mai ridică cinci centimetri. Suflă greu, îngăduindu-şi un nou răgaz.

„Cine îşi închipuie că urcuşul ăsta, într-o macaroană de ciment, e o plimbare cu bicicleta...”

73

Romică Popescu păşea în vârful picioarelor. Luase din pod un baston de cireş folosit cu ani în urmă de taică-său şi chiar de el însuşi iarna trecută, când îşi luxase glezna. Coborî scara fără zgomot şi ajunse în hol. Încercă să desluşească vreun zgomot. Cineva chicotea în dormitor. Sesiză un „st!...” despre care îşi închipui că aparține Mioarei. Romică Popescu simțea că plezneşte. Traversă încăperea fără precauțiuni speciale. Covorul gros îi înăbuşea paşii şi, deşi întuneric, nu risca să se ciocnească de vreun obiect. Mobilele erau rânduite lângă pereți, lăsând centrul odăii liber. În fața uşii răbdarea îl părăsi. Apăsă pe clanță şi năvăli în dormitor urlând:

— Ticăloşilor!

În avântul său războinic, croi cu ciomagul lustra. Abajururile se transformară într-o ploaie de cioburi. Romică se sinchisea însă prea puțin. Urlă a doua oară, învârtind bastonul deasupra patului:

— Degeaba vă ascundeți! Unde eşti, nemernicule?

Dintr-o dată, înainte de a fi pronunțat ultima silabă, avu sentimentul că e singur în odaie. Împunse cu parul plapuma mototolită, apoi îl plimbă pe sub pat drăcuind minuțios derbedeii lui Damian care aduseseră întunericul în oraş şi pe toți craii ştiuți sau bănuiți.

Când izbuti în sfârşit să scapere un chibrit, înțelese că Mioara fugise împreună cu ibovnicul. După un tur al locuinței, ieşi spumegând în curte. O umbră se strecura pe sub ferestrele Mioarei.

„Ăsta e!" îşi zise Romică Popescu decis să împlinească o dreaptă judecată.

Mircică Panait se furişa pipăindu-şi urmele lăsate de pumnii lui Tănase şi de colții câinelui. Îl dureau toate oasele şi se simțea atât de amețit, încât la fiecare pas avea impresia că se prăvale într-un abis. Oraşul dansa, străzile păreau croite pe margine de prăpastie. Singurele veşminte care rezistaseră vicisitudinilor nopții erau indispensabilii, jartierele, ciorapii şi pantofii. Restul hainelor le pierduse sau le cedase de bună voie la insistențele dulăului.

Într-un moment de luciditate pe care avea să-l blesteme toată viața, hotărî să intre în curtea lui Romică Popescu. Putea astfel scurta drumul spre casă cu circa trei sute de metri. Din fundătură, n-avea decât s-o ia la dreapta prin grădina popii, apoi prin părculeț...

Un pocnet sec între omoplați îi aminti de pumnii lui Tănase ca de-o tandră mângâiere, după care loviturile începură să cadă metodic. Una din calitățile apreciate în mod deosebit de superiorii lui Romică Popescu era conştiinciozitatea. "Poți fi sigur, atunci când îi încredințezi o lucrare, că ea va fi completă din toate punctele de vedere. N-ai unde să mai strecori o singură virgulă."

Într-adevăr, când Panait i se smulse din mâini, un singur centimetru din trup nu-i scăpase neatins. În mintea începtoşată i se zvârcolea o întrebare chinuitoare:

„Ce au cu mine, domnule? Ce le-am făcut?"

Obosit, dar incontestabil mai răcorit, Romică Popescu gâfâia pe treptele casei.

74

Înainte de a părăsi spitalul, Morogan mai zăbovi vreo oră la bârfă subțire şi un coniac împreună cu sora şefă şi un coleg de la chirurgie. Noaptea era splendidă, rece, albastră, cu transparențe de cristal. Îşi aminti înfiorat de nostalgie zilele acelea îndepărtate când a nu dormi o noapte întreagă i se păruse o ispravă grozav de bărbătească. Avea cincisprezece ani şi părinții îi îngăduiseră, privilegiu neaşteptat, să petreacă revelionul la un coleg. Un surâs fugar alunecă pe chipul bărbătesc al medicului. Băuseră — oroare! — un kilogram de lichior. Sentimentul de orgie îi urmărise multă vreme după aceea.

Ajuns în fața muzeului, doctorul Morogan avu un moment de ezitare. Se hotărî totuşi să intre şi urcă fără grabă treptele de marmură.

Ceasul din tumul bisericii bătu o singură dată.

Lae picotea în căruciorul lui chiar lângă uşile batante. Simțind mişcare, ridică ochii.

— Ce se întâmplă aici? întrebă Morogan îmbrățişând într-o privire ascuțită încăperea cu coloane.

Cei mai mulți adormiseră cu capetele sprijinite de mesele lungi, tresărind la orice zgomot, vreo patru sau cinci, treji, păreau să aştepte catastrofa cu fețele golite de orice expresie. Domnea o acalmie deprimantă. Lia Georgescu aprindea țigară de la țigară. Bluza i se umpluse de scrum şi, în general, semăna foarte puțin cu femeia autoritară, deplin stăpână pe gesturile şi reacțiile ei, cu care se obişnuiseră cetățenii din P. Ceva din vechea hotărâre stăruia doar în ridul adânc care-i despica fruntea.

Iliuță Munteanu se repezea la intervale regulate până la fereastra largă, scrutând strada şi geamurile de peste drum, unde pâlpâia o lumină ruginie. Victorița aprinsese lumânarea pe care o păstra în sertarul noptierei alături de o cutie de chibrituri. Nespus de vioi părea doar domnul cu

papion. Se plimba de la un capăt la celălalt al sălii şi zgomotul regulat al bastonului o scotea din sărite pe diriginta poştei. Îl simțea ca un sfredel în tot trupul.

— Ce-ai pățit? insistă medicul.

Cerşetorul oftă.

— Ştiți dumneavoastră... Oamenii sunt înspăimântați, se caută, se îmbărbătează... Să vezi şi să nu crezi! Cu o săptămână în urmă, se spurcau care mai de care, se certau, se supărau, trecea unul pe lângă altul cârnind din nas şi acu' au uitat toate alea.

— În concluzie, declară Morogan, dă Doamne necazuri şi belele pentru ca lumea să trăiască în pace.

— Apoi, don'doctor, să ştiți că ați zis vorbă mare!

— Ascultă-mă pe mine, Lae, du-te şi culcă-te liniştit. Îți garantez că n-o să te supere nici un oaspete nedorit. Dacă vrei, te însoțesc. Avem acelaşi drum.

Paraliticul schiță o mişcare de recul, de parcă Morogan ar fi început să-l tragă.

— Nu plec nici tăiat! Doctorul ridică din umeri.

— Unde-i Mişu Postolache?

— L-or fi înhățat şi pe el. Prea şi-a căutat-o cu dinadinsul. În sală ardeau două lămpi de gaz procurate nu se ştie de unde. Fumegau, dar nimeni nu le lua în seamă. Domnul cu papion începu să tuşească.

— Ne sufocăm! Ar trebui aerisit.

— Ar trebui să vă duceți acasă, spuse tare medicul. E ridicolă veghea asta. Cum nu vă dați seama, oameni buni?

Diriginta poştei îi azvârli o privire urâtă, dar se stăpâni muşcându-şi buzele. Bătrânul cu papion se apropie aferat.

— Ce se aude în oraş?

Morogan nu-l asculta. Prinse brațul lui Iliuță Munteanu.

— Să nu-mi spui că şi dumneata iei în serios năzdrăvănia asta. Profesorul zâmbi crispat.

— Ce altceva îți închipui că m-ar împiedica să fiu acum în patul meu?

— Într-adevăr, greu de ghicit! ricană diriginta. Explică-i totuşi, Munteanu! Dumnealui e un bărbat inteligent, s-ar putea să înțeleagă măcar pe jumătate.

— E o aberație! Nu vreau să jignesc pe nimeni, dar n-am auzit niciodată ceva mai absurd. Medicul îşi căuta cuvintele: Mai într-o ureche, mai lipsit de orice logică... E idiot, pur şi simplu!

— Deci, în al doilea război mondial...

Bătrânul uitase restul. Iliuță Munteanu se simțea prea obosit ca să mai reacționeze.

— Bine, e idiot, de acord. Du-te dumneata şi te culcă şi lasă-ne pe noi să rămânem proşti.

Vespasian Duma atinse mâneca epigramistului. Se zvonea că absolvise vreo doi ani de Drept iar întrebarea îl obseda de mai multe ceasuri. Încercă să ia un ton neglijent, simplă curiozitate, nici umbră de preocupare meschină.

— Crezi că are vreo importanță amănuntul că Grațiela n-a făcut testament? Ştii, există ceva neamuri din partea maică-si prin Moldova sau Bucovina, nu sunt sigur.

Omul îl privi aiurit.

„A şi îngropat-o! Gagiul e formidabil, domnule!”

Vespasian îi sesiză stupoarea şi explică în fond nu prea jenat:

— Am considerat totdeauna că nu e bine să te laşi luat prin surprindere. Rudele, cât de afectate, îmi povestea un avocat, se reped ca fiarele, vin cu pretenții.

— Până la parastas tot aşteaptă...

— Fireşte... Discutam aşa, în principiu.

Medicul abandonă brațul profesorului, adresându-se celorlalți:

— Ascultați-mă un singur minut! Vin din oraş. Mai clar, l-am traversat de la un capăt la celălalt şi în toate sensurile. Am fost la spital, pe urmă am trecut să văd doi bolnavi. Făcu o pauză şi articulă răspicat: N-am zărit un singur suspect, nici măcar o singură umbră, nu m-a supărat nimeni! Auziți? E linişte, lună, stele, o noapte

tihnită aidoma cu alte sute şi mii de nopți pe care le-am trăit cu toții în oraşul acesta.

Lia Georgescu simți că a ajuns la capătul puterilor. După toate prin câte trecuseră, să mai fii obligat să-l suporți pe unul care vine şi te face dobitoc era prea mult. Izbucni cu voce şuierătoare:

— Poți să-mi spui şi mie, doctore, ce te îndreptățeşte să-ți închipui că ai dreptul să-ți bați joc de noi?

— Vă înşelați.

— Ai şi tupeu! Te rog să părăseşti imediat clădirea.

— Cred că la mijloc s-a strecurat o confuzie, spuse calm medicul. Eu nu mă număr printre salariații dumneavoastră, aşa că v-aş sugera să renunțați la tonul acesta şi în general la orice fel de avizări nesăbuite.

— Nu trebuie să ne enervăm, interveni domnul cu papion. Amintiți-vă că de hotărârile noastre depinde soarta întregii urbe. Ca să poți lua o bună deciziune, ai nevoie de un cap limpede, ori constat că spiritele se înfierbântă.

— Cum îndrăzneşti? țipă diriginta pierzându-şi orice stăpânire. Îl dădu pe bătrân la o parte, fără menajamente, şi se postă în fața lui Morogan. Nu există un singur om aici care să nu fi avut o ciocnire sau alta cu bandiții. Oraşul e încercuit, căile de acces barate, au tăiat lumina şi firele telefonice! Şi ai obrăznicia, nesimțirea fără seamăn, să vii să ne insulți? N-avem ce face la casele noastre şi stăm aici, la taclale şi basme, în creierii nopții, fiindcă suntem toți fără excepție cretini, tâmpiți şi debili mintali. Să-ți fie ruşine!

Morogan, alb la față, scrâşni. Injuriile dirigintei îl ardeau ca nişte palme. A continua însă o discuție în astfel de condiții era contrar principiilor sale. Îşi reprimă o sudalmă groasă şi surâzând crispat părăsi localul muzeului.

Bătrânul cu papion profită de pauză.

— Aşadar, cum vă spuneam, în războiul din Coreea...

Responsabilul noului supermagazin respira anevoie cu gura lipită de vrană. Se afla de aproape o oră prizonier în butoi şi simțea că nu mai rezistă. Suporta greu poziția incomodă şi mai ales, mirosul acru de varză.

Începu să se foiască bătând cu pumnii în doage.

Când îşi reveni, Atena Dumitrescu observă că era întinsă pe divan, cu picioarele cățărate pe trei perne, şi avea o compresă udă pe inimă. O veghea cărturăreasa. Ținea mâinile în poale privind-o fără expresie.

— Ce s-a întâmplat? şopti stins bătrâna.

În aceeaşi clipă însă îşi aminti totul şi se cutremură. Simțea încă în palmă degetele de gheață ale necunoscutului.

— V-ați pierdut cunoştința, declară pe un ton bizar Aprilia.

Un glas alb, fără intonație, asemănător chipului încremenit. Nici un muşchi nu tresărea, se mişcau doar buzele în timp ce obrajii căpătaseră o imobilitate de obiect.

— Pe urmă?

— A dispărut. Mâna aceea străină s-a retras. Mă întreb ce-a dorit de fapt.

— O glumă..., spuse cu mintea rătăcită bătrâna.

— Sinistră. Poate dumneavoastră pricepeți ceva?

Uitase că ea e cea autorizată să dezlege misterul.

— Nu, şi nu vreau să înțeleg. Nu mai vreau nimic...

Trupul Atenei Dumitrescu se contorsionă. Se simțea sfâşiată de oroare, de o greață nemărginită care i se părea fără leac.

Câteva lacrimi i se rostogoliră printre crețurile de la tâmple. Ar fi dorit să se ştie departe, sau chiar moartă, scăpată de groaza ultimelor ceasuri, moartă de mult, după datină, aşa cum se sfârşise Alec, între oameni şi obiceiuri ştiute, aşa cum se prăpădiseră tata, bunica şi unchiul mare şi toți cei pe care îi cunoştea, şi ceilalți mulți care fuseseră înaintea lor. Cuvinte uitate îi răsăriră în minte: ...„Să mori în patul tău, pe perna ta, cu lumânarea

la căpătâi…” Adică în liniște, senin, între icoane dragi, nu sfârtecat de spaimă, de viziuni apocaliptice, aşteptând în orice clipă glonțul, cuțitul sau mâna asasină!

Atenei Dumitrescu i se păru dintr-o dată că înțelege lucruri peste care înainte era dispusă să alunece cu superficialitate. Se crezuse nefericită, viața ei, disecată în ceasurile de insomnie, eşuase penibil. O existență goală, lipsită până şi de greşeli. Acum, când lacrimile îi udau din belşug obrajii ofiliți, îşi aduse aminte de bucuriile nenumărate ale zilelor pe care şi le închipuise deşarte. Plimbările minunate prin pădurea poleită de soarele lui octombrie, romanele lui Cronin şi Baring, petrecerile din casa Victoriței Munteanu. Nu şi-o mărturisise, dar le aştepta plină de nerăbdare, adevărate evenimente anuale. Cu obrazul uşor vopsit, coafată, în rochii negre de mătase şi perle la gât, oricine îşi putea da seama că fusese o femeie plină de farmec…

Se ridică în capul oaselor încercând să coboare. Aprilia, păstrând aceeaşi expresie împietrită, o opri.

— Trebuie să stați liniştită. Ați avut o criză de inimă.

— Nu-mi pasă. Nu îmi mai pasă de nimic.

— Doamnă Dumitrescu!

— Te rog să nu insişti. Ce importanță mai are? Nu poți lupta împotriva destinului, nu are rost. Or destinul nostru a fost scris de mult şi dumneata eşti prima care o ştii.

Ghicitoarea se simți strânsă cu uşa.

— Poate că… Niciodată nu poți fi sigură.

— De astă dată, da. Mi-e sete… Un pahar cu apă, te rog.

Cărturăreasa dispăru în bucătărie. Atena Dumitrescu, împleticită, se apropie de geam. În odaie nu era aer. Se sprijini de pervaz masându-şi nervos tâmplele. Pe stradă nu se afla țipenie de om, un întuneric stropit cu stele învăluia oraşul.

„E linişte, îşi zise bătrâna. Aşa, când te uiți, nici nu-ți vine să crezi…”

Şi din nou avu impresia că cerul se dărâmă. Peste drum, lângă locuința cu ziduri galbene a familiei Ionescu, se ivise pe neaşteptate un butoi. Dansă câteva clipe în aer, apoi se rostogoli pe caldarâm. Dinăuntru, țâşneau urlete înfricoşătoare.

Când se întoarse în bucătărie, cărturăreasa o găsi pe Atena Dumitrescu, țeapănă, prăbuşită lângă fereastră.

76

Scăpat din mâinile lui Romeo Popescu, Mircică Panait zbură peste opt garduri de înălțimi considerabile, ajungând din nou în curtea lui Vlad Şoimu. Dulăul se mulțumi de astă dată să-i ferfenițeze doar izmenele. Contabilul socoti că pantofii, ciorapii şi jartierele, deşi erau de excelentă calitate, nu-i ofereau o ținută corespunzătoare pentru a străbate senin străzile oraşului. În consecință, se furişă prin grădini chinuit de aceeaşi întrebare:

„Ce au oamenii cu mine?”

Coana preoteasă avea grijile dumneaei. Fiică-sa împlinise şaisprezece ani, îşi tăiase cozile şi dormea cu fereastra deschisă.

„Cobori în jos luceafăr blând…”

Îl aştepta în fiecare noapte, amețită de aroma puternică a salcâmilor.

Preoteasa, femeie avizată — aştrii nu-i inspirau încredere şi văzuse destule în viața ei — dormea iepureşte sărind din pat la cel mai mic zgomot.

Mircică Panait recunoscu casa preotului după acoperişul nou de tablă. Spaima i se domoli, părintele fiind vestit pentru blândețea sa. Pătrunse în curte căutând umbra cerdacului. Din senin, două mâini harnice i se înfipseră în păr.

77

Mişu Postolache văzuse lumină la ferestrele Victoriței Munteanu şi de aceea îndrăznise să bată în geam. Era încredințat că nu doarme, nimeni nu dormea în oraş, şi voia să schimbe câteva cuvinte cu profesorul. Trecuse bine de miezul nopții iar el, personal, nu constatase nici o urmă, nici un indiciu despre prezența bandei lui Damian. Expresia fusese pusă în circulație de „maquisarzii" de la muzeu.

Postolache observă cu acelaşi oftat care nu-l părăsise toată ziua că dacă nu era Cătălin, ar fi putut dărâma zidurile fără ca Victorița să-şi arate măcar vârful nasului. Băiatul sărise însă ca o capră la geam. Răcni de parcă trebuia înştiințat tot cartierul:

— Bunico! E nenea Tarzan!

Victorița zăcea sleită în şezlong făcându-şi vânt cu un evantai de carton, reclama unei librării bucureştene de acum vreo cincisprezece ani. Ridică ochii, oprindu-se din legănat.

— Te rog să nu-i spui nimic lui Iliuță. Vorbea stins, gata parcă să-şi dea ultima suflare, şi Mişu trebui să facă eforturi pentru a-i sesiza cuvintele. El nu ştie... A fost... Dumnezeule! A fost îngrozitor.

Mişu îşi duse fâstâcit mâinile la spate.

— Domnul profesor e acasă?

— Nu, la muzeu. Nu trebuie să afle! Țin foarte mult.

Cătălin, încântat de oaspeți, îi trase un scaun de sub masă.

— Luați loc, domnule Tarzan.

În alte împrejurări, Victorița ar fi fost fermecată de politețea băiatului. Acum era însă prea tulburată ca să observe ceva.

Cătălin îşi continua mieros repertoriul, după tipicul vizitelor pe care le primea bunică-sa.

— Ce mai faceți? Ca să vezi... Un oraş atât de mic şi nu ne-am văzut de un secol...

Postolache căscă ochii aiurit.

„Au căpiat şi ăştia micii?!” Dimineață, nu mai departe, puştiul i se încurca printre picioare încercând să şparlească cureaua de ascuțit briciul.

— O cafeluță? O dulceață? Bunica are *migrenă.*

Doamna Munteanu se balansa absentă. Cătălin clătină bătrâneşte capul reluând tirul. Era fericit de parcă „tovarăşa” l-ar fi anunțat că se închide şcoala pentru dezinfecție.

— Ce mai fac canarii aceia drăgălaşi? Am să-mi găsesc neapărat timp într-o zi şi o să trec să-i văd.

Mişu simți brusc că tot sângele îi năvăleşte în cap. La urma urmelor nu intrase ca să-l asculte pe broscoiul ăsta cum se izmeneşte ca o babă. Țipă, incapabil să se mai stăpânească:

— Pentru Dumnezeu, doamnă! Ce s-a întâmplat?

Femeia tresări şi îşi duse mâna la inimă. Cătălin, abandonând brusc ipostaza gazdei perfecte, turui dintr-o răsuflare:

— Dacă vreți să ştiți, la noi în cămară a fost Mabuse şi bunica l-a văzut, a băut toată țuica lui bunicu’, şi s-a speriat, şi i-am dat cu săruri pe la nas, şi o lămâie întreagă cu zahăr pudră şi...

— Ah, Cătălin! gemu Victorița. Mai încet. Încurci îngrozitor lucrurile.

Postolache se lăsă pe un taburet. Fără îndoială, în casa profesorului Munteanu se petrecuseră evenimente importante. Trebuiau doar descâlcite cu răbdare. Încercă să zâmbească.

— Ia mai spune o dată, îngeraş. N-am fost prea atent.

— De ce-mi ziceți îngeraş?

— Nu-ți place?

— Nu. Aşa vorbeşti cu copiii. Eu sunt acum băiat mare, aşa zice bunica.

— Bine, făcu excedat frizerul. Scuză-mă.

— Să mă mai gândesc... Ce doreați să vă spun?

— Ia-o de la capăt. Cine a mâncat lămâia?

— Bunica. I-am dat şi săruri.

— De ce?

— Făcuse o criză. Mă pricep! Când primeşte o scrisoare de la mama, face la fel.

— Cătălin!

Copilul o privi cu cei mai candizi ochi albaştri din lume.

— Da, bunicuță?

Mişu interveni, depăşind incidentul:

— I-ai dat țuică, săruri şi o lămâie?

— De ce nu vă *concentrații.* Țuica ne-a băut-o doctorul Mabuse.

— Mabuse?

— Până la ultima picătură!

— Nu se poate.

— Îmi pare rău, domnule... Scuzați-mă, n-am fost atent, care e numele dumneavoastră?

Mişu Postolache simți nevoia să-i şteargă o palmă. Victoriția Munteanu interveni fără putere:

— Cătălin...

— Da, bunicuțo!

— Astea sunt scorneli, mormăi frizerul.

— Nu. Băiatul nu minte. Eram pe coridor şi tocmai mă gândeam că Iliuță devine din ce în ce mai uituc. Lăsase uşa la cămară deschisă. Aşa mi-am închipuit. Şi-atunci...

Cătălin începu s-o tragă de umăr.

— Lasă-mă pe mine, bunicuțo! Spun eu! Spun eu!

— Potoleşte-te! Atunci am observat creatura aceea odioasă. Bineînțeles, Cătălin l-a botezat Mabuse. Urmăreşte toate prostiile de la televizor. Nu exagerez când vă spun că mi se tăiaseră picioarele. Ținea sticla la gură.

Frizerul întinse gâtul perplex.

— Pretindeți că l-ați văzut bând țuică?

Bătrâna dădu din cap stăpânindu-şi un hohot.

— Imposibil! decise Mişu Postolache sărind în picioare. Imposibil!

Se întrerupse, electrocutat de idee: o fi fost Drojdioară. Ăsta adulmecă orice picătură de alcool pe o rază de zece kilometri. Verificat! Cum ar fi dat altfel peste hoțomanul ăla din Cristeşti?

Bătrâna respinse plictisită ipoteza:

— Dumitale îți arde de glume. Îl cunosc pe Caracaş dintr-o mie! Şi pe urmă, o fi el original, dar tot are nişte limite.

— Nu vă dați seama că e absurd? Îl vedeți pe Damian sau oricare altul dintr-o echipă de duri expunându-se pentru o țuică?

— Tot ce se întâmplă în noaptea asta e absurd.

— Sunteți convinsă că nu vi s-a părut?

— A văzut clar! sublinie Cătălin, mare amator de senzații. Nici la televizor bunica nu pune ochelari.

Victorița Munteanu izbucni pe neaşteptate în plâns.

— Doamne! De ce ne pedepseşti? N-am cerut niciodată prea mult, n-am greşit față de nimeni, n-am păcătuit...

Băiețelul oftă amintindu-şi oportun o expresie de-a lui Iliuță.

— Aşa e când te paşte năpasta.

Postolache îl măsură năuc. Cătălin nu se simțea în stare să continue pe acelaşi ton, habar n-avea unde şi cum pasc năpastele, nişte oi probabil. O luă deci razna:

— Domnule Tarzan, nouă ne-a furat țuica, dar ce-a pățit nenea Romică!

— Romică Popescu?

— Îhî.

— Ce-a pățit? se interesă înfrigurat frizerul.

— Nu pot să spun, bunica e *sensibilă.* Îşi duse palma la buze făcând-o paravan: L-au scos afară din casă.

— Cine?

— Nu se ştie. Are voie să stea numai pe acoperiş.

— Ce tot vorbeşti?!

— Lui tanti Mioara i-au scos ochii cu foarfeca.

— Ce?!

— Pe bunicu' l-au pus să le picteze măştile şi pistoalele.

— Cum?!

— În dungi. Iar pe nenea Mircică Panait l-au bătut la popou şi... şi...

Fruntea lui Cătălin se încreţise, inventa disperat. Mişu se repezise la uşă. Trebuia să verifice imediat afirmaţiile băiatului. Fireşte, copilul se exprima în termenii vârstei. Faptele însă rămân fapte şi interpretându-le, Mişu Postolache simţi că i se zbârleşte pielea.

Glasul lui Cătălin îl ajunse în antreu:

— Au furat poşta! Cu tanti Lia cu tot!

78

Pe antrenorul Vasile Dunăreanu l-am cunoscut relativ bine. Oricât de vârstnic ai fi, este imposibil să nu te uiţi curios la un bărbat sau la o femeie despre care se afirmă că ar fi cei mai chipeşi din oraş. Iar Dunăreanu arată într-adevăr straşnic.

Stendhal, exprimându-se în procente, susţinea undeva că în ochii contemporanilor şaptezeci la sută din frumuseţe o dă fizionomia la modă. Cam aşa stau lucrurile şi cu Dunăreanu. Are figura osoasă construită din unghiuri şi totdeauna bronzată, pusă în circulaţie de filmele americane, un trup turnat după ultimele tipare şi siguranţa pe care-o afişează tinerii de azi până îşi dau examenul de stat. Îmi dau seama că acest portret ar fi trebuit să-l schiţez încă din primele pagini ale însemnărilor mele, însă aşa sunt eu. Îmi place, vorba mătuşi-mi, să fac totul de-a-ndoaselea. Pe chestia asta m-am ales cu multe plictiseli, vă asigur, dar mă trag dintr-o familie care nu se învaţă niciodată minte. Bunica a născut paisprezece fete, ori toată lumea era de acord, odată numărate degetele de la ambele mâini, că e cazul să se astâmpere. Şi în definitiv, sunt matematician şi „detectiv”, nu scriitor. Asta mi-o repet ca să-mi astâmpăr scrupulele, dar rezultatele sunt firave. Împrejurările mi-au dictat totdeauna şi în mod imperativ pretenţiile vizavi de mine însămi. În funcţie de peisajul în care evoluez, vreau să ajung măcar la umărul lui Joe Louis, Maigret, Sanda Marin, doamna Katherine Mansfield, sau baronul Munhausen...

Ceea ce m-a izbit la antrenorul Dunăreanu a fost cu totul altceva. Deşi împlineşte treizeci şi cinci de ani, gândeşte ca un flăcău de optsprezece, păstrează intacte mentalitatea şi apetiturile unui adolescent.

După afirmațiile lui Mişu Postolache, antrenorul n-a învățat nimic de la viață.

— Se simte încântat că-i pică toate puştoaicele în brațe. Nenorocitul a ajuns să-şi noteze întâlnirile pe o hârtiuță, cam două-trei pe zi, şi vă garantez că duce o viață grea. Trăim într-o localitate măruntă, unde fără să vrei afli ce a avut ieri la cină profesorul Munteanu sau ce monogramă pentru trusou şi-a ales Lia Georgescu. Toată lumea bârfeşte pe toată lumea şi ştie totul despre toată lumea. Dimineața îi trage clopotele Liei Georgescu, aşa din distracție, totdeauna în incinta poştei, în timp ce funcționarele se hlizesc şi îşi dau coate, la prânz o conduce la cantină pe Coca de la CEC, seara se întâlneşte cu Mimi, Lili, Nuți sau Vasilica.

— Un tip ocupat.

— Neserios.

— Dar cu anumite principii.

— Dunăreanu şi principii! Hotărât aveți haz.

— Sper. Din câte am înțeles niciodată, absolut niciodată, n-a umblat după femei căsătorite.

— Probabil nu mai face față. Ziua nu-i de cauciuc, oricât ai trage de ea tot douăzeci şi patru de ore are. Țineți minte ce vă spun: până la urmă o să dea de dracu!

— Te gândeşti la Lia Georgescu? Ținând seama de faptul că oricum mai devreme sau mai târziu o să se însoare, găsesc că ar putea nimeri mult mai rău. Lia e o femeie remarcabilă.

Pentru prima oară Mişu s-a uitat strâmb la mine. Ba, mi s-a părut — impresie fugară — că ochii îi sunt umezi. Izbucneşte:

— Lia, o femeie remarcabilă! Păi în primul rând asta e femeie?

— Aşa am avut sentimentul. În orice caz, poartă fustă.

— Luptător la circ da, omul care rupe lanțuri sigur, Joe Louis poştaş, ori ce vreți, numai femeie nu! Respiră adânc: Dunăreanu mă scoate de multe ori din sărite, e însă băiat cumsecade, iar în ce mă priveşte, nu doresc nimănui răul. Mi se strânge inima doar când mă gândesc la un eventual cuplu Georgeasca — bietul Vasilică.

Mi-am amintit de discuția cu Mişu, când l-am văzut traversând pe „bietul Vasilică" stradela din spatele liceului şi lunecând ca un motan pe lângă ulucile date cu var. Paşii furişați, expresia încântată pe care am izbutit să i-o surprind o clipă, întreaga alură nu lăsau umbră de îndoială asupra modului cum intenționa să-şi petreacă următoarele ceasuri.

Am surâs văzându-mi de drum. Rivalele Liei Georgescu nu-mi stârnesc curiozitatea.

Fluiera încetişor, sprijinit de copac, meditând că viața e frumoasă. Ignora evenimentele petrecute în oraş, iar peste zvonurile care-l asediau din toate părțile trecea cu superficialitate.

Schiță câțiva paşi încercând să scruteze întunericul. Un zâmbet discret de satisfacție îi lumina chipul. În mai puțin de cinci minute, Doina va fi aici. Doina față de care însuşi Morogan îşi manifesta admirația, Doina cu ochi negri şi păr platinat nuanța L'Oréal 9/1, Doina cu trup de faun şi picioare suple, Doina cea mai elegantă fată din oraş, Doina, Doina...

Antrenorul nu era propriu-zis îndrăgostit, nu fusese niciodată, orgoliul însă îl împiedica să pomenească chiar în gând despre nasul cam lung şi ascuțit al Doinei, despre bărbia ştearsă, lipsită de personalitate, despre picioarele într-adevăr zvelte, dar vorba cucoanelor din târg, „să nu exagerăm, biata fată pur şi simplu nu găseşte ciorapi pe măsură, toți îi flutură şi oricâtă prospețime îți dă, nu poți să-ți petreci toată viața în şosete şi cu racheta de tenis sub braț..."

Bineînțeles, asemenea comentarii aparțineau în exclusivitate doamnelor din P. Bărbații proferau alte

opinii. Ceea ce tabăra adversă traducea drept aer de tuberculoasă, Dunăreanu, Morogan sau chiar Iliuță Munteanu defineau ca suav, pur şi sexy, acel sexy de esență stilizată al deceniului ‘60.

Antrenorul era atât de transportat încât sesiză târziu paşii uşori care se apropiau. Doina călca — fusese unul din primele amănunte remarcate, un amănunt cuceritor — ca o nălucă. Inima lui Dunăreanu bătea puternic, se simțea emoționat ca un copil. Întinse brațele suflând cu voce tremurată:

— Draga mea…

Strânse femeia la piept reflectând.

„Ştii, de fapt nu-i chiar atât de slabă…”

79

Vlad Şoimu, directorul casei de cultură din R, închise ochii epuizat. Nu-şi închipuise niciodată că un drum atât de scurt — cât să fi avut fântâna, maximum cinci sau şase metri — poate fi parcurs într-un timp atât de lung.

Adieri dulci îi mângâiau obrajii înfierbântați. Respiră adânc, înaintea ultimului efort. Va încăleca fără întârziere marginea lată de piatră. Nu, de astă dată nu va mai zăbovi. Nici măcar nu-i mai păsa de bandiți. Trebuia doar să scape din puțul ăsta blestemat…

Nici lui Romică Popescu nu-i mai păsa de „gangsterii lui Damian”. Bătea oraşul în lung şi-n lat căutând-o pe Mioara. Încercase la Atena Dumitrescu, la Victorița Munteanu, apoi la diriginta poştei, se convinsese că antrenorul Dunăreanu lipseşte de-acasă.

Străbătea abătut Aleea Eroilor, reflectând unde şi-ar putea continua investigațiile. La răscruce, fântâna lui Grigore Vodă căsca spre cer o gură ştirbă.

Romică Popescu se rezemă de bordura de piatră gândindu-se încotro s-o apuce. Cotul atinse ciutura care se prăvăli în adâncuri. Se auzi un zgomot sec şi un suspin prelung cărora nu le dădu atenție.

„Unde poate fi la ora asta, domnule?! Dacă e cineva în stare să-mi explice, îi dau pe loc o mie de lei... Auzi, să flendăreşti, pardon, să flanezi, aşa-i distins, după miezul nopții într-un oraş asediat de bestii...”

Nu-i trecu nici o singură clipă prin minte că el însuşi „flana” de vreo şase ceasuri.

„Să încerc şi la coana preotească”.

Fu cât p-aci să calce peste trupul lui Fane, adormit lângă fântână. Îl evită şi îşi urmă drumul.

„Altul care s-a îmbătat!”

Ajuns din nou la fund, Vlad Şoimu îşi pipăi cucuiul dureros din creştetul capului.

„Nu înțeleg nimic!”

Aruncă o privire în lungul cilindrului de piatră. Tigva de aur spânzurată pe cer rânjea. Gemu:

— Blestemato!

Şi îşi aminti cu o mânie pe care nu şi-o cunoştea încă, sutele, miile de metafore ingerate în douăzeci de ani de când fusese ales preşedintele cenaclului literar. Toți fără excepție, romancieri, nuvelişti, epigramişti, dar mai cu seamă poeții, Dumnezeule, poeții! se tânguiau, miorlăiau sau zbierau despre lună şi fântâna din P. Toate imaginile acelea tâmpite îi zornăiau acuma în minte: luna bujor de aur, crizantemă de argint, sfert de lămâie, ghemotoc de poleială, crai nou, policandru, boț de mămăligă şi din nou condur strălucitor, corabie celestă...

Douăzeci de ani îl chinuiseră artiştii băştinaşi bătând câmpii despre fântâna lui Grigore Vodă. Fântâna apărea în toate producțiile, o pictase Iliuță Munteanu din toate unghiurile, o cântau trubadurii minori şi adulții târgului, devenise pe rând *gura pământului, oftatul adâncurilor, bortă răcoroasă, inel de logodnă al izvoarelor* şi alte asemenea năzbâtii. Tăiase comparațiile fără milă şi iată că-l ajunseseră blestemele autorilor.

Scrâşnind de furie, Şoimu îşi repezi pumnul în bărbia astrului. Globul se fărâmiță. Instantaneu, cioburile se

adunară buchet realcătuind mozaicul de aur al lunii. Rânjea mereu.

Un hohot dureros scăpă din pieptul lui Vlad Şoimu.

Fane ciuli urechea. Parcă plângea cineva în fundul fântânii.

„Vreun pui de gangster... Extraordinar! Au adus şi plozii cu ei, ca tătarii de altădată. Zice-n baladă... Plecau la luptă cu corturi, muieri, ce mai, toată agoniseala... Extraordinar!!”

Fane aprinse o țigară făgăduindu-şi să fie mai vigilent.

80

Unul din puținii cetățeni ai P.-ului, pentru care la ora aceea nu mai existau enigme, era medicul veterinar Caracaş. Asistase la câteva fenomene bizare, rod fără îndoială al unei minți deja bolnave, dar Drojdioară nu era omul care să se păcălească singur. Diagnosticul se impunea de la sine: delirium tremens.

Într-adevăr, bolnavii de delirium văd din senin şerpi şi şobolani țâşnind din duşumele, dar nici să te holbezi la arătări verzi, devenite cât ai bate din palme albe sau negre, nu-i de colo! Veterinarul hotărî să-l consulte a doua zi dimineața pe Morogan urmând să înceapă o cură de dezalcoolizare.

— Şi-atunci, bolborosi încoțopenindu-se în mijlocul drumului pe picioarele răşchirate, barem s-o fac lată acum!

Nimeni n-avea să afle niciodată de unde izbutise să procure Drojdioară două sticle de vodcă în puterea nopții. Va rămâne un mister şi din nenorocire nici măcar veterinarul n-a putut să dea vreo explicație cumsecade. Ascultându-l, îți venea să crezi că pur şi simplu s-a trezit cu sticlele în brațe. Nu-i mai rămăsese de rezolvat decât un singur lucru: să-şi găsească un partener.

Se ivi pe neaşteptate, oferindu-i o companie şi mai neaşteptată.

În primul rând Drojdioară se bucură constatând că omul e verde. Înseamnă că minţile i se mai limpeziseră. Îşi amintea perfect că pe măsură ce se îmbătase, tipul îmbrăcat fistichiu i se păruse alb, apoi negru. Se întorsese deci la primul stadiu, când se simţea abia afumat. Uitase complet lovitura aplicată în bărbie şi-l salută fericit:

— Salve, piciule!

Necunoscutul, un bărbat scund, pirpiriu, se apropia păşind ţeapăn. Târa o umbră lată, caraghioasă care se clătina uşor. Drojdioară întrebă curios:

— Te supără ceva la picioare?

I se păru că aude un mormăit.

— Nu înţeleg, drăguţă! Ai spus ceva?

Mută sticlele într-o singură mână apoi se frecă la ochi: „Ce mutră interesantă are ăsta! Parcă ar fi scafandru. Un scafandru de culoarea leuşteanului. Totuşi nu mi-e bine... Văd anapoda!”

Se aplecă ridicând individul ca pe-o păpuşă fără să întâmpine nici o rezistenţă. Caracaş îi cercetă obrazul prăzuliu, pradă celei mai mari nedumeriri. Creatura nu semăna cu nimic din ceea ce avusese el vreodată ocazia să întâlnească. Dintr-o dată, nările veterinarului palpitară şi abandonă reflecţiile filosofice. În aer se simţea o aromă de ţuică. Îşi apropie nasul de gura necunoscutului. Un zâmbet lat înflori pe figura lui Drojdioară.

— Zi aşa, ţâcă, mămica te înţarcă cu trăscău!

Cuprins de un acces de veselie grozavă, veterinarul destupă sticla cu vodcă şi-o vârî între buzele „verzaliului”. Holbă ochii. Lichidul dispărea cu o viteză vertiginoasă.

Vecinii lui Drojdioară fremătau după perdea.

— Vezi unde duce rachiul? Degeaba îmi răcesc eu gura de patruzeci de ani?

Bătrânul rămase mut de uimire.

— Trebuie să fie ţâncul lui Ispas de la Centrală. Ce-o fi căutând la ora asta pe stradă?

— Da’ noi, ce naiba păzim fereştile?!

Salivau de curiozitate. Femeia îşi strânse şalul în jurul gâtului.

— Ce zici de asta, soro?!

— Îl îndeamnă la băutură. Un copil. Nici n-a împlinit cinşpe ani.

— E nebun!

— Criminal.

Nici o clipă nu-i trecu prin minte veterinarului să facă vreo asociație între prichindelul verde din fața lui, „o fărâmă de om acolo, un metru şi un pic, de! biata mumă-sa n-o fi fost o cadră”, şi mercenarii lui Damian după care frizerul bătea bezmetic ulițele.

Peste luni de zile, odată depăşite unele susceptibilități, Mişu Postolache avea să comenteze incidentele celor două nopți de pomină, declarând cu amărăciune:

— Dacă veterinarul în loc de un butoi cu drojdie ar fi purtat pe umeri măcar o jumătate de scăfârlie, situația ar fi evoluat cu totul altfel. Aşa, se bucura ca un prost că a dat de un beţivan şi mai al dracului ca el şi se gândea să-i ceară numărul de telefon.

81

„Asta ce mai fu?” se întrebă Mircică Panait.

Se afla într-o viroagă de la marginea oraşului asediată de țânțari. Recapitulă pentru a zecea oară itinerarul parcurs, încercând să se dumirească.

Se întorcea vasăzică de la mătuşă-sa şi deodată îi răsărise dinainte un individ înarmat. Era firesc să se refugieze în prima curte, oricare ins normal ar fi procedat la fel. Pentru atâta lucru trebuia să-l bumbăcească în pumni Tănase? Nu făcu eforturi să-şi explice atitudinea neprietenoasă a dulăului; în schimb se simțea incapabil să califice reacția lui Romică Popescu, faptul că sărise la el cu ciomagul, aplicarea şi entuziasmul care-l însufleţiseră în timpul operațiilor.

Vântul ascuțit brici îi şfichiuia trupul hăcuit. Conchise că Tănase şi Romeo Popescu şi-au pierdut mințile. Bun! Dar scărmăneala din ograda sfinției sale?

Mircică Panait îşi duse mâna la gură şi sări în picioare. Sub nas îi atârna o jumătate de mustață. Cealaltă rămăsese în curtea coanei preotese.

82

Personal, cred în puterea împrejurărilor. Cred hotărât că la un moment dat, împrejurări independente de voința individului îi pot schimba punctele cardinale ale existenței. Bineînțeles, mă gândesc la circumstanțe excepționale: război, molimă, o catastrofă sau dimpotrivă, o şansă chioară. Unii susțin însă că adeseori, e suficient un simplu amănunt pentru ca destinul tău să devină altul.

După părerea mea, aceştia sunt amatori de senzații. E într-adevăr fascinant să poți afirma: dacă tanti Aspasia nu şi-ar fi pus pălăria albastră atunci, la Moşi, nu s-ar fi măritat niciodată cu nenea Gelu. Pentru că el, de fapt, căuta în mulțime o pălărie albastră.

Citeam undeva: dacă Napoleon s-ar fi născut cu o sută de ani mai devreme sau mai târziu, nimeni n-ar fi auzit de el. Îmbătrânea şi murea anonim, într-o garnizoană uitată de Dumnezeu... În fine, pe-aici. Aşa cum spuneam, asemenea afirmații, fără să le contest savoarea, nu mă conving. Corsicanul nu putea rămâne niciodată un simplu anonim — omul excepțional are un destin excepțional — iar tanti Aspasia, chiar dacă rata ocazia de la Moşi, tot s-ar fi măritat. Să zicem că nu-l chema Gelu, ci Mitică, frate bun însă cu Gelu din toate punctele de vedere. Nici într-un caz nu ajungea regina Angliei, iar pălăria cu pricina, la fel de esențială, ar fi avut eventual culoarea roşie.

Cam astea erau gândurile mele patrulând cu şeful de post pe străzile din jurul muzeului. Dunăreanu — sunt încredințată — se va însura până la urmă cu Lia Georgescu pentru limpedele, cristalinul motiv că diriginta

îl vrea şi nu e femeie care să se împiedice de opiniile altuia, chiar ale celui în cauză. Iar antrenorul, în ciuda aparențelor, nu mi se pare zămislit dintr-o substanță suficient de dură pentru a rezista unei femei cu certe calități de căpitan de pirați.

Va fi suficientă o simplă întâmplare, pentru ca sportivul să se trezească înainte de a apuca să rostească „bună dimineața, soare!”, cu verigheta în deget. Georgeasca, ştiu ce spun, e femeia care nu ratează niciodată un tren. La nevoie, poate să-l prindă din mers sau chiar să-l inventeze.

Vecinii lui Drojdioară hotărâseră să petreacă o noapte albă. În oraş se consumau evenimente importante, materia primă indispensabilă pălăvrăgelii de mai târziu.

În bucătărie, femeia prepara două cafele „Bea-o fierbinte”. Pironit la geam, bătrânul relata cu conştiinciozitate peisajul străzii.

— Nimic?

— A apărut Dunăreanu.

— Singur?

— Deocamdată. Se uită la ceas. Aşteaptă pe cineva…

— Vreo despletită din astea fără căpătâi… Poftim! S-a terminat zaharina. Ți-am zis de alaltăieri că trebuie să cumperi.

— Pune zahăr. Aha! Uite-o că vine!

— Să vezi şi să nu crezi!

Bătrâna alergă la fereastră.

— Ei, taci! Diriginta poştei! Tovarăşa Georgescu!!

Lia Georgescu se repezise într-un suflet până acasă. Simțea că dacă nu-şi schimbă bluza şi dacă nu-şi răcoreşte fața cu puțină apă, va leşina fără îndoială. Era o femeie sănătoasă şi cea mai măruntă indispoziție fizică o scotea din minți. O sâcâiau în aceeaşi măsură o rochie asudată (vara se schimba de două şi trei ori pe zi), fața năclăită de fard, un ciorap cu firele duse, degetele mânjite de indigo.

Locuia la o sută de metri de muzeu şi, precizând că se întoarce repede, părăsi localul cu o uşoară strângere de inimă.

Respiră aerul curat, apoi fără să zăbovească ocoli clădirea luând-o pe străduța paralelă cu Corso. De obicei, evita drumul fiind mai dosnic, dar acum, când întreaga aşezare zăcea în întuneric, amănuntul i se păru lipsit de importanță. Ținea capul în pământ, atentă să nu se împiedice, şi se mira cât de liniştit pare oraşul, în ciuda evenimentelor.

„Ai zice că nu s-a întâmplat nimic, că în curând mă voi trezi din coşmar".

În aceeaşi clipă se simți înşfăcată de două brațe puternice, strânsă la piept şi înainte de-a avea timp să țipe, un glas melodios îi şopti:

— Draga mea...

— Îți place? se interesă bătrânul frecându-şi palmele.

— Extraordinar!

Se auzi brusc un sfârâit prelung.

— Ce-i asta?

— A dat cafeaua în foc! Semn rău.

Diriginta poştei făcea parte dintre fericiții care cred exact ceea ce le convine să creadă. Nici umbră de mistificare, ci numai o încredere nețărmurită în propriile posibilități. De aceea nu se pierdu cu firea. Recunoscându-l pe antrenor, se lipi de el şi-i încolăci gâtul cu brațele.

— Ştiam că odată şi odată... Iubitule! Ce drăguț din partea ta că m-ai aşteptat tocmai azi. Mă simțeam atât de neajutorată!

După expresia perplexă a antrenorului însă, era evident că cel puțin în momentul acela dintre ei doi cea mai mare nevoie de ajutor n-o avea Lia. Omul amuțise de surpriză. Se gândise toată ziua la suava Doina şi se trezise dintr-o dată în brațe cu o girafă.

Ulterior, oraşul avea să încerce zadarnic să pătrundă misterul. Diriginta îşi închipuise într-adevăr că e aşteptată, sau profitase perfid de confuzie? O problemă cheie întru descifrarea corectă a caracterului Georgeascăi.

Dunăreanu, sufocat, ar fi dat mult să ştie cum trebuie să procedeze. Diriginta se alinta calină, îl bombarda în continuare cu drăgălăşenii, iar antrenorului îi venea din ce în ce mai greu să-i spună adevărul. Brațele îi atârnau cam moale pe trupul corpolent al Liei, reuşea să-l prindă cu jumătate de ureche ciripitul.

— Ştiam de mult... Sunt atât de fericită... Ai să vezi, totul o să treacă. Şi mă simt mult mai puternică acum. Dragule... De ce am aşteptat atât?

Sărutările ei îi cădeau ploaie pe obraji, bărbie, urechi şi vârful nasului. Asediat, sportivul renunță la orice atitudine. Un minut mai târziu, simți o lovitură zdravănă în moalele capului şi alunecă la picioarele femeii. Diriginta crezu că-i căzuse în genunchi şi închise ochii aşteptând declarația cea mare.

Un glas bubuitor sperie noaptea.

— Te-am prins, ticăloaso! Am şi martori!

Luna ieşi dintre nori pentru a clarifica situația. Tabloul — aşa cum urmau să-l descrie mereu până la sfârşitul vieții vecinii lui Drojdioară — făcea toți banii. Romică Popescu ținea într-o mână ciomagul, holbându-se aiurit. Antrenorul căuta nu se ştie ce pe jos, diriginta oferea partitura completă a fecioriei compromise definitiv, iar martorii, epigramistul şi un tânăr fără ocupație precisă, se hlizeau încântați.

— L-a ucis! suflă bătrâna.

— Nu. Mişcă, mişcă...

— Păcat!

— Domnule Dunăreanu, te rog să mă scuzi, n-am ştiut. Credeam...

— Du-te dracului! spuse antrenorul ridicându-se. Barem să mă fi pocnit ca lumea...

— Eram convins că ții pe altcineva în brațe.

Dunăreanu suspină.

— Şi eu...

Romică Popescu îşi privea pantofii sincer jenat. Lia, regăsindu-şi fulgerător aplombul, prinse mâna antrenorului şi se adresă lui Romeo, cu chipul scăldat de fericire.

— Lăsați scuzele, domnule Popescu. E o noapte prea frumoasă... Ah, nici nu ştiu ce vorbesc... Sunteți primul om din oraş care o află! Felicitați-ne! Ne-am logodit.

Antrenorul simți o sfârşeală şi închise ochii amețit. Brațul puternic al dirigintei îl sprijinea cu nădejde.

Dobrescu îmi relatează incidentul. Uit într-o clipă toate speculațiile pe marginea fenomenului întâmplare, formulate abia acum jumătate de ceas, şi sar de pe scaun:

— Nu, nu şi iar nu! Asta n-am s-o cred niciodată. Nu-mi povesti că Dunăreanu e un prostănac şi că ajunge o coincidență pentru ca Georgeasca să-l înhațe! Mă aşteptam la un truc, dar ăsta-i prea grosolan!

— Pariez pe orice că a pus mâna pe el! Completează acid: (Acid diluat — îi sunt totuşi dascăl şi superior). Chiar dacă dumneavoastră nu vă convine. Le-am văzut expresiile. A ei, de hienă care-şi linge mustățile, a lui, miel sacrificat de paşti.

Îl măsor din vârful bascheților albaştri până în ciuful blond, veşnic neastâmpărat.

— Hm... Ai devenit neaşteptat de plastic. Să admitem că Dunăreanu, delicat şi gentleman, n-a vrut s-o pună pe Georgeasca într-o situație jenantă şi şi-a ținut gura față de Popescu şi ceilalți doi. Există însă o sută de posibilități ca să se sustragă ulterior.

— N-o cunoaşteți pe dirigintă. Câte am auzit despre ea în două zile! Asta scutură şi un tramvai.

— Hai să fim serioşi! Dunăreanu are soluția în manşetă. Dobrescu încearcă să se eschiveze:

— Probabil aveți dreptate.

— N-o crezi nici un pic, dar te priveşte. Antrenorul trebuie doar să explice confuzia, în fine cinci minute penibile şi „Adio, iubito! Curaj! Păstrează-mi o amintire frumoasă în inima ta…”

Dobrescu râde grozav de încântat. Cred că a băut pepsi sau i-a comunicat Oana prin telex că-l iubeşte.

— Poate că antrenorul nu cunoaşte vorbele astea pline de miez.

— Nu găsesc nici o replică convenabilă şi mă ridic:

— În definitiv Dunăreanu poate să se descurce şi singur. Hai, băiete, gata pauza, intrăm în tură. Noaptea nu s-a isprăvit, iar adversarul nostru abia şi-a început numărul.

83

Diriginta poştei, întoarsă de câteva minute la muzeu într-o excelentă stare de spirit, o observă prima şi se sperie. Chipul Olimpiei Dragu, desfigurat, exprima groaza. O groază adâncă, depăşind puterile unui om şi care părea săi fi cuprins întreaga făptură până la ultima fibră.

„Nici dacă ar fi scăpat din iad, n-ar fi arătat mai rău”, îşi zise Lia Georgescu.

— Ce-i cu tine? Era vorba că te odihneşti.

Cuvinte automate, fără noimă. Nu trebuia să te uiți de două ori la Olimpia ca să-ți dai seama că doar un eveniment grav, foarte grav o întorsese la muzeu. O simțeai incapabilă să articuleze un sunet, părul scăpat în sfârşit din bigudiuri se lipea cleios pe obrajii asudați. Rămăsese tot în capot. Poalele erau murdare, din tivul cămăşii de noapte atârna o bucată de dantelă sfâşiată.

— Ai căzut? Vorbeşte! Vorbeşte! repetă aproape țipând.

Olimpia Dragu o privea cu ochi sticloşi, clătina capul căutând parcă ceva ori pe cineva. Diriginta strigă:

— Un pahar cu apă. Repede! Mişcați-vă, ce stați?

Îi prinse hotărâtă brațul şi o conduse până la banca cea mai apropiată. Olimpia refuză să se aşeze. O sili Lia

apăsându-i puternic umerii. Profesoara rămase țeapănă, fără expresie, de lemn.

Domnul cu papion se apropie. Îşi puse ochelarii, — „nu, nu ăştia de distanță… ăilalți… mereu îi încurc” — şi o cercetă curios.

— E bizar… Seamănă teribil cu o persoană pe care am cunoscut-o cândva. Aş spune că şi toaleta e neschimbată. Curios cum ştiu unii să păstreze lucrurile…

De emoție, Iliuță Munteanu răsturnă aproape jumătate din pahar. Prin ochii Liei Georgescu trecu un licăr de dispreț.

Olimpia Dragu bău cu înghițituri mici, împiedicate. Vespasian Duma tremura. Glasul răsună pițigăiat, strangulat de emoție:

— Vorbeşte odată, pentru numele lui Dumnezeu!

— Vor să arunce în aer liceul internat. Grăbiți-vă!

— De unde ştii?

— I-am auzit… Au trecut prin fața mea. Erau doi.

— Când?

— Acum o jumătate de oră, poate o oră, poate numai zece minute. Nu mai ştiu… abia m-am târât până aici.

Izbucni în plâns şi îşi ascunse fața între degetele încârligate. Făcea impresia că vrea să se zgârie.

— I-ai recunoscut?

Femeia clătină din cap fără să-l ridice, i se vedea doar ceafa, grăsuță şi asudată, umerii plini scuturați de convulsii.

Lia Georgescu îşi căuta cuvintele. Avea păreri categorice despre fecioarele quinquagenare, în general, despre Olimpia în particular.

— Eşti convinsă… hm, de… Eşti convinsă că aşa s-au petrecut lucrurile? În noaptea asta suntem toți extrem de surescitați.

Trupul Olimpiei Dragu zvâcni. Îşi săltă chipul ud şi răcni isteric:

— Nu sunt nebună! I-am auzit cu urechile mele! Până dimineață, şcoala va fi praf şi pulbere.

Epigramistul o scăpă inconştient:

— Slavă Domnului, stau la celălalt capăt al oraşului.

— O eroare capitală! emise domnul cu papion. Am omis să alertăm pompierii.

— Nu sunt nebună! continuă să urle Olimpia Dragu, opintind să-i încredințeze pe ceilalți, în primul rând pe ea însăşi, aşa cum încercaseră mulți în noaptea aceea.

Apoi, tot veninul acumulat de decenii împotriva oamenilor, a elevilor, a lui Dumnezeu şi a femeilor frumoase, împotriva râsului şi a primăverii care nu-i bătuse niciodată în geam, izbucni cu violență, în tonuri cutremurătoare.

— Voi m-ați adus în halul ăsta! împunse cu degetul la întâmplare spre cei care o înconjurau. Tu, şi tu, şi tu, şi tu! Ce-am avut eu de la viață? Nimic! Nimic, auziți? De când mă ştiu, n-am primit un ghiocel sau un mărțişor de la elevi, vorba aia, să se pună bine înainte de teză: "Hai s-o atingem pe babă la coarda sensibilă!" Nu, nici atâta... Am fost tânără, au existat femei şi mai slute în cătunul ăsta nenorocit!... Ce-ați avut cu mine? Din piază rea nu mă scoateți, nimeni nu-mi urează „la mulți ani", nici măcar de întâi ianuarie...

„Pieirea ta prin tine, Israile", gândi Iliuță Munteanu. Oamenii îi iubesc pe cei care-i fac să râdă, sau în cel mai rău caz, nu-i deranjează. Iar tu te dai peste cap ca să fii odioasă, deranjezi chiar şi în vis..."

Se mulțumi însă să rostească convențional:

— Linişteşte-te, Olimpia. Nimeni nu te crede nebună. Ai să vezi că totul se va rezolva.

— Crezi? întrebă sceptic epigramistul. Adică de mâine dimineață or să înceapă s-o iubească, prin dispoziție de la sfatul popular, toți tovarăşii din oraş? Interesant!

Domnul cu papion împunse brațul lui Iliuță.

— Ştii, chestiunea mă obsedează. De unde cunosc persoana? Răspunse privirii profesorului: Mă refer la doamna în néglijé. Mi-e imposibil să-mi aduc aminte.

Iliuță Munteanu îşi întoarse capul şi-l mustră cu blândețe.

— De ce nu vreți să vă duceți la culcare? Ajungem cu toții la o vârstă când trebuie să ne menajăm.

Domnul cu papion întoarse capul mirat şi răspunse surprinzător de lucid:

— De ce să mă odihnesc? Am mâine serviciu? *D'aileurs,* mă plictisesc destul singur şi daliile nu mă interesează. Ştii, vecinul meu a făcut o pasiune pentru buruienile acestea… Dalii şi yoga! Ai mai auzit aşa ceva?

Lia Georgescu scutură chipul Olimpiei.

— Ei hai, calmează-te. Oricum nu soluționezi acum problema ghioceilor şi a mărțişoarelor.

Se simțea într-o dispoziție sarcastică, nu ştia unde-i Dunăreanu şi se întreba îngrijorată dacă nu cumva greşise. Fusese dură, masculină şi autoritară, nu îndeajuns de fragilă şi tandră. Bărbaților le plac oile, rămâne un fapt cert. Ce descoperă după căsătorie, e cu totul altceva.

— Duceți-vă! urlă printre sughițuri Olimpia Dragu. Sunt peste o sută de elevi în internat.

O voce fermă acoperi rumoarea:

— Când vor să arunce liceul în aer?

Adunați în jurul Olimpiei Dragu, nu observaseră sosirea Minervei. Se afla la câțiva paşi în spatele lor, cu pumnii înfipți în buzunarele vindiacului.

— Ați spus-o parcă adineauri, dar n-am auzit bine.

Olimpia Dragu îşi ridică fața. Ochii erau roşii, corneea aproape înghițind bilele albastre ale irisului, nasul lătăreț, lipsit de distincție, abunda robinet stricat.

— Noaptea asta. I-am auzit! Vă jur că n-am visat.

— Mulțumesc, spuse Minerva şi se răsuci pe călcâie. Înainte de a ieşi, completă: Nimeni nu se apropie de liceu. Am luat toate măsurile pentru a evita o nenorocire.

Dispăru înainte ca ceilalți să se poată dezmetici, şi oamenii se priviră surprinşi câteva secunde.

— Avem…, făcu Iliuță Munteanu derutat, da… avem de a face cu un anchetator original. Foarte original… După părerea mea, indiferent de cum evoluează lucrurile, ar trebui evacuat imediat internatul.

— Probabil n-a socotit că e necesar, rosti absentă Lia Georgescu.

Domnul cu papion prinse câteva cuvinte din zbor.

— Ne refugiem? Extraordinar cum se repetă istoria! Conchid, domnilor, că evenimentele sunt deosebit de grave.

Tonul însă era însufleţit, perspectiva părea să-l bucure straşnic, ai fi zis că pleacă în excursie la iarbă verde. Cineva întrebă cu voce mică:

— Şi acum ce facem?

Diriginta poştei, cu gândul la Dunăreanu, ridică din umeri ostenită:

— Habar n-am.

— Să pregătim caii, domnilor! tună glasul bătrânului cu papion. Caii şi baionetele! Vă voi explica îndată şansele unei şarje de cavalerie...

— Dobrescule, îl iei pe şeful de post şi supravegheaţi liceul.

Locotenentul, trezit brusc — se gândea la Oana, abia în noaptea asta realizase că seamănă cu o panseluţă, aceiaşi ochişori miraţi, acelaşi obraz catifeliu — întrebă maşinal:

— Liceul? Care liceu?

Minerva îi explică mieroasă:

— Se află la capătul uliţei principale, e o clădire albă, cu acoperişuri terasate, în curte există o statuie — un tip chel extrem de devotat cândva burgului — şi ai trecut prin faţa ei de o sută nouăsprezece ori. Ai nevoie de amănunte suplimentare?

— Nu... Sper să mă descurc.

— Aş vrea să fii convins, băiete. Zvonul care chinuie urbea este că amicul Damian va dinamita liceul. Subliniez că în incintă se află internatul, în momentul de faţă plin de locatari. Elevii n-au luat încă vacanţă. Prin însăşi firea lucrurilor, orice fenomen de natură sau societate poate fi generat de „n” cauze, având „n” efecte. A pune degetul

exact unde trebuie, e o chestie de şansă. Am afirmat totdeauna că marii profeți sunt nişte tipi cu baftă.

— Contestați capacitatea unor oameni dotați de a prevedea desfăşurarea firească a evenimentelor?

— Din când în când. Şi pe urmă, mie nu-mi place să demobilizez pe nimeni dacă nu e strict necesar. Un consiliu totuşi! Să ştii că perseverența nu-i totdeauna vitamina cea mai indicată în poveşti cu zâne, serenade şi ciocârlii. Un telefon care sună din două în două ceasuri, mai ales în creierii nopții, când moş Ene şi-a făcut planul la gene, poate produce alergie, dacă nu chiar coşmaruri.

Locotenentul roşi şi îşi consultă brusc vârful unghiilor. Minerva muiată, îl bătu pe umeri:

— În realitate, n-am să uit niciodată că ți-am fost dirigintă. Dar un om avizat e pe jumătate salvat. A spus cineva chestia asta. Tu reține-o. Şi acum du-te. Aveți grijă ce faceți. Dacă se clinteşte un singur fir de păr din capul lui D.D.T....

84

Butoiul continua să călătorească singur. Se rostogolea pe Corso nestingherit, prinzând la vale o viteză amețitoare.

Făcut ghem înăuntru, responsabilul noului supermagazin încerca să-şi amintească o singură stradă din localitate cu atâtea hârtoape. Butoiul se ciocni în cele din urmă de fântâna lui Vodă Grigore, extrem de solicitată în noaptea aceea, şi se sparse cu un bubuit formidabil. Responsabilul deschise ochii precaut, făcând eforturi să se dezmeticească.

Fane, omul hotărât să miruiască cu o scândură gangsterii ieşiți din puț, conchise că indivizii primiseră întăriri. Se retrase discret de pe câmpul de luptă, considerând că şi-a făcut din plin datoria față de oraş.

Responsabilul, peticit peste tot cu foi de varză murată, dădu drumul la ciutură. O găleată de apă era exact ceea ce avea nevoie în momentele acelea.

Din fântână, țâşni un muget prelung care se pierdu în noapte.

85

Drojdioară socoti că cel mai indicat loc unde ar putea petrece nestingheriți era parcul din mijlocul oraşului.

Apucase omul de mână — piciul îl urma docil — şi mărunțindu-şi paşii, parcurse victorios strada principală. Se aşezară pe o bancă, deschiseră sticlele păstrând o muțenie desăvârşită, apoi ciocniră sub cerul plin de stele al nopții de vară.

Veterinarul, fericit, fuma cu capul dat pe spate. Luna părea un buric galben. Gândul îl amuză şi începu să râdă încetişor. Se întoarse spre celălalt. Omul ducea sticla la gură cu real talent.

În sfârşit, aspectul ciudat al necunoscutului îi atrase atenția. Unghiile fosforescente, pielea şi straiele verzi.

„Probabil că totuşi nu mi-e bine". Apoi abandonă gândul. Îl indispunea.

Trase încă o duşcă şi îşi şterse buzele cu batista. Veterinarului îi plăcea „şprițul vorbit", de aceea nu bea niciodată singur, ori acasă. În consecință, încercă o conversație prudentă.

— De fapt, nu ne-am cunoscut. Mă cheamă Caracaş, sau dacă preferi, Drojdioară. Matale?

Omul mormăi ceva cu capul în piept. Lui Caracaş i se păru că desluşeşte niscai cuvinte arabe şi mai trase un gât de vodcă, frământându-şi mintea cum să găsească un mijloc de comunicare cu personajul. Simțea că-l ard câteva întrebări esențiale. Oricum, apetitul alcoolic al străinului i se părea de bun augur. Chestia era cum să-l abordeze.

Drojdioară rupea nițică franțuzească, *un petit vin du pays s'il vous plaît,* ştia să comande zece sticle de bere în germană, cunoştea şaisprezece mărci de whisky american şi în general se simțea foarte bine cu atât. Nu-şi închipuise niciodată că ar fi vreun poliglot, dar nici nu murise de sete printre străini.

Se avântă deci cu toate pânzele sus, dând glas unor întrebări care-l obsedau de mult:

— Unu! spuse tare îndoindu-şi un deget şi despicând cuvintele în silabe de parcă celălalt ar fi înțeles câte ceva cu condiția ca interlocutorul să nu vorbească prea repede. Unu, deci! Sunt, domnule, cârciumi, nostime acolo de unde vii dumneata? Cârciumi, birturi, bodegi, în fine stabilimente d-astea? Nu de alta, dar vreau să ştiu dacă face să mă deplasez. Răspunzi da sau nu! adăugă, prevenind eventualele eforturi ale prichindelului.

Necunoscutul emise un zgomot ciudat pe care Drojdioară crezu de cuviință să-l interpreteze pozitiv.

Tipul părea cam apatic, dar poate că nici turceasca lui Drojdioară nu era prea faimoasă. Veterinarul nutrea convingerea fermă că vorbise pe înțelesul străinului. Cuvintele lui, chiar dacă nu purtau fes şi şalvari, fuseseră în orice caz rostite cât se poate de limpede.

Responsabilul noului supermagazin se îndrepta spre casă. Călătoria în butoiul cu varză şi ultimele evenimente îl năuciseră. Avea un singur dor; să se vâre în pat, să adoarmă şi să uite.

Ajunse în parc şi se opri înlemnit. Pe o bancă, medicul veterinar discuta cordial cu un individ verde.

„Formidabil! Drojdioară e în legătură cu oamenii lui Damian”.

Pe alee se rătăcise o namilă de câine cu pete negre care adulmeca gunoaiele pe sub bănci. Se apropie de veterinar dând vesel din coadă. Drojdioară îi mângâie botul şi urechile apoi îndoi încă un deget.

— Vasăzică aveți birturi. Asta e o chestie. Doi! Şi începu să-l scuture pe omulețul care se bălăngănea, salcie bătută de vânt. Doi, domnule, şi te rog să fii atent! La ce oră se închid?

Îşi dădu seama că individul nu înțelege. Pe chipul prăzuliu nu se citea nimic. În problemele vitale însă, Caracaş nu dezarma cu una cu două. Îşi ridică mâneca sacoului şi ciocăni în ceas.

— Arată-mi aici, băiețel! La ce oră închideți crâşmele la Stambul, Dakar, Bagdad sau, mă rog, în provincia din care eşti matale?

Omulețul întinse unghia şi zgârie geamul de sticlă. Proceda exact ca un copil căruia i se arată un obiect necunoscut. Drojdioară se holbă.

— La şase, domnule?! Ce vorbeşti?! Şase dimineața? Formidabil! începu să comenteze nostalgic: Uite ce va să zică tradiție... Păi cred şi eu! Nu tot ei au inventat electricitatea!? Parcă Aladin îl chema pe ăla cu lampa... Ce faci, nene? Unde pleci?

Străinul azvârlise sticla goală îndreptându-se cu aceiaşi paşi rari, clătinați spre ieşirea din parc.

Veterinarul săltă din umeri şi mai trase o duşcă.

„O fi având creştinu' vreo treabă, nu toată lumea care se deplasează e în excursie de plăcere..."

Simți în nări un miros tentant de murături şi întoarse capul. Ghici ghemuită într-un tufiş silueta responsabilului noului supermagazin.

— Ce faci acolo, suflete?

Omul o rupse la fugă şi Drojdioară îl urmă împleticit.

— Stai, domnule, o clipă!

— Crezi că nu ştiu ce ai de gând? Eşti de-ai lor!

Gonea, uitându-se speriat în urmă.

După calculele lui Postolache făcute ulterior, punând cap la cap distanțele parcurse de fiecare în noaptea aceea, cetățenii din P. alergaseră circa zece mii de kilometri.

Caracaş simți că pierde teren. Strigă disperat:

— Nu-ți fac nimic, bre omule!

Veterinarul sorbi ultima picătură şi abandonă sticla sub bancă. În brațe îi adormise câinele. Îşi trecu degetele prin blana caldă. Se opri fulgerat. Rămase aşa câteva clipe, apoi izbucni într-un hohot formidabil de râs.

86

De mult nu se aflase Lia Georgescu într-o dispoziție atât de strălucitoare. La brațul lui Dunăreanu, îşi

recăpătase curajul, se simțea din nou puternică, gata să înfrunte orice adversar, din P, Fălticeni sau Dallas.

— În clipa asta nu mai mi-e frică de nimic.

— Am observat, spuse antrenorul.

— Până la urmă ne vom descurca şi cu Damian, ai să vezi.

— Pe mine unul nu mă mai surprinde nimic.

— Important e că am depăşit momentul penibil. Acum, toată lumea ştie, în sfârşit, că ne-am logodit. Romică Popescu, fii convins, a avut grijă să difuzeze noutatea. Râse din guşă, mulțumită: Ştiu că au ce bârfi mâine la cafeluță, cucoanele...

— Imbecilul! scrâşni antrenorul.

— Nu trebuie să fii supărat pe el. Bietul băiat m-a confundat cu Mioara.

— Fireşte... Semănați mult...

— După părerea mea, nevastă-sa e vinovată. Da, da! Îl neglijează, n-o interesează nimic, nu l-a întrebat o singură dată unde se duce şi ce face. Natural, Romeo a intrat la idei, se simte vexat...

Dunăreanu mormăi:

— Îi ştiu pe unii care şi-ar da şi căciula pentru asemenea tratament. Da' ăsta-i cretin! Cretin sadea!

Diriginta îi strânse brațul.

— Noi vom duce altfel de viață, dragule, îți jur!

— Nu e nevoie, te cred.

— Voi fi tot timpul lângă tine... Să nu râzi! Pot să-ți spun cum vor arăta perdelele de la dormitorul nostru. Albe, brodate cu albăstrele şi panglici bleu.

Dunăreanu nu-şi revenea. Cu un ceas în urmă fusese un bărbat liber şi fericit, fără altceva în cap decât şansele Rapidului de a intra în divizia A şi găsirea celei mai sigure modalități de a se distra straşnic în concediu. Şi iată că, dintr-o dată, ştia ce perdele vor atârna în dormitorul conjugal. Amănuntul părea să-l zdruncine mai mult decât ideea căsătoriei, nebuloasă şi nerumegată încă. Perdelele însă, prin precizia de detaliu, îl ancorau brutal în realitate.

După felul cum se comporta, diriginta cunoştea exact, în orice caz meditase temeinic asupra relațiilor dintre logodnici. Nu-l scăpa din ochi, îl târâse până acasă unde îmbrăcase o rochie foarte tinerească, pline de volane transparente, nu pierduse prilejul de a anunța fericitul eveniment cărturăresei şi Atenei Dumitrescu, deşi bătrâna era pe jumătate moartă. Cu el de braț, triumfătoare, se întorsese la muzeu. Abia aici, antrenorul reuşise să se eschiveze câteva minute. Îl zărise pe Morogan tăind grădina şcolii şi o abandonase pretextând că şi-a terminat țigările.

— El are întotdeauna un pachet de rezervă. Scuză-mă o clipă.

Diriginta îşi țuguiase buzele nemulțumită.

— Te rog să nu întârzii. Şi în general aş prefera să nu întreții relații cu Morogan. E un bărbat fără suflet şi nu-mi inspiră încredere de fel.

Antrenorul o luă la fugă. Medicul părea grăbit.

— Hei, doctore! Unde dracu alergi aşa?

— M-au chemat urgent la uzină. Lui Sterică îi e rău.

— Cum naiba ți-au comunicat?

— Au un GAZ la uzină: a venit pe scurtătură. Uite-l acolo!

Îi arătă un cub pe patru roți care staționa în dreptul tutungeriei. Şoferul, nerăbdător, aprindea şi stingea mereu farurile.

— Servus, flăcău!

Antrenorul îl prinse de mânecă.

— Mai stai o secundă. Ascultă... am încurcat-o rău.

— În sfârşit?

Dunăreanu îi relată precipitat întâmplarea trăgând mereu cu coada ochiului în spate. Parcă îi era teamă să nu-l audă Lia. Morogan îşi puse mâinile în cap.

— Nefericitule! Cum ai putut face prostia asta?

— Tocmai atunci a intrat luna în nori.

— Eşti un om pierdut! începu să râdă. Ce noapte, domnule! Ce noapte!

— O dau dracului de noapte! țipă exasperat Dunăreanu. Învață-mă dumneata ce să fac?!

Medicul clătină capul.

— Bea otravă, pune-ți ştreangul de gât, sau aruncă-te înaintea trenului.

— Nu-mi arde de bancuri!

— Crezi că glumesc? Îmi pare sincer rău, dar nu există un ghinion mai mare decât să te iubească Lia. N-ai nici o ieşire!

— Dă-o încolo de treabă! Nici în lanț nu poate să mă țină.

Glasul îl trăda însă că nu-i chiar atât de sigur.

— Îți faci iluzii. Ar mai fi o soluție... Singura de fapt.

— Care?

— Şterge-o! spuse medicul. Vârâ-te în pământ, zboară în Cosmos, ia un tren pentru Paradis — deşi acolo terenul nu mai e atât de sigur, Lia-i neprihănită, are acces — în fine, chestia e să dispari în următoarele cinci secunde.

Antrenorul îl privi rătăcit. Declară fără legătură:

— Nu vrea să am relații cu dumneata. Nu-i placi...

— Ei, ce ți-am spus eu? Fugi, dom'le! Fugi! Unde să dai cu piciorul în minge şi să-i înveți pe puşti să meargă pe bicicletă, mai găseşti dumneata!

Rămase cu vorba agățată subțiindu-şi privirea. Diriginta se îndrepta cu paşi hotărâți spre ei.

— Prea târziu! şopti medicul.

87

Romică Popescu se descotorosi de martori şi o luă spre casă fierbând de mânie.

„Uite, domnule, unde te împinge o femeie de nimic! în ce posturi mizerabile te pune! Mă obligă să mă cațăr pe acoperiş, să umblu de nebun pe străzi, să dau buzna peste oameni când sunt în situații mă rog, mai delicate... Am ajuns de mirul târgului! Şi fac prinsoare pe ce vrei că nici acuma nu-i acasă..."

— Nene! țâşni un glas subțirel de lângă gard.

Cătălin îşi strecură mâna mică şi rece în pumnul lui Romică.

— Nene! Unde-i tanti Mioara?

Popescu simți că-i vine amețeala. Ar fi cârpit cu plăcere obrazul slăbuț al băiatului.

— Ce-ți pasă ție, măgarule?

— I-e rău bunicii, răspunse Cătălin, cu lacrima în gât. Ea m-a trimis s-o caut... Dar dacă vă deranjează...

Îşi retrase mâna şi lăsă capul în jos. Părea jignit până în adâncul sufletului. Se smiorcăi îndepărtându-se cu ceea ce se mai putea salva dintr-o demnitate jignită.

— Ia mai lăsați-mă dracului în pace! bombăni Romică.

Pătrunse în casă fără menajamente. Trânti uşa de la intrare, izbi cu piciorul un scăunel care-i stătea în drum, pocni de perete uşa dormitorului. Pe divan desluşi silueta Mioarei şi răcni ca un descreierat:

— Unde-ai fost nenorocito! Te strâng de gât! Auzi? Unde... Trase violent de cuvertură şi rămase cu gura căscată. În patul Mioarei dormea un necunoscut. Aerul din dormitor era insuportabil. Duhnea a vodcă.

88

Profitând de plecarea Liei Georgescu („nu că mi-ar fi frică de ea, dar mă enervează şi atunci prefer s-o evit”), Mişu Postolache se strecurase în incinta muzeului. Găsi o atmosferă agitată şi se trase lângă zid, unde Lae şoptea ceva unei iconițe mici cât o carte de joc.

— Ce-au ăştia? întrebă frizerul. Parcă i-a pişcat un bondar de...

— Nu vorbiți cu păcat, don’ Mişu. E nenorocire! Au invadat oraşul, dau năvală aşa, ca tâlharii. Mult amar şi negreață trebuie să fi adunat Damian în suflet. Acu’, cică vrea să dea foc la internat.

Vorbea smerit, cu respect evident, de parcă Damian, ascuns pe undeva, în apropiere, s-ar fi putut lăsa îndulcit de vorbe trecute prin miere.

— Ce tot bâigui, măi creştine?

— Nu bâigui. Dispar oamenii pe capete.

— Cine a dispărut?

— Mulți, don' Mişu: alde Romică Popescu, responsabilul de la supermagazin, Pandele cheferistul, acum domnişoara Lia, mai sunt şi alții. Zice că-i ține prizonieri la motel. Aşa spune alde don' Dunăreanu.

— Vezi-ți de treabă! Buzele frizerului zvâcneau. Ăsta-şi bate joc de voi.

Paraliticul îşi ridică privirea obosită.

— De ce adică să-şi bată joc de noi? Ce i-am făcut?

Întrebarea nu era lipsită de logică, însă Mişu Postolache nu juca totdeauna *fair play*.

— V-a văzut proşti, d-aia!

— O fi, don' Mişu, dacă zici dumneata, aşa o fi.

Îl privea printre gene. De când epigramistul lansase zvonul că frizerul e un agent perfid al bandiților lui Damian — dovadă, se plimba bimbaşă prin târg fără să-i pese — Lae devenise mai circumspect.

— Şi cu bieții copii ce are, don' Mişu? Ăştia ce i-au mai făcut?

— Altă trăsnaie! se enervă Postolache. L-aş strânge de gât pe dobitocul care vă vârâ toate prostiile în cap.

— Tovarăşa Olimpia e profesoară. Eu zic că ştie ce vorbeşte.

O lacrimă — emoție, spaimă, oboseală — îi alunecă pe obraz. Deşi impresionat, frizerul continua să facă pe durul.

— Şi-acum de ce bâzâi?

— Că-s prost! Nu spuseşi dumneata?

Plângea de-a binelea. Furios, Mişu îi întoarse spatele.

— Păstrează-ți, bre, bocetele pentru când ți-o fi de trebuință! S-ar putea să nu-ți mai ajungă.

Lae făcu un gest ciudat cu mâna ca să alunge piaza rea. După cum aveau s-o arate evenimentele, sfatul frizerului nu era de lepădat.

— Îi e rău lui nea Sterică, spuse şeful corpului de pază. S-a făcu alb la faţă şi a căzut lat. Uite aşa, din senin. Am vrut să chemăm spitalul...

Morogan îşi deschise grăbit trusa.

— Ştiu. Telefonul nu funcţionează.

— Noroc cu maşina.

Pe canapea zăcea un bărbat de vreo patruzeci şi cinci de ani. Respira greu, cu mâinile pe piept. Trei inşi în uniforme de paznici îl priveau neliniştiţi. Se dădură în lături şi Morogan descheie halatul de lucru al bolnavului. Îi ascultă inima şi-i ridică uşor una din pleoape.

— Mda, şopti.

Şeful gărzii se interesă îngrijorat:

— E grav?

Morogan înclină capul.

— N-avem voie să-l urnim. N-ar suporta deplasarea până la spital... Să vedem cum ne putem descurca aici, la infirmerie. Trebuie să-mi daţi o mână de ajutor, băieţi! Am nevoie de apă rece şi clocotită. Cât mai multă! Faceţi rost de găleţi.

Sparse trei fiole cafenii şi umplu seringa. Paznicii se precipitară spre uşă.

90

Mişu Postolache alerga neobosit de la un capăt la celălalt al oraşului. Ajunsese la convingerea că e de ajuns să lipsească cinci minute dintr-un punct oarecare — poştă, muzeu, alimentara, tutungerie, complex, frizerie, locuinţa lui x, y sau z — pentru ca în perimetrul respectiv să se petreacă evenimente epocale. O fatalitate perfidă îl urmărise toată noaptea, pur şi simplu alunecase chestie de câţiva metri sau câteva minute, pe lângă toate episoadele cheie.

Se opri istovit la fântâna lui Grigore Vodă luându-şi răgaz să respire şi să bea o gură de apă. Îl ucidea setea. Apucă lanţul ciuturei.

Un glas amplu, venit din adâncuri, îl făcu să rămână nemişcat.

— …răsare luna mică, mică / şi peste a lui acoperişuri îşi lasă capul şi-l ridică…

Înspăimântat, Mişu scăpă găleata din mână. Ceva ca o ghiulea se repezi în fundul fântânii. Tarzan nu ştia despre ce e vorba şi în clipele acelea nici nu voia să afle.

Fusese ultima încercare a lui Vlad Şoimu de a evada. Versurile aparțineau tinerei poete, autoare de pasteluri delicate. S-a măritat ulterior cu un inginer din Piteşti, dar asta nu prezintă nici un fel de importanță. Membrii cenaclului literar din P. o regretă. Cu timpul însă desigur o vor uita. La urma urmelor, nici de Shakespeare nu-şi aduce toată lumea aminte.

91

Responsabilul supermagazinului străbătu grăbit strada principală lăsând în urmă o dâră persistentă de varză acră. Ardea de nerăbdare să comunice oamenilor descoperirea făcută în parc.

La ferestre se zăreau chipuri livide care dispăreau imediat ce le bătea în geam. Văzând căruciorul infirmului la intrarea muzeului, răsuflă uşurat.

— Lae, te simți în stare să nu leşini?

— Prin câte am trecut în noaptea asta, cred că da. Ce s-a mai întâmplat?

— Drojdioară!

— L-au ucis?

— Ce să-l ucidă?! Şopti: E omul lor!

Infirmul îşi duse mâna la gură. Responsabilul recapitulă succint întâmplarea.

— Discuta cu gangsterul verde cum discut eu cu dumneata.

— Înțeleg, spuse cerşetorul pe gânduri. Acu' înțeleg. Au împânzit oraşul. De Postolache cel puțin, m-am convins.

— Frizerul?

— El, domnule! Mi-a mărturisit-o singur, ce mai! E unealta lui Damian.

— Ți-a spus-o el?

Lae dădu din cap, încredințat că nu minte.

92

Veterinarul urcă treptele muzeului pe picioare destul de sigure, împinse cu umărul uşile batante şi se opri în prag fluierând bine dispus.

— Lucrați de noapte, copii?

Douăzeci de chipuri spectrale îl priveau încordat. Responsabilul supermagazinului dădu semnalul:

— Pe el!

Patruzeci de mâini imobilizară trupul veterinarului.

— Unde e Damian?

— Cine sunt complicii lui?

— Nemernicule! Vreți să aruncați liceul în aer!

— Lucrezi cu banditul ăla de Postolache!

— Ce-aveți de gând cu noi?

Drojdioară clipea zăpăcit. Responsabilul îl apucă de guler.

— Recunoşti că ai discutat cu o bestie verde pe bancă în parc?

În sfârşit, Caracaş pricepu. Izbucni într-un râs nebun. Patruzeci de mâini nu erau în stare să-i stăpânească zvâcnetul trupului.

— Recunoşti?

— Da, spuse Drojdioară. Recunosc! Recunosc că în viața mea n-am văzut un şeptel atât de bine asortat cu cretini. Trase aer în piept: Boilor!

Oamenii se priviră descumpăniți. Primul care-şi descleştă mâna, retrăgându-se jenat câțiva paşi, fu Iliuță Munteanu.

„Ce prostie să-l suspectezi pe Caracaş! Vinovat, ar mai fi venit la muzeu? De ce ar fi făcut-o?... Numai nervii sunt de vină”.

Îi urmară pilda şi ceilalți, neştiind prea bine ce atitudine să ia. Pe poziție belicoasă, rămăsese doar responsabilul. Stătea arc, gata să tabere asupra veterinarului. Izbucni:

— Cel puțin explică-te!

Drojdioară puse picior peste picior şi îşi aprinse cu nonşalanță țigara.

— N-am chef, e bine? Cuprinse asistența într-o privire îngăduitoare: Puteți să luați loc.

Bătrânul cu papion îşi aranjă fularul între reverele pardesiului. Se interesă cu un aer preocupat:

— Dumneata, din câte am înțeles eşti medic. Exact, îmi amintesc. M-ai tratat anul trecut..

Veterinarul îl privi țintă.

— Încep să cred că da...

— Ce se aude? De două ceasuri n-avem nici o veste. Propun să alcătuim o delegație pentru începerea negocierilor. Toți marii comandanți de oşti au încheiat păci provizorii... Nu-i nimic ruşinos aici.

În realitate, i se făcuse somn şi nu mai avea poftă să se joace de-a soldații. Drojdioară clipi vesel.

— Gata, nene! Mergem împreună. Suntem cei mai reprezentativi din adunare. Mai vine cineva cu noi?

Lia Georgescu interveni energică, fără a abandona mâna antrenorului. Avea ochi strălucitori, pieptul îi fremăta şi ținea bărbia ridicată. Bătrânul o măsură plin de admirație. Semăna cu Marianna din *Petite Histoire de France,* curs secundar, librăria Hachette ediția 1912. Marianna cocoțată pe baricadele revoluției. Îi lipsea doar coiful galic şi un vânt puternic care să-i lipească rochia fluidă de coapsele puternice.

— Nu ne arde de glume, domnule Caracaş. Habar n-am ce-i cu dumneata, dacă eşti sau nu complicele lui Damian, şi mă simt prea ostenită ca să încerc s-o aflu acum. Un singur lucru vreau să-ți fie clar. Dacă ai venit la noi căutând adăpost, suntem dispuşi să ți-l oferim. Dacă nu, ieşirea e în spatele dumitale.

Drojdioară începu să râdă.

— Mă aflu într-o instituție publică şi nu la matale acasă. Aşa că ia-mă mai delicat, coană Lio.

— Muzeul se deschide la 9,30. Până atunci, te putem cel mult tolera. Se lipi de antrenor. Nu-i aşa, Basile?

— Ha! exclamă veterinarul înecându-se. Basile?!

Abia atunci îi atrase atenția tristețea antrenorului. Se mişca fără vlagă şi îşi îndrepta mereu privirea rătăcită spre ieşire. Părea prins într-o cuşcă.

Caracaş ținuse întotdeauna la Dunăreanu. Se simți cuprins de o presimțire neagră. Îl apucă de umăr, ignorând-o total pe dirigintă.

— Ce s-a întâmplat, Vasilică? Te-a păcălit vrăjitoarea?

— Nu-ți permit! urlă Lia Georgescu.

— Ei bravo! Parcă eu îți cer voie. Spune, Vasilică tată, ce-ai pățit? Te-a pocnit careva în cap?

— Romică Popescul explică epigramistul. Credea c-o ține pe nevastă-sa în brațe…

Bătrânul cu papion interveni:

— Domnilor! Propun să amânăm rezolvarea conflictelor subsidiare după încheierea armistițiului cu cei care ne-au cotropit.

— Te-a aiurit scorpia, nefericitule!

— Basile! Diriginta gâfâia. Cum îi permiți?

Dunăreanu suflă moale:

— Nu-i permit.

— De ce nu-i spui că sunt logodnica ta?

— E logodnica mea…

Părea de cârpă. Drojdioară începu să-l zgâlțâie.

— Trezeşte-te, Vasilică! Vino-ți în fire! Tu eşti băiat de comitet.

— Basile, țipă Lia Georgescu. Promite-mi că n-ai să-i mai adresezi un cuvânt! A insultat-o pe viitoarea ta soție.

Caracaş îi examină câteva clipe. Simțea că fierbe. Îl smulse brusc pe Dunăreanu din brațele dirigintei şi-l împinse spre capătul sălii, într-un colț, baricadându-l cu trupul masiv.

— Idiotule! Ai de gând să te însori cu cotoroanța asta?

— Domnule Caracaş!

— Nu-ți dai seama în ce te vâri? Azi te-ai cununat, mâine îți cumpără zgardă, lesă şi coteț! Dezmeticeşte-te, nenorocitule! E cea mai a dracului viperă din câte s-au născut vreodată.

— Ce să fac? scânci jalnic antrenorul.

— Ți-o aranjez eu, numai să-mi dai avizul. Chestia e ce se întâmplă în capul tău? Vrei să te însori cu zdrahonul sau nu?

— Vrea! Lia Georgescu izbuti să-l dea de-o parte pe Drojdioară şi prinse mâna antrenorului. Vrea! Şi la urma urmelor e obligat să-ți ceară consimțământul?

— Eu l-am înțărcat! tună Drojdioară.

— Dumneata eşti un pericol pentru oraş. Am sesizat ministerul, să nu-ți imaginezi că stăm cu brațele încrucişate.

— O auzi, Vasilică? Vezi ce e în capul lui tanti Lia? Trezeşte-te, idiotule!

Lia Georgescu spumega.

— Insultele dumitale nu vor rămâne nesancționate! În cealaltă chestiune, consider că Basile e la vârsta când are dreptul să facă ce pofteşte. Nu-i aşa, Basile?

— Aşa e. Fac ce poftesc...

Părea să plângă. Veterinarul scuipă furios la picioarele antrenorului şi se îndreptă spre ieşire.

93

Dobrescu încerca zadarnic să desluşească ora. Avea un ceas complicat, cu multiple destinații — calendar, busolă, cronometru, şi în mod cu totul secundar, ceasornic. Şeful de post îi strecură o privire hâtră şi îşi cercetă Doxa bătrână de treizeci sau patruzeci de ani, cu cifre fosforescente.

— E trei fără şaisprezece minute.

O rostise sec, alb, doar privirea vag malițioasă trăda o ironie blândă, şi locotenentul îşi zise că milițianul nu-i lipsit de umor.

„Bărbatul e doar complexat... Îl impresionează prezența Samuraiului. Sunt un țânc pe lângă el, n-am nici un sfert din experiența lui, dar nu poate scăpa de gândul că suntem trimişi de Bucureşti.”

Dădeau târcoale liceului, atenți la orice foşnet, umbră întâmplătoare, aromă suspectă. Luna, în ciorapi de aur,

pierise cu paşi pisiceşti abandonând luceafărului de dimineață un cer sticlos, priponit în capse strălucitoare.

— Peste un an ies la pensie...

Dobrescu rosti mecanic:

— Da...

Nu ştia cum să reacționeze. Să-l compătimească? Să-l felicite? Bătrânii sunt bizari. Avea un unchi care năzuise un singur lucru în viață: să ajungă cât mai repede la pensie. Cu ani de zile înainte, socotise pe îndelete, cu o minuțiozitate de detaliu care fascina, cum avea să-şi petreacă vremea. Îți lăsa gura apă doar ascultându-l, începeai să-l invidiezi şi să intuieşti avantajele senectuții, îți venea să crezi că talonul acela de cincisprezece centimetri, adus de poştaş la zile fixe, e singurul lucru pentru care merită într-adevăr să exişti.

Ceea ce îl reconfortă însă peste măsură era impresia că-i rentier, că într-un fel trage pe cineva pe sfoară, încerca toate voluptățile farsei, trăia din plin sentimentul că ia banii de pomană. Mătuşă-sa în schimb, nu îndura repausul. Se simțea înlăturată, de prisos, descoperise brusc că are o inimă, un ficat, rinichi rebeli.

— Hotărât, Cişmigiul, partidele de canastă la doi lei miza şi comentariile despre ultima coafură a Pâslăriței la nocturna de sâmbătă seara, nu-s de mine. Credeți-mă, copii, să-ți aştepți moartea mergând la matinee şi făcându-ți periodic analiza urinei, nu-i deloc vesel...

— De ce nu cauți ceva de lucru? o întrebau neamurile, zâmbind îngăduitor...

Li se părea atât de ciudat, lor oameni ocupați până peste cap, cu agende supraaglomerate, fărâmițați între serviciu, gospodărie, aprovizionare, dentist şi lecțiile lui Bogdănel, „ăla micu' trebuie dus la engleză, mâine am audiență la ICRAL, nu uita să scoți pantofii de la reparat" etc, etc., siliți mereu să amâne câte ceva pentru a doua zi, ori săptămâna viitoare, că există alții care nu ştiu cum să-şi toace vremea.

— Adică ce să fac? Să mă apuc la şaizeci de ani să învăț turca sau dialectul tembo-habe? Să croşetez fulare

şi jerseuri? Să scot la plimbare plozi de patru, cinci ani care după tot atâtea sezoane de eforturi, abia reuşesc să-ți spună că vor pipi în nemțeşte?

— Există tot felul de activități obşteşti.

— Hm! Am fost la sfatul popular. Singura treabă pe care au găsit-o pentru mine, eu oferindu-mi serviciile gratuit, bineînțeles, a fost la deratizare. Să întocmesc statistica şobolanilor răpuşi în ultimii cincisprezece ani...

— Ziceam că ies la pensie, reluă şeful de post. Nu-mi pare rău... Sunt de treizeci şi cinci de ani miliţian în oraşul ăsta. Îi cunosc pe toți, îi cunosc bine... Mai bine decât pe copiii mei. Sau aşa chibzuiam eu.

— Adică?

Individul cugeta, nu era dintre cei cu limba dezlegată.

— Îs oameni paşnici, la locul lor... În treişcinci de ani, ăl mai rău din târg, dacă a luat şase luni închisoare. Şi aia cu suspendare sau executarea pedepsei la locul de muncă.

— Vreți să spuneți că nu vă aşteptați la asemenea tulburări. Miliţianul întârzie răspunsul, cântărindu-şi cuvintele.

— Cum ziceți dumneavoastră... Nu mă aşteptam. Parcă nu-i tot oraşul ăla pe care-l ştiam eu...

Dădură colțul liceului.

Dincolo de gard, se zăreau oamenii pâlcuri-pâlcuri, cu ochii agățați de zidurile liceului. Rumoarea, glasurile amestecate îi aminteau lui Dobrescu de măcinatul monoton al roților de tren.

— Până la urmă tot au aflat, comentă şeful de post.

Locotenentul răspunse maşinal:

— Da... au aflat.

— Tot nu pricep ceva... Părea să şovăie: Dumneavoastră veniți de la Centru, considerați altfel faptele.

— Ce anume n-ați priceput? surâse Dobrescu.

— De ce adică tovarăşul maior le-a ordonat ălora de la muzeu să rămână pe loc?... Eu unul, aş fi grămădit toți cetățenii aici, să păzească şcoala.

Locotenentul dădu uşor din cap. Nu era singurul care nu pătrundea subtilităţile Minervei.

— Să sperăm, oftă, că într-o zi o să ne-o explice.

Şeful de post îşi trecu batista pe sub chipul strâmt.

— A... Aşa, da...

La ferestrele internatului apăruseră câteva capete. Apoi altele, din spate, care încercau să vadă peste umerii învestmântaţi în pijamale deschise. O voce accidentală, în schimbare, se miră:

— Ce-o fi cu ăştia?

— S-o fi întâmplat vreo chestie.

Un optimist presupuse febril:

— Poate n-avem mâine ore! Scăpăm de lucrarea de la matematică.

Fără să-l vezi, îl simţeai frecându-şi mâinile cu degete murdare de cerneală.

Dobrescu zâmbi aducerii-aminte. Deveni brusc atent şi trase de câteva ori aerul pe nări.

— Miroase a fum!

Începură să alerge spre celălalt capăt al clădirii.

94

Romică Popescu dădu năvală la muzeu. Ţipă gâtuit:

— E la mine acasă! L-am văzut adineauri! Doarme!

Iliuţă Munteanu, aţipit de vreun sfert de oră, sări speriat.

— Cine?

— Un bandit! Doarme în patul meu!

— Singur?

— Dar cu cine ai vrea dumneata să fie? Cu nevastă-mea? Spune-o baremi răspicat. Aluziile nu te prind.

— Nu-ţi dai seama ce vorbeşti, domnule Popescu, spuse profesorul, coborându-şi privirea. Sper!

— Credeam că ştii ceva...

Fu înconjurat din toate părţile. Epigramistul vru să se asigure.

— Chiar doarme?

— Doarme! Doarme dus.

— Extraordinar!

— Ce nu-i extraordinar? O noapte isterică!

Domnul cu papion îşi ciupi bărbia nerasă.

— Aşa se întâmplă când nu acționezi organizat. Suntem un oraş cucerit, trebuia să ne gândim la cazarea ocupantului.

— Mai isprăveşte, domnule, cu tembelismele! țipă Romică Popescu. Totul are o limită.

Lia Georgescu interveni autoritară:

— Nu-i momentul să ne descărcăm nervii. Explică-ne, domnule Popescu! Ce te face să crezi că banditul dormea?

— Fantastic! Poate că pentru dumneata asta se cheamă a merge cu tractorul pe câmpie, eu însă îi zic nani. Stă în patul meu întins, țeapăn, şi sforăie.

— Şi-a adus şi pijamaua? întrebă bătrânul fără să se gândească.

— Aia cu ciucuri! explodă exasperat Romeo Popescu. Ce specimene, domnule, ce specimene!

Se făcu linişte. Iliuță Munteanu clipi nedumerit. Simțea că-l cuprinde un calm inexplicabil. Faptul că gangsterul dormea, un act cum nu se poate mai normal, îi domolea temerile imediate.

— Pariez că e şeful lor şi acum se odihneşte, mormăi domnul cu papion. Nu trebuie să te formalizezi pentru că nu ți-a cerut îngăduința să-ți folosească dormitorul. Toți năvălitorii sunt la urma urmelor nişte barbari. Părerea mea ar fi să mergem in corpore, nu-i aşa, să discutăm condițiile capitulării.

Lia Georgescu îl asculta pe gânduri. Se simțea roasă de curiozitate, dar în acelaşi timp prudența o sfătuia să rămână în incinta muzeului. Peste o oră avea să se lumineze. Se întoarse spre Dunăreanu.

— Tu ce zici?

Antrenorul ridică din umeri. Nu dădea un ban pe toată povestea. Se întreba doar cum ar putea s-o şteargă fără să-l simtă nimeni. Doi oameni aveau să-l ajute:

Drojdioară şi Morogan. Ideea îl reconfortă şi izbuti să surâdă.

— Cum zici tu, draga mea.

Diriginta îi strânse degetele recunoscătoare. Erau primele cuvinte drăguțe după ce Romică Popescu îi surprinsese îmbrățișați. Lae îi pândea expresia feții. Interveni speriat:

— Stați aici, oameni buni! Mulțumim lui Dumnezeu, nu ne-a supărat nimeni. De ce să zgândărim?

Lia Georgescu îl privi scurt. Nările îi palpitau.

— Eu mă duc! Cine vine cu mine?

I se alăturară profesorul Munteanu, domnul cu papion, bine dispus de parcă s-ar fi dus la Moşi, Romică Popescu. Pe urmă se urniră şi ceilalți.

Lae rămase singur în holul muzeului.

Îşi manevra căruciorul depărtându-se de uşile batante. Se aciuă lângă fereastra largă, cu perspectivă asupra străzii. Urmări grupul care se îndepărta, în lumina aceea incertă a nopții asfințite şi scoase mătăniile, mângâind îndelung fiecare boabă. Nu-şi dădea seama că în locul rugăciunii înşira mecanic cuvinte lipsite de noimă, fără legătură cu adevărata sa stare de spirit şi care-i trădau obsesiile plimbate în căruciorul de paralitic timp de peste douăzeci de ani.

— ...61 de mii... 50 de mii în carnete de 5, 11 mii în obligațiuni... Încă 10-15 mii... Pe urmă nu mă doare capul. Dau împrumut, cu dobândă frumuşică, şi stau la soare... O bucăcioară de grădină... Pătura mai ține dacă-i întăresc urzeala... O mie iese ca nimica la Crăciun. De Paşti, oamenii sunt mai zgârciți. Câteva ouă acolo, un os de miel, o cană de vin şi flori sfințite la biserică... Bani nu dau. Mai cu seamă femeile... Trențe câte vrei, dar nu bani. Şaptezeci şi cinci de mii ar fi ceva.

Un zgomot de sticlă spartă îl făcu să tresară. Se întoarse iute. Doi bărbați cu chipurile întunecate se cățăraseră pe fereastră. Lae îşi înfipse unghiile în brațele

căruciorului şi scoase un strigăt de spaimă. Localul muzeului se umplu de o lumină crudă.

Paraliticul îşi încordă toate forțele. Un val de sânge năvăli în trupul bicisnic. Sări din cărucior şi o zbughi pe uşă.

95

Atena Dumitrescu scrută întunericul străveziu. Se simțea sleită şi dorea din adâncul sufletului ca totul, indiferent de ce i-ar fi fost hărăzit, să se isprăvească mai repede.

Aprilia, cărturăreasa, sforăia pe canapea. În cele din urmă, adormise. Proteza îi alunecase şi femeia părea că rânjeşte. Un rânjet de mort. Doamna Dumitrescu îşi întoarse înfiorată ochii.

Din stradă se auzeau paşi. Cineva fugea. Un bărbat. Bătrâna îşi încordă privirea. Un hohot îi țâşni de pe buze şi capul îi căzu fără putere pe pervaz.

— Dumnezeule! gemu! E prea mult...

Lae, paraliticul, alerga ca un iepure.

96

— Revizuiți-vă ținuta! spuse domnul cu papion. Alcătuim o delegație şi-n astfel de împrejurări protocolul trebuie respectat cu strictețe:

Romeo Popescu îl luă subțire:

— Ascultă, nene, matale nu ți-e somn?

— Noi, vechea gardă, am pus totdeauna interesul obştii înaintea celui personal. Dumneavoastră sunteți prea agitați, aveți nevoie de un creier limpede, care nu-i aşa, ce spuneam?... A da, nu mi-e foame...

Văzu în fața dispensarului un tufiş de lauri. Rupse câteva crengi şi le împărți.

— Țineți-le sus, la vedere! Vor face o impresie admirabilă asupra învingătorului.

— Ce coşmar! mormăi antrenorul.

Epigramistul puse mâna pe umărul lui Romică Popescu.

— Eu zic să-l piteşti.

— Ce să pitesc?

— Ciomagul. Vorba lui Senilache, nu face impresie.

Romeo Popescu sălță din umeri. Pe măsură ce se apropiau de casă, răreau instinctiv paşii. Simțeau că pierd considerabil din avânt. Iliuță Munteanu propuse cu jumătate de glas:

— Poate ar fi mai bine să mai reflectăm.

Dunăreanu ridică din umeri.

— Ce să mai reflectezi? Dacă tot am demarat, hai s-o facem şi pe asta.

— Tutovanca ne-a rugat să nu părăsim muzeul.

— N-ați înțeles, i-o reteză Lia Georgescu. A zis să nu ne apropiem de liceu. Locuința Popeştilor e la un kilometru.

Se opriră examinând îndelung clădirea. Parcă se aşteptau ca prezența gangsterului să-i fi schimbat înfățişarea. Romică urcă primul treptele şi încercă clanța.

— Un moment! îl opri domnul cu papion. Vorbea pe nas, plin de importanță. Cine ia cuvântul? Cine exprimă doleanțele reprezentanței, vreau să spun?

Antrenorul îl împinse uşor de umeri.

— Las' că vedem noi.

Pentru a treia oară în noaptea aceea, Romică Popescu pătrundea în locuința sa păşind în vârful picioarelor. Ceilalți îl urmau orbecăind. Uşa de la dormitor rămăsese deschisă. Se distingea vag o siluetă ghemuită pe divan.

— Doarme, sâsâi profesorul Munteanu. Cred că acum ar putea fi imobilizat. Mi-e teamă însă de o cursă. Dacă suntem supravegheați?

Stăteau lângă divan cu răsuflările tăiate. Necunoscutul îşi trăsese cearceaful peste cap. O respirație uşoară împungea damascul alb.

— Fluturați ramurile, domnilor, propuse bătrânul.

— Şi cântați Vine, vine primăvara!

Antrenorul îşi regăsise ceva din vechea nepăsare. Făcuse eforturi să se convingă că Morogan şi Drojdioară

aveau să-l scape până la urmă din încurcătură şi aproape că izbutise.

— Trebuie trezit, spuse domnul cu papion. N-am auzit să poți discuta cu o persoană care doarme, şi râse încântat, convins că-i cel mai bun banc auzit de ceilalți.

— Da, să-l trezim, fu de acord Lia Georgescu.

Nu mai avea răbdare şi se simțea exact ca acum douăzeci şi cinci de ani când şcolărița bondoacă, în tiroleză de lână verde, cu panglici roşii la urechi, aştepta la bâlci să intre în cortul omului cu limbă de bou. Era curioasă, înspăimântată, stomacul i se zvârcolea.

Iliuță Munteanu tremura vargă.

— Vă conjur, nu comiteți imprudențe!

Romică Popescu nu mai rezistă. Apucă brusc cearceaful şi-l trase. Mioara Popescu, complet goală, se ridică speriată în capul oaselor. Privea grupul bezmetică, incapabilă să înțeleagă ce se petrece.

Dunăreanu se uită la Romeo care căuta gâfâind prin dulapuri şi începu să râdă:

— E clar, tăticu'! Pot să-ți furnizez o informație prețioasă. Morogan dă consultații în fiecare dimineață între orele 10 şi 14.

97

Edgar Allan Poe îşi asigura cititorii că după două duble de şase pot paria pe ultimul lor dolar că la a treia aruncare a zarurilor dubla nu se va mai repeta.

Un calcul al probabilităților... puțin probabil. Maliționii pretind că scriitorul era angajatul unui tripou. Orice barbugiu sau tablagiu cu studii temeinice îți poate jura cu mâna pe inimă că cel puțin odată în viață a dat de patru ori la rând şase-şase sau că din treizeci de aruncări, n-a reuşit un singur zar maxim. Jucătorii profesionişti, cu pile la zeița Fortuna, au rămas de pomină pentru zilele lor negre de ghină cumplită.

În mod categoric asemenea zile există. Şi fără îndoială, lanțul de ghinioane în care se încurcase Mircică Panait se

înscria la aceeaşi rubrică. Nimic nu-i mergea, şi Mircică Panait renunțase să mai înțeleagă ce se întâmplă pe lume.

Păşea aiurit, fără țintă, aşteptând în orice clipă să-i cadă o cărămidă în cap. Ştia din proprie experiență că o nenorocire nu vine niciodată singură.

Nu fu dezamăgit. La poalele pădurii, simți brusc o durere ascuțită în picior. Pantoful îl strângea cumplit, prins parcă într-o menghină. Mircică Panait încremeni.

Nimerise într-o capcană pentru vulpi. Îl descoperiră, abia către prânz, țigăncile care culegeau hribi.

98

Lumea se dădea la o parte, făcându-i loc să treacă.

— Fii cuminte, nea Petrică, nu s-a întâmplat nimic. Bărbatul cărunt, în uniformă cafenie, se agăță gâfâind de gardul liceului. Era paznic la uzină şi datorită unei cumsecădenii aparte, nealterate de un destin accidentat, se bucura de simpatia unanimă a concetățenilor. Rămăsese văduv de aproape zece ani şi nu se recăsătorise din superstiția unei paternități excesive. „Muierea, cât de omenoasă, se uită strâmb la orfanul din bătătură. Ce vină are Nelu că i-a murit mă-sa, să ajungă câine de pripas?”

Băiatul, elev în clasa a IX-a, locuia la internatul liceului.

— Eram la uzină, când a venit unul, că cică sare şcoala în aer. Şcoala şi blocurile...

Se uită buimac în jur, zvârlind priviri care nu se puteau fixa.

Cineva comentă încet:

— Şi-a lăsat postul şi a plecat. E caz de puşcărie.

— Slujba-i slujbă.

— Acum eu ce să fac? întrebă paznicul fără să se adreseze nimănui.

— Du-te, nene şi vezi-ți liniştit de treabă. Suntem noi aici. Poate ai noroc, n-or fi observat ăia că ai şters-o.

Omul îl măsură ca picat din cer.

— Păi şi ăilalți au fugit. N-au casele tot acilea? Nu-i colea complexul?

Dobrescu împreună cu şeful de post se străduiau să împiedice intrarea oamenilor în curte. Acum îşi închipuia că înțelege rațiunea pentru care Minerva încercase să evite harababura de iarmaroc la porțile liceului. În mulțime mai lesne acționezi, te strecori, dispari. Mirosul de fum se dovedise o alarmă falsă. Un tip original care se apucase să ardă gunoiul în creierii nopții...

— Cam într-un ceas, observă şeful de post, se luminează de-a binelea. Socot că după aia nu s-or mai încumeta...

Locotenentul nu-l auzi. „Unde o fi Minerva?”

99

— Nici dumneata nu te-ai culcat? se miră Drojdioară.

Medicul Morogan îşi înăbuşi căscatul.

— Vin de la spital. Se simte mai bine.

— Cine?

— Sterică. Am reuşit să-l transportăm. Acum e la reanimare. Nu pricep însă ce se întâmplă cu Grațiela. Toate funcțiile sunt relativ normale şi totuşi nu-şi revine.

Veterinarul, cu gândul în altă parte, chicoti încetişor. Morogan constată intrigat:

— Pari al dracului de bine dispus. Ce-ți veni? Nu cumva...

— Eu sunt întreg, nene! Mă gândeam la proştii din târg. Râd de două ceasuri singur. Sunt toți nebuni. Nebuni de legat.

Morogan îl privi atent.

— Bag de seamă că eşti treaz. Se întâmplă ceva...

— Se întâmplă că în viața mea n-am dat peste atâția imbecili concentrați într-un perimetru atât de mic. Le-am şi comunicat-o dealtfel. Văd cai verzi pe pereți, cred în vârcolaci, se însoară aiurea în tramvai! Aia de la poştă, pachebotul, l-a păcălit pe Dunăreanu. Nu-ți mai vorbesc de circul din oraş! Ospiciu, domnule! Eram în parc cu un mafiot verzaliu...

— Ce înseamnă mafiot verzaliu?

— Căpcăun de-al lui Postolache. Moaca şi textilele de pe el erau verzi. Aşa l-o fi păcălit pe el cineva că-i stă bine. În fine, făceam conversație pe bancă şi gâdilam un câine vagabond. Vorba vine vagabond. E câinele de la...

Morogan îl întrerupse cu voce gâtuită:

— Fii atent!

Un bărbat se apropie în fugă. Când fu la câțiva paşi, veterinarul îl recunoscu perplex.

— Lae! bâlbâi fără să-şi creadă ochilor. Ce ți-am spus, domnule? Au înnebunit cu toții?

— N-ați pomenit de chestia asta, când am fost la muzeu.

— Nu, pe dracu! exclamă agitat Iliuță Munteanu. Urlau toți că vreți să aruncați liceul în aer!

Veterinarul îl întrerupse, mustrându-l cu duhul blândeții:

— Vezi ce se întâmplă dacă n-ați învățat să vorbiți organizat?

— ...doar că mintea dumitale, urmă profesorul, e la altele. N-ai fost atent sau...

Ridică din umeri privind în lături. Chiar în momente dramatice îi venea greu să fie grosolan.

— ...Sau eram prea beat, ca să recepționez, vrei să spui, rânji veterinarul. Zii, Iliuță tată, nu te sfii!

— Dumneata ştii mai bine în ce stare te aflai. Suficient de detaşată, îmi închipui. Te preocupa cu primordialitate starea civilă a lui Dunăreanu. Debandadă, primejdie, bandiți, aşi! Esențial era pe cine vâră cu acte în aşternutul ei coana Lia!

Se monta singur, de enervare fruntea i se învinețise. Doctorul Morogan, între două drumuri, oftă cercetând ostentativ cerul.

— Acum n-are sens să vă certați.

— Eu nu mă cert cu nimeni. Constat!

— Unde sunt proştii ăilalți? întrebă Caracaş.

— Ăilalți fiind noi... Mă rog, care proşti?

— Statul-major al urbei, izbucni iritat veterinarul. Vreau să stau de vorbă cu ei.

— La muzeu. Vin şi eu în zece minute. Trebuie să văd ce face Victoriţa.

— Sărutări de mâini! Mergi cu mine, doctore?

— Numai până la colţ. M-a răzbit oboseala.

Drojdioară şi Morogan se îndepărtară împreună. Mişu Postolache bătea asfaltul în faţa magazinului de cosmetice. În vitrină, pe un bust îmbrăcat în staniol, străluceau salbe de diamante false.

Caracaş se despărţi de medic la capătul aleii, luând-o grăbit spre muzeu. Se simţea mai treaz ca niciodată şi reflecta la atitudinea pe care urma s-o adopte, oscilând între ironia grasă şi epitetul violent.

„Nişte imbecili! Iar ăla a avut o idee fabuloasă! De antologie! Fantastic cap, fantastici cretini!”

Din cauza zgomotului făcut de propriii săi paşi, îşi dădu seama târziu că cineva vine în urma lui. Răsuci capul într-o doară. Primi lovitura în plin obraz şi căzu în genunchi cu un urlet. Celălalt nu-i lăsă timp să se dezmeticească. Izbi încă o dată, cu toate puterile. În mână îi sticli un cuţit. Postolache şi Iliuţă Munteanu se iviră alergând la capătul străzii.

Umbra se strecură într-o curte, apoi, escaladând un gard, dispăru.

100

— Stai! strigă paznicul îmbrăcat într-o uniformă cafenie. Doi bărbaţi se îndreptau spre el, fără umbră de şovăială.

— Stai sau trag!

Paznicul îi urmărea încordat. Se apropiau hotărât, ignorând somaţiile. Apăsă pe trăgaci şi salva cutremură văzduhul. Cei doi păreau surzi, continuau să înainteze. Omul se dădu reflex înapoi, ochindu-le busturile. Simţi o lovitură puternică la rădăcina capului şi se prăbuşi.

Necunoscuţii pătrunseră nestingheriţi în uzină.

— Boss-ul n-are treabă. Totul a mers la fix, cheia parcă-i unsă cu unt.

Ochiul lanternei dibuise safeul pe peretele opus ferestrei. Uşa masivă, lată de vreo douăzeci de centimetri, se deschise fără zgomot. Era linişte, doar gâfâitul celor doi puncta pustietatea încăperii.

— E gol!

Gol! Cuvântul rămase suspendat, undeva peste capetele lor. Îl simțeau greu, rotund, o minge de fier gata să cadă.

— Stai, strigă Minerva.

Banditul trase la întâmplare şi continuă să alerge. Celălalt izbutise să ajungă la capătul coridorului. Ecoul împuşcăturii vibra încă între zidurile de ciment.

— Stai!

Minerva apăsă pe trăgaci. Auzi un strigăt de durere, apoi, doar după o clipă, paşii celor doi care se îndepărtau în grabă. “L-am rănit..”

Începu să alerge.

101

Alarmară câțiva vecini şi cu chiu cu vai, îl transportară pe Caracaş până la muzeu. Veterinarul gemea făcând eforturi să vorbească. Complet zăpăcit de evenimente, Iliuță Munteanu îl implora să nu se agite. Chipul tumefiat, plin de sânge al veterinarului îi strivea inima.

Lia Georgescu, cea mai expeditivă dintre toți, îşi smulse un volan de la rochie şi improviză o compresă. Şterse obrazul rănit, tamponându-l delicat.

Domnul cu papion începu să tremure. Până în clipa aceea nimic nu fusese limpede în mintea lui. Se ambalase, jonglase emfatic cu termenii, conştient pe undeva că se mistifică, se îmbătase cu propriile fraze, şovăind permanent între ficțiune şi realitate. Acum pus în fața unui fapt concret, îşi pierdu firea.

— Ce barbarie! L-au maltratat sălbatic! Nu văd... Nu văd cum...

Îl podidiseră lacrimile. Iliuță Munteanu vorbea brambura:

— Damian! Ca să vezi... Totuşi nu mă aşteptam... Mi-a fost elev... Era un copil silitor.

— Idioților! scrâşni Drojdioară.

Dunăreanu râse.

— Ei bine! Dacă înjură, e bine!

— Sculați târgul! tună veterinarul. Umflă ăia documentele de la uzină şi voi faceți în izmene! E o farsă! Totul...

— Ce farsă? suflă diriginta.

— O înscenare! Vă ştiau cei mai dobitoci din treizeci şi nouă de județe şi nu s-au înşelat. V-au speriat cu tot felul de balauri ca să înțepeniți între patru pereți şi la poarta liceului şi în timpul ăsta ei se distrează la uzină! Cărați-vă, ce mai stați? Trageți clopotele, treziți urbea, nefericiților! V-a luat Dumnezeu mințile!

— De unde ştii că operează la uzină? întrebă nesigur Dunăreanu.

— Mi-a dat în cărți madam Aprilia, prietena Atenuței... În recreație, mi se întâmplă să mai şi meditez, flăcău!

Lia Georgescu îl cercetă descumpănită:

— Ştiți... ştiți cine sunt bandiții?

Veterinarul rânji:

— Prietenii prietenilor mei...

102

— Grăbiți-vă! spuse agitat şoferul. S-a luminat de ziuă.

Făcea paşi mici în jurul Renault-ului, trăgând nervos din țigară. Se opri încruntându-şi sprâncenele. Pe brațul unuia din complici şiroia sângele.

— Cine dracu te-a găurit?

— Lasă vraja şi bagă cărbuni! Suntem urmăriți.

Se azvârliră în maşină. Şoferul apăsă pe accelerator şi Renault-ul demară nervos, cabrându-se ca o spinare de pisică.

Minerva se rezemă gâfâind de gardul uzinei. Maşina se îndepărta, bolid neguros, cu farurile din spate stinse. Se îndepărta de oraş.

Îşi dădu la o parte bretonul de pe fruntea asudată, surâzând cu blândeţe neaşteptată.

„Mai aveţi de învăţat, băieţi!”

— Cine te-a găurit? repetă şoferul.

Celălalt mârâi:

— Unul din pază.

— Fii serios! Şapte erau scoşi din cursă, al optulea s-a cărăbănit singur.

— Ei bine, îţi dau o noutate. Al nouălea, mai bine zis a noua, o muiere, se plimba prin aşezământ şi admira peisajul.

— Ştiam de opt paznici, făcu şoferul contrariat.

— Ştiai prost! Băieţi, se adresă celorlalţi, eu dau în primire! Şoferul îl privi deconcertat.

— Totul e în regulă, nu?

— Bineînţeles. Am găsit un safe gol de toată frumuseţea. Merita plimbarea, în orice caz. Am tras în poză, faţă şi profil, o colivie fără păsărică.

Şoferul se adresă celuilalt complice:

— Ăsta a înnebunit?

— Aşi! E glumeţ.

— Cum o întoarcem?

— Nu-s un gânditor, amigo! Ne spune bossul.

— Hm, am aşa, o impresie, că ne-am vârât rău în rahat.

— Ştiu, dar la el e tirbuşonul... Ai grijă să nu treci de răspântie... Opreşte!

Renault-ul frână brusc. O siluetă se desprinse din întuneric, apropiindu-se în goană.

— Ce ai, Lae? De ce te văicăreşti?

Se aflau singuri în holul muzeului. Veterinarul, rezemat de zid, îşi muia compresa într-o cană cu apă. Lae ofta ştergându-şi discret ochii.

— Vorbeşte, omule! Caracaş îl examină contrariat. Dacă s-a ales vreunul cu ceva din tot spanacul de azi-noapte, tu eşti ăla! Cinci sute de doctori şi paradoctori nu te vindecau.

Lae se smiorcăi fără să răspundă.

— O să duci o viaţă normală, îţi iei un serviciu… Dacă vrei, vii la mine. Te învăţ ce va să zică gălbeaza şi ciuma găinilor, deprinzi cum să faci un vaccin…

Cerşetorul plângea de-a binelea.

— M-au nenorocit! M-au nenorocit! Mi-am pierdut bunătate de meserie!

— Christoase! Drojdioară îşi făcu semnul crucii. Vasăzică ăsta-i necazul?

— Păi vi se pare puţin lucru? De serviciu îmi arde mie acum, la bătrâneţe?! Zece mii să mai fi strâns! Atât! Nu cinşpe cum ziceam, zece mii şi aveam suma. Începu să blesteme aprig gangsterii lui Damian: Fir-ar mama lor a dracului de pungaşi! Mi-au luat pâinea! Dau faliment!

Drojdioară îl privea cu gura căscată.

104

— Asta-i culmea! scrâşni şoferul. Ne prindem în propriul nostru laţ.

Ieşirile din oraş rămaseră baricadate.

— S-a întâmplat ceva. Trebuia să elibereze şoseaua.

— Ce facem?

— Legaţi-vă centurile!

Goneau prin oraşul invadat de mulţime. Oamenii îngrămădeau bolovani şi fiare, mobile, garduri, tot ce le cădea în mână, blocând străzile.

Rănitul îşi pipăi braţul. Sângele răzbise prin pansament.

— Trageţi în ei! urlă. Să se dea la o parte!

— Eşti nebun? Sunt câteva sute!

— Trageți!!

Renault-ul înconjură poşta şi cu un viraj spectaculos se angajă din nou pe Corso. Bărbatul din dreapta şoferului băgă ostentativ revolverul în buzunar. Rănitul îl zgâlțâi.

— Ce-i asta?

— Passe-parole.

— Trage!

— Nu țipa, puişor! Când n-am carte, nu joc.

— Să încercăm, totuşi, propuse al treilea.

— Ce să încerci? Omori zece-cincisprezece inşi şi până la urmă tot pun mâna pe noi. Nici nu mai ajungi la tribunal. Te linşează ăştia. Care aveți o batistă albă?

Renault-ul frână în fața prăvăliei lui Mişu Postolache.

— Extraordinar cum fuge timpul, domnule! se minună bătrânul cu papion. N-aş fi zis că e deja 23 August!

Un bărbat în bluză de pijama îl privi căpiat.

— Ce 23 August, nene! Suntem în iunie.

— Imposibil, respinse bătrânul cu siguranța individului care ştie ce spune. Râse ca de o naivitate evidentă: Dumneata nu vezi că s-a adunat lumea la defilare? O mulțime impresionantă…

Individul întoarse capul, abandonând o cursă inegală. Cei trei se refugiaseră pe treptele frizeriei, cu armele îndreptate spre oameni.

— Țineți-vă firea, băieți, până vin presarii. Ne-am predat, ce mai vreți acum?

— Ticăloşilor! strigă un glas din mulțime. Criminali!

Vocile se învălmăşeau, cineva zvârli o piatră făcând țăndări vitrina cooperativei. O femeie țipă, declanşând un cor de urlete.

— Au rănit-o?

— Cine e rănit?

— Asasinii!

— Trebuie puşi la zid. Ăştia-s fiare, nu oameni.

Glasul Liei Georgescu interveni cu autoritate:

— Nu avem dreptul să ne facem singuri dreptate! Există o lege, există un tribunal. Orice act necugetat poate avea consecințe grave.

— Dă-te la o parte, cucoană! strigă un bărbos. Suport eu toate consecințele.

Diriginta poştei nu se clinti, înțepenind în fața treptelor.

— Ca să te atingi de ei, va trebui să mă dobori întâi pe mine.

Profesorul Iliuță Munteanu o privea cu admirație sinceră. „O fi ea incomodă şi obtuză, dar indiscutabil e o femeie curajoasă…”

— Cucoana are dreptate! exclamă bine dispus Drojdioară încercând să-şi facă loc cu coatele. Îi vârâți pe crocodili în prăvălia lui Tarzan şi-i păziți până vine duba.

— Ăsta-i beat ca de obicei, comentă un bărbat cu şapcă şi cu ochelari.

— Ei bravo! râse veterinarul. Unde cunoşti matale cârciumă deschisă la ora asta?

Izbutise să se strecoare printre oameni, ajungând la treptele frizeriei. Îşi înfipse mâinile în buzunare.

— Ia să văd şi eu, flăcăi, cum arătați!… Hm! Nu-i cine ştie ce de capul vostru.

Unul din bandiți se hlizi:

— Poză neretuşată, frumosule! Să ne vezi de revelion!

Domnul cu papion prinse brațul lui Iliuță Munteanu.

— Suntem inadmisibil de distrați. Am uitat steagurile!

— La o parte!

O pădure de capete se întoarse simultan. Minerva, urmată de Dobrescu şi şeful de post, se apropie cu paşi apăsați. Vântul de dimineață îi necăjea bretonul, dezbrăcându-i fruntea prea bombată. Măsură scurt bandiții, zăbovind ceva mai mult asupra rănitului. Rosti sec:

— Bossul e la spital, nu?

— Țț! La popicărie.

— Îmi plac oamenii veseli, ricană. Trebuie doar să ai grijă să nu mori de râs. Cunosc câteva cazuri…

Se răsuci pe călcâie, adresându-se şefului de post:

— Ia-i!... Dobrescule, vii cu mine!

— Ştiți, am dat de Damian.

Minerva privea ațintit şoseaua. Era îngustă şi avea impresia că pomii îi alunecă pe lângă obraji. Aproape, extrem de aproape, parcă simțea dezmierdarea crengilor.

Locotenentul, la volan, crezu că nu l-a auzit şi repetă:

— Am dat de Damian.

Minerva se interesă pe un ton cotidian.

— Ce mai face?

Dobrescu, încredințat până acum două minute că îi taie piuitul, furişă o privire derutată. Rosti mecanic:

— Bine... În fine, aşa îmi închipui.

Minerva, mereu concentrată asupra drumului, întrebă:

— Ai dat tu de el, sau el de tine?

— Vă referiți la Damian?

— Aşi, la Iosefini! Nu încerca să câştigi timp...

Locotenentul înghiți în sec.

— În realitate tipul m-a căutat... Ăăă... Vreau să spun ne căuta şi m-a găsit la liceu.

— Presupun că se temea.

— Exact. A auzit că e suspectat de crimă, că ar fi — citez —„tenebrosul autor al odioaselor evenimente din P...” şi a dat fuga să clarifice situația.

— Foarte frumos din partea lui. Dacă serviciul de informații a acționat atât de prompt, îmi închipui că-şi are fieful prin apropiere.

— La cincisprezece kilometri, în Plopeşti. Lucrează la C.A.P., contabil...

Minerva zâmbi amar:

— Şi noi care-l căutam în Sighetul Marmației...

— Viața e un şir necontenit de surprize, oftă locotenentul.

— Cugeți adânc! Ce l-a determinat totuşi să se stabilească în Plopeşti, la o azvârlitură de băț?

— Nevastă-sa. E învățătoare în comună. Culmea, s-au cunoscut la...

— Vârful cu dor.

— Nu, făcu zăpăcit Dobrescu, la Babele.

— Acelaşi cartier. Îmi place! E o individă lipsită de prejudecăți. Imposibil să nu fi auzit de istoria lui Damian, cu mult înainte de a-i fi acceptat primul buchet de maci, sau albăstrele. Mă rog, nu cunosc flora piscurilor.

— Mi s-a părut fericit... Mulțumit în orice caz.

— Sunt genul de veşti care fac să-mi crească inima. Ia-o pe aleea centrală.

Parcă chiar în fața intrării şi Minerva îşi plimbă câteva clipe ochii asupra împrejurimilor. Zorile pictau cu degete albastre un peisaj desăvârşit, ca în acuarelele profesorului Iliuță Munteanu.

105

— Care e secretul izbânzii? A izbânzii în viață, mă întreba deunăzi acelaşi coleg despre care am mai pomenit.

După strălucirea ochilor, mi-am dat seama că găsise răspunsul înaintea mea, abia aştepta să-mi comunice concluziile unor meditații serioase şi n-am încercat să-i stric plăcerea.

— Nu ghicesc de loc.

Satisfăcut pe deplin, emise dintr-o suflare:

— Îți spun eu! Chestia e să ai calitățile necesare epocii în care te naşti. Te-ai gândit vreodată cine ar fi fost un Elvis Presley acum două sute de ani? Diblar prin iarmaroacele de peste gârlă. Ăştia de sparg recorduri, atâtea secunde la cursa cu obstacole, ori suta de metri plat...

— Ajungeau primii la brânză.

— Nu eşti deloc serioasă. Eu sunt dobitoc că mai discut cu tine.

— În general nu contrazic pe nimeni.

Reflecția amicului m-a pus totuşi pe gânduri. Conține oleacă de adevăr. Problema mi se pare însă că e alta: ce anume înțelegi prin izbândă? Neapărat succes, succesul zgomotos, implicând obligatoriu publicitatea, interviuri,

abțibilduri pe toate gardurile cu mutra ta zâmbăreață şi inevitabilele excentricități, dacă se poate exotice „am trei prieteni, o cobră, *Corespondența* lui Cicero şi o barză...”, „visul meu era de fapt să ajung tractorist...”?

Dacă priveşti lucrurile din acest unghi, faptul că am reuşit să-l detectez pe asasinul lui Trăilescu în timp record (respectivele rânduri sunt destinate uzului strict personal, aşa că îngăduitu-mi fie să mă fălesc) spuneam dară că faptul în sine rămâne un eveniment minor. Încă un dosar clasat, încă doi-trei infractori cazați gratuit în căsuțele acelea de odihnă fără firmă, ridicate în peisaje neaglomerate.

Un scriitor pe care-l iubesc mult afirmă că una din regulile fixe ale literaturii, indiferent de genul practicat, e aceea a suspansului. Bineînțeles, nu iau în considerație toate aserțiunile oamenilor care-mi sunt dragi. De data aceasta însă, presimt că individul are dreptate. Jucându-mă, închipuindu-mi că paginile acestea nu sunt simple grifonări, oare n-ar fi fost timpul să dezvălui numele asasinului?

Cred că respectând rețeta unui „policier” cinstit şi privind lucrurile din punctul de vedere al cititorului expert care de la pagina cinci îți ghiceşte criminalul, tehnic, interesant ar fi fost ca „omul din umbră” să fie Atena Dumitrescu ori Drojdioară... Țțț!

L-am găsit pe culoarele spitalului. Tocmai ieşea din camera de gardă. S-a uitat la noi cu o indiferență admirabil jucată şi ne-a zâmbit amabil:

— Vă aşteptam.

— Nu aşa curând, presupun.

A răspuns incert:

— Poate. Vă pot fi cu ceva de folos?

— Da! Vii cu noi şi fără gălăgie. N-are rost să-ți deranjezi pacienții.

Bizar individ Morogan ăsta! Când l-am cunoscut acum câțiva ani, eram dispusă să-l consider un bărbat inofensiv, un intelectual cu lecturi curățele şi slăbiciune

pentru filosofie — stil şuetă de cafenea. Genul raisonneur, de un cinism elegant, parfumat cu Windjammer (cinismul, nu domnia sa), cam sceptic. Dar, să fim serioşi, nimeni nu se apucă să ucidă, să dea iama în oameni, să spargă o uzină din scepticism.

Pe Trăilescu l-a lichidat forțat de împrejurări.

Morogan îşi închipuia că-l cunoaşte bine. Se frecventau, nu-i era antipatic doamnei, iar căsnicia specială a inginerului l-a determinat să creadă că inginerul ar putea fi cumpărat. Permanenta jenă financiară în care se zbătea menajul era de notorietate într-un anume cerc. Trăileasca n-a lucrat în viața ei o singură zi şi nu putea pretinde că ar face parte dintre femeile care cu zece lei îşi burduşesc frigiderul, izbutind să mai azvârle şaizeci şi cinci de bani şi în puşculiță.

Trăilescu însă, zăpăcit în existența cotidiană, slab în căsnicie — el săruta şi nevastă-sa întindea obrazul — dovedeşte din punct de vedere profesional caracter şi corectitudine, refuzând răspicat propunerea medicului. De aici, până la semnarea propriului certificat de deces, rămâne mai puțin de jumătate de pas. Imprudent, ia lucrurile superficial şi nici măcar nu avertizează autoritățile. A fost lichidat simplu, cu uşurință, înainte de a apuca să se mire sau să strige au!

M-a surprins repeziciunea cu care a izbutit ulterior Morogan să organizeze ceea ce eu aş numi „circul” din P.

— În realitate, îmi întocmisem planul dinainte. Prevăzusem eventualitatea — totul e posibil la urma urmelor, iar natura umană e esențialmente plină de surprize — ca Trăilescu să se opună negocierii documentelor, şi în consecință luasem măsurile de rigoare. Mi-am racolat complicii din timp, am studiat toate trucurile care pot declanşa psihoza, panica de proporții.

— Un plan cu multe lacune, în ciuda elaborării minuțioase.

— Aş zice multe ghinioane. Ca să încep cu primul, neşansa de a nimeri peste un anchetator ca dumneavoastră.

— Hm, sunt genul de afirmații care mă lasă rece.

— Nici n-am avut intenția să vă flatez. V-ați descurcat admirabil cu o echipă redusă la minimum. Întâmplarea a mai făcut ca în zilele acestea conducerea oraşului să fie convocată la județ. Socoteam că mi-a pus Dumnezeu mâna în cap. Aveam să-mi măsor puterile doar cu doi, trei sau cinci anchetatori, autoritățile fiind scoase din competiție. Din câtă istorie cunosc eu, puțin generali au scăpat dintr-o încercuire şi aceasta este circumstanța pe care am încercat s-o evit. Cam aşa vedeam eu lucrurile, ignorând până acum o oră că tot timpul ați păstrat contactul cu autoritățile: Cu locțiitorii şi prin intermediul lor cu şefii plecați la consfătuire. În rest, ştiam cu cine am de-a face. Postolache, Atena Dumitrescu, Iliuță Munteanu, Drojdioară sau Romică Popescu. Toți zăpăciți, panicarzi sau reduşi mintali, obsedați şi licheluțe — vezi Dunăreanu. O formație admirabilă, în stare să-ți dea târgul peste cap.

— Nu cred că sunt tocmai exacte rubricile dumitale, doctore. Drojdioară a demonstrat-o cu dezinvoltură.

— Ştiam că veterinarul nu-i dobitoc, mi-am zis însă că fiind mereu atât de ocupat cu sticla şi paharul, nu mai are timp să şi gândească.

De câte ori îmi amintesc de Drojdioară, zâmbesc. Nu că aş avea o simpatie particulară pentru marii pontifi ai lui Bachus, pur şi simplu îmi plac oamenii tonici, cu inimi joviale, Caracaş are hazul lui, o cumsecădenie personală, e isteț şi ultimul om de pe fața pământului în stare să facă vreun rău cuiva. A intuit că Morogan e „Zmeul zmeilor” cu cel puțin un ceas înaintea concetățenilor săi. Ideea — pe atunci vagă — i-a venit în timp ce chefuia pe bancă în parc cu unul din complicii lui Morogan…

Încă una din erorile medicului: recrutarea unor „locotenenți” necorespunzători, „fără clasă”. Replica lui:

— În lipsa sitarilor… N-aveam încotro! Pentru a realiza atmosfera de panică îmi trebuiau patru-cinci oameni, care să opereze concomitent în diverse puncte ale oraşului. Voiam să creez impresia că târgul e literalmente invadat, mărturii despre prezența bandiților să curgă din toate părțile.

— Existența multor complici duce în mod sigur la eşecul unor astfel de întreprinderi. E o lege fundamentală în codul infractorilor.

— Insist, n-aveam altă soluție. Mai contam pe faptul că Toacşe — specimenul cel mai imprudent din ansamblu şi bărbatul cel mai scund din județ — mi-e devotat. L-am ajutat cândva într-o situație dificilă şi nu m-ar fi trădat pentru nimic în lume. Asta treaz fiind. Din nefericire, e un alcoolic învederat. În Caracaş, îşi găsise partenerul ideal căruia niciodată un beţiv talentat nu-i va putea rezista. Ceea ce am ignorat total este umorul de factură singulară al nefericitului. Palma întinsă Apriliei, peste cea a Atenei Dumitrescu, cheful din cămara profesorului Munteanu şi siesta din dormitorul Popeştilor, nu făceau parte din scenariul meu. Deşi îmi jurase abstinență desăvârşită, cred că se ameţise încă înainte de a suna gongul, ca să prindă curaj…

— În regulă! Toacşe ți-era obligat. Cum socoteai însă, să-ți asiguri discreția celorlalți?

— Nici unul nu mă cunoaşte, exceptând prezența fizică, evident, habar n-au ce învârtesc, de care parohie țin. Odată țelul atins aş fi părăsit imediat oraşul. Am paşaportul şi biletul de avion în buzunar.

— Mereu aceeaşi partitură. Există probabil şi un cont substanțial la bancă. Secundo tempo, formidabilul castel din Miami sau Las Vegas, piscina — e uluitor ce poate fascina un ştrand personal — un Cadillac comandă specială, cu o pasageră a cărei cosiță se asortează cu caroseria. Cam aşa vedeai dumneata lucrurile. Nimic original…

A rânjit:

— Am toate şansele să-mi îndrept eroarea. Odată prins, urmează consecinţele, care nu-s monotone…

Spuneam că Drojdioară începuse să intuiască adevărul despre medic bând în parc cu delincventul alcoolic. Un câine le dădea târcoale, lăsându-se dezmierdat, fără să zică pâs. Veterinarul cunoştea animalul, Paco, o corcitură de doberman cu vreo potaie băştinaşă. Trăia în curtea spitalului şi Caracaş îi îngrijise mai de mult laba fracturată. I se dusese buhul de sălbatic, imposibil de domesticit, era spaima personalului, a pacienţilor şi chiar a portarului. Dispărea zile întregi, uneori săptămâni, apoi reapărea, lăţos, murdar, la fel de nedomolit.

„A fost în deplasare”, râdea Morogan care se făcea că doar el şi unul din felcerii spitalului îi sunt prieteni.

Când a identificat câinele, un far s-a aprins în mintea veterinarului. Paco îl acceptase de mult în „cooperativă” pe Drojdioară — „păcat că nu merge şi la crâşmă” — în faţa unui necunoscut însă şi-ar fi arătat colţii. Corelaţia câine rău — felcer — Morogan, l-a făcut să întrevadă realitatea, chiar dacă nu în parametrii săi exacţi. Comiţând imprudenţa să-şi împărtăşească bănuielile lui Morogan, acesta a încercat să-l înlăture din cursă. Era prea devreme pentru scoaterea măştilor. Poate l-ar fi lichidat chiar, dacă n-ar fi intervenit profesorul Munteanu şi cu Postolache.

Certitudinea a dobândit-o însă, ca şi mine de altfel, când a dat ochii cu complicele rănit la uzină. I-a văzut braţul bandajat, sângele de pe haine, şi-a înţeles că pansamentul, deşi improvizat şi încropit în grabă, aparţinea unui profesionist.

— Când a avut timp s-o facă? m-a întrebat Dobrescu.

— După ce i-a acordat primul ajutor lui Sterică, — şi asupra acestui amănunt sunt mai multe de spus — Morogan a rămas în apropierea uzinei, conducând operaţiile printr-un aparat de emisie-recepţie portativ. A putut astfel să-şi panseze complicele. S-au pierdut în schimb minute preţioase, flăcăii fiind deja în întârziere

față de orarul stabilit. Între timp, oamenii invadaseră străzile, aşteptau la cele două ieşiri din oraş care sunt totodată şi unicele căi de acces spre şosea...

Când recapitulez faptele, încerc un sentiment acut de fantastic şi fără îndoială, întâmplările din P. constituie obiectul celui mai năstruşnic dosar din cariera mea.

O combinație halucinantă de situații dramatice şi groteşti, mixtură între ridicolul cel mai perfect şi tragedii autentice, cocteil de bufonadă, isterie, trucuri de operetă, coşmaruri şi burlesc. Ignorând clişeele ilare, ai impresia că ai vizionat un film semnat Hitchcock.

În privința aceasta, Morogan s-a dovedit un organizator dotat. Incontestabil însă că rezultatele i-au depăşit imens aşteptările. Incidente absurde sau declanşate de indivizi absurzi, cu reacții imprevizibile, au amplificat circumstanțele, catapultându-le pe culmile neverosimilului. E de neînchipuit cum un om inteligent, chiar dacă nu prea tare de înger, ca Iliuță Munteanu, o Atena Dumitrescu, fină şi cultivată, o Lia Georgescu, femeia pirat — modul în care l-a înhățat pe Dunăreanu nu poate ține de alt temperament — sau chiar trăsnitul de Mişu Postolache n-au sesizat de la început farsa, punerea în scenă, artificiul arlechinadei!

Şi totuşi oamenii ăştia nu sunt imbecili, nu sunt psihopați... Câteva telefoane şi răvaşe anonime, faruri manevrate abil, alteori brambura, umbre care ling zidurile — de cele mai multe ori imaginare — atentate simulate, o istorie de vendetă în stil cabotin sicilian vehiculată cu abilitate pentru a stimula fanteziile romantice, un individ cu fața pudrată verde, ca să intrăm un pic şi în supranatural — de, masă bogată, vârfuită — iată recuzita doctorului Morogan. S-a dovedit eficace şi eficientă. Probabil cunoaşte oamenii mai bine ca mine. Au evoluat în sensul preconizat de parcă cineva i-ar fi teleghidat, au nimerit toate capcanele, au consumat tot ghiveciul pe nerăsuflate, şi-au legat singuri o bandă neagră pe ochi.

Prospectând totuşi raţiuni mai adânci stării de spirit excepţionale care cuprinsese bună parte din oraş, dau peste un sentiment de culpabilitate colectiv. Tulbure, bine camuflat, dar incontestabil. În adâncul cugetelor, oamenii se simţeau vinovaţi faţă de Damian. Că din fericire, individul a avut resort şi a izbutit să-şi reaşeze existenţa pe coordonate normale, era un fapt unanim ignorat. Le stăruia greu în conştiinţă povara unei vieţi distruse. Viaţa unui inocent, Damian era tânăr, entuziast, dornic să se afirme. Ei îl mutilaseră. Nimic mai trist decât un şoim care supravieţuieşte cu aripile tăiate. Iar remuşcările amplifică coşmarul. E momentul cheie. Luciditatea pierde teren, simţul proporţiilor se dezechilibrează, intrăm în plin fantastic...

Fără îndoială au adăugat *ketchup* şi o serie de coincidenţe, dar există oare fenomen în natură sau societate absolut pur? Un cetăţean care duce întâmplător o creangă în mână, ia brusc în ochii „intoxicatului" ipostaza unui răufăcător înarmat, cărturăreasa târgului, faimoasa Aprilia, se află într-o dispoziţie bizară şi se lansează în profeţii lugubre, sfatul popular hotărăşte înlocuirea tăbliţelor indicatoare de pe şosea, uzate, dar amână pentru a doua zi fixarea celor noi...

De fapt meticuloasa regie a lui Morogan avea un scop bine definit: îndepărtarea corpului de pază al uzinei de avioane într-un moment precis, eliberarea drumului care ducea spre biroul şi safe-ul lui Trăilescu. În acest sens, groaza inoculată în doze masive, telefoanele, umbrele, molestările, tot alişverişul care înnebunise urbea, dar mai cu seamă atentatele gratuite sau doar tentativele de atentate pregăteau atmosfera: oraşul are de-a face cu un dur care se ţine de cuvânt. Doar în această ambianţă zvonul bine strecurat prin intermediul Olimpiei Dragu, că liceul internat va fi aruncat în aer, lua mai mult decât dimensiunile unei intenţii reale: ale certitudinii.

Complexul de locuinţe al personalului uzinei se află la câţiva metri, în spatele liceului. „Informaţi" de unul din bandiţi că familiile şi gospodăria — tot ce constituie în

ultimă analiză universul unei ființe umane — pot deveni din clipă în clipă praf şi pulbere, paznicii şi-au „abandonat” posturile şi au dat fuga la celălalt capăt al oraşului. Reacție firească pe care puțini şi-ar fi putut-o înfrâna. Nu fiecărui individ care poartă pe umăr o puşcă-mitralieră şi păzeşte o uşă îi e dat să aibă statuie în centrul oraşului, unde pionierii să depună periodic coroane. E chestiune de împrejurări, dar în primul rând de vocație.

Aşa îşi închipuia Morogan că se vor petrece lucrurile, iar optica mi se pare tipică pentru o natură excesiv de egocentrică. Sigur că aşa ar fi procedat el, iar anumite certitudini dobândesc valori de axiomă chiar în capetele cele mai limpezi. Când şi-a pus la punct combinația, doctorul era incapabil să-şi imagineze o altă atitudine posibilă din partea unor oameni a căror familie şi avut se află în primejdie. Ghicindu-i raționamentul, i-am instruit pe paznici să procedeze ca atare. Au jucat deci oleacă de comedie, şi-au „părăsit” posturile, au plimbat figuri disperate pe străzile oraşului. Scopul meu: numai pe această cale izbuteam să aflu, şi încă în timp record, cine e grangurul, marele şef; eşuând atacul de la uzină, Morogan ar fi tras obloanele, înotând sub apă o vreme...

Din întrebările lui Dobrescu:

— De obicei, în operațiile pe gen se lucrează „aseptic”. Tine de abecedarul meseriei, ca spionul să nu lase urme acolo unde a acționat. Îşi consumă kilometri de film, face curat după el şi via aeroport.

Are dreptate, însă cazul lui Trăilescu era special, iar Morogan nu avea la îndemână nici o soluție „discretă”. În primul rând paza uzinei împiedica orice cale de acces silențioasă, nu exista nici o posibilitate de pătrundere prin văzduh, precum arhanghelii, prin pivnițe, canale, tunele din Evul mediu sau în costum de scafandru... Pe de altă parte inginerul lucra singur, fără colaboratori, doar forurile cele mai înalte fiind informate periodic asupra rezultatelor. Grație unei imprudențe a lui

Trăilescu, Morogan mai era precis informat că tot ceea ce închidea safeul reprezintă *unicate.* Devenea astfel interesant să subtilizezi şi să vinzi o invenție cu monopol integral absolut, urmând a fi folosită după bunul plac şi la momentul socotit util. Nu, lui Morogan nu-i plăcea zgomotul, fanfara i-a fost impusă de circumstanțe...

Una din întrebările pe care mi le pun frecvent adversarii mei, odată ancheta isprăvită, se referă la erorile comise. Alta se referă la momentul în care „m-am prins". Morogan n-a făcut excepție.

— În primul rând excesul de culoare, doctore, peisajul era mult prea păstos, culorile violente, ansamblul sugera şarja.

— Ceea ce-mi spuneți ține de atmosferă. Ați sesizat că-i vorba despre un spectacol, dar la urma urmelor păpuşarul se afla în culise. Unde, când, de ce am greşit?

— O mică eroare inițială: ai fost primul care ai lansat ideea unei răzbunări, atunci, la descoperirea cadavrului lui Trăilescu în râpă, iar odată zvonul răspândit şi mai cu seamă consolidat de epistola lui Damian care confirma ipoteza, ai depus tone de energie spre a demonstra aberantul unei asemenea ipoteze. Există revirimente de opinii, dar a dumitale era prea bruscă, prea agresivă. Ai procedat exact ca un individ care incendiind o casă, după ce vede flăcările ajunse la acoperiş, pune mâna pe furtun, dovedindu-se cel mai harnic dintre pompieri. Ceea ce la Dunăreanu era superficialitate, umor de bulevard, iar la Drojdioară vagi urme de bun simț străpungând aburii de alcool, la dumneata era premeditare. Nu odată inamicul, pentru a deruta, indică drumul exact. Ciudată şi letargia Grației Duma! Un colaps prelungit în mod nejustificat, o stare aproape cataleptică în care pacientul nu deschide nici măcar ochii îți dă idei: există ceva, substanță, tabletă, injecție sau drog care împiedică victima pentru un timp determinat să-şi vină în fire. Iar mâna care le administrează aparține unei specialist. De aici corelația devine simplă. Adaugă că Grația se afla în fieful

dumitale. Oricând puteai expedia sora din sala de reanimare sub diverse pretexte, victima rămânându-ți la dispoziție. Că Grațiela se va trezi şi va vorbi cândva, nu constituia un risc pentru dumneata. În momentul acela vei fi fost departe.

— Apropo de specialist, nu sunt singurul medic din oraş.

— Nu, dar unul din puținii prieteni ai familiei Duma. Avari, grijulii până la demență cu trențele din casă, evită musafirii. Se toceşte covorul, se murdăresc brațele fotoliilor, fumul înnegreşte tavanul, perdeaua, o față de masă dată prea des la spălat se strică, un oaspete neatent poate sparge un pahar etc... În afară de asta primirile, cât de modeste, presupun un minim de cheltuială. Nu poți ține un om în casă patru ceasuri, nici măcar unul singur, fără să-i oferi o cafea. La gândul unei atari risipe, soții Duma amețeau. Pe scurt, le intra în colivie doar Olimpia Dragu, atât de meschină şi ea încât n-avea pretenții la frigiderul altora, fiind în plus sursa cea mai documentată şi competentă de cancanuri veninoase din oraş. Cum soții Duma nu deschid nici măcar televizorul ca să nu se consume lămpile sau tubul — şi de aceea întrețineau relații cu Lia Georgescu unde vizionau aproape zilnic programul — bârfele Olimpiei Dragu deveneau distractive. Al treilea amic al casei erai dumneata. Te cultivau reflectând că nu strică să ai printre prieteni un medic. E rentabil, la urmă indiferent de maladie şi tratament, te achiți cu o scrumieră sau un bibelou odios cu care moştenitorii nu ştiu ulterior ce să facă.

— Tot ce ați spus e logic şi aproape exact. Nu sesizez totuşi legătura.

— O vezi perfect, dar pesemne că vrei să vezi dacă o vedem la fel. Am cercetat locuința Grațielei, imediat după ce a fost ridicată de Salvare. Există o singură intrare prin curte, iar uşa nu fusese forțată. N-o să mă convingă nimeni, dată fiind parcimonia personajului şi mai cu seamă starea de nervi în care se afla, că o lăsase descuiată. Chiar ziua în amiaza mare. Ba, îmi închipui că

trăsese toată colecția de zăvoare. Am numărat şase! în consecință, Grațiela a deschis singură uşa, ceea ce presupune că persoana care sunase era un prieten al casei, în afară de orice bănuială... Încă un amănunt care desțelenea o pârtie interesantă în ceea ce te priveşte: Sterică, paznicul de la uzină, se află în tratamentul dumitale. De zece zile, se prezintă în fiecare zi la spital. Nu ți-era greu să-i dai ceva, cu multe silabe şi sumedenie de h-uri şi y-uri — ai să-mi scrii produsul pe hârtie — care peste un număr de ceasuri să-i declanşeze o stare gravă, cel puțin în aparență. Chemat de urgență la uzină, i-ai trimis pe paznici după apă rece şi fierbinte. În timpul ăsta intenționai să le descarci armele înlocuind gloanțele cu altele, oarbe. Întâmpinai astfel eventualitatea ca oamenii să nu dea crezare zvonului despre aruncarea în aer a liceului şi păstrându-şi calmul, să nu-şi abandoneze posturile. Unul din paznici, rămânând însă în încăpere, ți-a contracarat intenția determinându-te însă să accepți in extremis ideea de masacru. Cam aşa s-ar fi soldat un schimb de focuri între paznici şi mercenarii dumitale. Gloanțele oarbe le-am găsit în curtea uzinei. Trebuia, fireşte, să abandonezi un material compromițător a cărui paternitate, îți ziceai, nu-ți poate fi atribuită.

— Hm... Vi se par toate acestea suficient de concrete pentru a constitui probe? Probe insurmontabile parcă le spuneți dumneavoastră...

— Nu fi caraghios, doctore! Mi-e de ajuns să te pun în fața complicilor dumitale şi a Grațielei Duma.

Acum, când scriu, sunt din nou în Bucureşti. E o dimineață clasică de iulie. Pe stradă au apărut primele serviete diplomat, primele sacoşe de plastic. Oamenii în vârstă caută trotuarul luminat de „soarele sănătos" de până la ora zece — îşi închipuie că fac ultraviolete pe Calea Victoriei — tinerii sunt grăbiți, toți au picioare lungi şi de ce oare? aer de conspiratori garibaldişti...

Voi reciti probabil aiurelile astea într-o duminică ploioasă de octombrie cu telefon mut, aromă de Diana şi *feuilles mortes.* Duminica aceea când nu numai

Samuraiul, dar chiar şi maiorul Minerva Tutovan vor fi devenit o amintire. Sau nici atât... Duminica întrebărilor hărăzite să supravieţuiască fără răspuns: unde sunt oamenii, zilele acelea, încotro s-au călătorit, unde au pierit?... La ce colţ de stradă?

Urăsc străzile care se numesc „acum douăzeci şi cinci de ani”...

Efuziunile lirice nu sunt partea mea cea mai tare şi, vorba mătuşi-mi Caliopi, nu tot ce e greu merită să fie făcut. Dacă aş fi cunoscut cugetarea asta mai demult, nu i-aş fi scos sufletul bietului Dobrescu. Cu ce naiba or fi contribuit la succesul lui în viaţă ceasurile când rezolva în cazne şi sudori probleme de algebră sau trigonometrie? A trecut pe la mine — am patru zile de vacanţă — avid, realmente avid să-şi clarifice unele nelămuriri.

— Straniu! Nu ţi-am văzut niciodată expresia asta pe când scotoceai în tabelele de logaritmi. Apropo, cărticica ta arăta cel mai bine din toată clasa. Nou, nouţă...

— O atingeam cu sfinţenie.

— Aha! Nu-mi trecuse prin minte.

Îmi întinde un buchet la modă, din alea pe care le vând florăresele în Piaţa Amzei. Trebuie însă să recunosc că e superb. Colorat, vesel, te face să crezi că viaţa merită să fie trăită. Printre florile de câmp, scot capete dolofane drăgaice oranj, boboci de trandafir, ici, colo se iţesc urechiuşele albastre ale miozotisului.

— Constat că din când în când ai început s-o asculţi şi pe maică-ta.

— E la Covasna.

— Atunci transmite-i mulţumiri deputatului de stradă. Trebuie să fie un bărbat energic.

— Avem deputată.

— Se putea să nu mă contrazici? Ăsta a fost păcatul tău de când te cunosc.

— Aşa e. Dumneavoastră voiaţi să extrag radicalul iar eu ridicam la cub...

Îl trage de coadă pe Spiridon care e indispus din cauza unei indigestii. Am uitat ieri frigiderul deschis.

— Lasă animalul, Dobrescule, şi sloboade-ți oful, care sunt problemele?

Mă zăresc cu totul întâmplător în oglindă şi ceea ce constat nu-mi îmbujorează deloc imaginea mea despre existență. Nasul mi s-a lungit portdrapel, ochii sunt roşii de nesomn. Fac socoteala nopților nedormite: două, printre zăpăciții din P, a treia în fața maşinii de scris. Bat doar cu arătătoarele. Cam puțin pentru un raport de treizeci de pagini.

Ca să-mi stimulez buna dispoziție, îmi spun că, în fond, nici o femeie, cu excepția minorelor, nu pare proaspătă ca un toporaş în creierii zilei, după trei nopți albe...

Dobrescu îşi dă ochii peste cap, semn că-şi adună gândurile. Ăsta e ticul lui. Ciudat cum oamenii, cât de maturi, păstrează schimele copilăriei. Cel puțin zâmbetul, am pretins mereu, nu îmbătrâneşte niciodată. Îl recunoşti şi când se reazemă în proteză.

— Da... M-a surprins modul în care ați condus această anchetă. Vă cunosc de atâția ani...

— Nu-i nevoie să intri în istorie.

— ...vroiam să spun că ați abordat o procedură nouă, care nu vă seamănă.

— Metodele se adaptează circumstanțelor.

— Totuşi... În general, sunteți extrem de prudentă, şi niciodată nu vi se par suficiente măsurile luate pentru a evita noi victime.

— Ştiu la ce te referi, băiete. Grindina aceea de avertismente şi amenințări pe care le primeau nefericiții trebuia să neliniştească în mod normal. Am ignorat-o pentru că am simțit de la început farsa, măsluirea. Un gangster serios, ca să folosesc expresia favorită a cetățenilor din R, hotărât să acționeze, nu se ține de fleacuri. Loveşte pe la spate şi spală puțina. N-are nici un interes să mobilizeze pentru chestia asta trâmbițele târgului.

— Asasinarea lui Trăilescu era totuşi o realitate.

— Singura în afară de interesul pentru documentele lui. Eram încredințată că pe ceilalți nu-i pândeşte nici o primejdie fiindcă de fapt nu aveam de-a face cu un sadic, ci cu un infractor abil care având un țel precis inventează o mascaradă. Şi în vederea detectării acestui țel, l-am lăsat „să-şi facă de cap.” Mai precis, i-am îngăduit să se desconspire singur.

— Din acelaşi motiv n-ați încercat să stăviliți panica din oraş?

— Da. Panica inofensivă, fără consecințe, fireşte. L-am aşteptat pe Morogan — mărturisesc că pe atunci habar n-aveam cum îl cheamă pe adversarul nostru — să-şi spună poezia, tocmai pentru a sesiza linia directoare a jocului lui. Un act inițial nu e totdeauna definitoriu. Trebuia deci lăsat să-şi facă vânt, să-şi dea drumul pe pârtie. În definitiv, mi-era simplu să cer trimiterea în oraş a unei companii de milițieni, şi umbre, atentate, aiureli ar fi amuțit. Ce izbândeam? Pe perioada respectivă, medicul ar fi stat cuminte, pescuind la umbră. După o săptămână, două, nouă, când aş fi dat pe loc repaus şi „înapoi, băieți, la vatră!” Morogan o lua de la capăt, pe teren neted. Poți să bagi la aceeaşi rubrică ceasurile când oamenii mă aşteptau la muzeu, iar eu am întârziat deliberat. De altfel era vânzoleală destulă în târg. Aşa, măcar cei mai năzdrăvani stăteau ciorchine între patru ziduri fără să mă deranjeze.

— Ați acționat... cum să vă spun...

— Cu primele cuvinte care-ți vin pe buze. În alea cred totdeauna, mai ales când sunt înjurături.

— ...extrem de îndrăzneț, aş zice riscant. Pericolul ca practic un întreg cartier să fie aruncat în aer, chiar dacă eventualitatea e numai de unu la sută, ar fi clătinat multe cugete. Mă aşteptam...

— Să sun goarna pentru toate forțele din județ. Ăla a fost cel mai mare bluf! Ți-am mai explicat-o, băiețaş, dar tu pe atunci sufereai că n-ai găsit-o pe Oana la telefon. Când adversarul te atrage cu tot dinadinsul, provocator,

într-un punct fix, doar dacă nu e un dobitoc țanțoş, ceea ce nu era cazul, înseamnă că-i hotărât să acționeze pe cu totul alt meridian. Ce obiective importante sunt în P., în afara uzinei de avioane? Ce altceva putea să-l intereseze? Biserica Sf. Vasile unde rostuieşte Lae bani de coşniță? Colecția de dopuri a lui Mircică Panait? Anunțând aruncarea în aer a liceului, Morogan mi-a arătat singur, cu degetul — adică nu, e prea bine crescut pentru asta — în orice caz mi-a indicat încotro s-o iau. Mai sunt întrebări? Conferințele de presă prea lungi mă plictisesc.

— Ați riscat mult acționând singură la uzină.

— Ca să fiu foarte sinceră, nu cine ştie ce. Eram convinsă că mă pot bizui pe garda uzinei şi în concluzie, că mă voi descurca. Mă simțeam liniştită şi în privința safeului, pe care pentru orice eventualitate, îl „operasem" cu ocazia primei vizite la uzină...

Dobrescu a început să dea semne de nerăbdare, se foieşte pe scaun. Ar vrea să plece şi aşteaptă să-l concediez. Aşa l-a învățat maică-sa că e frumos, față de superior sau cucoane mai în vârstă. Prefer prima ipoteză.

— Du-te! Trebuie să fie o coadă teribilă.

— Unde?!

— Bravo! La casa de bilete.

A căscat ochii şi gura deşi ştie că obiceiul mă irită.

— Ce bilete?!

— Cuvântul *Los Paraguayos* îți spune ceva, băiețaş? Poimâine dau primul concert.

N-o să ştie niciodată cum îi ghicesc gândurile. Într-o zi, dacă mă roagă frumos, am să i-o spun totuşi. Răspunde în doi peri:

— Dacă ziceți dumneavoastră...

— Nu eu, dragă Vasilică, Oana! E înnebunită după celebrul trio.

— V-a spus ea?!

— Prin comunicare oficială! Nu zău, n-ai de gând să progresezi deloc? Până deunăzi ți-era perfect perpendicular ce-i cu formația *Los Paraguayos* şi ce părere au ei despre Piața comună, dacă e vorba de un

detergent sau girafa vedetă de la Zoo-Băneasa. De când inima ți-a înflorit însă trandafir roşu pentru Oana, umbli cu limba scoasă după înregistrări cu țambalagii ăia. Hai, băiete, umblă sănătos!

Ador epilogurile. Am aflat că nu se mai poartă, dar personal, nu m-am sinchisit niciodată grozav de modă. În plus, am îmbătrânit şi admițând că demoni ca Nina Ricci, Coco Chanel, Dior sau Worth m-ar fi căznit vreodată, tot n-aş fi mai ținut seama de ei cu rigurozitate excesivă. Vârsta, deci, prezintă şi unele avantaje. Începi să mai faci ce-ți place. Pe scurt, când isprăvesc o carte, vreau să ştiu ce s-a întâmplat cu eroii, odată evenimentele fierbinți depăşite, şi în privința aceasta pot afirma că Turgheniev a fost unul din puținii scriitori care se îngrijeau de fericirea cititorilor lor.

Au trecut deja câțiva ani de la evenimentele din P. şi întâmplarea — o pană de maşină — m-a obligat să petrec câteva ceasuri în orăşel. Mi-a făcut plăcere să-mi revăd unii prieteni, am stat la taclale cu Mişu Postolache în frizeria lui. Completez astfel însemnările vechi…

Antrenorul Vasile Dunăreanu, lipsit de concursul lui Morogan şi al veterinarului, a naufragiat fatal în barca Liei Georgescu. După cum prevăzuse diriginta, perdelele de la dormitorul lor sunt albe, minunat apretate, cu albăstrele şi panglici bleu. Lia e o soție dinamică, iar timpul liber comun îl organizează cu mult discernământ. Cântă amândoi în corul Casei de cultură, beau pepsi, iar duminica fac excursii instructive, cu o bicicletă-tandem. Postolache pretinde că oamenii le aşteaptă trecerea la ore fixe pe Corso şi-i aplaudă cu multă însuflețire.

Mi-a făcut plăcere să constat că Atena Dumitrescu arată splendid. S-a mutat într-o garsonieră, şi-a vopsit părul într-un castaniu discret şi călătoreşte tot timpul. Se bucură de o dispoziție excelentă. Acum doi ani a vândut cavoul construit de Alec. Un ultim bobârnac în nasul defunctului. „Abia acum am început să trăiesc” a devenit fraza ei favorită. Se vede des cu familia Munteanu. Iliuță

pictează mai departe tablouri care vor ajunge cândva în podul fiică-si, ceea ce n-o împiedică pe Victorița să-l iubească şi să-l admire tot atât de mult. Cătălin a crescut. E înalt şi mânecile îi rămân mereu prea scurte. Pe frunte i-au apărut câteva coşuri, iar în biblioteca lui înfloresc zarzării Medelenilor…

Despre Grațiela şi Vespasian Duma, mi s-au povestit puține. Se pare că şi-au triplat zestrea. După afirmațiile Liei Georgescu — singura care le mai intră în casă — distracția lor favorită constă în întocmirea unor inventare detaliate în funcție de prețurile zilei. Pe urmă trec iar totul pe curat. Când se plictisesc, pun mâna pe par şi viața devine captivantă, cel puțin pentru vecini.

Profesoara Olimpia Dragu e la pensie. Iese din casă doar o dată sau de două ori pe lună, pentru cumpărături strict necesare. Ce face zile şi nopți, singură, între ziduri mute, va rămâne pentru totdeauna un mister. Nu primeşte pe nimeni, nu mai bârfeşte pe nimeni şi pe chipul ei se citeşte o tristețe copleşitoare.

„Asta-şi pune într-o zi juvățul de gât”, prooroceşte lugubru doamna Dumitrescu pipăindu-şi permanentul proaspăt, între două relansări.

Prin vitrina lui Postolache, am zărit-o fugitiv pe Mioara Popescu. S-a mai îngrăşat dar şi-a păstrat intacte frăgezimea şi privirile languroase. Din comoditate, continuă să trăiască alături de Romică şi să-i fie credincioasă. Stă toată ziua în pat, citeşte şi vorbeşte la telefon. Romică, stors de tribulații othelliene, a devenit hepatic. Mănâncă dietetic, carne slabă, legume fierte şi ficații Mioarei. Măselele însă nu-i sunt îndeajuns de puternice…

Un fenomen curios s-a petrecut cu Vlad Şoimu. L-a ajutat să iasă din fântână Fane, tipul care răsturnase găleata cu var în capul unuia din bandiți. Fane şi-a cerut scuze pentru ciomăgeala sistematică iar Şoimu le-a primit mulțumindu-i îndatoritor. A isprăvit însă definitiv cu literatura, dovedind multă hotărâre. Nimeni nu-l mai poate convinge să reia conducerea cenaclului literar. În

nopțile cu lună stă închis în casă, cu obloanele trase. Cine-l iubeşte, nu pronunță în prezența lui cuvântul fântână.

Membrii cenaclului au sfârşit prin a-şi alege alt preşedinte şi dau impresia că se simt destul de bine. Nimeni nu-i de neînlocuit. Şi după moartea lui Balzac, soarele a continuat să răsară.

În ce-l priveşte pe Mircică Panait, omul n-a înțeles niciodată esența acelei nopți de pomină. N-are o construcție ştiințifică şi după încercări modeste a abandonat cercetările. Trăsnăile concetățenilor le-a înregistrat la rubrica generală *Amok* şi astăzi doarme liniştit. Colecția lui de dopuri — unicat — a început să aducă în P. vizitatori din toată țara. „Să vezi c-ajungem pe chestia asta punct turistic internațional, comentează veterinarul. Păcat că tipu-i fraier. Dacă-mi spunea mie că-l pasionează dopurile, cu un singur tirbuşon îl bucuram pe toată viața...”

Pe cine am uitat? A, domnul cu papion! Am omis să mă interesez şi nimeni nu mi-a vorbit despre el. Poate se mai plimbă în diminețile cu soare, iar seara urmăreşte simultan programele de televiziune la două aparate. Sau poate nu mai există. De pe urma lui a rămas un baston care atârnă într-un cuier, printre umbrele şi mantale de ploaie, şi nimeni nu mai ştie al cui a fost.

Vecinul său, contabilul care practica yoga, deznodat la spital, a părăsit chiar a doua zi oraşul fără să dea explicații. Cei din P. i-au păstrat amintirea unui bărbat discret.

În nici un caz nu l-am uitat pe Drojdioară, copilul teribil al urbei. Acum vreo doi ani a reuşit să-l convingă pe țăranul din Cristeşti să-i vândă faimoasa recoltă 1952 şi veterinarul socoteşte că ziua aceea a fost cea mai frumoasă din viața lui. Cei din P. nu pot susține acelaşi lucru. Timp de trei săptămâni după eveniment, nimeni n-a mai închis ochii în tot târgul. În schimb opt pisici, doi canari şi un pudel bătrân i-au închis pentru totdeauna din lipsă de asistență medicală. Bea şi azi la crâşma lui

Hristache cu Mişu Postolache, rar cu Dunăreanu — pe ascuns, când „ostrogota” e de serviciu — şi cu Lae...

— Apropo, ce face Lae acum?

Postolache ridică din umeri. E neschimbat, tot zăpăcit, cumsecade şi încurcă lume.

— S-a angajat portar la poştă şi mai ciupeşte ceva şi pe la biserică. Dă cu mătura, curăță sfeşnicele, nu cheltuieşte un ban. Din parastase îşi aranjează meniurile pe o săptămână. De fapt, dacă vă gândiți bine, nici măcar nu şi-a schimbat locul de muncă. S-a reprofilat doar.

— Mi-ar fi făcut plăcere să-l văd.

— Un escroc!

— Cum?! Nu era paralitic?

— Paralitic sută la sută până la întâlnirea cu gangsterii. Mă refeream la mentalitate. În loc să mulțumească cerului că şi-a recăpătat picioarele, tună, fulgeră, blestemă...

Un subaltern mă anunță că pana e rezolvată şi mă ridic. În general, detest despărțirile fiindcă nu exclud eventualitatea de-a nu mă mai vedea niciodată cu persoana respectivă. E unul din motivele pentru care conduc şi mă las condusă la gară cu multă zgârcenie.

Mişu, incorigibil sentimental, pretinde că i-a intrat ceva în ochi... Mai zăbovesc câteva minute timp în care ne strângem mâna de cinci ori. Prin geamul portierei, îmbrățişez încă o dată peisajul. Acoperişul roşu al liceului, cerul de sticlă albastră, căsuțele cu nasul tuflit în batiste de verdeață, reclamele firmei L’Oréal din vitrina frizeriei, pângărite de muşte...

Mişu răsuceşte cheia în urma mea şi întoarce spre stradă cartonaşul agățat la intrare: *Închis.*